

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Academic Journal of Phetchaburi Rajabhat University

ISSN 2229-0435 eSSN XXXX-XXXX

ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2565

Vol.12 No.1 January - April 2022

สารบัญ/Contents

	หน้า
บทความวิจัย	
ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563 Student's Satisfaction on the Educational Administration of Office of the President Phetchaburi Rajabhat University in Academic Year 2020 อภิวัฒน์ พานทอง	4
แอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี Cultural Tourism and Local Community Way Application Case Study of Ban Bu Community and Koh Kred Community in Nontaburi Province โอปอ กลีบสกุล ภัคจิรา ภูมั่ง ปิยวรรณ สายทอง ฮุสนี อับดุลกาเดร์ และ ชลธิชา พลายแก้ว	13
การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความ โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม The Development of English Reading Comprehension Skills through the Jigsaw Technique for Matthayomsuksa 3 Students of Watraikhing Wittaya School in Nakhon Pathom Province ชรินทร์ แดงนา ทศนีย์ จันติยะ สุภิญญา ปัญญาสีห์ จิราภรณ์ กาแก้ว โชคชัย เตโซ และ ศศิธร ศรีพรหม	23
ผลของการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงในการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ระบบกล้ามเนื้อต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ Effect of Using Synthetic Human Cadaver in Anatomy of Muscular System on Learning Achievements and Satisfaction of Nursing Students Manufacturing Industrial in Thailand วรัฏฐา เหมทอง สรศักดิ์ ทองเพชร ประกายรัตน์ ทุนิจ และ ภาสิต ศิริเทศ	31
ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี Factors Affecting the Potential of Cultural Tourist Attractions in Bangkhunsai Subdistrict, Ban Laem District, Phetchaburi Province ประสารโชค ฐานะนุติ และชนัด เผ่าพันธ์ดี	39

บทความวิจัย

- การพัฒนาแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก (รัตนกะลัสอนุสรณ์) 46
Development of Administrative Model Based on Theory of Planned Behavior to Promote Teachers' Competence in Learning Process Management Affecting the Sufficiency Economy Philosophy's Thinking Skills for the Students at Tessaban 1 Wat Kaen Lek School (Rattanakalas Anusorn)
สมรักษ์ ชื่นอร่าม
- อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานและความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์สู่ผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง 60
Influence of Work Motivation and Work Dedication as the Mediator between Emotional Intelligence and Employee Performance of Auto Parts Company in Rayong Province
สุคนธ์ทิพย์ อินทรกมล สุมาลี รามัญญ และ ธัญนันท์ บุญอยู่
- การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักทศ 6 โดยกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 70
Virtue and Morality Development according to Six-direction Dhamma through Process of Dhamma Delivery into Community of Wat Thong Noppakun in Meang District in Phetchaburi Province
วัชรพงษ์ นาคะสิทธิ์ สมนึก ชูปานกลีบ และ สุมาลี พงศ์ติยะไพบุลย์
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ และนักศึกษา Desirable Characteristics of Graduates of the Master of Business Administration Program in Business Administration in Faculty of Management Science at Phetchaburi Rajabhat University according to the Perspectives of Graduate Users, Instructors, and Students. 85
วิภาดา ส่างามิน
- การเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กภายใต้การระบาด COVID-19 94
The Learning of Small-Business Operators during the COVID-19 Pandemic
ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา และ ณัฐธัญ พงษ์พานิช

บทความวิจัย

- การศึกษาลักษณะความผิดพลาดและสาเหตุความผิดพลาดของการใช้คำกริยาที่แสดงการ
รู้หรือเข้าใจ (知道类动词) กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 103
The Study Nature of Errors in the Use of Verbs that Express Knowledge or Understanding
(ZHIDAOLEI DONGCI), a Case Study of Phetchaburi Rajabhat University
พรเพ็ญ จุไรยานนท์ และ ฐณัฐา ลาภเลิศ

- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเขียนข้อเสนอต่อการจัดทำคำของงบประมาณตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัย
ราชภัฏเพชรบุรีของบุคลากรคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 111
Factors Affecting the Development of Proposal Writing for Preparation of Budget Request
According to University Development Plan Phetchaburi Rajabhat of Personnel of Information
Technology Faculty, Phetchaburi Rajabhat University
ภาสิกา แจ่มจรัส และ ปราโมทย์ ตงฉิน

- การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบ
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู 117
The Basic Information Study and Development of Instructional Model Based on Design
Thinking to Enhance the Ability in Learning Experiences Design Using Activity – Based Learning
of the Education Students
ชนาธิป บุปผามาต จีระศักดิ์ ทวีเงิน พระวิทยา ขนชัยภูมิ สรัล สุวรรณ และอุบลวรรณ ส่งเสริม

- Influence of Entrepreneurial Passion on Chinese College Students'
Entrepreneurial Decision 126
Dongmei Chen and Sarana Photchanachan

บทความวิชาการ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การบริการสาธารณะ 131
The Local Administration : Public Service Administration
ณัทกวี ศิริรัตน์ จักร ศิริรัตน์ พิมพ์รดา ธรรมมีภักดี วิภาดา ผ่องจิต โขติ บติรัตน์ และ วิภาวณี เผือกบัวขาว

คำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับ

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563

Student's Satisfaction on the Educational Administration of
Office of the President Phetchaburi Rajabhat University in Academic Year 2020

อภิวัฒน์ พานทอง
Apiwat Pantong

กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Division of Policy and Planning, Office of the President, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: apiwat.pan@mail.pbru.ac.th

Received: 18 June 2021, Revised: 05 July 2021, Accepted: 20 November 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา ที่มีผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ.2563 และ 3) นำผลที่ได้มาพัฒนา นโยบาย วางแผนและพัฒนาการให้บริการของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ให้ดียิ่งขึ้นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา การวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนขนาดตัวอย่าง จำนวน 500 คน คิดเป็นร้อยละ 85.62 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยงานที่มีระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงที่สุดคือ งานกิจการนักศึกษา งานสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการต่าง ๆ ในส่วนงานที่มีระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำที่สุดคือ งานบริการศูนย์คอมพิวเตอร์ เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ด้วยสถิติ One-way ANOVA พบว่า ภาคการศึกษา คณะและผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน

จากผลการวิจัยจึงเสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) ควรเพิ่มช่องทางการแจ้งข้อมูล ข่าวสาร ผ่านช่องทางออนไลน์ 2) ปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการด้วยความเต็มใจ รวดเร็ว ถูกต้อง และเท่าเทียม 3) ปรับปรุงอาคารและครุภัณฑ์ที่ทรุดโทรมให้มีความพร้อมในการใช้งาน อยู่ตลอดเวลา และ 4) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องให้ตอบสนองกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเพื่อเพิ่มระดับความพึงพอใจให้อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน

คำสำคัญ : ความพึงพอใจของนักศึกษา การบริหารจัดการศึกษาสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ความต้องการของนักศึกษากิจการนักศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the personal characteristics of the students affecting the educational administration of the Office of the President Phetchaburi Rajabhat University 2) study the student's satisfaction with the educational administration of Office of the President Phetchaburi Rajabhat University and 3) determine development policy plan and develop services of Office of the President Phetchaburi Rajabhat University to increase efficiency to requirement of students. This research determines the sample size was 500 people (85.62%). Using quantitative research methods tools for data collections were questionnaires. The result of the study showed that the satisfaction of student with the educational administration of Office of the President Phetchaburi Rajabhat University. The average satisfaction was 3.90 at a high level. When considering each side, the average was at a high level in all aspects. The procedure with the highest average level of satisfaction was Student Affairs, Physical and Environmental Development and other services. While the lowest average level of satisfaction was digital technology center service. When comparing factors affecting educational administration of Office of the President Phetchaburi Rajabhat University which analyzed by

One-way ANOVA. The research results were different semester, faculties and Grade Point Average (GPA) differed in the student' satisfaction on the educational administration of Office of the President Phetchaburi Rajabhat University found that was not different with significance at the .05 level both overall and in each aspect.

Guidelines for the development of research proposals should as follows: 1) increase channels to information and online channels. 2) improve service standards with willingness, speed, accuracy and equality. 3) Improve dilapidated buildings and equipment to availability, and 4) develop information technology systems regularly to support teaching and learning in the situation of the epidemic of coronavirus disease 2019 (COVID-19) and increase the level of satisfaction to the highest level in all aspects.

Keywords : Student's Satisfaction, Educational Administration of Office of the President, Phetchaburi Rajabhat University, Requirement of Students, Student Affairs

บทนำ

สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 และกฎกระทรวง เรื่อง จัดตั้งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548 มีภาระหน้าที่หลักในการเป็นศูนย์กลางการบริหารงานทุกด้านของมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน ประสานงาน สนับสนุน ตลอดจนอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย เดิมแบ่งส่วนราชการออกเป็น 3 กอง ได้แก่ กองกลาง กองพัฒนานักศึกษา และกองนโยบายและแผน ต่อมามหาวิทยาลัยได้ปรับโครงสร้างส่วนราชการในสำนักงานอธิการบดีให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยมีหน่วยงานเทียบเท่ากองอีก 6 หน่วยงาน ได้แก่ ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัล ศูนย์พัฒนาภาษาและวิเทศสัมพันธ์ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ กลุ่มงานพัฒนากายภาพ ภูมิสถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อม กลุ่มงานสื่อสารองค์กร และศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน [1]

จากภาระหน้าที่ของสำนักงานอธิการบดี ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการและการอำนวยความสะดวก ประสานงานและสนับสนุนภารกิจของมหาวิทยาลัย จึงมีนโยบายในการส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการให้บริการที่มีความรวดเร็ว สะดวก ทันสมัย โปร่งใส และสุจริต โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยผลการรายงานความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ปีการศึกษา 2562 พบว่า ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อยู่ในระดับมาก (3.79) โดยหน่วยงานมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการบริการให้ดีขึ้น และสร้างความประทับใจและเป็นไปตามความคาดหวังของทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ จากผลการรายงานดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อทราบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาซึ่งเป็นผู้รับบริการของสำนักงานอธิการบดีต่อการบริหารจัดการให้บริการของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานอธิการบดี ประจำปีการศึกษา 2563 จึงได้ทำการสำรวจคุณภาพการบริหารจัดการขึ้น ข้อมูลที่ได้จะได้นำมาพัฒนา นโยบาย วางแผนและพัฒนาการให้บริการของส่วนงานต่าง ๆ ของสำนักงานอธิการบดี ที่สร้างความพึงพอใจต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา ที่มีผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ.2563
3. นำผลที่ได้มาพัฒนา นโยบาย วางแผนและพัฒนาการให้บริการของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ให้ดียิ่งขึ้นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาคการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีแตกต่างกัน

2. คณะแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีแตกต่างกัน

3. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) แตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research methodology) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินงานวิจัยดังนี้

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่ศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563 ระดับปริญญาตรี ภาคปกติและภาคนอกเวลาปกติ จำนวน 9,377 คน (แหล่งข้อมูล : ระบบสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี (MIS) ข้อมูลวันที่ วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2563)

กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากประชากรที่ศึกษาเป็นกลุ่มที่มีจำนวนแน่นอน (Finite Population) ผู้วิจัยใช้ตาราง Taro Yamane [2] โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 4\%$ จะได้กลุ่มตัวอย่าง 584 คน โดยผู้วิจัยเก็บกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 500 คน คิดเป็นร้อยละ 85.62 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Multistage random) โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งกลุ่มประชากรนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีออกเป็น 8 กลุ่มและเฉลี่ยจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนของนักศึกษาแต่ละคณะ (เทียบบัญญัติไตรยางค์) ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเทียบสัดส่วนจำนวนของนักศึกษาแต่ละคณะ

ที่	คณะ/สำนัก	จำนวนนักศึกษาทั้งหมด	ร้อยละ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	คณะครุศาสตร์	800	8.53	43
2	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	836	8.92	45
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	655	6.99	35
4	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	553	5.90	29
5	คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	506	5.40	27
6	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3,777	40.27	201
7	คณะวิทยาการจัดการ	1,521	16.22	81
8	คณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ	729	7.77	39
		9,377	100.00	500

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้ เป็นการใช้ “แบบสอบถาม” โดยดำเนินการจัดทำควบคู่กับแบบสอบถามออนไลน์ ประกอบไปด้วยคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) ซึ่งแบ่งเนื้อหาของคำถามออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามวัดข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ของประชากร ได้แก่ ประเภทนักศึกษา (ภาคปกติ – ภาคนอกเวลาปกติ) ชั้นปีการศึกษา ระดับการศึกษา สาขาวิชา คณะ ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) เป็นคำถามปลายเปิดแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งประกอบไปด้วย งานกิจการนักศึกษา งานการเงิน งานสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการต่าง ๆ งานบริการศูนย์คอมพิวเตอร์ เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check list) จำนวน 38 ข้อ และระดับความพึงพอใจที่มีต่อการบริการในแต่ละประเภทเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ โดยมีเกณฑ์การแปลผลของระดับความพึงพอใจ ตามเกณฑ์ของเบสท์ [3]

คะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ได้นำเอาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ออกแบบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและสถิติจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงาน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) และภาษาที่ใช้ หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเนื้อหาของคำถาม แต่ละข้อของแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ของคำถามวิจัย โดยมีดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruency : IOC) ได้เท่ากับ 0.80

2. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยได้นำเอาแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญไปทำการทดสอบกับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เพื่อดูความเชื่อมั่นว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ โดยค่าอัลฟาทั้งฉบับได้เท่ากับ 0.915 แสดงว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษานักศึกษาภาคปกติมากที่สุด จำนวน 469 คน คิดเป็นร้อยละ 93.80 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มากที่สุด จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 41.58 เป็นนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 40.20 มีผลการเรียนสะสม (GPA) 3.01 – 3.50 มากที่สุด จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 37.40

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ภาคการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ภาคปกติ	469	93.80
ภาคนอกเวลาปกติ	31	6.20
รวม	500	100
ปีการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	0	0.00
ชั้นปีที่ 2	108	23.03
ชั้นปีที่ 3	195	41.58
ชั้นปีที่ 4	119	25.37
ชั้นปีที่ 5	47	10.02
รวม	469	100
ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ระดับปริญญาตรี (กศ.บป)	31	100.0
ระดับปริญญาโท	-	-
ระดับปริญญาเอก	-	-
ระดับป.บัณฑิต	-	-
รวม	31	100

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คณะ	จำนวน	ร้อยละ
ครุศาสตร์	43	8.60
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	45	9.00
วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	35	7.00
เทคโนโลยีการเกษตร	29	5.80
เทคโนโลยีสารสนเทศ	27	5.40
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	201	40.20
วิทยาการจัดการ	81	16.20
พยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ	39	7.80
รวม	500	100.00
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 1.99	1	0.20
2.00 – 2.50	102	20.40
2.51 – 3.00	131	26.20
3.01 – 3.50	187	37.40
3.51 – 4.00	79	15.80
รวม	500	100.00

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ ($\bar{X} = 3.90$) โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ งานกิจการนักศึกษา และงานสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาคือ งานการเงิน ($\bar{X} = 3.86$) และอันดับสุดท้ายงานบริการศูนย์คอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.74$) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. งานกิจการนักศึกษา	3.99	0.52	มาก
1.1 มหาวิทยาลัยสนับสนุนทุนการศึกษาที่มีระบบ ยุติธรรม และให้ทุกคนเท่าเทียม	4.02	0.63	มาก
1.2 มหาวิทยาลัยสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์เพื่อพัฒนานักศึกษา	4.03	0.64	มาก
1.3 การแจ้งข่าวสาร/ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการนักศึกษาอย่างทั่วถึง หลายช่องทางและสม่ำเสมอ	4.05	0.67	มาก
1.4 การบริการของเจ้าหน้าที่งานกิจการนักศึกษา มีความสุภาพ เต็มใจให้บริการ	3.92	0.64	มาก
1.5 เจ้าหน้าที่งานกิจการนักศึกษาให้คำแนะนำที่มีประโยชน์	3.95	0.63	มาก
1.6 สถานที่ในจุดรับบริการนักศึกษา ที่เพียงพอ และเหมาะสมในการรับบริการ	3.96	0.66	มาก
2. งานการเงิน	3.86	0.70	มาก
2.1 การให้บริการด้านการเงินเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม	3.81	0.79	มาก
2.2 เจ้าหน้าที่การเงินมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงิน การคลังที่ถูกต้อง แม่นยำ	3.90	0.78	มาก
2.3 มีความสะดวกในการชำระเงิน	3.90	0.81	มาก
2.4 การบริการของเจ้าหน้าที่การเงิน สุภาพ เต็มใจให้บริการ	3.75	0.89	มาก
2.5 เจ้าหน้าที่ให้บริการเต็มเวลาราชการ	3.96	0.78	มาก
2.6 สถานที่ในจุดรับบริการนักศึกษา ที่เพียงพอ และเหมาะสมในการรับบริการ	3.86	0.81	มาก

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. งานสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการต่าง ๆ	3.99	0.74	มาก
3.1 ขนาดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่อจำนวนนักศึกษาเหมาะสมและเพียงพอ	3.99	0.69	มาก
3.2 ห้องเรียนทันสมัย มีสื่อโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์	3.96	0.76	มาก
3.3 โต๊ะ เก้าอี้มีสภาพดีและเพียงพอ	3.81	0.80	มาก
3.4 สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ มีความเหมาะสม	3.90	0.75	มาก
3.5 ความเป็นระเบียบและความสะอาดภายในห้องเรียน	3.98	0.74	มาก
3.6 การส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เช่น ปิด-เปิดไฟ/เครื่องปรับอากาศ การใช้ลิฟท์ การรักษาความสะอาด เป็นต้น	4.10	0.69	มาก
3.7 ระบบน้ำประปา มีความสะอาด พร้อมใช้งาน	3.94	0.81	มาก
3.8 ระบบไฟฟ้า มีความสะอาด พร้อมใช้งาน	4.04	0.75	มาก
3.9 การให้บริการดูแลรักษาความปลอดภัยของ รปภ. มีความสุภาพและมีคุณภาพ	4.11	0.71	มาก
3.10 การจัดบริการน้ำดื่มมีความสะอาดและจำนวนเพียงพอ	3.76	0.82	มาก
3.11 การบริการสถานที่ออกกำลังกายมีความเพียงพอ	3.99	0.76	มาก
3.12 โรงอาหารจัดบริการได้ถูกสุขลักษณะ	4.06	0.75	มาก
3.13 โรงอาหารมีอาหารหลากหลายและเพียงพอให้บริการ	3.89	0.82	มาก
3.14 โรงอาหารมีจำนวนที่นั่งรับประทานอาหารที่เพียงพอ	4.05	0.71	มาก
3.15 ราคาอาหารมีความเหมาะสมกับปริมาณและคุณภาพ	4.07	0.78	มาก
3.16 การบริการไปรษณีย์ในมหาวิทยาลัยมีความสะอาด เหมาะสม	4.08	0.70	มาก
3.17 ธนาคารและบริการเอทีเอ็มในมหาวิทยาลัยมีความสะอาด เหมาะสม ได้มาตรฐาน	3.96	0.73	มาก
3.18 การบำรุงรักษาและดูแลสภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวม	4.09	0.70	มาก
3.19 แม่บ้านทำความสะอาด ปฏิบัติหน้าที่ทำให้ห้องเรียน ห้องน้ำและอาคาร มีระเบียบ สะอาด	3.99	0.59	มาก
4. งานบริการศูนย์คอมพิวเตอร์	3.74	0.87	มาก
4.1 ความสะดวกในการเข้าถึงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย	3.79	0.89	มาก
4.2 ความมีเสถียรภาพของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างต่อเนื่อง	3.67	0.92	มาก
4.3 ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย แบบ Wireless สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทั่วถึง	3.54	0.95	มาก
4.4 ความสะดวกในการเข้าใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (account login)	3.72	0.93	มาก
4.5 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ทันสมัย พร้อมใช้งาน	3.77	0.82	มาก
4.6 การบริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ สุภาพ เต็มใจให้บริการ	3.83	0.82	มาก
4.7 เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ และตอบคำถามพร้อมแก้ไขปัญหาคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ได้เหมาะสม รวดเร็ว	3.84	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.90	0.71	มาก

ส่วนที่ 3 ผลที่ได้มาพัฒนานโยบาย วางแผนและพัฒนาการให้บริการของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ให้ดียิ่งขึ้นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา จากผลการศึกษาสำนักงานอธิการบดีพบว่างานบริการศูนย์คอมพิวเตอร์ มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด สำนักงานอธิการบดีได้มีแนวทางในการพัฒนางานบริการศูนย์คอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการจัดทำแผนขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยดิจิทัล ครอบคลุมการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารจัดการ และการเงิน ปรับปรุงระบบสารสนเทศ

ที่ตอบสนองพันธกิจของมหาวิทยาลัย ตัวอย่างเช่น ระบบลงเวลาปฏิบัติงานบุคลากรสายสนับสนุน สังกัดสำนักและสถาบัน ระบบเลือกตั้งออนไลน์ ระบบคัดกรองโควิด ระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระบบบริหารโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ควบคู่กับการกำกับ ติดตาม ประเมินแผนขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยดิจิทัล และประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงระบบสารสนเทศในปีงบประมาณถัดไป

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563

สมมติฐานการวิจัยที่ 1

ภาคการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีแตกต่างกัน พบว่า ภาคการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งภาพรวมและรายด้าน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2

คณะแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีแตกต่างกัน พบว่า คณะแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งภาพรวมและรายด้าน

สมมติฐานการวิจัยที่ 3

ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) แตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีแตกต่างกัน พบว่า ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) แตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานการวิจัยแต่ละข้อต่อไปนี้

1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563 พบว่า นักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563 มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ งานกิจการนักศึกษา และงานสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการต่าง ๆ รองลงมาคือ งานการเงิน และอันดับสุดท้ายงานบริการศูนย์คอมพิวเตอร์สามารถอธิบายได้ว่าสำนักงานอธิการบดีมีการบริหารงานที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาในด้านการบริหาร เช่น มหาวิทยาลัยมีการแจ้งข่าวสาร/ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการนักศึกษาอย่างทั่วถึง หลายช่องทางและสม่ำเสมอ สนับสนุนทุนการศึกษาที่มีระบบ ยุติธรรม และให้ทุกคนเท่าเทียม เจ้าหน้าที่ให้บริการเต็มเวลาราชการ เจ้าหน้าที่การเงินมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงิน การคลังที่ถูกต้อง แม่นยำ และประเด็นมีความสะดวกในการชำระเงิน การให้บริการดูแลรักษาความปลอดภัยของ รพ. มีความสุภาพและมีคุณภาพ การส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เช่น ปิด-เปิดไฟ/เครื่องปรับอากาศ การใช้ลิฟท์ การรักษาความสะอาด เป็นต้น เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ และตอบคำถามพร้อมแก้ไขปัญหาคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ได้เหมาะสม รวดเร็ว การบริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ สุภาพ เต็มใจให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของภานุเดช เพียรความสุข และคณะ [4] พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการบริหารดำเนินงาน 2) ด้านการดำเนินการ 3) ด้านเทคโนโลยี 4) ด้านลักษณะการให้บริการ จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า ผู้รับบริการมีความรู้สึกพึงพอใจเมื่อได้รับการให้บริการบรรลุวัตถุประสงค์หรือความคาดหวังที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคำว่า ความพึงพอใจ [5] ที่ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลซึ่งแสดงออกในด้านบวกหรือลบที่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการ ซึ่งความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับหรือบรรลุจุดหมายในสิ่งที่ต้องการในระดับหนึ่งและความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

2) ความแตกต่างของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563

สมมติฐานข้อที่ 1 ภาคการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า ภาคการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการ การศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งภาพรวมและรายด้าน ดังนั้น สำนักงานอธิการบดีสามารถกำหนดนโยบายต่าง ๆ ในการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อรองรับการให้บริการการศึกษา กำหนด แนวทางการปฏิบัติงาน หรือขั้นตอนการให้บริการต่าง ๆ ที่เป็นแนวทางเดียวกัน สามารถใช้สถานที่ จัดสภาพแวดล้อม ให้สามารถรับ บริการได้ร่วมกัน ทั้งนักศึกษาภาคปกติและนักศึกษานอกเวลาปกติ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการ การศึกษาของ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำแนกตามภาคการศึกษา

หน่วยงาน	ภาคการศึกษา				t	Sig.
	ภาคปกติ		ภาคนอกเวลาปกติ			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
งานกิจการนักศึกษา	3.99	.514	3.99	.590	1.847	.175
งานการเงิน	3.86	.708	3.84	.617	1.104	.294
งานสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการต่าง ๆ	3.98	.595	4.05	.483	1.425	.233
งานบริการศูนย์คอมพิวเตอร์	3.77	.730	3.84	.582	2.181	.140
รวม	3.92	.567	3.96	.464	2.837	.093

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2 คณะแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการ การศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 พบว่า คณะแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการ การศึกษาของ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับ งานวิจัยของรุ่งอรุณ พรเจริญ [6] พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ต่างคณะกันมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชชมงคลพระนคร ด้านเจ้าหน้าที่/วิทยากรและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น สำนักงาน อธิการบดีสามารถกำหนดแผนการให้บริการด้านการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ ที่มีแนวทางเดียวกันกับ นักศึกษาทุกคณะได้

สมมติฐานข้อที่ 3 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) แตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการ การศึกษาของ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) แตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการ บริหารจัดการ การศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งภาพรวมและ รายด้าน ดังนั้น สำนักงานอธิการบดีสามารถให้บริการการศึกษากับนักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมในทุกระดับได้อย่างเป็น แนวทางเดียวกันทั้งแนวทางการปฏิบัติงาน หรือขั้นตอนการให้บริการต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) จากผลการวิจัยสำนักงานอธิการบดี ควรให้บริการนักศึกษาทุกคนอย่างเท่าเทียม โดยไม่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างด้าน ภาคการศึกษา คณะ และผลการเรียน
- 2) งานกิจการนักศึกษาและงานการเงิน ควรปรับปรุงการให้บริการของเจ้าหน้าที่งานกิจการนักศึกษาและเจ้าหน้าที่การเงิน ให้มีความสุภาพ เต็มใจให้บริการ โดยการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการให้บริการ ติดตามผลโดยจัดทำแบบประเมินการให้บริการพร้อม สรุปผลเพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานทุก ๆ 6 เดือน
- 3) งานสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการต่าง ๆ ควรเพิ่มจำนวนตู้น้ำดื่มในทุกพื้นที่ที่มีการเรียนการสอนเพื่อบริการ นักศึกษา โดยการจัดจุดบริการน้ำดื่มให้มีจำนวนเพียงพอและมีจุดวางที่มีความสะดวกต่อการรับบริการของนักศึกษา รวมทั้งจัดทำ แผนกับกาดิตตามการบำรุงรักษาตู้น้ำดื่มให้มีความสะอาดและพร้อมต่อการใช้งานอยู่เสมอ
- 4) งานบริการศูนย์คอมพิวเตอร์ ควรพัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย แบบ Wireless ให้สามารถ ให้บริการได้ครอบคลุมทั่วถึงเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ควรมีการนำผลการวิจัยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563 ไปกำหนดนโยบาย และจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการให้บริการที่เป็นรูปธรรม สำนวความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการบริการ เพื่อนำผลมาปรับปรุงหรือพัฒนาการทำงานของสำนักอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ผลการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะหน่วยงานในสังกัดสำนักงานอธิการบดี จำนวน 4 หน่วยงาน จากทั้งหมด 9 หน่วยงาน ในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรมีการศึกษาการให้บริการของหน่วยงานที่เหลือ 5 หน่วยงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลและนำมาพัฒนาการบริหารองค์กรต่อไป

2) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ อาจใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อได้ข้อมูลที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลมาพัฒนาการบริหารองค์กรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี. การแบ่งส่วนงานในสำนักงานคณบดี สำนักงานผู้อำนวยการ กอง ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง และการจัดตั้งหน่วยงานภายใน ในสังกัดสำนักงานอธิการบดีที่มีฐานะเทียบเท่ากอง. เพชรบุรี: กองนโยบายและแผน; 2562
- [2] อีรุดดี เอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :วิทยาอพอเซทการพิมพ์; 2550.
- [3] ธาณินทร์ ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี; 2552.
- [4] ภาณุเดช เพ็ชรความสุข และคณะ. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; 2558.
- [5] สุวิมล คำย้อย. ความพึงพอใจของผู้มารับบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหยวก อำเภอโนนโสม จังหวัดอุดรธานี. อุดรธานี :โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหยวก; 2555.
- [6] รุ่งอรุณ พรเจริญ. ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร; 2558.

แอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

Cultural Tourism and Local Community Way Application Case Study of Ban Bu Community and Koh Kred Community in Nontaburi Province

โอปอ กลัปลสกุล* ภักจิรา ภูขมัง ปิยวรรณ สายทอง ฮุสนี อับดุลกาเดร์ และ ชลธิชา พลายแก้ว
O-por Klubsakul*, Phakjira Pookamang, Piyawan Saithong, Husnee Abdulkaday and Chonthicha Plaikaew

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพฯ 10900
Business Information System Program, Faculty of Management Science, Chandrakasem Rajabhat University, Bangkok 10900

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: o-por.k@chandra.ac.th

Received: 1 July 2021, Revised: 23 August 2021, Accepted: 14 October 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์และออกแบบแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 2) พัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยใช้รูปแบบวงจรการพัฒนา (System Develop Life Cycle : SDLC) และประเมินความพึงพอใจโดยใช้แบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่ใช้อุปกรณ์พกพา ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ จำนวน 100 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์ข้อมูลแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วยขั้นตอน การกำหนดปัญหา การวิเคราะห์ระบบ การออกแบบ การพัฒนาระบบ การทดสอบและปรับปรุงแก้ไข และการติดตั้ง 2) แอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นแบ่งการทำงานออกเป็น 4 ระบบ หลักคือ ระบบจัดการข้อมูลเข้าใช้งาน ระบบการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน ระบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน และระบบจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3) ผลการประเมินความพึงพอใจผู้ใช้งานแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : แอปพลิเคชัน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนบ้านบุ ชุมชนเกาะเกร็ด

Abstract

This research aimed to 1) analyze and design the system of cultural tourism applications and community in case studies of Ban Bu community and Koh Kred community in Nontaburi Province 2) to study the satisfaction of users of cultural and community tourism applications in case studies of Ban Pu community and Koh Kred community in Nontaburi Province and 3) to study user satisfaction of cultural tourism applications and community, which was developed using the System Development Life Cycle (SDLC) model, and satisfaction was assessed using a questionnaire. The data were collected from a sample of 100 Android mobile travelers. The statistics used in the data analysis were mean and standard deviation.

The research results were as follows: 1) The cultural tourism and local community way application in case study of Ban Bu community and Koh Kred community in Nontaburi Province consisted of steps problem determination system analysis, design, system development, testing and improvement, and installation 2) The development application was divided into 4 main systems, namely the access management system, guide system for cultural attractions and community lifestyle system of cultural tourism activities, and community lifestyle and cultural tourism activity management system. 3) The results of the evaluation of user satisfaction of cultural tourism and local community way application case study of Ban Bu community and Koh Kred community in Nontaburi Province were at the highest level. This was a mean score of 4.55 with a standard deviation of 0.57 indicating that the developed application could be used for its intended purpose.

Keywords : Application, Cultural Tourism and Community Way, Ban Pu Community, Koh Kret Community

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา การส่งเสริมการท่องเที่ยวล้วนเป็นประโยชน์ที่จะนำมาสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ประเทศไทยนำกลยุทธ์ในการสร้างรากฐาน จากการพัฒนาเศรษฐกิจทางด้านการท่องเที่ยวทำให้ประเทศไทยได้รับรายได้ 3.02 ล้านล้านบาท จากการเดินทางท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นจำนวนมากหลายปีมีแนวโน้มที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยนำอัตลักษณ์ของชุมชน สร้างการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยสร้างการมีส่วนร่วมให้แก่ชุมชน สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสร้างรายได้แก่เศรษฐกิจชุมชน [1] จากสถิติปี พ.ศ. 2561 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 38,178,194 ล้านคน และปี พ.ศ. 2562 จำนวน 39,797,406 ล้านคน จากข้อมูลจะเห็นว่ามียอดนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.24 สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.05 [2] ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยว โดยมากกับเพื่อนหรือครอบครัว ซึ่งกิจกรรมที่ส่วนใหญ่ ได้แก่ การเยี่ยมชมธรรมชาติ ชมสถานที่ทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ได้แก่ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ภูเก็ต และพัทยา [3] นโยบายสนับสนุนให้มีการกระจายพื้นที่การท่องเที่ยว โดเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน [4]

กรุงเทพมหานครจะเห็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จัก เช่น วัดพระแก้ว ตลาดนัดจตุจักร ตลาดนัดรถไฟ เยาวราช ซึ่งในกรุงเทพฯยังมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย เช่น ชุมชนบ้านบุ ซึ่งเป็นชุมชนที่อพยพมาจากกรุงศรีอยุธยาเมื่อ 200 ปีที่แล้ว อยู่ที่ 133 ซอย จรัญสนิทวงศ์ 32 แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย มีประชากร 300 ครัวเรือนหรือประมาณ 1,145 คน [5] ชุมชนเกาะเกร็ด เกิดขึ้นจากการขุดคลองลัดแม่น้ำเจ้าพระยาในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทัยสระแห่งกรุงศรีอยุธยา และเกาะเกร็ดเป็นสถานที่ขึ้นชื่อของชุมชนกลุ่มชาวมอญและมีเครื่องปั้นดินเผาขึ้นดี อยู่ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด มีประชากรทั้งหมด 5,946 คน [6] ซึ่งเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวไปเที่ยวบ่อยมากเพราะยังไม่เป็นที่รู้จัก

คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์คนในชุมชนบ้านบุ พบว่า มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ยังไม่รู้จักระวังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบ้านบุ เพราะพื้นที่ภายในชุมชนยังขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวที่เข้าถึงและทันสมัย [7] การเข้าถึงพื้นที่ในชุมชนบ้านบุขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ ห้องสุขา ชุมชนบ้านบุเป็นชุมชนขนาดเล็ก มีถนนและซอยแคบทำให้การเดินทางมาชุมชนไม่ค่อยสะดวก ชุมชนบ้านบุ มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม ซึ่งนักท่องเที่ยวยังไม่รู้จัก ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวในสถานที่นี้ [8] จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ปรากฏว่า กรุงเทพมหานครมีชุมชนบ้านบุที่มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย ซึ่งนักท่องเที่ยวยังไม่รู้จัก [9] นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ชุมชนเกาะเกร็ดเป็นชุมชนที่นักท่องเที่ยวไม่ทราบว่าชุมชนเกาะเกร็ดมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม ที่เป็นจุดเด่นของชุมชน ถ้ามีแอปพลิเคชันท่องเที่ยวชุมชนที่สามารถแสดงสถานที่ท่องเที่ยวและรายละเอียดข้อมูลชุมชนอาจช่วยให้อำนวยความสะดวกได้

จากการสัมภาษณ์ข้างต้น คณะผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาการท่องเที่ยวชุมชนได้ดังนี้ ชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ดเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมที่สามารถเผยแพร่ให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้เรียนรู้วัฒนธรรม นำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับชุมชน แต่ชุมชนยังขาดสื่อกลางที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวที่เข้าถึงและทันสมัยให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบุ ชุมชนเกาะเกร็ด เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ทราบถึงสถานที่ท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับสถานที่ที่มีความนิยม เช่น วัดพระแก้ว ตลาดนัดจตุจักร ตลาดนัดรถไฟ เยาวราช วังหลัง เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดกรุงเทพมหานคร คณะผู้วิจัยจึงเลือกชุมชนบ้านบุ ชุมชนเกาะเกร็ด เป็นกรณีศึกษา เป็นแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สามารถตอบสนองความต้องการของภาครัฐตามนโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน เพื่อเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเทศไทย

จากปัญหาดังกล่าวทำให้คณะผู้วิจัยเห็นว่าการที่ขาดสื่อกลางที่จะใช้เชื่อมโยงให้กับนักท่องเที่ยวมาเที่ยวโดยตรง ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความสำคัญมากต่อการดำรงชีวิต เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ใช้ติดต่อสื่อสารและอำนวยความสะดวก จึงใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาซึ่งเทคโนโลยีที่สามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้ดีที่สุด คือการสร้างแอปพลิเคชันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวของชุมชน โดยใช้ชุมชน บ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด เป็นกรณีศึกษา โดยแอปพลิเคชันสามารถแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของทั้งสองชุมชน สามารถเลือกดูกิจกรรมท่องเที่ยวภายในแอปพลิเคชัน เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รู้จักชุมชนมากขึ้น ทั้งวิถีชีวิตของคนในชุมชน โบราณสถาน งานหัตถกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ยังทำให้ชุมชนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น เป็นการลดเวลาในการวางแผนการท่องเที่ยวและมีความสะดวกมากขึ้น นอกจากนี้แอปพลิเคชันสามารถที่จะ

ประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนให้เป็นที่รู้จักได้มากขึ้นในกลุ่มนักท่องเที่ยว สามารถที่จะเข้าถึงชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด ได้อย่างทั่วถึง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในการที่จะนำระบบนี้ไปใช้ในการเข้าถึงชุมชนอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และออกแบบแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในเดือนกรกฎาคม 2564 จำนวน 2,516 คน [10]

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี [11] โดยอ้างอิงจากสูตรทาโรยามานะ (Taro Yamane) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 (Confidence 90%) และสัดส่วนความคลาดเคลื่อน = 0.01 ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างจากการทำวิจัยครั้งนี้ จำนวน 100 คน โดยแบ่งเป็นชุมชนเกาะเกร็ด 50 คน และชุมชนบ้านบุ 50 คน เก็บข้อมูลด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ที่ใช้อุปกรณ์พกพาระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

ขอบเขตของระบบ

ระบบโมบายแอปพลิเคชันการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด ประกอบไปด้วย 4 ระบบหลักดังนี้

1. ระบบจัดการข้อมูลเข้าใช้งาน
 - 1.1 นักท่องเที่ยวสามารถล็อกอินเข้าสู่ระบบได้
2. ระบบการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน
 - 2.1 นักท่องเที่ยวสามารถดูสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนได้
 - 2.2 นักท่องเที่ยวสามารถดูรายละเอียดข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวได้
 - 2.3 นักท่องเที่ยวสามารถดูวิธีการเดินทางไปท่องเที่ยวได้
3. ระบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน
 - 3.1 นักท่องเที่ยวสามารถเลือกดูกำหนดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชนได้
 - 3.2 นักท่องเที่ยวสามารถเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องการจะไปได้
4. ระบบจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน
 - 4.1 นักท่องเที่ยวสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไขกำหนดตารางท่องเที่ยวที่ต้องการได้

ระบบเว็บแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ประกอบไปด้วยระบบดังนี้

1. ระบบจัดการข้อมูลเข้าใช้งาน
 - 1.1 ชุมชนสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไขข้อมูลผู้ใช้งาน
2. ระบบจัดการข้อมูลของชุมชน
 - 2.1 ชุมชนสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไข รูปภาพสถานที่ท่องเที่ยวได้
 - 2.2 ชุมชนสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไข รายละเอียดข้อมูลสถานที่ได้
3. ระบบการจัดการข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน
 - 3.1 ชุมชนสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไข กำหนดการท่องเที่ยวได้

ขอบเขตด้านเวลา มีนาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2564

ขอบเขตด้านสถานที่ ชุมชนบ้านบุ 133 ซอย จรัญสนิทวงศ์ 32 แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700 และ ชุมชนเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี 11120

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

วิเคราะห์และออกแบบระบบแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชนกรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด แบ่งออกเป็น 3 ระยะ โดยพัฒนาแอปพลิเคชันตามรูปแบบวงจรการพัฒนาระบบ (System Develop Life Cycle : SDLC) ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 วงจรการพัฒนาระบบ (ผู้เขียน, 2564)

จากรูปที่ 1 รูปแบบวงจรการพัฒนาระบบ (System Develop Life Cycle : SDLC) ประกอบไปด้วย 1) การกำหนดปัญหา (Problem Definition) 2) การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) 3) การออกแบบ (Design) 4) การพัฒนาระบบ (System Development) 5) การทดสอบและปรับปรุงแก้ไข (Testing) 6) การติดตั้ง (Implementation) โดยแบ่งออกตามวัตถุประสงค์วิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์และออกแบบแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับแอปพลิเคชันพร้อมทั้งศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสาร ตำรา และบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องและการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเบื้องต้น พร้อมทั้งสัมภาษณ์คนในชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด

1. ประเด็นคำถามดังนี้

- 1.1 ส่วนมากนักท่องเที่ยวเป็นชาวไทย หรือต่างชาติ
- 1.2 ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากน้อยแค่ไหน
- 1.3 การเดินทางมาเที่ยวที่นี้เป็นปัญหาหรือไม่
- 1.4 ชุมชนมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ไหนบ้าง

2. ทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวชุมชนบ้านบุ

- 2.1 คุณรู้จักชุมชนบ้านบุ หรือไม่
- 2.2 คุณรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบุหรือไม่
- 2.3 เคยได้ยินและรู้จักชื่อชุมชนเกาะเกร็ดมาก่อนหรือไม่
- 2.4 ถ้ามีแอปพลิเคชันจัดทริปเที่ยวชุมชนคุณคิดอย่างไร

3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน

4. วิเคราะห์และออกแบบแอปพลิเคชัน

- 4.1 แผนภาพแสดงการทำงาน (Use case Diagram)

4.2 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ (Class Diagram)

4.3 แผนภาพแสดงลำดับ (Sequence Diagram)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาแอปพลิเคชัน 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ศึกษารูปแบบและวิธีการเขียนโปรแกรม คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิธีการเขียนโปรแกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. การพัฒนาโปรแกรม คณะผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการพัฒนาแอปพลิเคชัน โดยใช้ภาษา PHP JAVA และ Android Studio ในการเขียนโปรแกรม ใช้ My SQL จัดการฐานข้อมูล
3. ทดสอบและนำไปใช้ คณะผู้วิจัยได้ทดสอบด้วยสมาร์ตโฟนบนระบบแอนดรอยด์ ทำการทดสอบซ้ำ ๆ เพื่อตรวจสอบข้อผิดพลาดในการทำงาน และพัฒนาแอปพลิเคชันต่อไป

ระยะที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชนกรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชนกรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในเดือน กรกฎาคม 2564 จำนวน 2,516 คน [10]

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยอ้างอิงจากสูตรทาโรยามานะ (Taro Yamane) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 (Confidence 90%) และสัดส่วนความคลาดเคลื่อน = 0.01 ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างจากการทำวิจัยครั้งนี้ จำนวน 100 คน โดยแบ่งเป็นชุมชนเกาะเกร็ด 50 และชุมชนบ้านบุ 50 คน เก็บข้อมูลด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ที่ใช้อุปกรณ์พกพาระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์และออกแบบแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชนกรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิเคราะห์และออกแบบระบบ ได้แก่ ผลการสัมภาษณ์ ผลการออกแบบระบบ โดยใช้แผนภาพต่าง ๆ ดังนี้

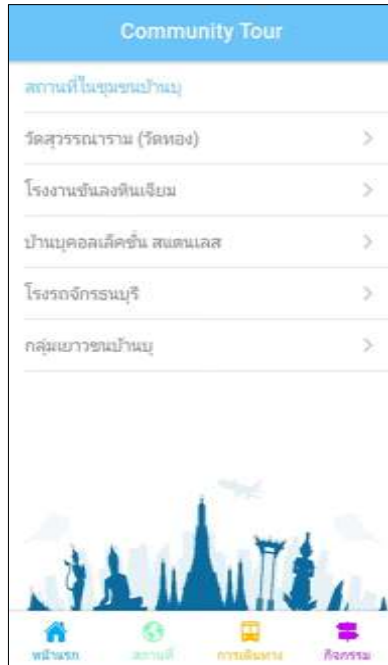
จากการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ประเด็นปัญหาคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อาทิเช่น ระบบแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ระบบแนะนำตารางกำหนดการในการท่องเที่ยวผ่านแอปพลิเคชัน คณะผู้วิจัยมีความคิดที่จะพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกกิจกรรมท่องเที่ยว ซึ่งแอปพลิเคชันจะมีข้อมูลแนะนำกิจกรรมในการท่องเที่ยว ซึ่งระบบจะดึงข้อมูลการท่องเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยวมาเป็นตัวเลือกเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวเลือกแอปพลิเคชันสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไข กำหนดการท่องเที่ยว และสามารถดูประวัติกำหนดการท่องเที่ยวที่เคยจัดไว้แล้วได้

2. ผลการพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชนกรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ผลการพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชนกรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สามารถใช้ได้บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ ชื่อแอปพลิเคชัน “Community Tour” ออกเป็น 4 ระบบหลักคือ ระบบจัดการข้อมูลเข้าใช้งาน ระบบการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน ระบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน และระบบจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยประกอบไปด้วย 4 เมนูหลัก คือ หน้าหลักเป็นหน้าล็อกอินและเลือกชุมชน สถานที่แสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว การเดินทาง กิจกรรมแสดงตารางกำหนดการท่องเที่ยว หลักของการออกแบบแอปพลิเคชัน ผู้วิจัยออกแบบให้ใช้งานง่าย และมีความสะดวกแก่ผู้ใช้งานมากที่สุด รายละเอียดดังนี้ ดังรูปที่ 2-4

รูปที่ 2 “Community Tour” หน้าแรกของแอปพลิเคชัน

รูปที่ 3 ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว

รูปที่ 4 ข้อมูลการเดินทาง และเลือกกิจกรรมการท่องเที่ยว

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชนกรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ประกอบไปด้วย 4 ด้านคือ 1) การใช้งานและการใช้ประโยชน์แอปพลิเคชัน 2) การใช้งานด้านการออกแบบแอปพลิเคชัน และ 3) การใช้งานด้านประสิทธิภาพของระบบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานในภาพรวมเสนอข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การใช้งานและการใช้ประโยชน์แอปพลิเคชัน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. เป็นสื่อในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนได้	4.72	0.52	มากที่สุด
2. ผู้ใช้งานสามารถจัดโปรแกรมการเดินทางการท่องเที่ยวได้	4.49	0.62	มาก
3. ผู้ใช้งานสามารถรายละเอียดข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวได้	4.49	0.57	มาก
4. ผู้ใช้งานสามารถดูวิธีการเดินทางไปยังชุมชนได้	4.56	0.56	มากที่สุด
5. ข้อมูลตอบสนองตามความต้องการของผู้ใช้แอปพลิเคชัน	4.61	0.52	มากที่สุด
6. การใช้คำสั่งต่าง ๆ ส่วนของเมนูมีความสะดวก	4.51	0.62	มาก
7. มีความครอบคลุมกับการใช้งานจริง	4.46	0.70	มาก
8. แอปพลิเคชันมีรูปแบบการนำเสนอ ที่ดีง่ายต่อการทำความเข้าใจ	4.37	0.61	มาก
9. แอปพลิเคชันสามารถใช้งานได้ง่ายไม่ซับซ้อน	4.44	0.65	มาก
10. ภาพรวมการใช้งานและการใช้ประโยชน์ แอปพลิเคชัน	4.56	0.65	มากที่สุด
รวม	4.52	0.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 สรุปผลความพึงพอใจต่อการใช้งานและการใช้ประโยชน์แอปพลิเคชัน พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้งานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เป็นสื่อในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ข้อมูลตอบสนองตามความต้องการของผู้ใช้แอปพลิเคชันมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.52) และ ผู้ใช้งานสามารถดูวิธีการเดินทางไปยังชุมชนได้ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การใช้งานด้านการออกแบบแอปพลิเคชัน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. จัดองค์ประกอบภาพสถานที่ท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม	4.25	0.54	มาก
2. ความเหมาะสมในการใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพในการสื่อความหมาย	4.42	0.62	มาก
3. ขนาดและสีตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม	4.56	0.65	มากที่สุด
4. สีพื้นหลังของแอปพลิเคชันมีความเหมาะสมมีมาตรฐาน	4.56	0.62	มากที่สุด
5. การจัดวางหมวดหมู่ภายในแอปพลิเคชันง่ายต่อการค้นหา	4.47	0.60	มาก
6. ความน่าเชื่อถือของแอปพลิเคชัน	4.53	0.62	มากที่สุด
7. รูปแบบตัวอักษรบนแอปพลิเคชันมีความเหมาะสม	4.53	0.57	มากที่สุด
8. การวางตำแหน่งของส่วนประกอบ และเมนูต่าง ๆ ของแอปพลิเคชันมีความเหมาะสม	4.42	0.62	มาก
9. การจัดวางองค์ประกอบแอปพลิเคชันเข้าใจง่าย	4.40	0.65	มาก
10. ภาพรวมการออกแบบหน้าจอแอปพลิเคชัน	4.65	0.48	มากที่สุด
รวม	4.48	0.61	มาก

จากตารางที่ 2 สรุปผลความพึงพอใจต่อการใช้งานด้านการออกแบบแอปพลิเคชัน พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้งานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาพรวมการออกแบบหน้าจอแอปพลิเคชันผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือขนาดและสีตัวอักษรอ่านได้ง่ายและสวยงาม ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.65) และ สีพื้นหลังของแอปพลิเคชันมีความเหมาะสมมีมาตรฐาน ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การใช้งานด้านประสิทธิภาพของระบบ

ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ความเร็วในการประมวลผลของแอปพลิเคชัน	4.35	0.61	มาก
2. ทำให้ผู้ใช้ได้รับข้อมูลและการประมวลผลที่ถูกต้องและแม่นยำ	4.40	0.56	มาก
3. มีความถูกต้องของผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้งาน	4.58	0.56	มากที่สุด
4. แอปพลิเคชันมีความเร็วในการตอบสนองต่อการใช้งานได้เป็นอย่างดี	4.58	0.56	มากที่สุด
5. แอปพลิเคชันสามารถแสดงผล ได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง	4.56	0.59	มากที่สุด
6. มีความถูกต้องในการเชื่อมโยง	4.56	0.56	มากที่สุด
7. ข้อมูลมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน	4.60	0.56	มากที่สุด
8. ภาพรวมด้านประสิทธิภาพในการใช้งานของแอปพลิเคชันมีความเหมาะสม	4.74	0.48	มากที่สุด
รวม	4.55	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 สรุปผลความพึงพอใจต่อการใช้งานด้านประสิทธิภาพ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้งานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือภาพรวมด้านประสิทธิภาพในการใช้งานของแอปพลิเคชันมีความเหมาะสม ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ ข้อมูลมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.56) และแอปพลิเคชันมีความเร็วในการตอบสนองต่อการใช้งานได้เป็นอย่างดี ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์และออกแบบแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้าน

บุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุและชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้แอปพลิเคชันจำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า

การวิเคราะห์และออกแบบแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) โมบายแอปพลิเคชัน ประกอบด้วยระบบการใช้งานด้านนี้ ระบบจัดการข้อมูลเข้าใช้งาน ระบบการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน ระบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน และระบบจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน 2) เว็บแอปพลิเคชัน ประกอบด้วยระบบย่อย ดังนี้ 1) ระบบจัดการข้อมูลเข้าใช้งาน 2) ระบบจัดการข้อมูลของชุมชน และ 3) ระบบการจัดการข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชุมชน แสดงข้อมูลรายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยว วิธีการเดินทางไปเที่ยวชุมชน แนะนำกิจกรรมและกำหนดการท่องเที่ยว สามารถจัดตารางการท่องเที่ยวด้วยตัวเองได้ ซึ่งสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไขตารางท่องเที่ยวได้ และสามารถดูประวัติกำหนดการตารางการท่องเที่ยวของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย [11] เรื่องแอปพลิเคชันสำหรับการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ในชุมชนตำบลท่าข้าม ที่พัฒนาขึ้นสามารถแสดงรายละเอียดข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว สถานที่แหล่งผลิตภัณฑ์ชุมชน แสดงข้อมูลประชาสัมพันธ์ ค้นหา รายละเอียดข้อมูลสถานที่ได้

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานแอปพลิเคชันจำนวน 57 คน อยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งออกเป็น 3 ด้านได้แก่ 1) การใช้ประโยชน์แอปพลิเคชัน พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้งานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.61) 2) ด้านการออกแบบแอปพลิเคชัน พบว่าความพึงพอใจของผู้ใช้งานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.61) 3) ด้านประสิทธิภาพ พบว่าความพึงพอใจของผู้ใช้งานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.57) พบว่าความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชันในภาพรวมด้านการใช้งานและการใช้ประโยชน์แอปพลิเคชัน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันนำทางท่องเที่ยวด้วยตนเองในพื้นที่ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย [12] พบว่าความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชันในภาพรวม ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และผลวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนคร [13] มีการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานพบว่าความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.03

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรเพิ่มฟังก์ชันการแสดงความคิดเห็น และสามารถเข้าใช้งานระบบโดยเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ
2. การนำเสนอข้อมูลในแอปพลิเคชันในอนาคตควรมีการเพิ่มเติมในส่วนของการนำเสนอในรูปแบบภาพ 3 มิติ เพื่อที่จะได้นำสนใจมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยกราบขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2564 ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบพระคุณประชากรชุมชนบ้านบุ และชุมชนเกาะเกร็ด ที่ให้ความร่วมมือจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ เพื่อสอบถามข้อมูลและนำไปปรับใช้ในงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] สมชาย ชมภูน้อย.. แนวทางการเพิ่มมูลค่าท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกัน;2561
- [2] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. รายงานสถิตินักท่องเที่ยว. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 1 เมษายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: https://mots.go.th/more_news_new.php?cid=585
- [3] สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ผลสำรวจความคิดเห็นของชาวต่างชาติ. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ1 เมษายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: www.thailandtourismcouncil.org
- [4] ประชาชาติธุรกิจ. บอร์ดนโยบายท่องเที่ยวเดินทางเปิดประเทศ ปี 65 ระดมฉีดวัคซีน 10 จว.ท่องเที่ยว. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.prachachat.net/tourism/news-664575>
- [5] มูลนิธิทีเอ็มบี. ข้อมูลชุมชนบ้านบุ.[อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 1 เมษายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: www.tmbfoundation.ro.th
- [6] ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. ข้อมูลชุมชนเกาะเกร็ด. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ1 เมษายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: www.sac.or.th
- [7] เมตตา เสลานนท์. ผู้ให้สัมภาษณ์. 1 มีนาคม 2564)
- [8] ภัทรัชิต บุญจินต์. ผู้ให้สัมภาษณ์. 1 มีนาคม 2564)
- [9] (จรรยาณี สยามมา. ผู้ให้สัมภาษณ์. 1 มีนาคม 2564)

- [10] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศ รายจังหวัด ปี 2564 [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: https://mots.go.th/more_news_new.php?cid=630
- [11] ซาบีน่า อหฺรับ, เอมอร อ่าวสกุล แอปพลิเคชันสำหรับการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ในชุมชน ตำบลท่าข้ามอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 2 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม; 5-6 สิงหาคม 2562 ; 467-477
- [12] สหทัยา สิทธิวิเศษ, จงรักษ์ มณีวรรณ, วราภรณ์ ศรีนาราช, สมประสงค์ แสงอินทร์. การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันนำทางท่องเที่ยวด้วยตนเองในพื้นที่ตำบลป่าตอง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วารสารมนุษยศาสตร์ 2562; 17: 25-44
- [13] สุธิรา จันทร์ปทุม, พิเชนทร์ จันทร์ปทุม, และ แพรตะวัน จารุตัน. การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนครบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์. วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม 2560; 4: 114-120

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความ โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม

The Development of English Reading Comprehension Skills through the Jigsaw Technique for Matthayomsuksa 3 Students of Watraikhing Wittaya School in Nakhon Pathom Province

ชรินทร์ แดงนา ทศนีย์ จันตียะ สุภิญญา ปัญญาสิทธิ์ จิราภรณ์ กาแก้ว โชคชัย เตโช และ ศศิธร ศรีพรหม
Charinrat Daengna, Tassanee Juntiya, Suphinya Panyasi, Jiraporn Kakaew, Chokchai Teacho and Sasithorn Sriprom

ภาควิชาครุศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดนครปฐม 73140
Department of Teacher Education, Faculty of Education and Development Science, Kasetsart University,
Nakhon Pathom 73140

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: puikaset28@gmail.com

Received: 13 July 2021, Revised: 24 October 2021, Accepted: 20 November 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 แผน และ แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 25 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. ผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ : ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความ เทคนิคจิ๊กซอว์

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop English reading comprehension skill of Matthayomsuksa 3 students by using the jigsaw technique have passing the criteria of 70 percent over. 2) to compare students' English reading comprehension ability before and after learning through the jigsaw technique of Matthayomsuksa 3 students.

The sample included 38 students in Matthayomsuksa 3 at Watraikhing Wittaya School in Samphran District, Nakhon Pathom Province. The research instruments consisted of a pre-posttest and 6 jigsaw reading lesson plans. Each lesson taking 50 minutes. The descriptive statistics applied for data analysis mean, percentage, standard deviation, and t-test.

The research result found that: 1) Achievement English reading comprehension skill of Matthayomsuksa 3 students after using the jigsaw technique have passing the criteria of 70 percent over. 2) Achievement the students' English reading comprehension post-test mean scores after using the jigsaw technique were higher than pre-test mean scores at the .01 level of statistical significance.

Keywords : English Reading Skills, Reading Comprehension, Jigsaw Technique

บทนำ

ในโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การแสวงหาความรู้การประกอบอาชีพ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม ตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง [1] ภาษาอังกฤษนับว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่สำคัญ และแพร่หลายที่สุด ภาษาอังกฤษจึงกลายเป็นสิ่งที่สอดแทรกอยู่ในชีวิตประจำวันของทุกคน โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าว จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 [1] โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ

ทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตามการเรียนรู้ภาษาและสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมนั้น จำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญที่ถูกต้อง โดยเฉพาะทักษะการอ่าน [2] ซึ่งทักษะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากปัจจุบันเรามีโอกาสที่จะเห็นและอ่านภาษาอังกฤษมีมากขึ้น และในสังคมปัจจุบันการอ่านเปรียบเสมือนกุญแจทองที่ผู้อ่านใช้ไขไปสู่ความรู้ทั้งปวง ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษย่อมมีโอกาสในการรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง [3]

จากความสำคัญของการอ่านที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การให้ความสนใจในด้านการอ่านจะเป็นผลดีในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ การอ่านเป็นรากฐานสำคัญในการศึกษาเพราะวิชาการต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา จับใจความได้ และสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งการอ่านจับใจความ เป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้านักเรียนอ่านจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ก็คงไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ว่าเรื่องนั้น ดี หรือ ไม่ดี ได้เลย [4]

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะการอ่านจับใจความ เพราะผู้ที่อ่านจับใจความของเรื่องที่อ่านได้มาก ย่อมมีโอกาสรับรู้เรื่องราวได้ดีกว่าผู้ที่ไม่สามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้ [5] การอ่านจับใจความในรายวิชาภาษาอังกฤษถือเป็นเรื่องสำคัญที่นักเรียนทุกคนควรจะต้องเรียนรู้ เพราะเป็นการฝึกให้รู้จักการสรุปใจความสำคัญ ทั้งยังทำให้นักเรียนได้รู้โลกกว้างรู้วิชาการในด้านต่างๆ สามารถเชื่อมโยงความรู้มาใช้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษใน 3 ทักษะที่เหลือได้ เช่น หากนักเรียนอ่านได้ก็จะสามารถเชื่อมโยงกับการเขียน การฟัง และการพูดภาษาอังกฤษได้ด้วย [6]

ดังนั้นครูผู้สอนควรให้ความสนใจและความเอาใจใส่ต่อการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นฐานที่สำคัญของความรู้ทักษะภาษาอังกฤษเบื้องต้น อีกทั้งการจัดกิจกรรมต้องส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนสำคัญที่สุด ทั้งนี้ปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนทั้งสามด้าน อันประกอบด้วย ด้านโครงสร้างประโยค ด้านคำศัพท์ และด้านความเข้าใจในการอ่านยังอยู่ในระดับต่ำ นักเรียนส่วนใหญ่ ซึ่งมากกว่า 70% ไม่สามารถตอบคำถามจากการอ่านได้ถูกต้อง จากบริบทของการศึกษาไทยเห็นได้ชัดว่าระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ นักเรียนไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน สรุปและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้ เป็นเหตุให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้น และขาดแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ส่งผลให้นักเรียนไม่รักในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษจึงเป็นปัญหาต่อไปในระยะยาวและส่งผลแก่นักเรียนมากยิ่งขึ้น [7]

จากการสังเกตนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่จิงวิทยา พบว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนทักษะที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ในคาบเรียนนักเรียนรู้สึกเบื่อหน่าย ขาดแรงจูงใจ และขาดความกระตือรือร้นในการสนใจเรียน นอกจากนั้นผลการวิจัยพบว่า จากการทำแบบทดสอบการอ่านเพื่อจับใจความประจำบทเรียนของนักเรียนมีคะแนนสอบต่ำกว่าร้อยละ 60 ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่านักเรียนมีปัญหาในด้านทักษะการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่านจับใจความ เนื่องจากนักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของวิชา นอกจากนั้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียน พบว่านักเรียนไม่สามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษแล้วเข้าใจเนื้อเรื่องได้ โดยไม่สามารถสรุปเป็นใจความสำคัญได้ และอีกทั้งการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการอ่านยังไม่สามารถจูงใจนักเรียนได้มากพอที่จะทำให้นักเรียนสนใจภาษาอังกฤษ

จากสาเหตุปัญหาดังกล่าวที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในการอ่านแล้วนำไปสู่การพัฒนาความสามารถได้นั้น การอ่านแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw Reading) เป็นหนึ่งในหลายๆ กิจกรรมของการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้แนวคิดการต่อภาพ โดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม คณะความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน โดยมีองค์ประกอบในการเรียนที่สำคัญ คือ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกที่ส่งเสริมกันระหว่างสมาชิก มีความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลมีการใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และมีกระบวนการทำงานของกลุ่ม นอกจากนั้นจอห์นสัน (Johnson) ได้คิด

รูปแบบขั้นเรียนแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ขึ้นมา เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและความร่วมมือ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) เตรียมเนื้อหา 2) จัดกลุ่มการเรียนรู้ 3) ชั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 4) ชั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเสนอความรู้ 5) ชั้นทดสอบความรู้ 6) ชั้นมอบรางวัล ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะสามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านได้ [8]

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนโดยการใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ได้ข้อสรุปที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ การอ่านแบบจิ๊กซอว์ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ นักเรียนยังเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และตั้งใจทำงานร่วมกันเป็นอย่างดี แสดงถึงนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนแบบร่วมมือโดยการใช้การอ่านแบบจิ๊กซอว์ [9] นอกจากนี้ ผู้เรียนมีความเอาใจใส่รับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น ผู้เรียนได้ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ อีกทั้งยังเป็นการฝึกการเรียนรู้ทักษะทางด้านสังคมให้กับผู้เรียนอีกด้วย [10]

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อการจับใจความภาษาอังกฤษโดยนำกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw Reading) มาจัดกิจกรรมในชั้นเรียน โดยนำขั้นตอนของจอห์นสัน (Johnson) ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอนดังที่กล่าวไปในข้างต้น มาจัดกิจกรรม เพื่อที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันกับเพื่อนๆ เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา มีการแบ่งปันข้อมูล ส่งเสริมการช่วยเหลือกัน โดยแต่ละคนมีความรับผิดชอบในการเรียนมากขึ้น เป็นที่สนใจแก่ผู้เรียนและเพื่อจะให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อการจับใจความได้ดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

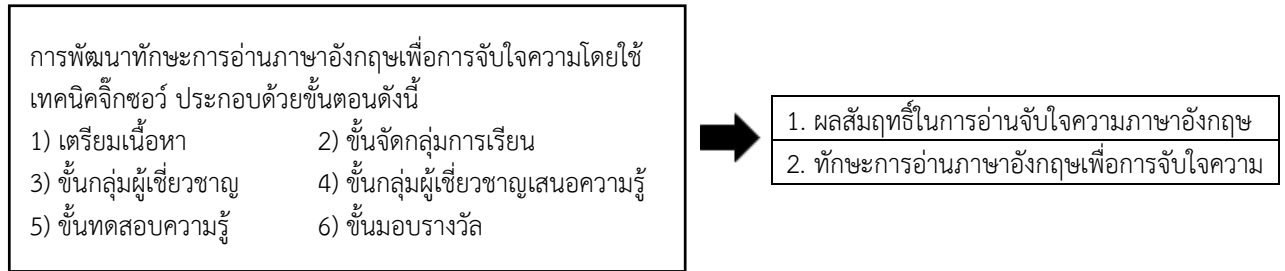
สมมุติฐานการวิจัย

1. ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังใช้เทคนิคจิ๊กซอว์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม 16 ห้องเรียน จำนวน 650 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 38 คน ที่เรียนรายวิชา ภาษาอังกฤษ (อ 23101) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิธีการได้มาโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ และบทอ่านภาษาอังกฤษ
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ และทักษะในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาจากตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และรายวิชาภาษาอังกฤษ 1 (อ23101) ของโรงเรียน เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นบทอ่าน จากหนังสือ New World 3 จำนวน 2 บท และ ได้จากการคัดเลือกจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ตและได้มีการปรับเนื้อหาบางส่วนเพื่อให้เหมาะสมกับระดับที่มีความที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 6 บทอ่าน ดังนี้
 1. Easter Egg
 2. The Octopus
 3. Coffee or Tea
 4. Letter
 5. The City of Angel
 6. Hummingbird
4. ระยะเวลา: ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวมเวลาทั้งสิ้น 6 คาบเรียน ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ประกอบไปด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 แผน ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตร คู่มือครู หนังสือแบบเรียน เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ (อ23101) มาตรฐาน/ตัวชี้วัดของชั้นปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ เนื้อหาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนโครงสร้างและพัฒนาการอ่านเพื่อการจับใจความ

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ พร้อมเอกสารประกอบการเรียนรู้

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบค่าอัตราส่วนความตรงเชิงเนื้อหา Content Validity Ratio (CVR) [11] ของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ โดยตรวจด้านด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ การวัดและการประเมินผล และการนำไปใช้ โดยหาค่า CVR และพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.99 ขึ้นไป โดยผลที่ได้จากการหาค่า CVR คือ 1

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินการวิจัยต่อไป

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลและเวลาที่ใช้ในการสอนแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้สอนจริงในกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 25 ข้อ วิธีการสร้างแบบทดสอบมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมถึงมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตร คู่มือครู หนังสือแบบเรียนและหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา และศึกษาคู่มือการวัดและการประเมินผล เพื่อกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาและเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือวิจัยทางการศึกษาและสถิติวิจัย [12,13]

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ โดยให้ครอบคลุมกับเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้คำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว เกณฑ์การตรวจคะแนน ข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

2.4 นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ท่าน

2.5 ปรับปรุงแบบทดสอบ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 38 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.2-0.8 และ ค่าดัชนีอำนาจจำแนก (r) 0.2 ขึ้นไป เป็นรายชื่อโดยใช้เทคนิค 25% คือแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มคะแนนสูง และ กลุ่มคะแนนต่ำ กลุ่มละ 10 คน โดยพบว่าแบบทดสอบจำนวน 25 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.2 – 0.8 และอีก 5 ข้อ ไม่ได้อยู่ในระหว่างค่าอำนาจจำแนกดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคัดเลือกแบบทดสอบจำนวน 25 ข้อ

2.7 หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) และหาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้ คือ 0.71

2.8 ปรับปรุงแบบทดสอบทั้งฉบับก่อนนำแบบทดสอบจำนวน 25 ข้อไปใช้จริง

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยก่อนมีรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งรูปแบบที่ใช้ศึกษาคือ One Group Pretest Posttest Design [14] โดยเขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบ Pre – Experiment Design: One Group Pretest Posttest Design

Pre-test (ทดสอบก่อนเรียน)	Treatment (ทำการทดลองสอน)	Post-test (ทดสอบหลังเรียน)
T1	X	T2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

X หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนการอ่านโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์

T2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. วัดผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. จัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ระยะเวลา 6 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที
3. วัดผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 นำเสนอตามตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ระดับความสามารถ	จำนวนนักเรียน	คิดเป็นร้อยละ
สูงกว่าเกณฑ์	30	78.95
ต่ำกว่าเกณฑ์	8	21.05
รวม	38	100

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 78.95 ของนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 ของนักเรียนทั้งหมด

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	ร้อยละ 70	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
หลังเรียน	38	25	17.5	19.53	1.76	26.83	0.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อพัฒนาการเรียนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างรายบุคคลก่อนเรียนและหลังเรียน จากแบบทดสอบจำนวน 25 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน โดยนำคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ มาวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันตามตาราง ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน นำเสนอตามตารางที่ 4 และตารางที่ 5

ตารางที่ 4 คะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ จากการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ค่าทางสถิติ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		ผลต่าง	
	คะแนน (25)	ร้อยละ (100)	คะแนน (25)	ร้อยละ (100)	คะแนน (100)	ร้อยละ (100)
\bar{x}	11.87	47.47	19.53	78.11	7.66	30.64
S.D.	3.57	14.293	2.69	10.75	1.76	7.04

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 11.87 คะแนน (SD = 3.57) คิดเป็นร้อยละ 47.47 และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 19.53 คะแนน (SD = 2.69) คิดเป็นร้อยละ 78.11 และคะแนนผลต่างของหลังเรียนกับก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 7.66 คะแนน (SD = 1.76) คิดเป็นร้อยละ 30.64

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
หลังเรียน	38	25	11.87	3.57	26.83	0.00
ก่อนเรียน	38	25	19.53	2.69		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2

สรุปผล

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาสรุปได้ ดังนี้

1. ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 78.95 ของนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 ของนักเรียนทั้งหมด และผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

2. ผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 แสดงว่าการใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ในการพัฒนาการอ่านนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้สามารถจับใจความภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษา “การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม” มีค่าสูงซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยอภิปรายผลได้ดังนี้

ผู้วิจัยในฐานะครูดำเนินเทคนิคจิ๊กซอว์มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความ ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความสูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.87 และหลังเรียนเท่ากับ 19.53 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยอาจพิจารณาได้ว่า เป็นผลสืบเนื่องมาจากประเด็นสำคัญ ดังนี้

ทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์สูงขึ้น เนื่องจาก ประการแรกในชั้นเรียน ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอธิบายเนื้อหาซึ่งกันและกัน อีกทั้งกิจกรรมเป็นการแบ่งกลุ่มที่ละความสามารถ ดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้เด็กเก่งได้สามารถช่วยเด็กอ่อนได้ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งตรงกับหลักการของจอห์นสันที่กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของกิจกรรมการอ่านแบบจิ๊กซอว์ไว้ว่า ผู้เรียนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก (Positive Interdependence) ผู้เรียนจะเกิดการพึ่งพากันเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จากความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งผู้เรียนจะช่วยกันในกลุ่ม [8] เพราะในการจัดกิจกรรม หลังจากการอ่านทุกครั้งผู้วิจัยให้ผู้เรียนได้บ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของกลุ่ม ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากน้อยเพียงใด ดังนั้นปัจจัยดังกล่าวทำให้ประสิทธิภาพการอ่านเพื่อการอ่านจับใจความของผู้เรียนสูงขึ้น

ประการที่สอง พบว่าการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับปฏิสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานของนักเรียน เนื่องจากในการทำกิจกรรมนั้น นักเรียนทุกคนมีบทบาทหน้าที่ที่ต่างกันในการกระจายตัวไปศึกษาความรู้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เรียนนั้นถือเป็นผู้สอน แต่ละคนในสมาชิกมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ทำความเข้าใจบทอ่านและนำกลับมาสู่กลุ่มครอบครัว ซึ่งเป็นการปราศจากการครอบงำของสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม ทำให้เกิดการยอมรับและเข้าใจจากสมาชิก โดยสอดคล้องกับงานวิจัยที่กล่าวว่า การสร้างสภาพการณ์ให้ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มได้รับรู้ว่าตนเองมีความสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม เช่น การทำให้เกิดการพึ่งพาทรัพยากรหรือข้อมูล (Resource Interdependence) คือ แต่ละบุคคลจะมีข้อมูลเพียงบางส่วนที่เป็นประโยชน์ต่องานของกลุ่ม ทุกคนต้องนำข้อมูลมารวมกันจึงจะทำให้งานสำเร็จได้ และทำให้เกิดการพึ่งพาเชิงบทบาทในสมาชิก (Role Interdependence) กล่าวคือ มีการกำหนดภาระงาน (Task Interdependence) แบ่งงานให้แก่แต่ละบุคคล หากสมาชิกคนใดคนหนึ่งทำงานตนเองไม่เสร็จจะทำให้สมาชิกคนอื่นไม่สามารถทำงานในส่วนที่ต่อเนื่องได้ ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนรู้จักความรับผิดชอบและพยายามที่จะทำความเข้าใจบทอ่านให้ได้มากที่สุดเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านที่สูงขึ้น [15]

ประการที่สาม กิจกรรมจิ๊กซอว์ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการจับใจความที่ดีขึ้น เนื่องจากกิจกรรมอ่านแบบจิ๊กซอว์นั้น ผู้เรียนต้องแยกย้ายไปกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่ออ่านบทอ่านที่ตนเองได้รับ และต้องตีความข้อความที่ตนเองอ่านโดยในระหว่างการอ่านนั้น ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ หาใจความสำคัญ (Main idea) หรือ เรื่องสนับสนุน (Supporting details) โดยมีเวลากำหนดให้ ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องสรุปความออกมาในรูปแบบที่ตนเองเข้าใจ โดยเกิดกระบวนการจดบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เขียนบันทึกโดยใช้ภาษาหรือสำนวนของตนเองอย่างชัดเจนและกระชับก่อนที่จะนำไปอธิบายให้กับเพื่อนในกลุ่มครอบครัวของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ฌ็อง-ฌัก กูว์แตร์ ที่กล่าวว่า พบว่า เมื่อผู้เรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน ผู้เรียนจะอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และเต็มใจทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้นและทำให้เกิดสังคมการเรียนรู้ร่วมกัน [16] ดังนั้นกิจกรรมดังกล่าวจึงทำให้ผลการทดสอบหลังเรียนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อการอ่านจับใจความสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ก่อนทำกิจกรรมทุกครั้งผู้สอนควรชี้แจงลำดับและขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบบจิ๊กซอว์และระบุให้ผู้เรียนทราบเสมอว่า ขั้นตอนปฏิบัติอยู่นั้นเป็นขั้นตอนใดของกิจกรรม

1.2. ผู้สอนควรมีการวางแผนเวลาและเนื้อหาให้ชัดเจนและสอดคล้องกัน เพื่อไม่ให้การจัดการเรียนการสอนใช้เวลามากหรือน้อยเกินไปในการทำกิจกรรม

1.3 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนลดความวิตกกังวลขาดความมั่นใจไม่กล้าแสดงความคิดเห็น โดยให้กำลังใจ เสริมแรงในด้านบวกแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น และร่วมกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการปรับใช้กิจกรรมการเรียนรู้การอ่านแบบจิ๊กซอว์กับระดับชั้นอื่นๆ เพื่อศึกษาผลลัพธ์หลากหลายมากขึ้น

2.2 ควรมีการบูรณาการกิจกรรมการอ่านแบบจิ๊กซอว์ร่วมกับการศึกษากับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคงทนในการจำคำศัพท์ ความสามารถในการพูด เป็นต้น

2.3 ควรมีการปรับกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ไปใช้ในรายวิชาภาษาอังกฤษอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนได้มีกิจกรรมที่หลากหลายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2552.
- [2] ฉัตรประวิณ วัฒนา. การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2555.
- [3] ศราวุฒิ เวียงอินทร. การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยเนื้อหาตามบริบทท้องถิ่นโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 2, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2560.
- [4] แวมยุรา เหมือนนิล. การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก; 2538.
- [5] ศรีวิไล พลมณ. พื้นฐานการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. เชียงใหม่: ศูนย์ไทยศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2545.
- [6] ทักษพร โพธิ์เหมือน. การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค 4W1H ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต; 2561.
- [7] นงคินาด ชาววัง. การสำรวจปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1, 2, 3 และ 7 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2551.
- [8] Johnson, D. W., and Johnson, R. T. Leading the cooperative school (2nd ed.). Edina, MN: Interaction Book Company; 1994.
- [9] ปัทมา เอี่ยมสุวรรณ. การใช้กลวิธีการเรียนแบบร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอว์ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2552.
- [10] สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์; 2545.
- [11] Lawshe. A Quantitative Approach to Content Validity. London: Blackwell Publishing; 1975.
- [12] บุญเรียง ขจรศิลป์. วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พิชาณุพันธ์; 2553.
- [13] สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม: ประสานการพิมพ์; 2544.
- [14] ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ; 2540.
- [15] พิมพ์ พยุหะ. การใช้การอ่านแบบจิ๊กซอว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านการเขียนสรุปความ ภาษาอังกฤษและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2557.
- [16] ณัฐกมล พินิจศักดิ์. การพัฒนทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่1 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลพณิชยการด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw). วิจัยในชั้นเรียน[วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2559.

ผลของการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงในการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ระบบกล้ามเนื้อต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

Effect of Using Synthetic Human Cadaver in Anatomy of Muscular System on Learning Achievements and Satisfaction of Nursing Students

วรัฏฐา เหมทอง^{1*} สรศักดิ์ ทองเพชร² ประกายรัตน์ ทุนิจ¹ และ ภาสิต ศิริเทศ¹
Waratta Hemtong^{1*}, Sorasak Thongphet², Prakairat Tunit¹ and Phasit Sirited¹

¹คณะพยาบาลและวิทยาการสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

¹Faculty of Nursing and Allied Health Science, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

²Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: waratta.hem@mail.pbru.ac.th

Received: 03 September 2021, Revised: 31 October 2021, Accepted: 12 December 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อ ก่อนและหลังเรียนโดยการใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และหุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อในการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 คณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 46 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม คือ กลุ่มที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์จำนวน 23 คน และกลุ่มทดลอง คือ กลุ่มที่ใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง 23 คน โดยสุ่มจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนเนื้อหาาระบบกล้ามเนื้อ วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน คะแนนหลังเรียนของวิธีการสอนแต่ละกลุ่ม และคะแนนความพึงพอใจด้วยวิธีการสอนของแต่ละกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อก่อนเรียน และหลังเรียน ของกลุ่มควบคุมพบว่า การทดสอบความรู้หลังเรียน (\bar{X} =49.57, S.D.=24.58) มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน (\bar{X} =11.74, S.D.=12.03) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และกลุ่มทดลองการทดสอบความรู้หลังเรียน (\bar{X} =64.78, S.D.=21.44) มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน (\bar{X} =12.17, S.D.=10.20) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) 2) ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนของกลุ่มทดลองมีคะแนนค่าเฉลี่ย (\bar{X} =64.78, S.D.=21.44) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (\bar{X} =49.57, S.D.=24.58) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) 3) ความพึงพอใจในการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ระบบกล้ามเนื้อ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} =4.72, S.D.=0.50)

คำสำคัญ : หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ กายวิภาคศาสตร์ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์

Abstract

The currently quasi-experimental research aimed to: 1) compare learning achievement and 2) study the satisfaction of nurse students before and after studying in anatomy of muscular system by utilizing two different models. Forty-six nurse students, Faculty of Nursing and Allied Health Science, Phetchaburi Rajabhat University were allocated to the control and the experimental groups equally. The control group was assigned to study the anatomy of muscular system by using a real human muscular model, while the experimental group used the synthetic human cadaver. The pre-test and post-test were implemented in each model. Data was statistically analyzed by t-test as p-value <.05. The results showed 1) the learning achievement of both the control and the experimental group at the post-test were significantly higher than at the pre-test (from \bar{X} =11.74, S.D.=12.03 to \bar{X} =49.57, S.D.=24.58 and from \bar{X} =12.17, S.D.=10.20 to \bar{X} =64.78, S.D.=21.44, respectively) 2) The learning achievement was statistically significantly different between the control group and the experimental group at post-test ($p < .05$), and 3) students who were allocated to the experimental group satisfied with using the synthetic human cadaver to study the anatomy of muscular system by the highest level (\bar{X} =4.72, S.D.=0.50).

Keywords : Synthetic Human Cadaver, Human Muscular Model, Anatomy, Nursing Students

บทนำ

วิชากายวิภาคศาสตร์ของมนุษย์ (Human Anatomy) เป็นพื้นฐานวิชาชีพที่สำคัญสำหรับนักศึกษาเล่าเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้ถึงโครงสร้าง ลักษณะรูปร่าง ตำแหน่งที่ตั้งของอวัยวะต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นระบบในร่างกาย วิชากายวิภาคศาสตร์ของมนุษย์ สามารถจำแนกสาขาได้เป็นหลายสาขา เช่น จุลกายวิภาค (Microscopic anatomy) วิชาที่ศึกษาองค์ประกอบลักษณะรูปร่างของเซลล์ เนื้อเยื่อ ภายใต้กล้องจุลทรรศน์ มหกายวิภาค (Gross anatomy) ศึกษาองค์ประกอบของร่างกายที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่าโดยศึกษาจากร่างอาจารย์ใหญ่ [1-2] เป็นวิชาที่ต้องให้ผู้เรียนได้ใช้การเรียนรู้ที่สามารถจินตนาการออกมาเป็นภาพเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจ [3] รูปแบบการเรียนการสอนได้มีการพัฒนาขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การใช้สื่อการสอนจากหนังสือ ตำรา โมเดลจำลอง ร่างอาจารย์ใหญ่ หรือแอปพลิเคชันภาพ 3 มิติเสมือนจริง เพื่อให้ให้นักศึกษาเห็นภาพโครงสร้างของร่างกายในระบบต่าง ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น [4] สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 มาตราที่ 64 ที่ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อการเรียนการสอน และมาตราที่ 66 ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต [5] ต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ถึงอย่างไรสื่อการเรียนการสอนที่มีหลากหลายมากขึ้น แต่การเรียนรู้จากร่างอาจารย์ใหญ่ก็ยังคงมีความสำคัญ ยิ่งเฉพาะในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่ต้องมีทักษะทางด้านวิชาชีพ ผู้เรียนต้องมีการทำหัตถการต่อร่างกายมนุษย์ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ที่ถูกต้อง แม่นยำ สามารถเข้าใจและระบุถึงความสัมพันธ์ของโครงสร้างอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายได้ เพื่อนำไปต่อยอดได้ในอนาคต ช่วยให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต [6-7] แต่ในปัจจุบันมีข้อจำกัดหลากหลายในการเรียนกับร่างอาจารย์ใหญ่ เช่น การบริจาคร่างกายเพื่อเป็นอาจารย์ใหญ่มีจำนวนลดน้อยลง ทำให้ไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอนในหลายสถาบันที่เปิดหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ อีกทั้งขั้นตอนกระบวนการในการดูแลรักษาร่างอาจารย์ใหญ่มีความซับซ้อน ต้องอาศัยทั้งบุคลากรที่มีความชำนาญ ประสบการณ์ สถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ในการดูแลรักษาร่างอาจารย์ใหญ่ เป็นต้น [8]

โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ (Human anatomy model) เป็นสื่อการเรียนการสอนที่นิยมนำมาใช้ ทดแทน หรือควบคู่กับการเรียนอาจารย์ใหญ่ เนื่องจากมีลักษณะใกล้เคียงกับร่างกายมนุษย์ สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย [9] แต่มีข้อจำกัด คือมีลักษณะแข็ง การแบ่งระดับชั้นของกล้ามเนื้อไม่ชัดเจน ในหลายสถาบันได้สังเกตเห็นข้อจำกัดข้างต้น จึงได้มีการหาสื่อการเรียนการสอนที่ทดแทนโดยเลือกใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง (Synthetic human cadaver) ที่พัฒนาขึ้นมาจากวัสดุสังเคราะห์ มีลักษณะนุ่ม ให้มีลักษณะโครงสร้าง รูปร่าง เนื้อสัมผัสใกล้เคียงกับร่างกายมนุษย์ สามารถทำการศึกษแบบแยกส่วน และใส่กลับเข้าไปตำแหน่งเดิมได้ ช่วยให้สะดวกต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและมองเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น แต่มีข้อจำกัดในเรื่องของการเคลื่อนย้าย

รายวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาล (Anatomy for nurse) ปีการศึกษา 1/2562 เป็นหนึ่งในรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 คณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวนชั่วโมงการสอนทฤษฎี 1 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 2 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ โดยเนื้อหาประกอบไปด้วยการศึกษาโครงสร้างของร่างกายมนุษย์ ตั้งแต่ระดับเซลล์ ไปจนถึงระบบต่าง ๆ ในร่างกาย การศึกษาระบบกล้ามเนื้อ เป็นอีกหนึ่งบทเรียนที่มีความสำคัญ ในการเรียนเนื้อหามหกายวิภาคนักศึกษาจะต้องเรียนรู้ตำแหน่ง รูปร่าง หน้าที่การทำงานของกล้ามเนื้อ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับที่สูงขึ้น ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ๆ มา ได้ใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557 จำนวนชั่วโมงการสอนทฤษฎี 2 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 2 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ในเนื้อหาระบบกล้ามเนื้อ การเรียนในภาคปฏิบัติมีการใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์เป็นหลัก จากการสังเกตของผู้สอนพบว่า นักศึกษาจะมองเห็นภาพเฉพาะกล้ามเนื้อชั้นนอกและไม่สามารถจินตนาการความเชื่อมโยงกล้ามเนื้อในระดับชั้นต่าง ๆ ได้หรือกล้ามเนื้อบางมัด ก็ไม่ปรากฏในโมเดลที่ศึกษา [10] และจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปฏิบัติในเนื้อหาระบบกล้ามเนื้อพบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ทางคณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้เล็งเห็นถึงปัญหา จึงได้มีการนำหุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงมาใช้ประกอบในการเรียนการสอนในรายวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เข้าใจและมองเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาผลของการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงในการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อต่อผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 คณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ระบบกล้ามเนื้อของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ระบบกล้ามเนื้อของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในการใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 69 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 46 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มควบคุม คือ กลุ่มที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์จำนวน 23 คน และกลุ่มทดลอง คือ กลุ่มที่ใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง 23 คน โดยสุ่มจากคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

2. การดำเนินการทดลอง ใช้เวลาในการเรียนระบบกล้ามเนื้อในห้องทฤษฎีพร้อมกันจำนวน 1 ชั่วโมง และเรียนในห้องปฏิบัติการกลุ่มละ 2 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และ 2) กลุ่มที่ใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3. ระยะเวลาที่ศึกษา ระยะเวลาในการวิจัยระหว่างเดือนสิงหาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2562

4. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

- 4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ วิธีสอนภาคทดลอง 2 วิธี ได้แก่ 1) วิธีสอนแบบปกติโดยใช้โมเดลจำลองร่างกายมนุษย์ 2) วิธีสอนโดยใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง

- 4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อ ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการสอนและเอกสารประกอบการสอนเรื่องระบบกล้ามเนื้อ รายวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลในภาคทฤษฎี แผนการสอนภาคทดลอง (ห้องปฏิบัติการ) แนวทางการสอนในห้องปฏิบัติการที่เรียกว่า Lab talk และองค์ประกอบที่สำคัญที่นักศึกษาต้องรู้ในระบบกล้ามเนื้อที่เรียกว่า Check list

- 2) สื่อที่ใช้ในการสอนประกอบด้วย 2 อย่างคือ 1) โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และ 2) หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง

- 3) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบบกล้ามเนื้อ รายวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาล เป็นแบบทดสอบแบบให้เขียนตอบตำแหน่งที่ลูกศรชี้ในภาพระบบกล้ามเนื้อบนกระดาษ จำนวน 10 ข้อ ตอบถูก = 1 คะแนน ตอบผิด = 0 คะแนน โดยเป็นข้อสอบคู่ขนาน ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญโดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 - 1.00 และนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คน หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบเท่ากับ 0.75

- 4) การประเมินระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การแปลความหมายข้อมูล โดยจำแนกเป็น 3 ระดับ เนื่องจากการกำหนดระดับคะแนนที่ผ่านการประเมิน คือจุดกึ่งกลางของคะแนนเต็ม หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องมีคะแนนอย่างน้อย 50% ของคะแนนเต็ม (คะแนนเต็ม 10 คะแนน ค่าคะแนนผ่านการประเมิน เท่ากับ 5 คะแนน) ดังนั้นการแบ่งช่วงปลายด้านค่าต่ำจึงเป็น 2 เท่า ของด้านค่าสูงทำให้การแบ่งช่วงความกว้างจึงเป็น 4 ส่วน สำหรับการหาความกว้างของแต่ละช่วงสามารถคำนวณได้จาก (ค่าสูงสุด - ค่าต่ำสุด)/4 คือ

ความกว้างของ 1 ส่วน = $(10 - 0)/4 = 2.5$

ผลการวิเคราะห์ มีช่วงการประมาณค่า คะแนนเฉลี่ย จัดทำเป็นเกณฑ์การประเมินผลเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ร้อยละ	0.00 – 50.00	ระดับความรู้	ควรปรับปรุง
ร้อยละ	50.01 – 75.00	ระดับความรู้	ปานกลาง
ร้อยละ	75.01 – 100.00	ระดับความรู้	ดี

5) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และหุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 4 ข้อ และมีคำถามปลายเปิด แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ นำแบบประเมินความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยกึ่งทดลอง แบบวัดก่อนและหลังการทดลอง คณะผู้วิจัยสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในชั่วโมงการสอนระบบกล้ามเนื้อของมนุษย์ รายวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในภาคการศึกษาที่ 1/2562 ที่ โดยดำเนินขั้นตอนดังนี้

1) คณะผู้วิจัยสอนในภาคทฤษฎีตามแผนการสอนเพื่อให้บรรลุตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ พร้อมแจกเอกสารประกอบการสอนแก่นักศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 46 คนเรียนในห้องเรียนรวมกัน โดยใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง

2) เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในภาคทฤษฎี กลุ่มตัวอย่างพักจำนวน 1 ชั่วโมง จากนั้นเริ่มเรียนชั่วโมงปฏิบัติการระบบกล้ามเนื้อของมนุษย์ โดยมีการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างพร้อมกันโดยใช้ข้อสอบแบบให้เขียนตอบตำแหน่งที่ลูกศรชี้ในภาพระบบกล้ามเนื้อบนกระดาษ จำนวน 10 ข้อ จากนั้นแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เรียนโดยใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และ กลุ่มที่ 2 เรียนโดยใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง ในแต่ละกลุ่ม ผู้วิจัยจะทำการ Lab talk ตาม Check list เป็นเวลา 30 นาที ตามแผนการสอนภาคทดลอง (ห้องปฏิบัติการ) จากนั้นให้นักศึกษาศึกษาด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยให้การสอนเพิ่มเติมและตอบข้อสงสัยในแต่ละกลุ่มย่อย โดยใช้เวลาทั้งสิ้น 2 ชั่วโมง จากนั้นทำการทดสอบหลังเรียนโดยใช้ข้อสอบคู่ขนานทำการสอบพร้อมกันในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3) เมื่อนักศึกษาทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว ให้นักศึกษาทำแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อการสอนในรูปแบบออนไลน์จำนวน 4 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การหาสถิติพื้นฐาน คำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบบกล้ามเนื้อ

2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบบกล้ามเนื้อของทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้สถิติ Paired samples t-test

3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบบกล้ามเนื้อของแต่ละกลุ่มโดยใช้สถิติ Independent samples t-test

4) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้จากแบบประเมินวัดความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และหุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

ก่อนเริ่มการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอความร่วมมือด้วยความสมัครใจไม่มีการบังคับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวเมื่อใดก็ได้โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ข้อมูลรายบุคคลที่ได้จากการศึกษาวิจัยจะถูกเก็บเป็นความลับ ผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมและเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อสิ้นสุดการวิจัย ผู้วิจัยได้นัดกลุ่มตัวอย่างในการสอนเพิ่มเติม โดยจัดให้มีการเรียนครบทุกสื่อที่ใช้ประกอบการสอน เพื่อพิทักษ์สิทธิ์ผู้เรียน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนรายวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาล ภาคการศึกษาที่ 1/2562 จำนวน 46 คน เป็นเพศหญิงจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 84.78 เพศชายจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 15.22 โดยแบ่งนักศึกษาเป็น 2 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนรายวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาล ภาคการศึกษาที่ 1/2562

รูปแบบการใช้สื่อการสอน	จำนวน (คน)	
	เพศชาย	เพศหญิง
1. โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ (กลุ่มควบคุม)	2	21
2. หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง (กลุ่มทดลอง)	5	18

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ระบบกล้ามเนื้อของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดย 2 วิธีการคือ การใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง ดังแสดงในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ของกลุ่มควบคุม (N=23)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม (ร้อยละ)	(\bar{X})	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	100	11.74	12.03	7.41	<.001*
หลังเรียน	100	49.57	24.58		

* $p < .05$

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ของกลุ่มทดลอง (N=23)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม (ร้อยละ)	(\bar{X})	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	100	12.17	10.20	11.81	<.001*
หลังเรียน	100	64.78	21.44		

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 และ ตารางที่ 3 พบว่า คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของนักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนปฏิบัติการโดยใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนปฏิบัติการโดยใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนเช่นเดียวกับกลุ่มควบคุม และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

นอกจากนี้ ทางผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์คะแนนของแบบทดสอบหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเปรียบเทียบกับโดยใช้สถิติ Independent sample t-test ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง (N=46)

รูปแบบการใช้สื่อการสอน	จำนวน (คน) N	ค่าเฉลี่ยคะแนน ร้อยละ (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	df	t	Sig.
1.โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ (กลุ่มควบคุม)	23	11.74	12.03	46	-0.13	0.898
2.หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง (กลุ่มทดลอง)	23	12.17	10.20			
หลังเรียน						
1.โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ (กลุ่มควบคุม)	23	49.57	24.58	46	-2.18	0.034*
2.หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง (กลุ่มทดลอง)	23	64.78	21.44			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนเรียนค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มทดลองที่ใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงเท่ากับ 12.17 ± 10.20 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ เท่ากับ 11.74 ± 12.03 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อก่อนเรียนของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่าผลคะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มทดลองที่ใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงเท่ากับ 64.78 ± 21.44 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ เท่ากับ 49.57 ± 24.58 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

คะแนนความพึงพอใจในการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์หลังเรียนโดย 2 วิธีการคือ การใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อ (N=46)

รายการประเมินความพึงพอใจ	โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์		ระดับ	หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง		ระดับ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. การใช้หุ่นจำลองนี้ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาเรื่องกล้ามเนื้อมากขึ้น	4.10	0.79	มาก	4.74	0.55	มากที่สุด
2. การหุ่นจำลองนี้ช่วยให้เห็นรายละเอียดมัดกล้ามเนื้อต่าง ๆ ได้ชัดเจน	3.90	0.94	มาก	4.82	0.39	มากที่สุด
3. หุ่นจำลองนี้สะดวกเหมาะแก่การศึกษา	4.33	0.74	มาก	4.56	0.60	มากที่สุด
4. ความพึงพอใจต่อการใช้งานหุ่นจำลองนี้ในระบบกล้ามเนื้อ	4.08	0.84	มาก	4.79	0.47	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.10	0.82	มาก	4.72	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่านักศึกษาที่ใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง มีความเข้าใจในเนื้อหากล้ามเนื้อเท่ากับ 4.74 ± 0.55 ระดับมากที่สุด มากกว่ากลุ่มที่ใช้โมเดลจำลองร่างกายมนุษย์เท่ากับ 4.10 ± 0.79 ระดับมาก นักศึกษาที่ใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง เห็นรายละเอียดมัดกล้ามเนื้อต่าง ๆ ได้ชัดเจน เท่ากับ 4.82 ± 0.39 ระดับมากที่สุด มากกว่ากลุ่มที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ เท่ากับ 3.90 ± 0.94 ระดับมาก หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงมีความสะดวกเหมาะแก่การศึกษาเท่ากับ 4.56 ± 0.60 ระดับมากที่สุด มากกว่ากลุ่มที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ เท่ากับ 4.33 ± 0.74 ระดับมาก และความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเรียนโดยใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงเท่ากับ 4.79 ± 0.47 ระดับมากที่สุด ซึ่งมากกว่าโมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ เท่ากับ 4.08 ± 0.84 ระดับมาก

ทั้งนี้ นักศึกษาได้ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ต่อการเรียนโดยการ ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ เช่น “โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์บางจุดก็ไม่สามารถมองเห็นได้” “ข้อเสียบางกล้ามเนื้อมองไม่เห็น ข้อดีคือกล้ามเนื้ออยู่คงที่จำเนื้อหาได้ง่าย” “เรียนเข้าใจแต่ไม่ค่อยเจาะลึกเท่าไร สะดวกต่อการเรียน” เป็นต้น และข้อคิดเห็นต่อการเรียนโดยใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง เช่น “การใช้หุ่นอาจารย์ใหญ่นี้ทำให้นักศึกษาเข้าใจซึ่งมากยิ่งขึ้น” “การเรียนกับหุ่นชนิดนี้ทำให้เห็นถึงสรีระรูปร่างที่คล้ายกับมนุษย์มากยิ่งขึ้น จึงทำให้สามารถเข้าใจได้มากขึ้น” “ข้อดีคือเห็นกล้ามเนื้อชัดเจน แต่ข้อเสียคือกล้ามเนื้อไม่คงที่จำเนื้อหายาก” “เรียนเข้าใจดี เหมือนของจริง เจาะลึกดี แต่ไม่สะดวกในการเคลื่อนย้ายเท่าไร” เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ระบบกล้ามเนื้อของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มควบคุมการใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ โดยใช้สถิติ Paired samples t-test พบว่า การทดสอบความรู้หลังเรียน ($\bar{X} = 49.57$, S.D.=24.58) มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 11.74$, S.D.=12.03) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) กลุ่มทดลองการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง พบว่า การทดสอบความรู้หลังเรียน ($\bar{X} = 64.78$, S.D.=21.44) มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 12.17$, S.D.=10.20) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียนจากแบบทดสอบเรื่องระบบกล้ามเนื้อของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ Independent samples t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มทดลองที่ใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงเท่ากับ ($\bar{X} = 64.78$, S.D.=21.44) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ ($\bar{X} = 49.57$, S.D.=24.58) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

3. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ระบบกล้ามเนื้อของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในการใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ และการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงเฉลี่ย (\bar{X} =4.72, S.D.=0.50) ระดับมากที่สุด ซึ่งมากกว่าโมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ (\bar{X} =4.10, S.D.=0.82) ระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ระบบกล้ามเนื้อของนักศึกษาพยาบาลหลังเรียนของทั้ง 2 กลุ่มพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มทดลองที่ใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงมีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย สยอวรรณ ศราวดี แพะขุนทด ปุณณภา ชุมวรรธนี และเจษฎา อุดมพิทยาสรรพ์ [11] ได้พัฒนาหุ่นจำลองฝึกทักษะการกวดขันชนิดยางพาราสำหรับนักศึกษาการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก พบว่า ทักษะในการกวดขันของนักศึกษาแพทย์แผนไทยบัณฑิตก่อนและหลังการใช้หุ่นจำลองฝึกทักษะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อหุ่นจำลองฝึกทักษะการกวดขันโดยภาพรวม ระดับมาก ทั้งนี้ อาจเพราะนักศึกษา ได้มีการปฏิบัติกับหุ่นที่ใกล้เคียงกับมนุษย์ ทำให้มองได้เห็นภาพ และเข้าใจได้มากขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของสุตารัตน์ วุฒิสักดิ์ไพศาลศิริพร ชุตเจื้อจิ้น และเข็มจิรา ท้าวน้อย [12] ได้ศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงานต่อความรู้ความพึงพอใจและความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาล โดยมีการสร้างสถานการณ์เสมือนจริง และมีการใช้หุ่นจำลองการพยาบาลมารดาและทารก ทดสอบคะแนนความรู้ ความพึงพอใจ และความมั่นใจของนักศึกษา ก่อนและหลัง พบว่า นักศึกษาที่ได้เตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติการโดยการสร้างสถานการณ์จริง มีคะแนนเฉลี่ยมากขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก การเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง และหุ่นจำลองมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพของสถานการณ์ที่จะพบเจอได้ชัดเจน จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และความเข้าใจมากขึ้น [13]

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์สำหรับพยาบาลระบบกล้ามเนื้อ ในการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริง ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาเรื่องกล้ามเนื้อในระดับมากที่สุดมากกว่ากลุ่มที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ในระดับมาก และช่วยให้เห็นรายละเอียดกล้ามเนื้อต่าง ๆ ได้ชัดเจน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มากกว่ากลุ่มที่ใช้โมเดลหุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ในระดับมาก สอดคล้องกับงาน วิจัยของดวงทิพย์ ลดาวัลย์ ธัญรัตน์ ปรารบิรูป และจิราภร ลดาวัลย์ [9] ทำการศึกษาผลของการใช้ชุดเด้ามนจำลองสามมิติต่อทักษะการตรวจเด้ามนด้วยตนเองของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ พบว่า นักเรียนพยาบาลทหารอากาศมีความพึงพอใจต่อการใช้เด้ามนจำลองสามมิติ ระดับมากที่สุด ทำให้เพิ่มความเข้าใจ และสามารถฝึกทักษะในการตรวจเด้ามนตนเองได้ดี เช่นเดียวกับวิทยา โยหาเคน, ปิยนัส สุตี แคน กอภณ ฝการัตน์ เต็มเปี่ยม ดุษฎี มุสิกโปตก ทรงผล อุปชิตกุล และคณะ ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ต่อการใช้ชุดหุ่นจำลองฟันหน้าม้ากับสื่อความเป็นจริงเสริมในการเรียนการสอนวิชากายวิภาคศาสตร์ [14] พบว่า ผลประเมินความพึงพอใจด้านหุ่นจำลอง หัวข้อความเข้าใจได้จากการสัมผัส และหัวข้อเป็นตัวแทนของจริงที่ให้ความรู้ในด้าน รูปร่าง ขนาด และสี มีระดับมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับ ทั้งนี้ ผลดังกล่าวอาจเป็นเพราะนักศึกษา ได้เรียนรู้สัมผัสกับหุ่นที่มีลักษณะคล้ายของจริง ทำให้จินตนาการออกมาเป็นภาพได้อย่างเข้าใจ และมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีความพึงพอใจต่อหุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงในระดับมากที่สุด งานวิจัยของพนารัตน์ วิศวะเทพนิมิตร อุบล สุทธิเนียม และเสมอจันทร์ ธีระวัฒน์สกุล [15] ได้ศึกษาผลของการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของผู้ป่วยที่มีภาวะช็อค ต่อความพึงพอใจ ความมั่นใจในตนเองในการเรียนและการตัดสินใจทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์เสมือนจริง เนื่องจากผู้เรียนได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของหุ่นเสมือนจริงจากสถานการณ์จำลอง ที่มีลักษณะเสมือนจริง จึงเกิดความอยากที่จะเรียนรู้ และเกิดความมั่นใจในการที่นำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ผู้สอนควรมีการกระตุ้นให้นักศึกษามีการเนื้อหาหมาก่อนล่วงหน้า และควรมีการแบ่งกลุ่มย่อยของนักศึกษาโดยคละกัน เพื่อให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม
2. ควรนำหุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงไปใช้ทบทวนก่อนนักศึกษาฝึกปฏิบัติการทางพยาบาลในชั้นปีที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยกับผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ เช่น นักศึกษาศาสาวิชาการศึกษาแพทย์แผนไทย หรือสาขาสาธารณสุขศาสตร์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงว่ามีความแตกต่างจากเดิมหรือไม่
2. ควรวิจัยเรื่องความคงอยู่ของความรู้หลังจากการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้หุ่นจำลองอาจารย์ใหญ่เสมือนจริงเพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนสามารถเก็บความรู้หรือประสบการณ์จากการเรียนรู้ได้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- [1] จักรพันธ์ กีนออย. การพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชากายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาสำหรับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช. วารสารการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา 2562; 20(3):172-86.
- [2] รวีโรจน์ ทองธานีชวีญ วัณญู อินเทศน์ เอกณรงค์ ธรรมดา เจษฎา บุญแก้ว วิษณุ ใจดี กาญจนา ทาญศิริวัฒนกิจ และคณะ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความจำเรื่องมหากายวิภาคศาสตร์ของมนุษย์ในนักศึกษาแพทย์. เวชศาสตร์ร่วมสมัย 2562; 62 (3): 593-605.
- [3] วรัฏฐา เหมทอง และ วิรัช ศรีทุมสุข. ผลของการใช้ภาพเคลื่อนไหวสามมิติต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์ ระบบหัวใจของนักศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน 2563; 26(1):94-103.
- [4] มณฑนา วัชรินทร์รัตน์, สุกัญญา อุรุวรรณ และ วชิราภรณ์ ชูพันธ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในการเรียนปฏิบัติการกายวิภาคศาสตร์เกี่ยวกับระบบย่อยอาหารระหว่างการเรียนโดยใช้ร่างอาจารย์ใหญ่กับการใช้แอปพลิเคชันของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งใน จ.นครปฐม. วารสารศึกษาศาสตร์ 2562; 30(3):49-62.
- [5] อัจฉรวดี ศรียะศักดิ์ วารุณี เกตุอินทร์ สุวรรณี แสงอาทิตย์ และวิโรจน์ ฉิ่งเล็ก. การทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่อง อุทกเศียร (Hydrocephalus) สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 2554; 3(1): 91-103.
- [6] สุธัมมา ยิ้มแย้ม. การพัฒนาหุ่นจำลองเพื่อฝึกทักษะทางคลินิกของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. พยาบาลสาร 2559; 43(2): 142-51.
- [7] วาสนา กิรติจำเริญ และอิสรา พลนงค์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการสื่อสารและการนำเสนอของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5E กับวิธีการสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน. วารสารชุมชนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2563;14(1):29-43.
- [8] Azer S and Azer S. 3D Anatomy models and impact on learning : A review of the quality of the literature. Health Professions Education 2016; 2:80-98.
- [9] ดวงทิพย์ ลดาวัลย์ ธัญรัตน์ ปราบริปู และจิรภัทร์ ลดาวัลย์. ผลการใช้ชุดเต้านมจำลองสามมิติ Check Your Breast ต่อทักษะการตรวจเต้านมด้วยตนเองของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ. วารสารพยาบาลตำรวจ 2561; 10(2). 340-8.
- [10] Fredieu R, Kerbo J, Herron M, Klatte R, and Cooke M. Anatomical Models: a Digital Revolution. Medical Science Educatio 2015; 25:183-94.
- [11] วินัย สยอวรรณ, ศราวุฒิ แพะขุนทด, ปุณณภา ชุมวรฐายี และเจษฎา อุดมพิทยาสรรพ์. การพัฒนาหุ่นจำลองฝึกทักษะการกหนดชนิดยางพาราสำหรับนักศึกษาการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก. วารสารการพยาบาลและการศึกษา 2560; 10(3): 71-82.
- [12] สุภารัตน์ วุฒิศักดิ์ไพศาล ศิริพร ชุตเจือจัน และเชมจิรา ท้าวน้อย. ผลการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงานต่อความรู้ ความพึงพอใจและความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาล. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2563; 14(2):70-81.
- [13] ผกาวัต พงษ์เกษ สุรพงษ์ อาทิตย์วงศ์ ศิริรักษ์ จันทกรู พิบูลย์ เรื่องสุขภาพชาติ ภูมุนันท์ พรหมพา กฤษณา แสงประไพทิพย์ และคณะ. ประสิทธิภาพการเรียนรู้กลายกายวิภาคศาสตร์ของอวัยวะระบบรับความรู้สึกพิเศษโดยการใช้หุ่นจำลองยางพารา. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 44; 30 มกราคม 2549; มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. จังหวัดกรุงเทพมหานคร: 2549. 527-32.
- [14] วิทยา โยหาเคน ปิยนัส สุตี แคน กอมณี ผลารัตน์ เต็มเปี่ยม ดุษฎี มุสิกโปดก ทรงผล อุปชิตกุล และคณะ. การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ต่อการใช้ชุดหุ่นจำลองพันหน้าม้ากับสื่อความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality) ในการเรียนการสอนวิชากายวิภาคศาสตร์.วารสารศรีนครินทร์เวชสาร 2564; 36(5): 605-10
- [15] พนารัตน์ วิศวะเทพนิมิตร อุบล สุทธิเนียม และเสมอจันทร์ ชีระวัฒน์สกุล. ผลของการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของผู้ป่วยที่มีภาวะช็อค ต่อความพึงพอใจ ความมั่นใจในตนเองในการเรียนและการตัดสินใจทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ 256; 14(3): 59-70.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

Factors Affecting the Potential of Cultural Tourist Attractions in Bangkhunsai Subdistrict, Ban Laem District, Phetchaburi Province

ประสารโชค ชูวนุติ และชนัด เผ่าพันธ์ดี

Prasarnchoke Thuvanuti and Chanad Paopandee

โครงการทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ 10240

Dual Master's Degree Program in Public Administration and Business Administration Program, Ramkhamhaeng University,
Bangkok 10240

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: chanadb2@gmail.com

Received: 05 October 2021, Revised: 13 December 2021, Accepted: 05 April 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2) ศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 379 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.98) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการชุมชน (\bar{x} = 4.03) ด้านผู้นำชุมชน (\bar{x} = 3.99) ด้านการมีส่วนร่วม (\bar{x} = 3.96) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน (\bar{x} = 3.95) และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน (\bar{x} = 3.94) ตามลำดับ 2) ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.62) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านกิจกรรม (\bar{x} = 4.08) ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (\bar{x} = 4.07) ด้านสิ่งดึงดูดใจ (\bar{x} = 4.02) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (\bar{x} = 3.95) ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (\bar{x} = 3.94) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (\bar{x} = 3.92) ตามลำดับ และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม (X_2) ด้านผู้นำชุมชน (X_1) และด้านการบริหารจัดการชุมชน (X_3) มีประสิทธิภาพในการทำนาย (R) ร้อยละ 44.90

คำสำคัญ : ปัจจัยการพัฒนา ศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

Abstract

This research aimed to: 1) study the development factors of cultural tourist attractions in Bangkhunsai Subdistrict, Ban Laem District, Phetchaburi Province, 2) study the potential of cultural attractions in Bangkhunsai Subdistrict, Ban Laem District, Phetchaburi Province, and 3) study the factors affecting the potential of cultural tourist attractions, Bangkhunsai subdistrict, Ban Laem district, Phetchaburi Province. This research was an exploratory research. The research samples were 379 people living in the study site. The tool for data collection was the 5-level rating scale questionnaire with confidence equal at 0.981. The data was analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The research found that 1) the overall development factors and aspects of cultural tourist attractions were at a high level (\bar{x} = 3.98). When each aspect was considered, it was found that the aspects from high to low mean included community management (\bar{x} = 4.03), community leader (\bar{x} = 3.99), participation (\bar{x} = 3.96), local wisdom and community culture (\bar{x} = 3.95), and support from government agencies and private organizations (\bar{x} = 3.94), respectively, 2) the overall potential and aspects of cultural attractions were at a high level (\bar{x} = 3.62). When each aspect was considered, it was found that from high to low mean consisted of activities (\bar{x} = 4.08), ancillary service (\bar{x} = 4.07), attraction (\bar{x} = 4.02), accessibility (\bar{x} = 3.95), available package (\bar{x} = 3.94), and amenities (\bar{x} = 3.92), respectively, and 3) the factors affecting

the potential of cultural tourist attractions included participation (X_2), community leader (X_1), and community management (X_3), The predictive efficiency (R) was 44.90 percent.

Keywords : Development factors, Potential, Cultural Tourist Attractions in Bangkhunsai Subdistrict, Ban Laem District, Phetchaburi Province

บทนำ

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) ระบุว่าหนึ่งในภาคส่วนที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจมากที่สุดและรวดเร็วที่สุด คือ “การท่องเที่ยว” โดยมีประชากรนับพันล้านคนทั่วโลกที่เดินทางท่องเที่ยวทุกปี และคาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น 3.3% ทุกปีจนถึงปี 2579 (ค.ศ.2030) การท่องเที่ยวไม่เพียงแต่ทำให้เศรษฐกิจเติบโตขึ้นเท่านั้น แต่ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจและวัฒนธรรมอันดีระหว่างประเทศ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนด้านสังคมและการมีส่วนร่วมต่อเศรษฐกิจชุมชนให้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้ยืนยันว่าการท่องเที่ยวยังคงเติบโตต่อไป และจะมีการเดินทางทั่วโลกจำนวน 1.56 พันล้านครั้ง การเดินทางจำนวนมหาศาลนี้ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมข้ามชาติทั้งในระดับ ท้องถิ่น ภูมิภาค และโลก [1] และวัฒนธรรมจะเป็นสิ่งดึงดูดใจที่สำคัญที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ในขณะที่วัฒนธรรมของแต่ละประเทศจะมีการเคลื่อนไหวไปยังประเทศอื่นโดยผ่าน การประชุมหรือสัมมนา การจัดงานแสดงสินค้า อาหาร ดนตรี ภาพยนตร์ และสื่อ โฆษณาต่าง ๆ [2] ซึ่งยิ่งทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังพื้นที่ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตน เพื่อเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นคุณค่าสถาปัตยกรรม ศิลปะ ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิตของคนในพื้นที่อื่น ซึ่งเรียกอีกนัยหนึ่งว่า “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม”

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงเป็นการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้น รวมถึงซื้อของที่ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรมผลงานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในประเทศนั้น นับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขาย เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวในประเทศและนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ให้ความสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ [3]

จังหวัดเพชรบุรี เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของกรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ประมาณ 6,225,138 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,890,711 ไร่ จัดเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 36 ของประเทศไทย โดยมีส่วนที่กว้างที่สุดในแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก เป็นระยะทาง 103 กิโลเมตร และส่วนที่ยาวที่สุดในแนวทิศเหนือ-ใต้ เป็นระยะทาง 80 กิโลเมตร เป็นเมืองด่านสำคัญระหว่างภาคกลางและภาคใต้ มีชื่อเสียงในฐานะแหล่งผลิตน้ำตาล เนื่องจากมีต้นตาลหนาแน่น และยังเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญหลายอย่าง ซึ่งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วประเทศ จังหวัดเพชรบุรีจึงเป็นจังหวัดที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม สำหรับทุกกลุ่มอายุ แต่การท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรียังคงค่อนข้างเป็นที่น่าสนใจเฉพาะบางพื้นที่เท่านั้น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก เช่น หาดชะอำ เป็นต้น หากยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอื่น ๆ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว แต่ทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านี้ยังขาดการดูแล และการจัดการ ที่เหมาะสม รวมทั้งยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก [4]

ตำบลบางขุนไทร เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นตำบลเล็ก ๆ ที่มีลักษณะเป็นที่ลุ่มชายฝั่งทะเล และพื้นที่บางส่วนเป็นป่าชายเลน ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้ทะเล (หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 8 หมู่ 10) ประกอบอาชีพประมง ทำนาเกลือ ส่วนชาวบ้านที่อาศัยอยู่บนที่ราบดอน (หมู่ 5 หมู่ 6 หมู่ 7 หมู่ 9 หมู่ 11) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนาปี ทำสวน ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์และรับจ้างทั่วไป และยังคงมีแหล่งท่องเที่ยวที่ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เช่น วัดบางขุนไทร ศาลเจ้าใต้เซียและวิถีชีวิตชาวเล ซึ่งสถานที่เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาสัมผัสกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตในท้องถิ่น [5]

บทความวิจัยนี้จะนำเสนอผลการศึกษาปัจจัยการพัฒนาที่ส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการรณรงค์และเผยแพร่ความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน เพื่อที่จะทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์และพัฒนาของทรัพยากรป่าชายเลน ให้อยู่คู่ชุมชนชาวตำบลบางขุนไทรตลอดไป

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับใด
2. ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับใด

3. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

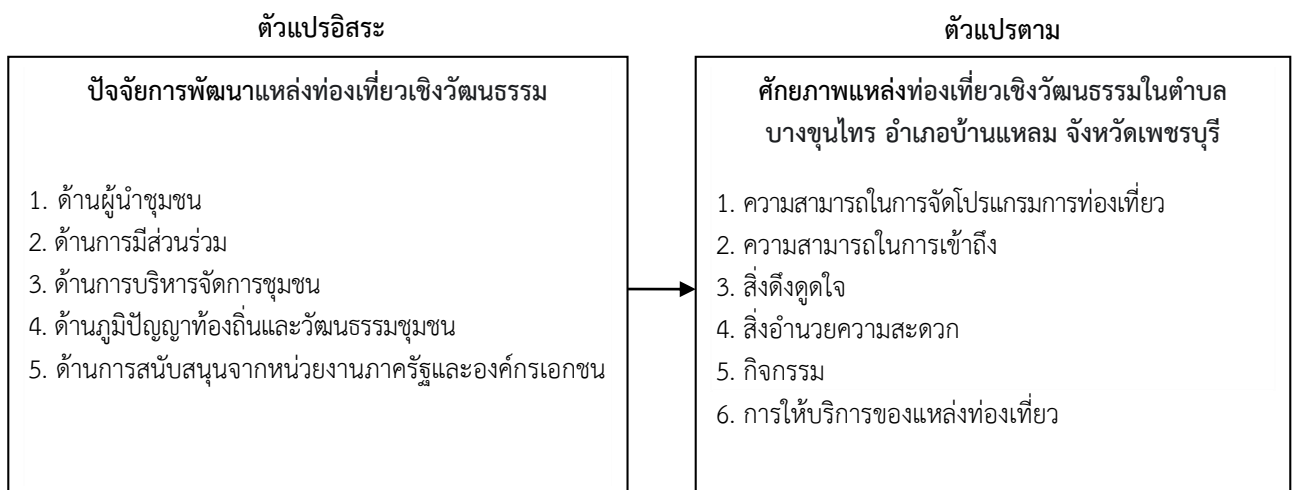
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการพัฒนาที่ส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยทำการสังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยของ [6] [7] [8] [9] [10] [11] [12] ทำให้ได้ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารจัดการชุมชน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน และศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ตามแนวคิดของ ไพร สตีเวน [13] กล่าวถึง แหล่งท่องเที่ยวควรประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available package) 2) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) 3) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) 4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 5) กิจกรรม (Activities) และ 6) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งประกอบไปด้วยหมู่บ้านทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านบางขุนไทร หมู่ 2 บ้านบางขุนไทร หมู่ 3 บ้านบางขุนไทร หมู่ 4 บ้านแขก (บางขุนไทร) หมู่ 5 บ้านดอนผิงแดด หมู่ 6 บ้านดอนวัด หมู่ 7 บ้านดอนไทย หมู่ 8 บ้านบางอิน หมู่ 9 บ้านป่าขาด หมู่ 10 บ้านสามัคคี หมู่ที่ 11 บ้านดอนไทย ซึ่งมีประชากร จำนวน 7,124 คน [4]

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณสูตรทาโร ยามาเน่ [14] ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 379 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

พื้นที่ในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Checking) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 4 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค [7] ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.981 และค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชน 11 แห่ง ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เพื่อแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในตำบลบางขุนไทร พร้อมรับคืนด้วยตนเอง จำนวน 379 ชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารจัดการชุมชน รองลงมาคือ ด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน ตามลำดับ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. ด้านผู้นำชุมชน	3.99	0.59	มาก	2
2. ด้านการมีส่วนร่วม	3.96	0.55	มาก	3
3. ด้านการบริหารจัดการชุมชน	4.03	0.56	มาก	1
4. ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน	3.95	0.54	มาก	4
5. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน	3.94	0.53	มาก	5
รวม	3.98	0.50	มาก	

2. ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านกิจกรรมรองลงมาคือ ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านความสามารถในการเข้าถึง ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว	3.94	0.55	มาก	5
2. ด้านความสามารถในการเข้าถึง	3.95	0.57	มาก	4
3. ด้านสิ่งดึงดูดใจ	4.02	0.57	มาก	3
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.92	0.57	มาก	6
5. ด้านกิจกรรม	4.08	0.57	มาก	1
6. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว	4.07	0.55	มาก	2
รวม	3.62	0.56	มาก	

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม (X_2) ด้านผู้นำชุมชน (X_1) และด้านการบริหารจัดการชุมชน (X_3) มีประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 44.90 สามารถสร้างสมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.717 + 0.315(X_2) + 0.264(X_1) + 0.149(X_3)$$

สมการการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{tot} = 0.311(X_2) + 0.277(X_1) + 0.148(X_3)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.50) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารจัดการชุมชน ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ด้านผู้นำชุมชน ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.59) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.55) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน ($\bar{x} = 3.395$, S.D. = 0.54) และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทรมีจุดแข็งด้านการบริหารจัดการชุมชน รวมไปถึงมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งพยายามนำสิ่งที่เป็นจุดเด่นของชุมชนมาสร้างสรรค์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนของตนเองอย่างน่าชื่นชม รวมทั้งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน อย่างไรก็ตามผู้นำชุมชนก็กำลังผลักดันและเสนอแนะให้องค์กรภาครัฐเข้ามาช่วยเหลืออย่างจริงจัง สอดคล้องกับแนวคิดของ [16] ได้ให้แนวทางการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจในสังคม การพัฒนา การท่องเที่ยวจะต้องขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และความต้องการของชุมชน การโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยว ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว เงินทุนและแรงงาน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและงานเทศกาลที่จัดขึ้น กิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และสภาพทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น และพยายามจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนให้เรียบร้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [17] ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนบ้านนาสะอู้งตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน 3) ด้านการบริหารจัดการชุมชน 4) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน 5) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน และ 6) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเข้มแข็งของชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = 0.56) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านกิจกรรม ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.55) ด้านสิ่งดึงดูดใจ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.57) ด้านความสามารถในการเข้าถึง ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.57) ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.55) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหลายแห่ง เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีเรื่องราวประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่มากมาย อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวในตำบลบางขุนไทรยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางนัก เนื่องจากยังขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดการศึกษาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะเป็ทางเลือกให้นักท่องเที่ยวและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวขาดการเชื่อมต่อเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ [18] กล่าวว่า การที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพนั้นต้องเข้าถึงพื้นที่นั้น ๆ อีกทั้งควรคำนึงถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 6 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ที่พัก (Accommodation) และกิจกรรม (Activities) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [17] ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนบ้านนาสะอู้งตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน 3) ด้านการบริหารจัดการชุมชน 4) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน 5) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน และ 6) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน โดยรวมภาพอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม (X_2) ด้านผู้นำชุมชน (X_1) และด้านการบริหารจัดการชุมชน (X_3) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนในชุมชน โดยมีผู้นำเป็นผู้ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนในชุมชน ในการบริหารจัดการชุมชนให้มีศักยภาพและได้รับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ [8] กล่าวว่า ชุมชนเข้มแข็ง สมาชิกในชุมชนจะต้องมีความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมและมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาหรือร่วมกันพัฒนา เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกในชุมชน โดยสามารถบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หรือดำเนินกิจกรรมพัฒนาต่างๆ ได้ด้วยชุมชนเอง รวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตในชุมชนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [9] ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน กระบวนการจัดการชุมชน การมีส่วนร่วม ผู้นำชุมชน ส่งผลทางบวกต่อความเข้มแข็งของชุมชนฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ปัจจัยนี้สามารถพยากรณ์ความเข้มแข็งของชุมชนฯ ได้ร้อยละ 50.80 ($R^2=0.508$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวพบว่า ผู้นำควรแสดงภาวะผู้นำในการกล้าตัดสินใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยการบริหารจัดการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ธนาคาร ไปรษณีย์ โรงพยาบาล เป็นต้น ให้มีมากขึ้น เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

1.2 ด้านความสามารถในการเข้าถึงพบว่า ควรมีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยและเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้มากขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว คอยดูแลทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยของยานพาหนะ ความปลอดภัยของตัวนักท่องเที่ยวเอง เพื่อให้นักท่องเที่ยวอุ่นใจในขณะที่มีท่องเที่ยวในพื้นที่

1.3 ด้านสิ่งดึงดูดใจพบว่า ชุมชนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยการสร้างจิตสำนึกให้แก่คนในชุมชนให้เห็นความสำคัญ มีความผูกพัน ความรัก และความห่วงใยต่อทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะสามารถลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน

1.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่า ภาครัฐและภาคเอกชนควรให้การสนับสนุนความรู้ทางวิชาการในการแก้ไขปัญหาของชุมชน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการ ปรับปรุงระบบการสื่อสารหรือช่องทางการสื่อสารแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทรให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 ด้านกิจกรรมพบว่า ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมที่สอดแทรกวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนมากขึ้น

1.6 ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวพบว่า ควรมีการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น และเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น จุดนั่งพักผ่อนให้เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว ป้ายเตือน ป้ายบอกทางที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่าย เป็นต้น เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริการของแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนในตำบลบางขุนไทรต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลอื่นๆ ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและเป็นประโยชน์กับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พร้อมทั้งควรศึกษาความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเหล่านั้นให้เข้ากับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในตำบลบางขุนไทร ซึ่งจะทำให้มีความน่าสนใจและจุดใจให้เกิดความคุ้มค่าในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร ประชาชนในชุมชน นักท่องเที่ยว หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรีให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. Tourism Economic รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว Review. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน; 2562.
- [2] Richards, G. Creating a New Tourism? In tourism I culture : Debates del Congress de Truism Cultural. Barcelona : Interacts Foundation; 2007.
- [3] ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. [อินเทอร์เน็ต]. 2557 [เข้าถึงเมื่อ 2563 พฤศจิกายน 12]. เข้าถึงได้จาก: <http://tourism-dan1.blogspot.com/>.
- [4] สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี. ข้อมูลจังหวัดเพชรบุรี และจำนวนประชากรและบ้านแยกตามหมู่บ้าน อำเภอ บ้านแหลม. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 2564 กันยายน 21]. เข้าถึงได้จาก: <https://sites.google.com/a/petburi.go.th/big-data/population/population11>.
- [5] องค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนไทร. สภาพทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนไทร. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 2564 กรกฎาคม 2]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.bangkhunsai.go.th/site/>
- [6] อำไพ สว่างศรี. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนตลาดสามชุกร้อยปี อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช; 2552.
- [7] สัมพันธ์ เตชะอธิก และวินัย วงศ์อาสา. สุขภาวะชุมชนเพื่อความอยู่ดีมีสุข. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2555; 29(2): 1-22.
- [8] สุธิดา บัวสุขเกษม. แนวทางการพัฒนาบทบาทของสภาองค์กรชุมชนในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน: กรณีศึกษาตำบลหนองประดู่ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2554.
- [9] วิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี [งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา; 2559.
- [10] รพีภัทร์ สุขสมเกษม. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษาชุมชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรี [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2559.
- [11] จักรธร พลคชา. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2563.
- [12] ธณัฐ วรวัฒน์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในจังหวัดนครราชสีมา. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2563.
- [13] Pike, Steven D. Destination Marketing : an integrated marketing communication approach. Massachusetts United States : Butterworth-Heinemann. Burlington; 2008.
- [14] Yamane, T. Statistics: An Introductory Analysis. 3rd ed. New York. Harper and Row Publications; 1973.
- [15] Cronbach, L. J. Essentials of Psychological Test. 5th ed. New York: Harper Collins; 1970.
- [16] กิตติศักดิ์ คุ่มวงษ์. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาชุมชนวัดบางหัวเสือ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี; 2555.
- [17] ปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนบ้านนาสะอู้งตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน; วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ 2564; 10(1): 1-10.
- [18] Pelasol, J. Igcabugao: A Potential Tourist Destination in the Southern Part of Iloilo, Philippines. International Peer Reviewed Journal JPAIR Multidisciplinry Research is being certified for QMS ISO 9001:2008 by the Anglo Japanese American Registrars of the United Kingdom; 2012.

การพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก (รัตนกะลัสอนุสรณ์)

Development of Administrative Model Based on Theory of Planned Behavior to Promote Teachers' Competence in Learning Process Management Affecting the Sufficiency Economy Philosophy's Thinking Skills for the Students at Tassaban 1 Wat Kaen Lek School (Rattanakalas Anusorn)

สมรัักษ์ ชื่นอร่าม
Somrak Chuenaram

โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก (รัตนกะลัสอนุสรณ์) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Tassaban 1 Wat Kaen Lek (Rattanakalas Anusorn) School under Division of Education, Muang Phetchaburi Municipal Office,
Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: somrak@gmail.com

Received: 02 August 2021, Revised: 31 October 2021, Accepted: 07 April 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์สภาพและข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนฯ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนฯ และประเมินผล และ 4) เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนฯ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก (รัตนกะลัสอนุสรณ์) ปีการศึกษา 2561 จำนวน 639 คน จำแนกเป็นครูผู้สอน 36 คน ครูกลุ่มอ้างอิง 9 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 454 คน ผู้ปกครองนักเรียน 125 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบประเมินและประเด็นการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารได้รูปแบบการบริหารมีชื่อว่า 3บีดีพีเออีบี ประกอบด้วย หลักการ คือ การบริหารงานวิชาการ โดยเน้นการสร้างเจตคติที่ดี การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการมีกลุ่มอ้างอิงให้คล้ายตามการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้ครูมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน วัดถูประสงค์ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูและยกระดับทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน กระบวนการบริหาร มี 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ร่วมสร้างเจตคติ ขั้นที่ 2 ร่วมสร้างกลุ่มอ้างอิง ขั้นที่ 3 ร่วมสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ขั้นที่ 4 ร่วมคิดและตัดสินใจ ขั้นที่ 5 ร่วมวางแผน ขั้นที่ 6 ร่วมปฏิบัติการ ขั้นที่ 7 ร่วมประเมินผล ขั้นที่ 8 ร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ได้แก่

1) ครูมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน 2) ครูกลุ่มอ้างอิงเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนและเป็นบุคคลที่ครูมีความเชื่อมั่น ศรัทธาในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน 3) ครูมีความเชื่อว่าตนเองมีความรู้และความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนได้ 4) ผู้บริหาร มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการสนับสนุนส่งเสริมและกำกับติดตามการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน 5) ผู้บริหาร มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ 6) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจมีเจตคติที่ดีและเห็นแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

2. ผลการใช้รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ปรากฏผลดังนี้ 1) สมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผล

ต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็กฯ หลังการใช้รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอยู่ในระดับสูงมาก 2) ความพึงพอใจของครูและครูกลุ่มอ้างอิง ที่มีต่อรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนหลังการดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูอยู่ในระดับสูงมาก และมีความก้าวหน้าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 25) 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด 5) ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร 3 BDPAEB การพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

Abstract

The objectives of this research were : 1) to study and analyze the basic condition and information for the development of management model based on theory of planned behavior to promote teachers' competence in learning process management affecting sufficiency economy thinking skills of the students, 2) to develop the management model based on Theory of Planned , 3) to experiment the use of such management model based on Theory of Planned Behavior ,and 4) to enhance the management model based on theory of planned behavior to promote teachers' competence in learning process management affecting sufficiency economy thinking skills of the students. The target group of this research included 639 subjects in Municipal School 1, Wat Kaen Lek (Rattanakalas Anusorn) iacademic year 2018, i.e., 36 teachers, 9 teachers in reference group, 454 students in grade 4-9, 125 parents, and 15 members of basic education school board. The research tools consisted of document analysis forms, quizzes, questionnaires, evaluation forms, and group discussion issues. The data were analyzed by means of percentage (%), mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.), and content analysis.

The results of this research showed that:

1.The development of a management model results in the so-called 3BDPAEB Model. Therefore, the said model includes principles related to academic administration focusing on the building of positive attitudes, perceived self-efficacy, and a reference group for the teachers to comply with so that the teachers are determined to carry out academic affairs in an efficient manner, which has an influence on the learning quality of learners, objectives to enhance the teachers' competence in learning process management, and improve sufficiency economy thinking skills of the students. There are 8 steps as follows: 1) create attitudes, 2) create reference groups, 3) co-create awareness of behavioral control abilities, 4) think and make decisions, 5) collaborate planning, 6) collaborative operation, 7) collaborative evaluation, and 8) benefits.The conditions to apply this model are; 1) the teachers have positive attitudes toward the learning process management to enhance the students' sufficiency economy thinking skills; 2) the teachers in the reference group have knowledge and skills related to the learning process management to enhance the students' sufficiency economy thinking skills; 3) the teachers believe that they have knowledge and capability of learning process management to enhance the students' sufficiency economy thinking skills; 4) the administrators are determined to support, promote, and monitor the teachers' learning process management to enhance the students' sufficiency economy thinking skills; 5) the administrators, have great intention to support and encourage the school teachers and personnel to participate in the development of educational quality, and 6) the administrators have knowledge, understanding, good attitudes, and guidelines about the learning process management to enhance sufficiency economy thinking skills of the students.

2. The results of using the management model based on the theory of planned behavior to promote teachers' competence in learning process management, affecting students' sufficiency economy thinking skills were as follows: 1) After using this model, the teachers' competence in learning process management, affecting the sufficiency economy thinking skills of the students at Municipal School 1, Wat Kaen Lek, was at a high level. 2) The teachers' and educators in the reference group's satisfaction with the management model based on the theory of planned behavior to promote teachers' competence in learning process management, affecting students' sufficiency economy thinking skills, was very high. 3) The students' sufficiency economy thinking skills were at a high level after implementing the teachers' learning process management to improve sufficiency economy thinking skills, and their progress exceeded the specified criteria

(25 percent). 4) The satisfaction of students toward the activity management to promote sufficiency economy thinking skills was very high. 5) The level of satisfaction among those involved in the development of students' sufficiency economy thinking skills was very high.

Keywords : 3BDPAEB Model, Developing Thinking Skills According to the Sufficiency Economy Philosophy, Theory of Planned Behavior: TPB

บทนำ

สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก (รัตนกะลั่นอนุสรณ์) มีการบริหารงานวิชาการโดยทั่วไป แต่ยังไม่เน้นการบริหารงาน ด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉพาะ และที่สำคัญเป็นการบริหารโดยตรงจากคณะผู้บริหาร โดยกระบวนการบริหารที่ปรากฏอยู่ปัจจุบัน เริ่มต้นด้วยการแจ้งนโยบายแก่คณะครู แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการบริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการบริหาร ครูได้มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และส่งแผนการจัดการเรียนรู้ให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รวบรวมส่งฝ่ายวิชาการพิจารณาตรวจสอบเพื่อนำเสนอผู้อำนวยการสถานศึกษา ก่อนสอนล่วงหน้าหนึ่งสัปดาห์ มีการกำหนดปฏิทินการบริหารการสอนและการดำเนินงานตามตารางที่กำหนด โดยการติดตามผลการสอนในชั้นเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตและติดตามเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ (Ranking order) ซึ่งใช้กับครูทุกคนของโรงเรียน มีประเด็นในการสังเกตและติดตาม ได้แก่ การนำเข้าสู่บทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล หลังจากนั้นมีการประเมินผลการติดตามด้านพฤติกรรมการสอนของครู และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู โดยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุงครั้งต่อไป

การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก ฯ ส่วนใหญ่จะเป็นการบริหารเพื่อการสังเกตและการกำกับติดตามด้านการจัดการเรียนการสอนและเป็นการบริหารโดยคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นการบริหารโดยผู้บริหาร ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าการบริหารงานด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ครูได้เกิดความตระหนักได้ความรู้ และแนวทางในการดำเนินการไม่มีความชัดเจน และขาดการบริหารในเชิงของการสนับสนุนส่งเสริมและกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขาดบุคคลที่มีความรู้และทักษะด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่จะคอยแนะนำและกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด

จากสภาพความต้องการจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ในด้านการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ มาตรฐานวิชาชีพครูและสภาพปัญหาด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครู และด้านการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก ฯ เนื่องจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจะช่วยอธิบายการแสดงพฤติกรรมของบุคคลว่าเกิดจากการขึ้นใจโดยความเชื่อ 3 ประการ ได้แก่ (1) การมีเจตคติหรือความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral beliefs) ที่อธิบายว่าถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมใดแล้วจะได้รับผลทางบวก ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ในทางตรงข้าม หากมีความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับผลในทางลบ ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และเมื่อมีเจตคติทางบวกก็จะเกิดเจตนาหรือตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น (2) ความคล้อยตามหรือความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative beliefs)) ซึ่งถ้าบุคคลได้รับรู้ว่าคนที่มีความสำคัญต่อเขาได้ทำพฤติกรรมนั้น หรือต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ก็จะมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและทำตามด้วย และ (3) การรับรู้ความสามารถของตนเองหรือความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม (Control beliefs) ที่บุคคลเชื่อว่ามีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในสภาพการณ์นั้นได้ และสามารถควบคุมให้เกิดผลดังตั้งใจ เขาก็จะมีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้น และการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาทักษะการคิดร่วมกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการให้เหตุผลที่เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้หรือปฏิบัติเพื่อแสดงให้รู้ว่าเข้าใจเนื้อหาและการปฏิบัตินั้น [1-3] ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน และมีหน้าที่รับผิดชอบงานพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียน จึงสนใจศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 ฯ ให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหาร

วัตถุประสงค์การวิจัย

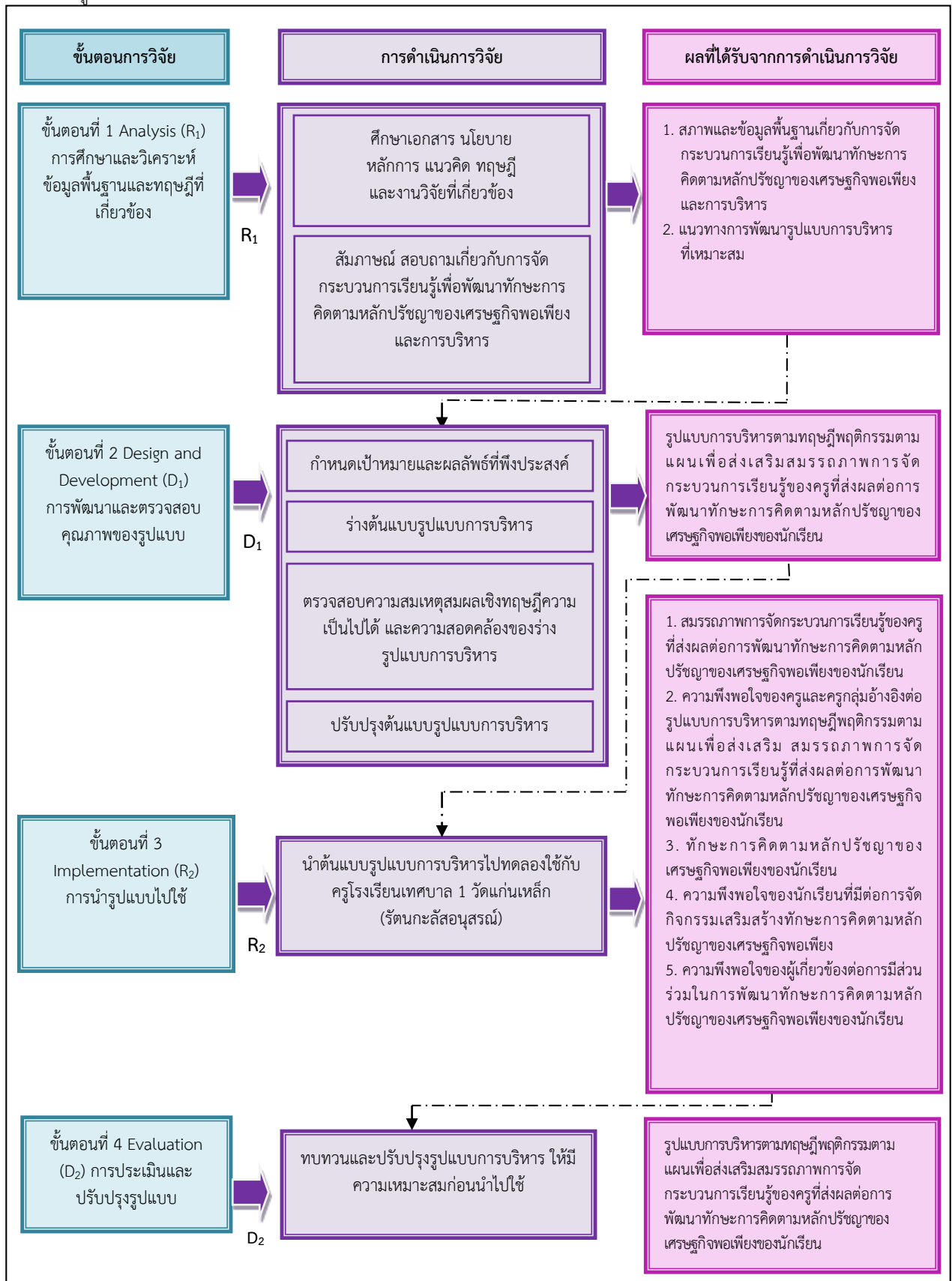
1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพและข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนและประเมินผลด้วยวิธีการดังนี้
 - 3.1 ประเมินสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
 - 3.2 ประเมินความพึงพอใจของครูและครูกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
 - 3.3 ประเมินทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่เกิดจากการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครู
 - 3.4 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.5 ประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
4. เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก (รัตนกมลสุนทรณ์) ปีการศึกษา 2561 จำนวน 639 คน จำแนกเป็นครูผู้สอน จำนวน 36 คน ครูกลุ่มอ้างอิง จำนวน 9 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 454 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 125 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 15 คน

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของการดำเนินการแต่ละขั้นตอน ดังนี้

รูปที่ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Analysis) = R₁ เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ การบริหาร และได้แนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ประกอบด้วย 1) การศึกษาวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นจริง 2) การศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) การระบุเป้าหมายและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ (Design and Development) = D₁ เป็นขั้นที่ดำเนินการร่วมกันทั้ง การออกแบบและพัฒนา (Design and Development) กับการศึกษาวิจัยด้วยการนำข้อมูลพื้นฐานมาสังเคราะห์ร่างต้นแบบรูปแบบ การบริหาร และนำต้นแบบรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ (Development : D₁) นำผลที่ได้จากการตรวจสอบไปแก้ไข ปรับปรุงต้นแบบรูปแบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง การพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในแต่ละองค์ประกอบและกระบวนการของรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ (Implementation) = R₂ เป็นการนำต้นแบบรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในภาคสนาม โดยใช้การวิจัยเชิงทดลองเป็นการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (The One – Group Pretest Posttest)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบ (Evaluation) = D₂ การดำเนินการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการนำผลการทดลองตามกระบวนการและเงื่อนไขของรูปแบบไปใช้ ในขั้นตอนที่ 3 รวมทั้งผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค และความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ให้มีความเหมาะสม มากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะนำไปใช้ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการนำรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนไปทดลองใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 10 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู

ฉบับที่ 2 แบบประเมินความสามารถในการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู

ฉบับที่ 3 แบบประเมินความสามารถในการดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู

ฉบับที่ 4 แบบประเมินกระบวนการในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ฉบับที่ 5 แบบประเมินผลผลิตคุณลักษณะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูและครูกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

ฉบับที่ 7 แบบทดสอบคุณลักษณะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

ฉบับที่ 8 แบบประเมินพฤติกรรมคุณลักษณะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

ฉบับที่ 9 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ฉบับที่ 10 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

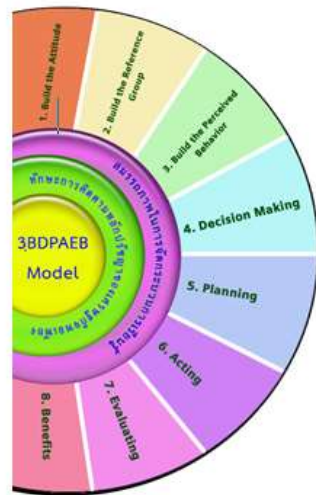
1. ผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพและข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน สรุปได้ดังนี้ นโยบายและเป้าหมายด้านการบริหารโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

และของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก ฯ สรุปได้ว่า หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนมีนโยบายและเป้าหมายที่เป็นสภาพคาดหวังที่สอดคล้องกันคือต้องการให้การบริหารโรงเรียนเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้กำหนดนโยบายและเป้าหมายให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดี เหมาะสมตามวัยและระดับชั้น แต่ในสภาพความเป็นจริงการวางระบบการบริหารโรงเรียนเพื่อให้ครูดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอ่อนด้อยไปด้วย การวางระบบการบริหารในการพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน จึงเป็นประเด็นสำคัญส่วนแนวความคิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน 1) การมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังนั้นการนำเอาทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาหลอมรวมกับกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อประยุกต์เป็นกระบวนการบริหารในการพัฒนาสมรรถภาพการ จัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน และครู จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพัฒนาขึ้น

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการ จัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน สรุปได้ดังนี้ รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการ จัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็กฯ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีชื่อว่า 3บีดีพีเออีบี (3BDPAEB Model) มีองค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ คือ การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นการสร้างเจตคติที่ดี การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการมีกลุ่มอ้างอิงให้คล้ายตามการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้ครูมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพการ เรียนรู้ของผู้เรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการ จัดกระบวนการเรียนรู้ของครูและยกระดับทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน และกระบวนการบริหาร 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ร่วมสร้างเจตคติ (Build the Attitude : B1) ขั้นที่ 2 ร่วมสร้างกลุ่มอ้างอิง (Build the Reference Group : B2) ขั้นที่ 3 ร่วมสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Build the Perceived Behavior : B3) ขั้นที่ 4 ร่วมคิดและตัดสินใจ (Decision Making : D) ขั้นที่ 5 ร่วมวางแผน (Planning : P) ขั้นที่ 6 ร่วมปฏิบัติการ (Acting : A) ขั้นที่ 7 ร่วมประเมินผล (Evaluating : E) ขั้นที่ 8 ร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits : B) และได้กำหนดเงื่อนไขการนำรูปแบบการบริหาร ไปใช้ ดังนี้ 1) ครูมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน 2) ครูกลุ่มอ้างอิงเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนและเป็นบุคคลที่ครูมีความเชื่อมั่น ศรัทธาในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน 3) ครูมีความเชื่อว่าตนมีความรู้และความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนได้ 4) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการสนับสนุนส่งเสริมและกำกับติดตามการ จัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน 5) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ

ผลการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการ จัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ ระหว่าง 0.80-1.00 ความเป็นไปได้ของรูปแบบ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ ระหว่าง 0.80-1.00 และความสอดคล้องของรูปแบบมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ ระหว่าง 0.80-1.00 แสดงว่าขั้นตอนการพัฒนารูปแบบมีกระบวนการที่เป็นระบบ มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันทุกองค์ประกอบ ซึ่งก็คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการบริหาร และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครู
ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

หลักการ คือ การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นการสร้างเจตคติที่ดี การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการมีกลุ่มอ้างอิงให้ค้ำจุนตามการปฏิบัติงาน อ้อมทำให้ครูมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานวิชาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูและยกระดับทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน

เงื่อนไขการนำรูปแบบการบริหารไปใช้

- 1) ครูมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
- 2) ครูกลุ่มอ้างอิงเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนและเป็นบุคคลที่ครูมีความเชื่อมั่น ครรหาในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน
- 3) ครูมีความเชื่อว่าตนมีความรู้และความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนได้
- 4) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการสนับสนุนส่งเสริมและกำกับติดตามการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
- 5) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ

- กระบวนการบริหาร**
- ขั้นที่ 1 ร่วมสร้างเจตคติ (Build the Attitude : B1)
 - ขั้นที่ 2 ร่วมสร้างกลุ่มอ้างอิง (Build the Reference Group : B2)
 - ขั้นที่ 3 ร่วมสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Build the Perceived Behavior : B3)
 - ขั้นที่ 4 ร่วมคิดและตัดสินใจ (Decision Making : D)
 - ขั้นที่ 5 ร่วมวางแผน (Planning : P)
 - ขั้นที่ 6 ร่วมปฏิบัติการ (Acting : A)
 - ขั้นที่ 7 ร่วมประเมินผล (Evaluating : E)
 - ขั้นที่ 8 ร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits : B)

รูปที่ 2 รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครู
ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน สรุปได้ดังนี้

3.1 สมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็กฯ หลังการใช้รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอยู่ในระดับสูงมาก สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 1 ที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูงมาก

3.2 ความพึงพอใจของครูและครูกลุ่มอ้างอิง ที่มีต่อรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านครูและครูกลุ่มอ้างอิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ลำดับที่ 1 ด้านกระบวนการนำรูปแบบไปใช้ ลำดับที่ 2 ด้านผลของการนำรูปแบบไปใช้ และลำดับที่ 3 ด้านองค์ประกอบของรูปแบบ

3.3 ทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนหลังการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูอยู่ในระดับสูงมาก (ร้อยละ 85.07) และมีความก้าวหน้าร้อยละ 30.72 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 25) สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 3 ที่กำหนดไว้

3.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้อง กับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 4 ที่กำหนดไว้ และพบว่านักเรียนชอบกิจกรรมคลังความรู้คู่มือชีวิตเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ นักเรียนชอบกิจกรรมบ้านฉันประหยัดน้ำประหยัดไฟ และนักเรียนชอบกิจกรรมผักโรงเรียน ส่วนนักเรียนชอบกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนเป็นลำดับสุดท้าย

3.5 ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 5 ที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการอยู่ในลำดับต่ำสุด

4. ผลการปรับปรุงรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน สรุปได้ดังนี้ รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า 3บีดีพีเออีบี (3BDPAEB Model) มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักการการบริหารงานวิชาการ โดยเน้นการสร้างเจตคติที่ดี การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการมีกลุ่มอ้างอิงให้คล้อยตามการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้ครูมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูและยกระดับทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน กระบวนการบริหาร ขั้นที่ 1 (Build the Attitude : B1) ร่วมสร้างเจตคติ ขั้นที่ 2 (Build the Reference Group : B2) ร่วมสร้างกลุ่มอ้างอิง ขั้นที่ 3 (Build the Perceived Behavior : B3) ร่วมสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ขั้นที่ 4 (Decision Making : D) ร่วมคิดและตัดสินใจ ขั้นที่ 5 (Planning : P) ร่วมวางแผน ขั้นที่ 6 (Acting : A) ร่วมปฏิบัติการ ขั้นที่ 7 (Evaluating : E) ร่วมประเมินผล ขั้นที่ 8 (Benefits : B) ร่วมรับผลประโยชน์ เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 1) ครูมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน 2) ครูกลุ่มอ้างอิงเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนและเป็นบุคคลที่ครูมีความเชื่อมั่น ศรัทธาในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน 3) ครูมีความเชื่อว่าตนมีความรู้และความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนได้ 4) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการสนับสนุนส่งเสริมและกำกับติดตามการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน 5) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ 6) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีและเห็นแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยจากข้อค้นพบ ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่พัฒนาขึ้น มีชื่อว่า 3บีดีพีเออีบี (3BDPAEB Model) มีองค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์กระบวนการบริหาร และกำหนดเงื่อนไขการนำรูปแบบการบริหารไปใช้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมีกระบวนการวิจัยและพัฒนาที่ชัดเจนและเป็นระบบ สอดคล้องกับ วัชร่า เล่าเรียนดี [1] ที่กล่าวว่า การกำหนดจุดหมายได้ชัดเจนเท่าใดยิ่งทำให้มองเห็นแนวทางปฏิบัติและเป้าหมายที่ชัดเจนขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะงานบริหารวิชาการซึ่งเป็นงานที่ปฏิบัติร่วมกับครูเพื่อให้ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง ประกอบกับรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน (3BDPAEB Model) ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) และแนวคิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มาเป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการ 5 ขั้นตอน คือขั้นที่ 1 การสร้างเจตคติต่อการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 2 การสร้างกลุ่มอ้างอิงให้คล้อยตามในการปฏิบัติงานวิชาการ

ขั้นที่ 3 การสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 4 การเกิดความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานวิชาการ และขั้นที่ 5 การปฏิบัติงานวิชาการ และสังเคราะห์แนวคิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมมาเป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้นำกระบวนการที่ได้จากการสังเคราะห์ 2 ทฤษฎีดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดกระบวนการบริหารของรูปแบบการบริหาร 3 ปีดีพีเออีบี ทำให้รูปแบบการบริหาร 3 ปีดีพีเออีบี เป็นรูปแบบการบริหารที่มีหลักการ แนวคิด ทฤษฎี รองรับที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ ทิมนาค [2] วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลีแกมัน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับทฤษฎีและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักวิชาการของการนิเทศการสอน บริบทและความพร้อมของโรงเรียน มีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกันของแต่ละขั้นตอน สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการ เครื่องมือที่ใช้และสามารถนำไปใช้จริงในภาคปฏิบัติ

2. ผลการนำรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายได้ผลสรุปและนำไปสู่การอภิปราย ตามลำดับดังนี้

2.1 สมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1ฯ หลังการใช้รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอยู่ในระดับสูงมาก (ร้อยละ 85.10) สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 1 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนฯ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาหลักการ แนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) มาเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ซึ่งทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ Ajzen [3] ได้ให้หลักการของแนวคิดทฤษฎีเอาไว้ว่าการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จะเกิดจากการขึ้นใจโดยความเชื่อ 3 ประการได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral beliefs) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative beliefs) และความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม (Control beliefs) ซึ่งความเชื่อแต่ละตัวจะส่งผลโดยตรงต่อความตั้งใจ หรือเจตนาที่จะแสดงพฤติกรรมและความตั้งใจหรือเจตนาดังกล่าวจะผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรม และผู้วิจัยได้นำเอาความเชื่อทั้ง 3 ประการ ดังกล่าวของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมากำหนดกระบวนการบริหารของรูปแบบ 3 ปีดีพีเออีบี ผู้วิจัยดำเนินการในการสร้างการรับรู้ความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูทั้งการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ (K.M.) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และการทดลองฝึกปฏิบัติจริง จนเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

กระบวนการบริหารของรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน มีการสร้างครูก่อกลุ่มอ้างอิง ซึ่งเป็นครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นครูที่ครูผู้สอนมีความเชื่อมั่นศรัทธา เป็นกัลยาณมิตรที่ดี ทำให้ครูมีที่ปรึกษา แนะนำในการปฏิบัติการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูจึงเกิดความตั้งใจและตัดสินใจในการปฏิบัติการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง ส่งผลให้ครูมีสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชเบิน (Fishbein), [4] ซึ่งเป็นทฤษฎีต้นแบบของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่กล่าวว่า อิทธิพลของสังคม (Subjective Norm) เป็นการรับรู้ของบุคคลในการที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่งผลทำให้บุคคลจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติพฤติกรรมซึ่งเราเรียกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงขึ้นอยู่กับความเชื่อของกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการประกอบพฤติกรรมของคน สอดคล้องกับการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารของ สามารถ ทิมนาค [2] ยุพิน ยืนยง [5] วชิรา เครือคำอ้าย [6] และเกรียงศักดิ์ สังข์ชัย [7] ที่ผลการวิจัยพบว่าในการกำหนดขั้นตอนของกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูจะต้องมีการกำหนดขั้นตอนในการให้ความรู้ (Informing) ก่อนการดำเนินการ

จากการวางระบบกระบวนการบริหารของรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันของ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และทฤษฎีการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยขั้นที่ 1 ร่วมสร้างเจตคติ (Build the Attitude : B1) ขั้นที่ 2 ร่วมสร้างกลุ่มอ้างอิง (Build the Reference Group : B2) และขั้นที่ 3 ร่วมสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Build the Perceived Behavior : B3) เป็นการกำหนดขั้นการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตาม

แผน ซึ่งการดำเนินการบริหารทั้ง 3 ชั้น จะส่งผลให้ครูมีความมั่นใจและตั้งใจในการที่จะปฏิบัติการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากนั้นจึงดำเนินการบริหารขั้นตอนการทำงานแบบมีส่วนร่วมในขั้นที่ 4 ร่วมคิดและตัดสินใจ (Decision Making : D) ขั้นที่ 5 ร่วมวางแผน (Planning : P) ขั้นที่ 6 ร่วมปฏิบัติการ (Acting : A) ขั้นที่ 7 ร่วมประเมินผล (Evaluating : E) ขั้นที่ 8 ร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits : B) และในการดำเนินการตามกระบวนการบริหารของรูปแบบการบริหารทุกขั้นตอน จะมีครูกลุ่มอ้างอิงคอยให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา ส่งผลให้ครูมีกำลังใจ มีความตั้งใจและมั่นใจในการปฏิบัติการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากมีบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นบุคคลที่ครูไว้วางใจให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชบายน์ (Fisbein) [4] ที่ว่าปัจจัยทางด้านเจตคติต่อพฤติกรรมซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านอารมณ์ความรู้คิดในลักษณะปัจเจกบุคคลและปัจเจกทางการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมรอบตัวของมนุษย์ในลักษณะอิทธิพลทางสังคม มีความเชื่อ เจตคติและความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมเป็นตัวแปรของปัจจัยทางด้านอารมณ์ความรู้คิด และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวแปรทางด้านปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม

สมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนของครูโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก ฯ เนื่องจาก มีการพัฒนาอยู่ในระดับสูงมาก เป็นผลมาจากกระบวนการบริหารของรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่ผู้วิจัยได้วางไว้อย่างมีระบบ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน และสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของครูผู้ปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยในแต่ละองค์ประกอบมีแนวคิดทฤษฎีรองรับและผลจากการตรวจสอบรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เป็นข้อมูลที่สนับสนุนได้ว่ารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และมีความสอดคล้องของรูปแบบสูง จึงส่งผลให้การนำรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนไปใช้บรรลุตามผลลัพธ์ที่ต้องการ คือ สมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนของครูสูงขึ้นมาก

2.2 ความพึงพอใจของครูและครูกลุ่มอ้างอิง ที่มีต่อรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ครูกลุ่มอ้างอิง และครูผู้รับการบริหารหลังจากเสร็จสิ้นการนำรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการนำรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน (3BDPAEB Model) มาใช้ในการบริหารงานวิชาการด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนหากมีแนวนโยบายใหม่เกี่ยวกับงานวิชาการเข้าสู่โรงเรียน ควรใช้การบริหารรูปแบบ 3บีดีพีเออีบี (3BDPAEB Model) เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมชัดเจนในลักษณะของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Active Learning) มีความต่อเนื่องยั่งยืน และส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้รูปแบบการบริหาร 3บีดีพีเออีบี (3BDPAEB Model) ซึ่งได้นำเอาทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาใช้เป็นรูปแบบการบริหารที่ให้ความสำคัญกับการสร้างเจตคติ (Build the Attitude) การสร้างกลุ่มอ้างอิง (Build the Reference Group) และการสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavior Control) โดยจะต้องสร้างเจตคติที่ดีต่องานวิชาการด้านนั้น และที่สำคัญคือ จะต้องมีการสร้างครูกลุ่มอ้างอิงให้มีความรู้ความสามารถในงานวิชาการด้านนั้น ๆ ไว้คอยสนับสนุนส่งเสริม แนะนำ และกำกับติดตามการปฏิบัติงานของครูอย่างใกล้ชิดและที่สำคัญมากคือจะต้องให้ครูได้รับรู้ความสามารถของตนเองว่าสามารถดำเนินงานวิชาการด้านนั้นได้ ครูก็จะเกิดความมั่นใจ และมีความตั้งใจในการปฏิบัติ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานวิชาการนั้นอย่างจริงจัง และรูปแบบการบริหาร 3บีดีพีเออีบี (3BDPAEB Model) เป็นรูปแบบการบริหารที่สร้างผู้แทนภายในโรงเรียนไปในตัว นอกจากนี้ควรเพิ่มทักษะพื้นฐานแก่ครูกลุ่มอ้างอิง เช่น เทคนิคการให้คำปรึกษา เทคนิคการกำกับติดตามงาน ทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นข้อมูล ซึ่งจะอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลเพื่อช่วยในการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรืองานวิชาการด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่บ่งบอกถึงความพึงพอใจต่อ

รูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร 3 ปีดีที่เอื้อปี ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม และสอดคล้องสัมพันธ์กัน กระบวนการบริหารตามรูปแบบมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันของแต่ละขั้นตอน ทำให้ครูเกิดการพัฒนาทั้งด้านเจตคติ องค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้กำหนดองค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำไปใช้ เป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นในการนำรูปแบบการบริหารไปปฏิบัติจริง สอดคล้องกับแนวคิดของ รอล์ฟ (Rolf) [8] ที่กล่าวว่า หากบุคคลมีความสนใจและเต็มใจในการเข้าร่วมกระบวนการแล้ว จะเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติตาม

2.3 ทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนหลังการดำเนิน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูอยู่ในระดับสูงมาก (ร้อยละ 85.07) และมีความก้าวหน้า ร้อยละ 30.72 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 25) สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 3 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการบริหารตามรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ได้วางกระบวนการบริหารไว้อย่างมีระบบ และสัมพันธ์สอดคล้องกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวงศ์ เวียงพล [9] ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านลาดไทรงาม อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ ผลการพัฒนาพบว่า ก่อนการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักเรียนมีความพึงพอใจและมีค่านิยมทางวัตถุ ขาดความพอเพียง ความพอประมาณ จากการดำเนินการที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร เพราะการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว ครูขาดความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ ขาดความเอาใจใส่ ขาดการมีส่วนร่วม ไม่มีการวางแผนที่ดีขาดการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด และเป็นรูปธรรม การพัฒนาในรอบที่ 1 ใช้กลยุทธ์กระบวนการประชุมแบบระดมพลังอย่างสร้างสรรค์ AIC ทำให้คณะครูมีความรู้ ความเข้าใจสามารถพัฒนาการดำเนินงานให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมสามก่อก่อนเช้า และกิจกรรมการศึกษาดูงานไรร่นาสวนผสม กลยุทธ์ที่ 2 การเสริมแรง ประกอบไปด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจัดการขยะในโรงเรียนและกิจกรรมประกวดเยาวชนพอเพียง ส่งผลให้นักเรียนตระหนักถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่อย่างพอเพียง และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ตลอดทั้งมีการนิเทศติดตามส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียงดีขึ้น แต่ยังมีนักเรียน จำนวน 9 คนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จึงต้องมีการพัฒนาในรอบที่ 2 โดยมีกลยุทธ์การเยี่ยมบ้านนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย และเสริมด้วยกิจกรรมฝึกสวนครัวรั้วกินได้ ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เหมาะสมดีขึ้นทุกคน

2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 4 ที่กำหนดไว้ และพบว่านักเรียนชอบกิจกรรมคลังความรู้คู่มือชีวิตเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ นักเรียนชอบกิจกรรมบ้านฉันประหยัดน้ำประหยัดไฟ และนักเรียนชอบกิจกรรมฝึกโรงเรียน ส่วนนักเรียนชอบกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนานและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของนักเรียนโดยตรง การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ย่อมส่งผลดีต่อตัวนักเรียนทั้งในด้านการพัฒนาพฤติกรรมในวิถีชีวิตและการได้รับการยกย่องชมเชยจากสังคม จากการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับเดวิท และนิวสตรอม (Devit and Newstrom) [10] ได้เสนอแนวคิดเอาไว้ว่าการจัดการเชิงประชาธิปไตย เน้นวิธีการที่ผู้นำใช้วิธีการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจด้วยกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานมีอิสระเสรีภาพสูง การรับฟังความคิดเห็น จะเปิดรับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงงานทุกงาน และถือหลักการว่ากระตุ้นให้มีการออกความคิดเห็นอย่างน้อย 54 คน จาก 100 คน ผู้ปฏิบัติงานเป็นเจ้าของแผนปฏิบัติงาน วิธีการให้ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสในการร่วมเป็นคณะทำงาน คณะกรรมการ หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม (QC) กลุ่มเหล่านี้มีส่วนกำหนดแผนปฏิบัติงาน เป้าหมาย นโยบายในการทำงานให้สอดคล้องกับองค์การ

2.5 ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 5 ที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อยู่ในระดับต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก ฯ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารได้นำหลักการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการดำเนินงานโดยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานครูกลุ่มอ้างอิง ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา ทรัพย์เมฆ [11]

ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก

ส่วนผลการศึกษาพบว่าครู ครูกลุ่มอ้างอิง ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก ฯ ด้านการร่วมวางแผนสูงที่สุดเป็นเพราะว่าโอกาสที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนและครู ครูกลุ่มอ้างอิงจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นนี้มาก ประกอบกับเป็นความภาคภูมิใจที่ผู้บริหารให้เกียรติและยอมรับในความรู้ ความคิด และความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ส่วนการมีส่วนร่วมดำเนินการครู ครูกลุ่มอ้างอิง ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจต่ำสุด อาจเป็นเพราะในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้ดำเนินการส่วนใหญ่จะเป็นครู ครูกลุ่มอ้างอิง ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมน้อยมาก ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมที่บ้านหรือในการประชุม จึงมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมดำเนินการต่ำสุด แต่ยังอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบ 3บีดีพีเออีบี (3BDPAEB Model) เป็นรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบสูง และเมื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย มีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์สูงตามไปด้วย คือ ครูมีสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนสูงมาก ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหาร 3บีดีพีเออีบี (3BDPAEB Model) มากที่สุด และนักเรียนมีทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพัฒนาขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรนำรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2. ผลจากการนำรูปแบบ (3BDPAEB Model) ไปใช้ ส่งผลให้ครูมีสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนสูงมาก ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าการวางระบบกระบวนการบริหาร ที่เป็นระบบ และสอดคล้องสัมพันธ์กันภายใต้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และได้กำหนดขั้นที่ 1 ร่วมสร้างเจตคติ (Build the Attitude : B1) ขั้นที่ 2 ร่วมสร้างกลุ่มอ้างอิง (Build the Reference Group : B2) ขั้นที่ 3 ร่วมสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Build the Perceived Behavior : B3) ขั้นที่ 4 ร่วมคิดและตัดสินใจ (Decision Making : D) ขั้นที่ 5 ร่วมวางแผน (Planning : P) ขั้นที่ 6 ร่วมปฏิบัติการ (Acting : A) ขั้นที่ 7 ร่วมประเมินผล (Evaluating : E) ขั้นที่ 8 ร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits : B) ซึ่งในการบริหารต้องให้ครูมีเจตคติที่ดีก่อน ก่อนลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูกลุ่มอ้างอิงคอยให้คำแนะนำปรึกษาและครูได้ประเมินความสามารถของตนเองแล้วว่าสามารถปฏิบัติได้ ย่อมทำให้ครูมีความตั้งใจในการดำเนินการ และมั่นใจในผลการปฏิบัติงาน ดังนั้น การนำรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนไปใช้ จะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างเจตคติที่ดีเป็นอันดับแรก และจะต้องสร้างครูกลุ่มอ้างอิงให้มีความรู้และทักษะที่ดีคอยให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสร้างความมั่นใจให้กับครูว่าสามารถปฏิบัติงานนั้นได้ ครูก็จะเกิดความตั้งใจและปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง

3. การนำรูปแบบไปใช้ครั้งต่อไปควรปรับกระบวนการบริหารของรูปแบบโดยรวมขั้นที่ 1 ร่วมสร้างเจตคติ (Build the Attitude : B1) ขั้นที่ 2 ร่วมสร้างกลุ่มอ้างอิง (Build the Reference Group : B2) ขั้นที่ 3 ร่วมสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Build the Perceived Behavior : B3) เป็นขั้นเดียวคือขั้นสร้างความตั้งใจในการปฏิบัติงาน (Build the Intention to Act) โดยอธิบายการดำเนินการในการสร้างความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมการดำเนินการ สร้างเจตคติการสร้างกลุ่มอ้างอิง และสร้างการรับรู้การควบคุมความสามารถของตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติม โดยการนำรูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน (3BDPAEB Model) ไปใช้ในการพัฒนางานวิชาการของครูด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา เป็นต้น

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน(3BDPAEB Model) ซึ่งใช้หลักการแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเป็นฐานการคิด โดยมีจุดเน้นการสร้างเจตคติที่ดี สร้างครูกลุ่มอ้างอิง และสร้างการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม ดังนั้น ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโดยทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการปฏิบัติงานวิชาการของครูในด้านอื่น ๆ เนื่องจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานด้วยเหตุผลและปัจจัย 3 ประการ คือ การมีเจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- [1] รัชรา เล่าเรียนดี. การนิเทศการสอน สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2550.
- [2] สามารถ ทิมนาค. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของ กลี๊กแมน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ร่วมกับแนวคิดการออกแบบการสอนเชิงระบบ (Instructional System Design) [ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2553.
- [3] Ajzen, I., & Madden, T. J. Prediction of goal directed behavior: Attitudes, intentions, and perceived behavioral control. *Journal of Experimental Social Psychology* 1986;22(5):453-474.
- [4] Fishbein. Attitudinal and Normative Factors as Determinants of Gay man's Intentions to Perform AIDS-Related Sexual Behaviors : A Multisite Analysis. *Journal of Applied Social Psychology* 1980;22 (3) : 999-1011.
- [5] ยุพิน ยืนยง. การพัฒนารูปแบบการนิเทศหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู [ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2553.
- [6] วชิรา เครือคำอ้าย. การพัฒนารูปแบบการนิเทศนักศึกษาประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา [ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2552.
- [7] เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแนวความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ [ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2551.
- [8] Rolfe, A. Mentoring Works. [Internet]. 2008 [cited 2008 November 5]. Available from: http://www.mentoring-works.com/definitions_of_mentoring.html.
- [9] ชัยวรรงค์ เวียงพล. การพัฒนาการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่าง พอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านลาดไทรงาม อำเภอกำกักตุมพล จังหวัดชัยภูมิ [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2555.
- [10] Devit and Newstrom (อ้างถึงในโสภณ มีนา) โสภณ มีนา. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี; 2551.
- [11] จินดา ทรัพย์เมฆ. ความพึงพอใจของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์; 2549.

อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานและความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์สู่ผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง

Influence of Work Motivation and Work Dedication as the Mediator between Emotional Intelligence and Employee Performance of Auto Parts Company in Rayong Province

สุคนธ์ทิพย์ อินทรกมล สุมาลี รามนัญญ์ และ ธัญนันท์ บุญอยู่
Sukhonthip Intarakamol, Sumalee Ramanust and Thanyanan Boonyoo

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กรุงเทพฯ 10160
Master of Business Administration, Program in Business Administration, South East Asia University, Bangkok 10160

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: sukhonthipprasertsud@gmail.com

Received: 14 July 2021, Revised: 17 November 2021, Accepted: 12 April 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของความฉลาดทางอารมณ์ แรงจูงใจในการทำงาน ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน และผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง 2) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการทำงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ และผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง และ 3) เพื่อศึกษาความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ พนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง จำนวน 100 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ได้คือแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.942 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ด้วยแบบสมการโครงสร้าง (SEM) โดยใช้โปรแกรม Smart PLS 3.0

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ความฉลาดทางอารมณ์ ผลการปฏิบัติงานของพนักงาน และแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน 2) แรงจูงใจในการทำงานเป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงานโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ขอบเขตล่างเท่ากับ 0.1632 และขอบเขตบนเท่ากับ 0.3665 และ 3) ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานเป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ขอบเขตล่างเท่ากับ 0.2167 และขอบเขตบนเท่ากับ 0.487 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจในการทำงานและความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่เป็นปัจจัยคั่นกลางที่เชื่อมโยงระหว่างอิทธิพลของความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลให้กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานโดยมีค่าช่วงความเชื่อมั่นอย่างมีค่านัยสำคัญ ในทำนองเดียวกันผลการปฏิบัติงานของพนักงานก็ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานเช่นกัน

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์ ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน แรงจูงใจในการทำงาน ผลการปฏิบัติงาน

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of emotional intelligence, work motivation, work dedication, and employee performance of an auto parts company in Rayong Province, 2) study work motivation as the mediator between emotional intelligence and the employee performance of an auto parts company in Rayong Province, and 3) study work dedication as the mediator between emotional intelligence and the employee performance of an auto parts company in Rayong Province. The population used in this research was 100 employees of an auto parts company in Rayong Province. The research tools were questionnaires with an IOC of 0.942. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and structural equation model (SEM) analysis using the Smart PLS 3.0 program.

The results showed that 1) Work motivation and commitment to work as a variable between intelligence and emotion to performance were at a highest level, and were followed by emotional intelligence, respectively. 2) Work motivation was the interstitial variable between emotional intelligence and performance, with a lower bound coefficient of 0.1632 and an upper bound of 0.3665, and 3) commitment to work as a variable between emotional intelligence and performance, with a lower bound coefficient of 0.2167 and an upper bound of 0.487, indicating that work motivation and job commitment were the intermediaries linked between the influence of emotional intelligence on employee performance with significant confidence intervals. Similarly, employee performance also results in motivation to work.

Keywords : Emotional Intelligence, Work Dedication, Motivation, Performance

บทนำ

เนื่องจากในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ เมื่อมีการพัฒนา Supplier ขึ้นมาแล้วจะมีการดูแล Supplier ให้เติบโตไปพร้อมกับลูกค้ารายนั้นๆ ในส่วนของบริษัทนั้นก็มีการพัฒนาให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้พนักงานทุกคนมีความรู้ มีทักษะมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีลักษณะเด่นเพิ่มเติม ทำให้บริษัทมีลูกค้าอยู่ในหลากหลายอุตสาหกรรม แต่อย่างไรก็ตาม บริษัทที่เป็นอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ในภาคตะวันออกที่มีแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ก็ยังประสบปัญหาช่องว่างที่แตกต่างกันของพนักงาน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ แรงกดดันจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกจึงทำให้ผลการปฏิบัติงานของพนักงานไม่สามารถปฏิบัติงานแบบใหม่ได้ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงานและการปฏิบัติงานเกิดความแตกต่างกันตลอดจนการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นบริษัทที่เป็นอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ในภาคตะวันออก จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนและแสวงหากลยุทธ์ต่างๆ ในการบริหารเพื่อความอยู่รอดขององค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อสร้างผลการปฏิบัติงานของพนักงาน (Task Performance – TP) ที่เป็นพฤติกรรมอันเกิดจากการคาดหวังกับพนักงานให้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการจัดการ ที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพของงานที่เป็นหน้าที่ของแต่ละบุคคลให้บรรลุผลสำเร็จด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กร [1] โดยอาศัยทักษะความรู้ ประสบการณ์ที่เป็นความชำนาญของแต่ละบุคคล ให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและส่งผลต่อเป้าหมายขององค์กรตามแนวคิดของการปฏิบัติงานที่มีความซับซ้อน และครอบคลุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานหรือปัจจัยตามบริบทที่เป็นประโยชน์ และทักษะทางสังคมอันเป็นปัจจัยที่มีการกำหนดขอบเขตของการปฏิบัติงาน ได้อย่างเหมาะสม [2] โดยผลการปฏิบัติงานของพนักงานที่สามารถสร้างคุณค่าให้เกิดการดำเนินงานในลักษณะที่มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้บริบทของการทำงานให้เกิดการทำงานที่มีคุณภาพสูงได้ [3] จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นรางวัลจากการทำงาน การเลื่อนตำแหน่ง หรือการยกย่องด้วยวาจา เป็นต้น [4] ซึ่งพฤติกรรมที่เกิดจากการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรเหล่านี้จะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ให้เกิดการมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและมีความพร้อมที่เป็นทุนทางจิตวิทยาของบุคคลในเชิงบวก ที่นำไปสู่ผลการปฏิบัติงานของพนักงานเพิ่มมากขึ้น [5]

ความฉลาดทางอารมณ์ ถือเป็นความสามารถในการตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและสามารถรู้สึกรู้ใจของผู้อื่นสามารถบริหารหรือจัดการกับอารมณ์ของตนเองเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง ในการเผชิญกับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความคับข้องใจอดทนอดกลั้นรอคอยอย่างมีความหวังรวมทั้งสามารถที่จะสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ถือเป็นทักษะที่ทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการงาน ครอบครัวและชีวิตส่วนตัวเพราะความฉลาดทางอารมณ์ทำให้มีการเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ดังนั้นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้จะต้องเก่งในด้านสติปัญญา (IQ) และมีเชาว์อารมณ์ (EQ) ร่วมกันบุคคลที่มีสติปัญญาดีบางคนล้มเหลวในส่วนของการทำงาน เนื่องจากปัญหาด้านการควบคุมอารมณ์และด้านมนุษย์สัมพันธ์ [6] คนเก่งอาจมีสติปัญญาที่ดีเรียนได้ประสบความสำเร็จเข้าทำงานได้ในตำแหน่งที่ดีแต่คนเก่ง แบบนี้ไม่ได้หมายความว่าความถึงการประสบความสำเร็จในชีวิตเสมอไปเพราะ “คนเก่ง” ที่ประสบความสำเร็จทั้งในชีวิต การทำงานและชีวิตประจำวันต้องไม่เก่งเพียงแต่ด้านวิชาการหรือ “เก่งงาน” ด้านเดียวเท่านั้น หากแต่จะต้องมีความสามารถในด้านคนด้วย หรือ “เก่งคน” ความ “เก่งงาน” หมายถึง ในส่วนความสามารถของสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด หรือที่เรียกว่า เชาว์ปัญญา (IQ) ส่วนความ “เก่งคน” หมายถึงความสามารถในการตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นสามารถคิดเข้าใจและบริหารจัดการควบคุมภาวะอารมณ์ได้พร้อมทั้งสามารถแสดงอารมณ์ออกมาได้อย่างเหมาะสม หรือที่เรียกว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ดังนั้นทั้งองค์การจะประสบความสำเร็จได้จึงต้องมาจากทรัพยากรบุคคลที่มีความสามารถทั้งเชาว์ปัญญาและเชาว์อารมณ์ควบคู่กันรู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเองรู้จักควบคุมจัดการและแสดงออกทางอารมณ์และใช้ชีวิตได้อย่างเหมาะสมที่สำคัญคือมองโลกในแง่ดีแก้ไขความขัดแย้ง โดยเฉพาะความเครียดที่เกิดขึ้นในจิตใจได้เป็นอย่างดีซึ่งคุณสมบัติเช่นนี้เป็นสิ่งที่

องค์การหรือชื่นชมแสวงหาในตัวบุคคลสอดคล้อง [7] ที่มีความเชื่อว่าคนที่มีคุณสมบัติฉลาดทางอารมณ์เป็นตัวผลักดันให้บุคคลประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง ทั้งด้านของการดำรงชีวิตในครอบครัวในสังคม และในการทำงาน [8]

แรงจูงใจในการทำงาน เป็นความเต็มใจของบุคคลที่ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการกระตุ้นให้บุคคลทำงานให้บรรลุเป้าหมายส่วนบุคคลและองค์กร ตามแต่ในมุมมองของความต้องการของแต่ละบุคคลที่เกิดขึ้นจากการรวมกันและชี้้นำให้เกิดพฤติกรรมการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ [9] ซึ่งแรงจูงใจที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกจะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างกระบวนการ และวิธีการให้กำลังใจในการทำงานแก่บุคคล และเป็นสิ่งกระตุ้นในการขับเคลื่อนให้เกิดความสมัครใจ เต็มใจ และสร้างประสิทธิผลในงานได้อย่างมีคุณภาพ [10] โดยการทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกที่อยู่ในระดับที่มากขึ้น และจะทำให้เกิดคุณค่าในงานที่นำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ดีของพนักงานภายในองค์กร [11] เช่นเดียวกับ [10] ที่กล่าวว่า แรงจูงใจของมนุษย์จะเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่สามารถสร้างให้เกิดเป็นคุณค่าในงาน ทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกให้เกิดการทำงานที่สมัครใจด้วยความเต็มใจและสามารถสร้างประสิทธิผลในงานให้เกิดขึ้นได้อย่างมีคุณค่า [12] แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาวิจัยของ Saltson & Nsiah [1] ก็ได้พบว่า แรงจูงใจในการทำงานยังเป็นปัจจัยที่จะสามารถกำหนดทัศนคติและพฤติกรรมของทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นขวัญและกำลังใจในทิศทางบวก ให้เกิดความเชื่อมั่นถึงผลกระทบที่ได้รับอันเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานของพนักงานเพิ่มสูงขึ้นได้เช่นกัน [13] รวมถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน กล่าวคือ การให้พนักงานร่วมตัดสินใจ เกี่ยวกับการดำเนินงาน และเป็นบทบาทของพนักงานที่มีตำแหน่งระดับสูงเท่านั้น แต่ต่อมาแนวคิดนี้ได้ ขยายขอบเขตกว้างขึ้น โดยหมายรวมถึง การให้พนักงานทุกระดับมีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ได้แก่ การตั้งเป้าหมาย การแก้ไขปัญหา การตัดสินใจ และการให้ข้อมูล ซึ่งองค์กรต้องกระตุ้นให้พนักงานเกิดพฤติกรรมมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาส ให้พนักงานมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งความมีส่วนร่วมของพนักงานยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรและการพัฒนาพนักงานหลายด้าน [16]

ดังนั้นจากประเด็นของความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานและความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรต้นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์สู่ผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง โดยจะศึกษาประเด็นที่ว่า เพราะเหตุใด หรือมีปัจจัยใดบ้างหรือไม่ที่จะเป็นปัจจัยนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ดีของพนักงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุน การปรับปรุง และการนำแนวคิดมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อเพิ่มศักยภาพของพนักงานและผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพตอบสนองต่อองค์กรรวมทั้งนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของความฉลาดทางอารมณ์ แรงจูงใจในการทำงาน ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานและผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการทำงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรต้นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ และผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรต้นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง จำนวนทั้งสิ้น 200 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของมนตรี พิริยะกุล [14] โดยแบ่งเป็นฝ่ายระดับปฏิบัติการ 88 คนและระดับบริหาร 12 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน การสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ซึ่งได้ทำการพิจารณาลักษณะข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรที่ได้มุ่งศึกษาไว้ โดยได้กำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ขั้นตอน คือขั้นที่ 1 ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างในบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง โดยใช้สูตรคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ และขั้นที่ 2 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละฝ่ายแล้วจะดำเนินการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีแจกแบบสอบถามตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละฝ่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 5 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับความฉลาดทางอารมณ์ มีคำถาม 12 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามในการประเมินความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน มีคำถาม 15 ข้อ ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามในการประเมินแรงจูงใจในการทำงาน มีคำถาม 14 ข้อ ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามในการประเมินผลการ

ปฏิบัติงานของพนักงาน มีคำถาม 14 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 2-4 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert ซึ่งจะให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย มีขั้นตอนดังนี้ 1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์ เฉพาะ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.6 ถือเป็นค่าที่ยอมรับได้ [22] 2) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว เฉพาะข้อที่อยู่ในเกณฑ์มาปรับปรุงและสร้างเป็นแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานของบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คนโดยเมื่อทำการทดลองเก็บข้อมูลแล้ว จึงนำคำตอบมาวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.942 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 ถือว่าเป็นที่ยอมรับ [24]

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายตามแนวความคิดของ Best สถิติอนุมานหรือสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) เป็นการนำวิธีทางสถิติมาใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อหาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุและหาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling – SEM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Smart PLS3.0

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ ส่วนใหญ่กลุ่มพนักงาน เป็นเพศหญิง 62 คน คิดเป็นร้อยละ 62 และรองลงมาเป็นเพศชาย 38 คน คิดเป็นร้อยละ 38 อายุ ส่วนใหญ่ของพนักงาน อายุ 36-45 ปี จำนวน 58 คิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมา คือ อายุ 25-35 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27 รองลงมา อายุมากกว่า 45 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11 รองลงมา อายุต่ำกว่า 25 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ของพนักงาน คือ ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาคือ อนุปริญญาหรือสูงกว่าอนุปริญญา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 15 คน ร้อยละ 15 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน ร้อยละ 3 ระยะเวลาการทำงาน ส่วนใหญ่ของพนักงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมาคือ 6-10 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19 รองลงมาคือ 1-5 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19 รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 ปีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการรับรู้ตัวแปรตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.38, S.D. = 0.541$) รองลงมาคือ ความฉลาดทางอารมณ์ ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.416$) ผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.488$) และ แรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.563$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลโดยภาพรวมพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลโดยรวมต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน (TP) พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (EL) ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน (JP) แรงจูงใจในการทำงาน (MO) มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน (TP) มีค่าเท่ากับ 0.032, 0.539, 0.374 ตามลำดับ และส่วนความฉลาดทางอารมณ์ (EL) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน (TP) มีค่าเท่ากับ 0.599

2. ปัจจัยโดยรวมของความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน (JP) พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (EL) มีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน (JP) มีค่าเท่ากับ 0.731

3. ปัจจัยโดยรวมของแรงจูงใจในการทำงาน (MO) พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ (EL) มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการทำงาน (MO) มีค่าเท่ากับ 0.604 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของตัวแปรของที่มีต่อผลการปฏิบัติงาน (TP)

ตัวแปร (LV)	ค่าความผันแปร (R ²)	อิทธิพล (Effect)	EL	MO	JP
ผลการปฏิบัติงาน (TP)	0.727	DE	0.032	0.539	0.374
		IE	0.599	0.00	0.00
		TE	0.631	0.539	0.374
ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน (JP)	0.534	DE	0.374	N/A	0.00
		IE	0.00	N/A	0.00
		TE	0.374	N/A	0.00
แรงจูงใจในการทำงาน (MO)	0.364	DE	0.604	0.00	N/A
		IE	0.00	0.00	N/A
		TE	0.604	0.00	N/A

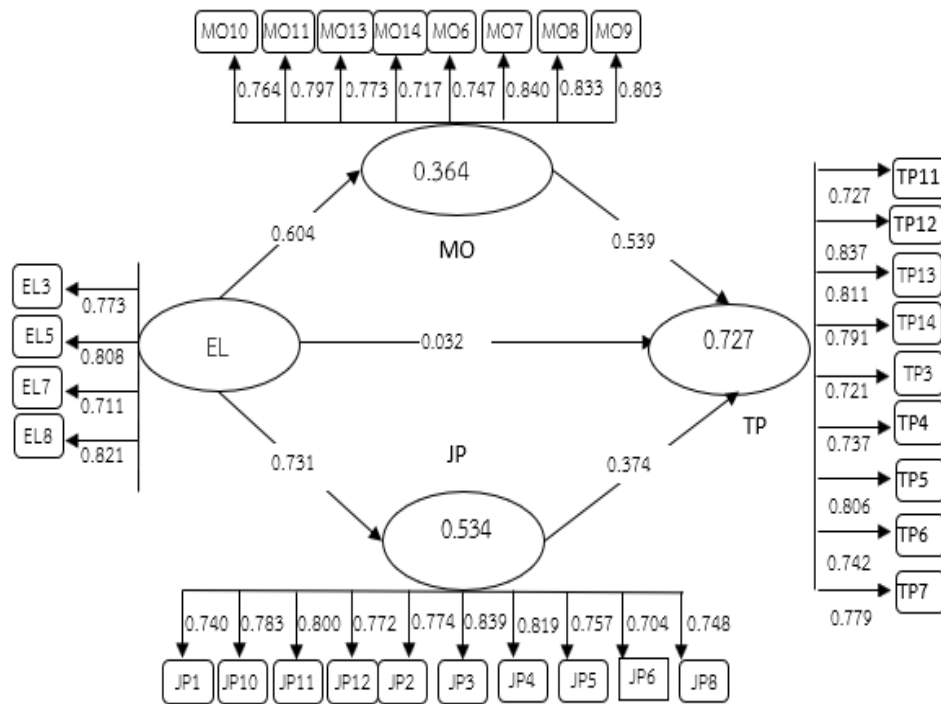
หมายเหตุ: DE; Direct Effect, IE; Indirect Effect, TE; Total Effect, N/A; Not Applicable

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของตัวแบบ

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรคั่นกลางของแรงจูงใจในการทำงานและความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่เป็นปัจจัยคั่นกลางที่เชื่อมโยงระหว่างอิทธิพลของความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยมีค่าผลคูณของของสัมประสิทธิ์ขอบเขตล่าง (Boot LLCI) มีค่าเท่ากับ 0.1632 และ 0.2167 ตามลำดับ และมีค่าผลคูณของสัมประสิทธิ์ขอบเขตบน (Boot ULCI) มีค่าเท่ากับ 0.3665 และ 0.4670 ตามลำดับ โดยมีค่าช่วงความเชื่อมั่นไม่คลุม 0 ดังตารางที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจในการทำงานและความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่เป็นปัจจัยคั่นกลางที่เชื่อมโยงระหว่างอิทธิพลของความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงาน

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบอิทธิพลคั่นกลาง

สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)	Effect	Boot SE	Boot LLCI	Boot ULCI
H5 แรงจูงใจในการทำงานเป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่าง				
MO ความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงาน	.2629	.0520	.1632	.3665
H7 ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานเป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่าง				
JP ความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงาน	.3378	.0636	.2167	.4670

รูปที่ 1 เส้นทางการสัมพันธ์ของตัวแบบสมการโครงสร้าง

ตารางที่ 3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)	สัมประสิทธิ์เส้นทาง (Coef.)	ค่า t-test	ผลลัพธ์
H1 ความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการทำงาน	0.604	11.521	สนับสนุน
H2 ความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน	0.731	17.436	สนับสนุน
H3 ความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน	0.032	0.412	ไม่สนับสนุน
H4 แรงจูงใจในการทำงานมีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน	0.539	6.530	สนับสนุน
H6 ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานมีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงาน	0.374	3.458	สนับสนุน

หมายเหตุ: * หมายถึง p-value ≤ 0.10 หรือ ค่า t ≥ 1.65
 ** หมายถึง p-value ≤ 0.05 หรือ ค่า t ≥ 1.96
 *** หมายถึง p-value ≤ 0.01 หรือ ค่า t ≥ 2.58

สรุปผลการวิจัย

1. ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ความฉลาดทางอารมณ์ ผลการปฏิบัติงานของพนักงาน และแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน ตามลำดับ
2. แรงจูงใจในการทำงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรต้นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจในการทำงานเป็นปัจจัยคั่นกลางที่เชื่อมโยงระหว่างอิทธิพลของความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงาน
3. ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรต้นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานของบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยองซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานเป็นปัจจัยคั่นกลางที่เชื่อมโยงระหว่างอิทธิพลของความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของความฉลาดทางอารมณ์ แรงจูงใจในการทำงาน ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานและผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการทำงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ และผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่อยู่ในฐานะตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง

ส่วนที่ 1 อภิปรายผลการวิจัยของความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence)

1. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ (EL) มีอิทธิพลต่อผลการแรงจูงใจในการทำงาน (MO) จากผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลดีต่อความก้าวหน้าในการทำงานหรือเรียกว่า Emotional Intelligence (EL) ถือว่าเป็นทักษะของพนักงานจะต้องมีเพื่อความก้าวหน้าในการทำงานในอนาคต EL ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานร่วมกับคนทุกหมู่ทุกระดับ และ EL ที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์อาจจะสร้างผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ หรือการใช้ความใจเย็นในการทำงาน เพราะการเตรียมความพร้อมรองรับกับทุกปัญหาที่เปิดกว้างขึ้น ประสบการณ์ในเรื่องของอารมณ์จะเป็นตัวกำหนดถึงความสำเร็จ เพราะหนึ่งในความมุ่งมั่นวิสัยทัศน์จะช่วยให้การพัฒนาทางด้านเขาวานปัญญาอันจะมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันมากขึ้นทั้งในส่วน ของผลลัพธ์ของงาน ผลของการปฏิบัติงานรายบุคคลและยังเป็นตัววัดถึงประสิทธิภาพขององค์กร ความสามารถในการใช้เหตุผลเกี่ยวกับอารมณ์เพื่อเพิ่มความคิด มันรวมถึงความสามารถในการรับรู้อารมณ์อย่างถูกต้องในการเข้าถึงและสร้างอารมณ์เพื่อช่วยในการคิด ทำความเข้าใจ อารมณ์และความรู้ทางอารมณ์และควบคุมอารมณ์สะท้อนเพื่อส่งเสริมการเติบโตทางอารมณ์และทางปัญญา [23] ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณณทัต วลาบุรณ์ [15] และ Caroline Ngonyo Njoroge & Rashad Yazdanifard [17]

2. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน จากผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ความฉลาดทางอารมณ์ในการทำงาน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะใช้ใน การทำงานร่วมกับคนอื่น การควบคุมอารมณ์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่เราไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ การกำหนดมิติทางอารมณ์ที่ส่งผลดีต่อชีวิตของการทำงานภายใต้ความตึงเครียดที่มีอยู่จริงใน องค์กร และการสร้างวิสัยทัศน์เพื่อเข้าใจถึงความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการควบคุมอารมณ์ และประโยชน์ต่อการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การศึกษาในมุมมองแบบ 5 ระดับ จากภายในบุคคล ระหว่างบุคคล กระบวนการระหว่างบุคคล การทำงานเป็นทีม การจัดการองค์กรโดยรวม เพื่อให้เกิดมุมมองแบบใหม่ในการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahfuz Judeh [18]

3. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานจากผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากในส่วนของ การบริหารจัดการอารมณ์ถือเป็นส่วนสำคัญในการวางระบบของการทำงาน เพื่อเป็นทางออกให้กับบุคลากรขององค์กรได้เป็นอย่างดีถึงการใช้ช่วงเวลาที่ต้องอดทนอดกลั้นกับแรงกดดันที่เกิดขึ้นทำให้สามารถเข้าใจถึงพฤติกรรมบุคลิกภาพในแต่ละบุคคลของเพื่อนร่วมงานในหลายบทบาทของการทำงานที่ควรให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมถึงการรับมือกับทุกปัญหาที่เกิดขึ้น จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งในเรื่องของการเจรจาธุรกิจ การประชุม การทำงานร่วมกัน หรือแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่สามารถเกิดขึ้นได้ในองค์กร รวมถึงปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถาบันครอบครัว จากความเครียดที่มาจากการทำงานหนักเกินกำลังทำให้ปัจจุบัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาต มีน้อย และดาวลอย กาญจนณีนเสถียร [19]

ส่วนที่ 2 อภิปรายผลการวิจัยของแรงจูงใจในการทำงาน (Motivation)

1. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการทำงานมีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานจากผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการทำงานมีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากแรงจูงใจในการทำงานเป็นกระบวนการที่เกิดการกระตุ้นการชักจูง และการผลักดันที่สามารถเสริมสร้างให้พนักงานทำงานด้วยความสมัครใจและมีความกระตือรือร้น เต็มใจที่จะทุ่มเทความรู้ความสามารถและพยายามอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บังเกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจะส่งผลความสำเร็จต่อองค์กรตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คันคร แสงศรีจันทร์[20]

2. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการทำงานเป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการทำงานเป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากเกิดเหตุการณ์ที่มีต่อภาระหน้าที่ที่เป็นแรงจูงใจในการทำงานที่ทำให้พนักงานสร้างสรรค์ผลการปฏิบัติงานให้เกิดเป็นคุณค่าแก่องค์กรได้ ซึ่งจะส่งผลความสำเร็จต่อองค์กรตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saltson & Nsiah [1] ได้ศึกษาอิทธิพลของตัวแปรคั่นกลางและตัวแปรกำกับของแรงจูงใจในการทำงานที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานซึ่งผลการศึกษพบว่า การสร้างแรงจูงใจในการทำงานจะเป็นปัจจัยในการกำกับและคั่นกลาง ที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรมีผลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งเมื่อพนักงานมีการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ดีก็ย่อมมีผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานได้เช่นกัน ซึ่งตามแนวคิดของการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรจะเป็นปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้พนักงานภายในองค์กรเกิดพฤติกรรมที่มีต่อภาระหน้าที่ที่เป็นแรงจูงใจในการทำงาน ที่ทำให้พนักงานสร้างสรรค์ผลการปฏิบัติงานให้เกิดเป็นคุณค่าแก่องค์กรได้

ส่วนที่ 3 อภิปรายผลการวิจัยของความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน (Job Passion)

1. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานมีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน จากผลการวิจัยพบว่า ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานมีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก พนักงานรับรู้ถึงภาพรวมของงานว่ามีความสำคัญ มีอิสระ มีความร่วมมือ มีความก้าวหน้า มีความยุติธรรม มีการยอมรับ มีความสัมพันธ์กับหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ความรู้สึกผูกพันกับองค์กรเป็นระยะยาว ระดับการลาออกที่ต่ำ รวมไปถึงความรู้สึก เป็นเจ้าขององค์การซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกสกอน สีจันทา [21] ได้ศึกษาอิทธิพลของทรัพยากรในงานและความมุ่งมั่นในการทำงานที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารพาณิชย์ของรัฐในนครหลวงเวียงจันทน์สปป.ลาว ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความมุ่งมั่นในการทำงานโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก และมีผลการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ผลการทดสอบโมเดลสมการโครงสร้างที่ปรับเปลี่ยนพบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรเชิงสาเหตุในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงานของพนักงานได้ ร้อยละ 64.0 ทรัพยากรในงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 โดยมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมในเชิงบวกต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน

2. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานเป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัย พบว่า ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานเป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากเกิดเหตุการณ์ที่มีต่อภาระหน้าที่ที่เป็นความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานที่ทำให้พนักงานสร้างสรรค์ผลการปฏิบัติงานให้เกิดเป็นคุณค่าแก่องค์กรได้ ซึ่งจะส่งผลความสำเร็จต่อองค์กรตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahfuz Judeh [18] ได้ศึกษา ความฉลาดทางอารมณ์และการเก็บรักษา : บทบาทกลั่นของงานที่มีส่วนร่วมมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน ผลวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์และการเก็บรักษามีอิทธิพลของการมีส่วนร่วมมุ่งมั่นทุ่มเทในงานผลวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์และการเก็บรักษามีอิทธิพลของการมีส่วนร่วมมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาในปัจจุบันคือการตรวจสอบผลกระทบของความฉลาดทางอารมณ์ในการเก็บรักษา การศึกษายังมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทของการมีส่วนร่วมมุ่งมั่นทุ่มเทในงานในฐานะผู้ดำเนินการในผลของความฉลาดทางอารมณ์ในการเก็บรักษา ใช้ข้อมูลที่รวบรวมจากพนักงาน 241 คนที่ทำงานกับโรงแรมและ บริษัท ท่องเที่ยวที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อัมมานในจอร์แดนวัดความฉลาดทางอารมณ์การมีส่วนร่วมในงานและการเก็บรักษาข้อมูล การวิเคราะห์การถดถอยเชิงลำดับขั้นถูกใช้ในการทดสอบสมมุติฐานหลักสามข้อ ผลการวิจัยพบว่า การเก็บรักษา มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ยังให้การสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในงานมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และการเก็บรักษา

ส่วนที่ 4 อภิปรายผลการวิจัยของผลการปฏิบัติงาน (Task Performance)

ปัจจัยผลการปฏิบัติงานของพนักงาน เป็นตัวแปรแฝงอันดับที่ 1 โดยมีค่า R^2 ของปัจจัยผลการปฏิบัติงานของพนักงาน มีค่าเท่ากับ 0.727 ซึ่งแสดงว่า การกำหนดค่าตัวแปรแฝงอันดับที่ 1 ของปัจจัยผลการปฏิบัติงานของพนักงาน จากผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการกำหนดที่ถูกต้อง พบว่า ผลการปฏิบัติงานของพนักงาน มีอิทธิพลต่อตัวแปรแฝงอันดับที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.727, 0.837, 0.811, 0.791, 0.721, 0.737, 0.806, 0.742 และ 0.779 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาข้อมูลของตัวชี้วัดของความฉลาดทางอารมณ์ เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรของความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า องค์กรควรให้การสนับสนุนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ของพนักงาน ซึ่งในการอบรมควรจัดให้มีการอบรมในหลาย ๆ ด้าน เช่น ภาวะผู้นำ ด้านตรวจสอบภายใน ด้านบัญชี ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านการตลาด โดยเป็นการส่งเสริมอย่างจริงจังเพื่อที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในงานขององค์กร และสามารถแก้ไขปัญหาในงานที่ทำ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการศึกษาข้อมูลของตัวชี้วัดของความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานเมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรของความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน พบว่า องค์กรควรมีเกณฑ์ในการพิจารณาปรับขึ้นเงินเดือน และเลื่อนตำแหน่งพนักงานที่เป็นมาตรฐานชัดเจน สามารถวัดประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลได้จริง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้บุคคลมีขวัญและกำลังใจในการทำงานส่งผลที่ดีต่อประสิทธิภาพของงานมากขึ้น ถึงแม้ว่าในการพิจารณาปรับขึ้นเงินเดือนจะพิจารณาจาก KPI ของงาน แต่เป็นผลการประเมินที่ไม่สามารถวัดความสามารถของพนักงานที่ได้รับการปรับขึ้นเงินเดือน และเลื่อนตำแหน่งได้อย่างเป็นธรรม

1.3 จากผลการศึกษาข้อมูลของตัวชี้วัดของแรงจูงใจในการทำงาน เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรของแรงจูงใจในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารควรใช้กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลจะต้องศึกษาและพิจารณาถึงความต้องการแรงจูงใจ และความคาดหวังของบุคลากรอย่างถึงต้องและชัดเจน เพื่อจะได้สร้างแรงจูงใจด้วยการสร้างสิ่งจูงใจให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจที่มีศักยภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานสูงสุด

1.4 จากผลการศึกษาข้อมูลของตัวชี้วัดของผลการปฏิบัติงานของพนักงาน เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรของผลการปฏิบัติงานของพนักงาน พบว่า องค์กรมีพนักงานปฏิบัติงานเพียงพอต่อภาระงานที่มีอยู่น้อยที่สุดแสดงให้เห็นถึงภาระงานมีจำนวนมากว่าพนักงาน เมื่องานล้นคนน้อยอาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานได้ ดังนั้น ควรจะเพิ่มอัตรากำลังพล หรือเพิ่มทักษะ โดยการจัดฝึกอบรมพัฒนาทักษะพัฒนาคุณภาพให้ได้ผลการปฏิบัติงานออกมาอย่างมีคุณภาพ

2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้บริหารควรใช้กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลจะต้องศึกษาและพิจารณาถึงความต้องการแรงจูงใจ และความคาดหวังของบุคลากร อย่างถูกต้องและชัดเจน เพื่อจะได้สร้างแรงจูงใจด้วยการสร้างสิ่งจูงใจให้สอดคล้องและเหมาะสม กับบุคลากรของบริษัทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ เพื่อให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจที่มีศักยภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานสูงสุดขององค์กร

2.2 ควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ในการให้ความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน ตลอดจน การพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อหน้าที่ ความรับผิดชอบ เพื่อประโยชน์ในการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- [1] Saltson, E., Nsiah, S. The Mediating and Moderating Effects of Motivation in the Relationship between Perceived Organizational Support and Employee Job Performance. *International Journal of Economics, Commerce and Management* 2015; 3(7): 654-667
- [2] ตะวันฉาย โพธิ์รักษา และ ธัญนันท์ บุญอยู่. อิทธิพลของความผูกพันต่อองค์กรและแรงจูงใจในการทำงานที่อยู่ในฐานะตัว แปรคั่นกลางระหว่างการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรสู่ผลการปฏิบัติงานของ พนักงานสถานีบริการน้ำมันในเขตอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม* 2563;14(1):263-277.
- [3] Kappagoda, S., Othman, H. Z. F., & Alwis, G. D. The Impact of Psychological Capital on Job Performance: Development of a Conceptual Framework. *European Journal of Business and Management* 2014; 6(15): 143-154
- [4] Gillet, N., Huart, I., Colombat, P., & Fouquereau, E. Perceived Organizational Support, Motivation, and Engagement among Police Officers. *Professional Psychology: Research and Practice* 2013;44(1): 46-55.
- [5] Rich, B. L., Lepine, J. A., & Crawford, E. R. Job Engagement: Antecedents and Effects on Job Performance. *Academy of Management Journal* 2010; 53(3): 617-635
- [6] กุณนที พุ่มสงวน. พยาบาลกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์. *วารสารพยาบาลทหารบก* 2557;15(3):18-23.
- [7] Goleman, D. *Working with Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books;1998.
- [8] เทอดศักดิ์ เดชคง. จากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา. (พิมพ์ครั้งที่10) . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน ; 2547

- [9] Elnaga, A., Imran, A. (2013). The Effect of Training on Employee Performance. *European Journal of Business and Management* 2013; 5(4): 137-147.
- [10] Tampu, D. L. I., Cochina, I. Motivation & Employee performance. *Management and Innovation for Competitive Advantage* 2015; 9: 812-821.
- [11] Elizabeth BKM, Kwesi AT. Employee motivation and work performance: A comparative study of mining companies in Ghana. *Journal of Industrial Engineering and Management* 2016;9(2):255-309.
- [12] Chobsa-ard, V., Boonyoo, T. Serial mediated effects of motivation and work values in influencing self-esteem towards effectiveness of volunteers at saint peter's church, Samphran, Nakhon Pathom. *The 13th National and International Sripatum University Conference (SPUCON 2018);2018.* 260-268
- [13] Suyanto, S. Competence and Discipline on Work Motivation and the Implication on Working Performance. *European Research Studies Journal* 2018;21:570-587.
- [14] มนตรี พิริยะกุล. ตัวแบบเส้นทางกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง;2553
- [15] ปิณฑิต วลาบูรณ์. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับแรงจูงใจในการทำงานของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. *คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*;2559
- [16] Kanter, R.M. Dilemmas of Managing Participation. *Organizational Dynamics* 1982;11: 5-29
- [17] Caroline Ngonyo Njoroge, Rashad Yazdanifard. The Impact of Social and Emotional Intelligence on Employee Motivation in a Multigenerational Workplace. *Global Journal of Management and Business Research* 2014;14(3):30-36.
- [18] Mahfuz, J. Emotional intelligence and retention: the moderating role of job involvement. *International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering* 2013; 7(3):656-661.
- [19] จุฑามาต มีน้อย , ดาวลอย กาญจนมณีเสถียร. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ กับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร. [การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. นครปฐม:มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2011
- [20] คันสร แสงศรีจันทร์. ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง;2550.
- [21] สุกสาคอน สีจันทา. อิทธิพลของทรัพยากรในงานและความมุ่งมั่นในการทำงานที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารพาณิชย์ของรัฐ ในนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว. *สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*;2561
- [22] วรณชนก ไกรเพชร และ วีชระ เวชประสิทธิ์. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี* 2563;10(3):56-67
- [23] Peter Salovey, John D. Mayer. *Emotional Intelligence Imagination Cognition and Personality*. New Jersey: McGraw-Hill; 1997
- [24] Hambleton, R. K., & Cook, L. L. Latent trait models and their use in the analysis of educational test data. *Journal of educational measurement* 1977;14(2):75-96

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักทศ 6 โดยกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชน ของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

Virtue and Morality Development according to Six-direction Dhamma through Process of Dhamma Delivery into Community of Wat Thong Noppakun in Meung District in Phetchaburi Province

วัชรพงษ์ นาคะสิทธิ์ สมนึก ชูปานกลีบ และ สุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์
Watcharapong Nakasit, Somnuk Chupanklip and Sumalee Pongtiyapailboon

สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Development Strategy, Faculty of Humanity Social and Science, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: Wutcharapong900@gmail.com.

Received: 12 July 2021, Revised: 18 October 2021, Accepted: 13 April 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 2) ประเมินผลของกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันในแต่ละทิศในชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 ครัวเรือนๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน และประชาชนที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 10 ครัวเรือนๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและการจัดสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นกระบวนการสร้างครอบครัวและชุมชนคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การให้ความรู้เรื่องหลักทศ 6 แก่ชุมชน โดยการเทศน์ตามกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนแต่ละหมู่บ้านก่อนการเข้าพรรษา ขั้นที่ 2 การบ่มเพาะพฤติกรรมตามหลักทศ 6 โดยผ่านกระบวนการสะท้อนคิดและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ตามแบบการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ ซึ่งมีการติดตามการปฏิบัติตามหลักทศ 6 ทุกวันธรรมสวณะ ตลอดพรรษา ขั้นที่ 3 ประเมินพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันในแต่ละทิศ โดยสอบถามพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักธรรมทศ 6 และสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักทศ 6 2) ผลของกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันในแต่ละทิศ ในชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า การปฏิบัติตามหลักทศ 6 ในแต่ละบทบาทของแต่ละทิศ พบว่า ทิศทั้ง 6 ซึ่งประกอบด้วย บิดามารดา ครูอาจารย์ สามเณรภรรยา มิตรสหาย พระสงฆ์ และนายจ้าง ลูกจ้างมีพฤติกรรมในการเอื้อเพื่อเกื้อกูลกันและกัน ข้อค้นพบจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ส่งผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามหลักธรรมทศ 6 ในแต่ละบทบาทของแต่ละทิศมีการเอื้อเพื่อเกื้อกูลต่อกัน และมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งทำให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและเป็นระเบียบ

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักทศ 6 กระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชน

Abstract

This research aimed to: 1) study the process of Dhamma delivery to the community of Wat Thong Noppakun, Muang District, Phetchaburi Province, and 2) evaluate the effect of process of Dhamma delivery to the community on people's behavior in treating each other according to six-direction Dhamma in the community of Wat Thong Naphakhun, Muang District, Phetchaburi Province. The sample group used in the research were people participating in the process of Dhamma delivery to the community of Wat Thong Naphakhun, Muang District, Phetchaburi Province, consisting of 90 people from 30 households, 3 persons each, and 30 people, 3 persons from each of 10 households, participating in focus group discussion, selected by using purposive sampling method. The research tools were a questionnaire and focus group discussion. The data were analyzed by using mean, standard deviation, percentage, and content analysis. The results revealed that: 1) The process of Dhamma delivery to the community of Wat Thong Noppakun, Muang District, Phetchaburi Province,

was the process of moral family creation consisting of 3 important steps: Step 1: Providing knowledge of the 6-direction Dhamma to the community by preaching according to the process of Dhamma delivery to each village before the Lent festival, Step 2: Nurturing behaviors according to the 6-direction Dhamma through reflection processes and group counseling, according to the Buddhist counseling model, with follow up process on the practice of the 6-direction Dhamma every Buddhist holy day through the Lent festival, Step 3: Evaluating the people's behavior on treating each other according to 6-direction Dhamma by inquiring about the behaviors and interviewing behaviors according to the role of the 6-direction Dhamma. 2) The evaluation of the effect of process of Dhamma delivery to the community on people's behavior in treating each other according to six-direction Dhamma of Wat Thong Naphakhun, Muang District, Phetchaburi Province, revealed that persons in the six-direction Dhamma, consisting of 1) parents, 2) teachers, 3) spouses, 4) friends, 5) monks, and 6) employers and employees, had the generous and supportive behavior. The research finding showed that the process of Dhamma delivery to the community of Wat Thong Noppakhun, Muang District, Phetchaburi Province resulted in the behavior of persons in the 6-direction Dhamma in that each role of each group consisted of support and generosity for each other with virtue and morality, which helped people in the community living together in happiness and order.

Keywords : Virtue and Morality Development according to Six-Direction Dhamma, the Process of Dhamma Delivery to Community

บทนำ

ครอบครัวคุณธรรม หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันและใช้ชีวิตร่วมกัน ให้ความสำคัญต่อการเลี้ยงดู ให้การศึกษา อบรม บ่มเพาะให้ประพฤติกรรมที่ปฏิบัติในสิ่งที่ตั้งงามจนเป็นนิสัย ช่วยเหลือเกื้อกูลเป็นแบบอย่างที่ดีต่อกัน ตลอดจนให้มีความรอบรู้ในการประกอบอาชีพที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่สำคัญยิ่งในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ดังคำกล่าวที่ว่า “พ่อแม่เป็นผู้แสดงโลกแก่ลูก” [1] “พ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูก” ครอบครัวเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่สุดของชาติ แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่และครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อชีวิตและจิตใจของลูก โดยทำหน้าที่เป็นทั้ง “ต้นแบบด้านคุณธรรม” และเป็น “ครูคนแรก” ของลูกในบ้าน ซึ่งเปรียบเสมือนโรงเรียนหลังแรกที่อบรมบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ลูก

ธรรมะเป็นหลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาชุมชน สังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามนโยบายที่ได้วางไว้โดยการกำหนดเป้าหมายของสังคมว่าจะเน้นอะไร เช่น กินดี อยู่ดี มีสุข ซึ่งสามารถทำและพัฒนาได้ด้วยการใช้ความเพียรในการสร้างชุมชน สังคมและประเทศให้เข้มแข็ง การแสวงหาปัญญา รวมไปถึงการแสดงถึงเหตุปัจจัยในการสร้างความสุข ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิตให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนและสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นภายในสังคม ชุมชนใช้ธรรมะเพื่อพัฒนาสังคมหรือช่วยสงเคราะห์คนในชุมชนให้มีการเข้าใจซึ่งกันและกัน เกื้อกูลกัน เพราะถ้าหากไม่มีการเกื้อกูลซึ่งกันและกันย่อมเกิดความวุ่นวายไม่มีที่สิ้นสุด เพราะคนมีความลำบากในการแสวงหาปัจจัยพื้นฐานของชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นแบบอย่างแก่เยาวชนรุ่นหลังที่จะยึดถือเอาเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อนำพาไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาสังคมสืบต่อไป การแสวงหารูปแบบและวิธีที่จะนำบุคคลเข้าถึงความสงบสุข ทั้งทางด้านจิตใจและร่างกายที่เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องทำกันให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น การเผยแผ่ธรรมะในสมัยพุทธกาลพระพุทธเจ้าทรงใช้วิธีเสด็จไปแสดงธรรมแก่พุทธศาสนิกชนทุกระดับชั้นด้วยพระองค์เอง โดยทรงใช้พุทธวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ จนทำให้พระพุทธศาสนาแพร่หลายไปทั่วประเทศอินเดีย ซึ่งจะเห็นได้จากการประกาศพระศาสนาของพระพุทธองค์ที่ได้ส่งสาวกของพระองค์ไปประกาศศาสนาด้วยการตรัสแก่พุทธสาวกทั้งหลายว่า “ภิกษุทั้งหลายเราพ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวง ทั้งที่เป็นของทิพย์ทั้งที่เป็นของมนุษย์ พวกเธอก็พ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวง ทั้งที่เป็นของทิพย์ ทั้งที่เป็นของมนุษย์ ภิกษุทั้งหลายพวกเธอจงจาริกไป เพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์จงแสดงธรรม มีความงามในเบื้องต้น มีความงามในท่ามกลางและมีความงามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถและพยัญชนะบริสุทธิ์บริบูรณ์ครบถ้วน สัตว์ทั้งหลายที่มีธุลีในตาน้อยมีอยู่ย่อมเสื่อม เพราะไม่ได้ฟังธรรมจักมีผู้รู้ธรรม ภิกษุทั้งหลาย แม้เราก็จักไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม เพื่อแสดงธรรม” [2] การเผยแผ่ธรรมะในสมัยหลังพระพุทธกาลได้เจริญรุ่งเรืองที่สุด ในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ผู้ทรงเป็นกษัตริย์ ที่ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการปกครองประชาชนและได้ทรงส่งสมณะทูต 9 สาย ไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังประเทศต่างๆ เรียกว่า เป็นการเผยแผ่ธรรมเชิงรุก ในสมัยปัจจุบันได้มีพัฒนาการรูปแบบการเผยแผ่ธรรมะในรูปแบบต่างๆ ทั้งในส่วนของการสงฆ์และคฤหัสถ์ ในส่วนของพระสงฆ์ได้แก่การศึกษาสงเคราะห์และการสาธารณสงเคราะห์ ส่วนของคฤหัสถ์ก็มีการจัดกิจกรรมการเผยแผ่ธรรมะในรูปแบบจัดกิจกรรมต่างๆ ทางพระพุทธศาสนา โดยได้นำหลักธรรมสำคัญและการคิด

เป็นระบบมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตหลักธรรมทศ 6 ให้เหมาะสมกับลักษณะสังคมในปัจจุบัน ดังนั้นการแสวงหารูปแบบและวิธีการนำบุคคลเข้าสู่ธรรมะจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง [3]

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักทศ 6 โดยการใช้ธรรมะเป็นหลักในการพัฒนา ซึ่งหากต้องการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์จะต้องอาศัยบุคคลในครอบครัว เป็นส่วนสำคัญในการเป็นบุคคลต้นแบบด้านคุณธรรม เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและเป็นการถ่ายทอดความรู้ไปสู่บุคคลอื่นๆ ในครอบครัวต่อไป โดยใช้กระบวนการบ่มเพาะวิธีคิดควบคู่ไปกับการปฏิบัติ เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าและความสำคัญของความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหลักธรรมทศ 6 ที่ใช้ในการพัฒนาด้านการดำเนินชีวิตขั้นพื้นฐาน โดยการส่งธรรมะสู่ชุมชนทั้งในวัดและนอกวัดให้มีหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 ครัวเรือนๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน เพื่อศึกษาพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศ 6 และเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 ครัวเรือนๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน เพื่อเข้าร่วมการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบิดา มารดา และบุตรที่นับถือศาสนาพุทธ

แบบแผนการวิจัย

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักธรรมทศ 6 โดยกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การให้ความรู้เรื่องหลักทศ 6 แก่ชุมชน โดยการเทศน์ตามกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชน แต่ละหมู่บ้านก่อนการเข้าพรรษา และสอบถามพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักธรรมทศ 6

ขั้นที่ 2 การบ่มเพาะพฤติกรรมตามหลักทศ 6 โดยผ่านกระบวนการสะท้อนคิดและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ตามแบบการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ ซึ่งมีการติดตามการปฏิบัติตามหลักทศ 6 ทุกวันธรรมสวนะ ตลอดพรรษา

ขั้นที่ 3 ประเมินพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันในแต่ละทิศ โดยสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักธรรมทศ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม และการจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศ 6 ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เกณฑ์ในการให้คะแนนในส่วนนี้จะจะเป็นลักษณะการกำหนดระดับแบบมาตราส่วนให้เป็นค่าน้ำหนักตัวเลขตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2. การจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) เพื่อประเมินพฤติกรรมตามบทบาทหลักทศ 6

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามชนิดของเครื่องมือโดยรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศ 6 มีขั้นตอนในการสร้าง คือ ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศ 6 แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสังเคราะห์ เครื่องมือสำหรับการวิจัย สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและขอบเขตการวิจัย นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) และการใช้ภาษา (Wording) โดยรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และค่านวนค่า IOC (Index of item objective congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป และพิมพ์แบบสอบถามสำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) มีขั้นตอนในการสร้างโดยการกำหนดประเด็นในการประชุมกลุ่ม (Focus group) นำร่างประเด็นที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการประชุมกลุ่มให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) เพื่อสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักทศ 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ.2560 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ.2561 ซึ่งในขณะนั้นผู้วิจัยได้บวชเป็นพระภิกษุสงฆ์อยู่ที่วัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศ 6 มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 ส่งหนังสือจากวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ถึงผู้ใหญ่บ้านทั้ง 8 หมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อขออนุญาตใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมส่งเสริมธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

1.2 ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน

1.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี หมู่บ้านละ 1 ครั้ง จำนวน 8 หมู่บ้าน และเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ครั้งเรื่อยๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน ให้ความรู้เรื่องหลักทศ 6 แก่ชุมชน โดยการเทศน์ตามรูปแบบส่งเสริมธรรมะสู่ชุมชนแต่ละหมู่บ้านก่อนการเข้าพรรษา

1.4 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เมื่อดำเนินการแล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งผู้วิจัย

1.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 การเตรียมจัดประชุมกลุ่ม โดยผู้วิจัยกำหนดประเด็นในการจัดประชุมกลุ่ม คำถามที่จะใช้ในการจัดประชุมกลุ่ม จัดระบบหมวดหมู่ ลำดับคำถามและผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่เกี่ยวข้องกิจกรรมส่งเสริมธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ครั้งเรื่อยๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบิดา มารดา และบุตรที่นับถือศาสนาพุทธ และติดต่อประสานงานกลุ่มตัวอย่างเพื่อนัดหมายวัน เวลา ในการดำเนินการจัดประชุมกลุ่ม รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมของทีมงานผู้วิจัย

2.2 ดำเนินการจัดประชุมกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่ เข้าร่วมกระบวนการส่งเสริมธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อบ่มเพาะพฤติกรรมตามหลักทศ 6 โดยผ่านกระบวนการสะท้อนคิดและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ตามแบบการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ ซึ่งมีการติดตามการปฏิบัติตามหลักทศ 6 ทุกวันธรรมสวนะ ตลอดพรรษา จำนวน 12 ครั้ง

2.3 สัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักธรรมทศ 6

2.4 ผู้วิจัยจัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) มาประเมินพฤติกรรมตามบทบาทหลักทศ 6 และนำเสนอข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่ม จากการนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ จัดลำดับ วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 พฤติกรรมของบุคคลที่พึ่งปฏิบัติต่อกันตามหลักทศ 6

1. พฤติกรรมของบุคคลที่พึ่งปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 1 ปุรัตถิมทศ ทิศเบื้องหน้าของบิดามารดา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึ่งปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 1 ปุรัตถิมทศ ทิศเบื้องหน้าของบิดามารดา ในบทบาทของบิดามารดาพึ่งปฏิบัติต่อบุตรธิดา

ข้อความ	จำนวน (n)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. ห้ามปรามจากความชั่ว	60	3.46	0.75	มาก	1
2. ให้ตั้งอยู่ในความดี	60	3.03	0.69	ปานกลาง	3
3. ให้ศึกษาศิลปวิทยา	60	2.78	0.76	ปานกลาง	4
4. หาคู่ครองที่สมควรให้	60	1.66	0.56	น้อยที่สุด	5
5. มอบทรัพย์สมบัติให้ในโอกาสอันสมควร	60	3.10	0.72	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ย		2.80	0.70	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่าพฤติกรรมที่พึ่งปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 1 ปุรัตถิมทศ ทิศเบื้องหน้าของบิดามารดา ในบทบาทของบิดามารดาพึ่งปฏิบัติต่อบุตรธิดาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.80, S.D.=0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ห้ามปรามจากความชั่ว ($\bar{X}=3.46, S.D.=0.75$) รองลงมา คือ มอบทรัพย์สมบัติให้ในโอกาสอันสมควร ($\bar{X}=3.10, S.D.=0.72$) ให้ตั้งอยู่ในความดี ($\bar{X}=3.03, S.D.=0.69$) ให้ศึกษาศิลปวิทยา ($\bar{X}=2.78, S.D.=0.76$) และหาคู่ครองที่สมควรให้ ($\bar{X}=3.10, S.D.=0.72$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึ่งปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 1 ปุรัตถิมทศ ทิศเบื้องหน้าของบิดามารดา ในบทบาทของบุตรธิดาพึ่งปฏิบัติต่อบิดามารดา

ข้อความ	จำนวน(n)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. ทานเลี้ยงเรามาแล้วเลี้ยงท่านตอบ	30	3.81	0.65	มาก	1
2. ช่วยทำกิจของท่าน	30	3.38	0.73	ปานกลาง	3
3. ดำรงวงศ์สกุล	30	2.78	0.63	ปานกลาง	5
4. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท	30	3.31	0.87	ปานกลาง	4
5. เมื่อท่านล่วงลับไปแล้วทำบุญอุทิศให้ท่าน	30	3.69	0.87	มาก	2
รวมเฉลี่ย		3.39	0.75	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่าพฤติกรรมที่พึ่งปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 1 ปุรัตถิมทศ ทิศเบื้องหน้าของบิดามารดา ในบทบาทของบุตรธิดาพึ่งปฏิบัติต่อบิดามารดา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39, S.D.=0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ทานเลี้ยงเรามาแล้วเลี้ยงท่านตอบ ($\bar{X}=3.81, S.D.=0.65$) รองลงมาคือ เมื่อท่านล่วงลับไปแล้วทำบุญอุทิศให้ท่าน ($\bar{X}=3.69, S.D.=0.87$) ช่วยทำกิจของท่าน ($\bar{X}=3.38, S.D.=0.72$) ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท ($\bar{X}=3.31, S.D.=0.87$) และดำรงวงศ์สกุล ($\bar{X}=2.78, S.D.=0.63$)

2. พฤติกรรมของบุคคลที่พึ่งปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 2 ทักขิมทศ ทิศเบื้องขวาของครูอาจารย์

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึ่งปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 2 ทักขิมทศ ทิศเบื้องขวาของครูอาจารย์ ในบทบาทของครูอาจารย์พึ่งปฏิบัติต่อศิษย์

ข้อความ	จำนวน(n)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี	2	3.16	0.69	ปานกลาง	3
2. สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง	2	3.10	0.70	ปานกลาง	5
3. สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง	2	3.44	0.74	มาก	2
4. ยกย่องให้ปรากฏในหมู่เพื่อน	2	3.11	0.68	ปานกลาง	4
5. สอนให้ศิษย์ปฏิบัติได้จริง นำวิชาไปเลี้ยงชีพ	2	3.87	0.60	มาก	1
รวมเฉลี่ย		3.34	0.68	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 พบว่าพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 2 ทักขิมทิศ ทิศเบื้องขวาของครูอาจารย์ ในบทบาทของครูอาจารย์พึงปฏิบัติต่อศิษย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.34, S.D.=0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ สอนให้ศิษย์ปฏิบัติได้จริง นำวิชาไปเลี้ยงชีพ ($\bar{X}=3.87, S.D.=0.60$) รองลงมาคือ สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง ($\bar{X}=3.44, S.D.=0.74$) ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี ($\bar{X}=3.16, S.D.=0.69$) ยกย่องให้ปรากฏในหมู่เพื่อน ($\bar{X}=3.11, S.D.=0.68$) และสอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ($\bar{X}=3.10, S.D.=0.70$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 2 ทักขิมทิศ ทิศเบื้องขวาของครูอาจารย์ ในบทบาทของศิษย์พึงปฏิบัติต่อครูอาจารย์

ข้อความ	จำนวน(n)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. ลูกต้อนรับแสดงความเคารพ	90	3.71	0.86	มาก	1
2. เข้าไปหา	90	3.49	0.75	มาก	2
3. ใฝ่ใจเรียน	90	3.37	0.81	ปานกลาง	3
4. ประณินบัติ	90	3.12	0.68	ปานกลาง	4
5. เรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ	90	3.12	0.68	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย		3.36	0.76	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่าพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 2 ทักขิมทิศ ทิศเบื้องขวาของครูอาจารย์ ในบทบาทของศิษย์พึงปฏิบัติต่อครูอาจารย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36, S.D.=0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ลูกต้อนรับแสดงความเคารพ ($\bar{X}=3.71, S.D.=0.86$) รองลงมาคือ เข้าไปหา ($\bar{X}=3.49, S.D.=0.75$) ใฝ่ใจเรียน ($\bar{X}=3.37, S.D.=0.81$) ประณินบัติและเรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ ($\bar{X}=3.12, S.D.=0.86$)

3. พฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 3 ปัจฉิมทิศ ทิศเบื้องหลังของสามิภรรยา

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 3 ปัจฉิมทิศ ทิศเบื้องหลังของสามิภรรยา ในบทบาทของสามิภรรยาพึงปฏิบัติต่อภรรยา

ข้อความ	จำนวน(n)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. ยกย่องสมฐานะภรรยา	30	1.69	0.63	น้อยที่สุด	4
2. ไม่ดูหมิ่น	30	3.13	0.69	ปานกลาง	3
3. ไม่นอกใจ	30	3.47	0.74	มาก	2
4. มอบความเป็นใหญ่ในงานบ้านให้	30	3.87	0.60	มาก	1
5. หาเครื่องประดับมาให้เป็นของขวัญตามโอกาส	30	3.47	0.78	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ย		3.12	0.69	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่าพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 3 ปัจฉิมทิศ ทิศเบื้องหลังของสามิภรรยา ในบทบาทของสามิภรรยาพึงปฏิบัติต่อภรรยาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.12, S.D.=0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มอบความเป็นใหญ่ในงานบ้านให้ ($\bar{X}=3.87, S.D.=0.60$) รองลงมาคือ หาเครื่องประดับมาให้ เป็นของขวัญ ตามโอกาส ($\bar{X}=3.47, S.D.=0.78$) ไม่นอกใจ ($\bar{X}=3.47, S.D.=0.74$) ไม่ดูหมิ่น ($\bar{X}=3.13, S.D.=0.69$) และยกย่องสมฐานะภรรยา ($\bar{X}=1.69, S.D.=0.63$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 3 ปัจฉิมทิศ ทิศเบื้องหลังของสามิภรรยา ในบทบาทของภรรยาพึงปฏิบัติต่อสามิ

ข้อความ	จำนวน(n)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. จัดงานบ้านให้เรียบร้อย	30	3.10	0.70	ปานกลาง	2
2. สงเคราะห์ญาติมิตรทั้งสองฝ่ายด้วยดี	30	1.61	0.55	น้อยที่สุด	4
3. ไม่นอกใจ	30	2.76	0.75	ปานกลาง	3
4. รักษาสมบัติที่หามาได้	30	3.11	0.69	ปานกลาง	1
5. ขยันไม่เกียจคร้านในงานทั้งปวง	30	3.10	0.72	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ย		2.74	0.69	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่าพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 3 ปัจฉิมทิศ ทิศเบื้องหลังของสามภรรยา ในบทบาทของภรรยาพึงปฏิบัติต่อสามี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.74, S.D.=0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ รักษาสมบัติที่หามาได้ ($\bar{X}=3.11, S.D.=0.69$) รองลงมาคือ ขยันไม่เกียจคร้านในงานทั้งปวง ($\bar{X}=3.10, S.D.=0.72$) จัดงานบ้านให้เรียบร้อย ($\bar{X}=3.10, S.D.=0.70$) ไม่นอกใจ ($\bar{X}=2.76, S.D.=0.75$) และสงเคราะห์ญาติมิตรทั้งสองฝ่ายด้วยดี ($\bar{X}=1.61, S.D.=0.55$)

4. พฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักธรรมทศที่ 4 อุตตรทิศ ทิศเบื้องซ้ายของมิตรสหาย
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 4 อุตตรทิศ ทิศเบื้องซ้ายของมิตรสหาย ในบทบาทของมิตรสหายพึงปฏิบัติต่อมิตรสหาย

ข้อความ	จำนวน(น)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. เผื่อแผ่แบ่งปัน	90	3.11	0.69	ปานกลาง	4
2. พุดจามีน้ำใจ	90	3.49	0.75	มาก	1
3. ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	90	3.28	0.85	ปานกลาง	3
4. มีตนเสมอร่วมสุขร่วมทุกข์ด้วย	90	3.10	0.70	ปานกลาง	5
5. ซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน	90	3.48	0.77	มาก	2
รวมเฉลี่ย		3.29	0.75	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่าพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 4 อุตตรทิศ ทิศเบื้องซ้ายของมิตรสหาย ในบทบาทของมิตรสหายพึงปฏิบัติต่อมิตรสหาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29, S.D.=0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ พุดจามีน้ำใจ ($\bar{X}=3.49, S.D.=0.75$) รองลงมาคือ ซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน ($\bar{X}=3.48, S.D.=0.77$) ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ($\bar{X}=3.28, S.D.=0.85$) เผื่อแผ่แบ่งปัน ($\bar{X}=3.11, S.D.=0.69$) และมีตนเสมอร่วมสุขร่วมทุกข์ด้วย ($\bar{X}=3.10, S.D.=0.70$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 4 อุตตรทิศ ทิศเบื้องซ้ายของมิตรสหาย ในบทบาทของมิตรสหายพึงปฏิบัติต่อมิตรสหายตอบ

ข้อความ	จำนวน(น)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. เมื่อเพื่อนประมาทช่วยรักษาป้องกัน	90	3.10	0.70	ปานกลาง	4
2. เมื่อเพื่อนประมาทช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของเพื่อน	90	3.49	0.75	มาก	2
3. ในคราวมีภัย เป็นที่พึ่งได้	90	3.12	0.68	ปานกลาง	3
4. ไม่ละทิ้งในยามทุกข์ยาก	90	3.72	0.86	มาก	1
5. นับถือตลอดถึงวงศ์ญาติของมิตร	90	2.78	0.75	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย		3.24	0.75	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 พบว่าพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 4 อุตตรทิศ ทิศเบื้องซ้ายของมิตรสหาย ในบทบาทของมิตรสหายพึงปฏิบัติต่อมิตรสหายตอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.24, S.D.=0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ไม่ละทิ้งในยามทุกข์ยาก ($\bar{X}=3.72, S.D.=0.86$) รองลงมาคือ เมื่อเพื่อนประมาท ช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของเพื่อน ($\bar{X}=3.49, S.D.=0.75$) ในคราวมีภัยเป็นที่พึ่งได้ ($\bar{X}=3.12, S.D.=0.68$) เมื่อเพื่อนประมาทช่วยรักษาป้องกัน ($\bar{X}=3.10, S.D.=0.70$) และนับถือตลอดถึงวงศ์ญาติของมิตร ($\bar{X}=2.78, S.D.=0.75$)

5. พฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 5 อุปริมทศ ทิศเบื้องบนของพระสงฆ์
ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 5 อุปริมทศ ทิศเบื้องบนของพระสงฆ์
 ในบทบาทของคฤหัสถ์พึงปฏิบัติต่อพระสงฆ์

ข้อความ	จำนวน(n)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. จะทำสิ่งใดก็ทำด้วยเมตตา	85	3.87	0.60	มาก	1
2. จะพูดสิ่งใดก็พูดด้วยเมตตา	85	3.70	0.88	มาก	2
3. จะคิดสิ่งใด ก็คิดด้วยเมตตา	85	3.12	0.68	ปานกลาง	4
4. ต้อนรับด้วยความเต็มใจ	85	3.43	0.75	มาก	3
5. อุปลักษณ์ด้วยปัจจัย 4	85	3.12	0.68	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย		3.45	0.72	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า พฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 5 อุปริมทศ ทิศเบื้องบนของพระสงฆ์ ในบทบาทของคฤหัสถ์พึงปฏิบัติต่อพระสงฆ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.45, S.D.=0.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ จะทำสิ่งใดก็ทำด้วยเมตตา ($\bar{X}=3.87, S.D.=0.60$) รองลงมาคือ จะพูดสิ่งใดก็พูดด้วยเมตตา ($\bar{X}=3.70, S.D.=0.88$) ต้อนรับด้วยความเต็มใจ ($\bar{X}=3.43, S.D.=0.75$) จะคิดสิ่งใด ก็คิดด้วยเมตตา และอุปลักษณ์ด้วยปัจจัย 4 ($\bar{X}=3.12, S.D.=0.68$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 5 อุปริมทศ ทิศเบื้องบนของพระสงฆ์
 ในบทบาทของพระสงฆ์พึงปฏิบัติต่อคฤหัสถ์

ข้อความ	จำนวน(n)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. ห้ามปรามจากความชั่ว	5	3.84	0.63	มาก	1
2. ให้ตั้งอยู่ในความดี	5	2.77	0.75	ปานกลาง	4
3. พึงปฏิบัติด้วยความปรารถนาดี	5	3.11	0.69	ปานกลาง	3
4. ให้ได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง	5	3.11	0.69	ปานกลาง	3
5. ทำสิ่งที่เคยฟังแล้วให้แจ่มแจ้ง	5	3.12	0.68	ปานกลาง	2
6. สอนวิธีดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ	5	3.12	0.68	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ย		3.18	0.69	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 พบว่าพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 5 อุปริมทศ ทิศเบื้องบนของพระสงฆ์ ในบทบาทของพระสงฆ์พึงปฏิบัติต่อคฤหัสถ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18, S.D.=0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ห้ามปรามจากความชั่ว ($\bar{X}=3.84, S.D.=0.63$) รองลงมาคือ ทำสิ่งที่เคยฟังแล้วให้แจ่มแจ้ง และสอนวิธีดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ ($\bar{X}=3.12, S.D.=0.68$) พึงปฏิบัติด้วยความปรารถนาดีและให้ได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง ($\bar{X}=3.11, S.D.=0.69$) และให้ตั้งอยู่ในความดี ($\bar{X}=2.77, S.D.=0.75$)

6. พฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 6 เภฏฐิมทศ ทิศเบื้องล่างของลูกจ้าง
ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 6 เภฏฐิมทศ ทิศเบื้องล่างของลูกจ้าง
 ในบทบาทของนายจ้างพึงปฏิบัติต่อลูกจ้าง

ข้อความ	จำนวน(n)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. จัดการงานให้ทำตามกำลังความสามารถ	10	3.13	0.71	ปานกลาง	2
2. ให้ค่าจ้างรางวัลสมควรแก่งานและความเป็นอยู่	10	2.77	0.75	ปานกลาง	4
3. จัดสวัสดิการดีมีช่วยรักษาพยาบาลในยามเจ็บไข้	10	3.12	0.68	ปานกลาง	3
4. ได้ของแปลกๆ พิเศษมา ก็แบ่งปันให้	10	3.12	0.68	ปานกลาง	3
5. ให้มีวันหยุดและพักผ่อนหย่อนใจตามโอกาสอันควร	10	3.62	0.68	มาก	1
รวมเฉลี่ย		3.15	0.70	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 พบว่าพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทศที่ 6 เภฏฐิมทศ ทิศเบื้องล่างของลูกจ้าง ในบทบาทของนายจ้างพึงปฏิบัติต่อลูกจ้าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.15, S.D.=0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้มีวันหยุดและพักผ่อนหย่อนใจตามโอกาสอันควร ($\bar{X}=3.62, S.D.=0.68$)

รองลงมาคือ จัดการงานให้ทำตามกำลังความสามารถ ($\bar{X}=3.13, S.D.=0.71$) จัดสวัสดิการดีช่วยรักษาพยาบาลในยามเจ็บไข้ และได้ของแปลกๆพิเศษมาก ก็แบ่งปันให้ ($\bar{X}=3.12, S.D.=0.68$) และให้ค่าจ้างรางวัลสมควรแก่งานและความเป็นอยู่ ($\bar{X}=2.77, S.D.=0.75$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลัก ทิศที่ 6 เหนือมิตติ ทิศเบื้องล่างของลูกจ้างในบทบาทของลูกจ้างพึงปฏิบัติต่อนายจ้าง

ข้อความ	จำนวน(n)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1. เริ่มทำงานก่อน	20	3.12	0.68	ปานกลาง	2
2. เลิกงานทีหลัง	20	3.61	0.68	มาก	1
3. เอาแต่ของที่นายให้	20	2.77	0.75	ปานกลาง	4
4. ทำการงานให้เรียบร้อยและดียิ่งขึ้น	20	3.11	0.69	ปานกลาง	3
5. นำความดีของนายไปเผยแพร่	20	3.11	0.69	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย		3.14	0.70	ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 พบว่าพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักทิศที่ 6 เหนือมิตติ ทิศเบื้องล่างของลูกจ้าง ในบทบาทของลูกจ้างพึงปฏิบัติต่อนายจ้างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14, S.D.=0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ เลิกงานทีหลัง ($\bar{X}=3.61, S.D.=0.68$) รองลงมาคือเริ่มทำงานก่อน ($\bar{X}=3.12, S.D.=0.68$) ทำการงานให้เรียบร้อยและดียิ่งขึ้น และนำความดีของนายไปเผยแพร่ ($\bar{X}=3.11, S.D.=0.69$) และเอาแต่ของที่นายให้ ($\bar{X}=2.77, S.D.=0.75$)

ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักทิศ 6

1. ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักทิศที่ 1 ปุริตถิมิตติ ทิศเบื้องหน้าของบิดามารดา

ตารางที่ 13 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปของบิดามารดาที่มีต่อบุตรธิดา

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. พุดคุยกับบุตรธิดามากกว่า 20 คำขึ้นไป	6	30.00
2. ร่วมรับประทานอาหารเข้ากับบุตรธิดาทุกวัน	4	20.00
3. รักบุตรธิดาทุกคนเท่าๆกัน	5	25.00
4. จัดงานสังสรรค์ในบ้านพร้อมกับบุตรธิดาบ้างบางโอกาส	2	10.00
5. ตักเตือนบุตรธิดาจากสาเหตุที่ชวนเล่นไม่รู้เวลา	3	15.00
รวม	20	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปของบิดามารดาที่มีต่อบุตรธิดา ส่วนใหญ่พุดคุยกับบุตรธิดามากกว่า 20 คำขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือ รักบุตรธิดาทุกคนเท่าๆกัน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ร่วมรับประทานอาหารเข้ากับบุตรธิดาทุกวัน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตักเตือนบุตรธิดาจากสาเหตุที่ชวนเล่นไม่รู้เวลา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และจัดงานสังสรรค์ในบ้านพร้อมกับบุตรธิดาบ้างบางโอกาส จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตารางที่ 14 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปของบุตรธิดาที่มีต่อบิดามารดา

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. พุดคุยกับบิดามารดามากกว่า 20 คำขึ้นไป	3	30.00
2. ร่วมรับประทานอาหารเข้ากับบิดามารดาทุกวัน	2	20.00
3. สนุกกับบิดามารดาเท่าๆกัน	2	20.00
4. จัดงานสังสรรค์ในบ้านพร้อมกับบิดามารดาบ้างบางโอกาส	1	10.00
5. ถูกบิดามารดาตักเตือนจากสาเหตุที่ชวนเล่นไม่รู้เวลา	2	20.00
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 14 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปของบุตรธิดาที่มีต่อบิดามารดา ส่วนใหญ่พุดคุยกับบิดามารดามากกว่า 20 คำขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือ ร่วมรับประทานอาหารเข้ากับบิดามารดาทุกวัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 สนุกกับบิดามารดาเท่าๆกัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 จัดงานสังสรรค์ในบ้านพร้อมกับบิดามารดาบ้างบางโอกาส จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และถูกบิดามารดาตักเตือนจากสาเหตุที่ชวนเล่นไม่รู้เวลา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

2. ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักทศที่ 2 ทักขิมทิศ ทิศเบื้องขวาของครูอาจารย์
ตารางที่ 15 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปของที่ครูอาจารย์มีต่อศิษย์

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ฝึกฝนแนะนำให้ศิษย์เป็นคนดี	1	16.67
2. สอนศิษย์เพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาขณะบรรยาย	1	16.67
3. สอนศิษย์จนสุดความสามารถ	1	16.67
4. ชื่นชมเมื่อศิษย์ทำความดี	1	16.67
5. บรรยายเนื้อหาพร้อมฝึกปฏิบัติเพื่อให้ศิษย์นำไปใช้ในการทำงานได้	2	33.33
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 15 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปของที่ครูอาจารย์มีต่อศิษย์ ส่วนใหญ่บรรยายเนื้อหาพร้อมฝึกปฏิบัติเพื่อให้ศิษย์นำไปใช้ในการทำงานได้จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ ฝึกฝนแนะนำให้ศิษย์เป็นคนดี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 สอนศิษย์เพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาขณะบรรยาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 สอนศิษย์จนสุดความสามารถ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และชื่นชมเมื่อศิษย์ทำความดี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตารางที่ 16 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปของศิษย์ที่มีต่อครูอาจารย์

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ยืนทำความเคารพเมื่อครูอาจารย์เดินผ่าน	4	36.36
2. ปรีกษาเพื่อนเมื่อมีปัญหาขณะศึกษา	3	27.27
3. อาสาเข้าไปช่วยเมื่อเห็นครูอาจารย์ถือของพะรุงพะรัง	2	18.18
4. เข้าไปอาสาช่วยเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์	1	9.09
5. ถามครูอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจขณะบรรยาย	1	9.09
รวม	11	100.00

จากตารางที่ 16 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปของศิษย์ที่มีต่อครูอาจารย์ ส่วนใหญ่ยืนทำความเคารพเมื่อครูอาจารย์เดินผ่าน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ ปรีกษาเพื่อนเมื่อมีปัญหาขณะศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 อาสาเข้าไปช่วยเมื่อเห็นครูอาจารย์ถือของพะรุงพะรัง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ถามครูอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจขณะบรรยาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 และเข้าไปอาสาช่วยเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09

3. ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักทศที่ 3 ปัจฉิมทิศ ทิศเบื้องหลังของสามีมรรยา
ตารางที่ 17 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปของสามีมที่มีต่อภรรยา

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชยันหาทรัพย์สินมาใช้จ่ายในครอบครัว	4	40.00
2. สงเคราะห์ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อญาติฝ่ายภรรยาตามเหมาะสม	1	10.00
3. ไม่เคยจับหญิงอื่นในทางชู้สาว	1	10.00
4. ใช้จ่ายทรัพย์สินเงินทองตามความเหมาะสม	1	10.00
5. ยึดเหนี่ยวจิตใจภรรยาด้วยการไม่แสดงความเบื่อหน่ายรู้หน้าที่	3	30.00
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 17 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปของสามีมที่มีต่อภรรยา ส่วนใหญ่ชยันหาทรัพย์สินมาใช้จ่ายในครอบครัว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ยึดเหนี่ยวจิตใจภรรยาด้วยการไม่แสดงความเบื่อหน่ายรู้หน้าที่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 สงเคราะห์ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อญาติฝ่ายภรรยาตามความเหมาะสม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ไม่เคยจับหญิงอื่นในทางชู้สาว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และใช้จ่ายทรัพย์สินเงินทองตามความเหมาะสมจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตารางที่ 18 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปของภรรยาที่มีต่อสามี

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ดูแลงานบ้านอย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง	4	40.00
2. สงเคราะห์ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อญาติฝ่ายสามีตามเหมาะสม	1	10.00
3. ไม่มีชายอื่นมาจีบในเชิงชู้สาวเมื่อมีสามีอยู่แล้ว	1	10.00
4. ใช้จ่ายทรัพย์สินเงินทองที่สามีหามาได้ตามความเหมาะสม	1	10.00
5. ยึดเหนี่ยวจิตใจภรรยาด้วยการรักษาบุคลิกภาพ ฐานะที่	3	30.00
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 18 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปของภรรยาที่มีต่อสามี ส่วนใหญ่ดูแลงานบ้านอย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ยึดเหนี่ยวจิตใจภรรยาด้วยการรักษาบุคลิกภาพ ฐานะที่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 สงเคราะห์ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อญาติฝ่ายสามีตามความเหมาะสม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ไม่มีชายอื่นมาจีบในเชิงชู้สาวเมื่อมีสามีอยู่แล้ว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และใช้จ่ายทรัพย์สินเงินทองที่สามีหามาได้ตามความเหมาะสม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

4. ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักทิศที่ 4 อุตตรทิศ ทิศเบื้องซ้าย ของมิตรสหาย

ตารางที่ 19 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปที่พึงปฏิบัติต่อมิตรสหาย

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. เมื่อตนเองเก็บเงินของมิตรสหายที่ทำตกไว้จะนำไปคืน	6	20.00
2. พุดจาเป็นมิตรที่ดีต่อกันกับมิตรสหาย	7	23.33
3. ทำงานร่วมกันเพื่อเรียนรู้นิสัยของมิตรสหาย	5	16.67
4. คบมิตรสหายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	8	26.67
5. ช่วยเหลือมิตรสหายทุกครั้งที่มีปัญหา	4	13.33
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 19 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปที่พึงปฏิบัติต่อมิตรสหาย ส่วนใหญ่คบมิตรสหายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.27 รองลงมาคือ พุดจาเป็นมิตรที่ดีต่อกันกับมิตรสหาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 เมื่อตนเองเก็บเงินของมิตรสหายที่ทำตกไว้จะนำไปคืน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ทำงานร่วมกันเพื่อเรียนรู้นิสัยของมิตรสหาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และช่วยเหลือมิตรสหายทุกครั้งที่มีปัญหา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ตารางที่ 20 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปที่มีมิตรสหายพึงปฏิบัติต่อ

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตักเตือนเมื่อประมาท	9	30.00
2. สนิมของไว้จะนำไปคืน	3	10.00
3. เข้ามาช่วยเหลือเมื่อมีภัย	8	26.67
4. เมื่อเจอญาติของมิตรสหายจะเข้าไปทำความเคารพ	4	13.33
5. ช่วยเหลือได้ทุกครั้งที่เมื่อมีปัญหา	6	20.00
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 20 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปที่มีมิตรสหายพึงปฏิบัติต่อ ส่วนใหญ่ตักเตือนเมื่อประมาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือ เข้ามาช่วยเหลือเมื่อมีภัย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ช่วยเหลือได้ทุกครั้งที่เมื่อมีปัญหา จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.00 เมื่อเจอญาติของมิตรสหายจะเข้าไปทำความเคารพ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และสนิมของไว้จะนำไปคืน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

5. ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักทศที่ 5 อุปริมทิศ ทิศเบื้องบนของพระสงฆ์
ตารางที่ 21 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปของคฤหัสถ์ที่มีต่อพระสงฆ์

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ศรัทธาในพระพุทธศาสนา	8	33.33
2. ใส่บาตรพระสงฆ์อาทิตย์ละครั้ง	2	8.33
3. ทำบุญวันเกิดด้วยการถวายสังฆทานแด่พระสงฆ์	3	12.50
4. ฟังพระสงฆ์เทศนาธรรมในวันเข้าพรรษา-วันออกพรรษา	5	20.83
5. เห็นว่าการศึกษาระดับ ป.ตรี-เอก สำหรับพระสงฆ์มีประโยชน์	6	25.00
รวม	24	100.00

จากตารางที่ 21 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปของคฤหัสถ์ที่มีต่อพระสงฆ์ ส่วนใหญ่ศรัทธาในพระพุทธศาสนา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมาคือ เห็นว่าการศึกษาระดับ ป.ตรี-เอก สำหรับพระสงฆ์มีประโยชน์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ฟังพระสงฆ์เทศนาธรรมในวันเข้าพรรษา-วันออกพรรษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ทำบุญวันเกิดด้วยการถวายสังฆทานแด่พระสงฆ์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และใส่บาตรพระสงฆ์อาทิตย์ละครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

ตารางที่ 22 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปของพระสงฆ์ที่มีต่อคฤหัสถ์

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตักเตือนเมื่อเห็นคฤหัสถ์ทำความผิดศีลธรรม	1	16.67
2. สั่งสอนให้คฤหัสถ์รู้ถึงความถูกต้อง	1	16.67
3. มอบสิ่งของแก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	2	33.33
4. สอนหลักธรรมแก่ผู้ที่ไม่เคยฟัง	1	16.67
5. สอนให้คฤหัสถ์ดำเนินชีวิตอยู่ในศีลธรรม	1	16.67
รวม	6	6.00

จากตารางที่ 22 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปของพระสงฆ์ที่มีต่อคฤหัสถ์ ส่วนใหญ่มอบสิ่งของแก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ สั่งสอนให้คฤหัสถ์รู้ถึงความถูกต้อง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 สอนหลักธรรมแก่ผู้ที่ไม่เคยฟัง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และสอนให้คฤหัสถ์ดำเนินชีวิตอยู่ในศีลธรรม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

6. ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักทศที่ 6 เหมภูมิทิศ ทิศเบื้องล่างของลูกจ้าง
ตารางที่ 23 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปของนายจ้างที่มีต่อลูกจ้าง

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. แบ่งงานให้ลูกจ้างตามความสามารถ	4	40.00
2. ให้โบนัสปีละ 1 ครั้ง	2	20.00
3. ดูแลลูกจ้างเมื่อเจ็บป่วยจากการทำงาน	1	10.00
4. เมื่อไปเที่ยวจะซื้อของมาฝาก	1	10.00
5. หยุดงานตามเทศกาลวันสำคัญ	2	20.00
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 23 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปของนายจ้างที่มีต่อลูกจ้าง ส่วนใหญ่แบ่งงานให้ลูกจ้างตามความสามารถ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ให้โบนัสปีละ 1 ครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 หยุดงานตามเทศกาลวันสำคัญ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ดูแลลูกจ้างเมื่อเจ็บป่วยจากการทำงาน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และเมื่อไปเที่ยวจะซื้อของมาฝาก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตารางที่ 24 ร้อยละของพฤติกรรมทั่วไปของลูกจ้างมีต่อนายจ้าง

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำงานก่อนเวลา	1	5.00
2. ทำงานที่วางแผนไว้จนสำเร็จถึงแม้จะเลยเวลาเลิกงาน	2	10.00
3. ไม่ขโมยของในที่ทำงาน	7	35.00
4. ฝึกฝนและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น	6	30.00
5. ไม่นินทานายจ้าง	4	20.00
รวม	20	100.00

จากตารางที่ 24 พบว่าพฤติกรรมทั่วไปของลูกจ้างมีต่อนายจ้างที่ส่วนใหญ่ไม่ขโมยของในที่ทำงาน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคือ ฝึกฝนและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ไม่นินทานายจ้าง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ทำงานที่วางแผนไว้จนสำเร็จถึงแม้จะเลยเวลาเลิกงาน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และทำงานก่อนเวลา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

กระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เสนอผ่านรูปที่ 1

รูปที่ 1 กระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

จากรูปที่ 1 กระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มี 3 ขั้นตอนคือ
 ขั้นที่ 1 การให้ความรู้เรื่องหลักทศ 6 แก่ชุมชน โดยการเทศน์ตามรูปแบบส่งธรรมะสู่ชุมชน แต่ละหมู่บ้านก่อนการเข้าพรรษา
 ขั้นที่ 2 การบมเพาะพฤติกรรมตามหลักทศ 6 โดยผ่านกระบวนการสะท้อนคิดและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ตามแบบการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ ซึ่งมีการติดตามการปฏิบัติตามหลักทศ 6 ทุกวันธรรมสวนะ ตลอดพรรษา
 ขั้นที่ 3 ประเมินพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันในแต่ละทิศ โดยสอบถามพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันตามหลักธรรมทศ 6 และสัมภาษณ์พฤติกรรมตามบทบาทหลักทศ 6
 สรุปได้ว่ากระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ส่งผลต่อพฤติกรรมปฏิบัติตามหลักธรรมทศ 6 ในแต่ละบทบาทของแต่ละทิศมีการเอื้อเพื่อเกื้อกูลต่อกัน และมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งทำให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและเป็นระเบียบ

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักทศ 6 โดยกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ศึกษากระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การให้ความรู้เรื่องหลักทศ 6 แก่ชุมชน โดยการเทศน์ตามกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนแต่ละหมู่บ้านก่อนการเข้าพรรษา
 - ขั้นที่ 2 การบมเพาะพฤติกรรมตามหลักทศ 6 โดยผ่านกระบวนการสะท้อนคิดและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามแบบการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ ซึ่งมีการติดตามการปฏิบัติตามหลักทศ 6 ทุกวันธรรมสวนะ ตลอดพรรษา
 - ขั้นที่ 3 ประเมินพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันในแต่ละทิศ
2. ประเมินผลของกระบวนการส่งธรรมะสู่ชุมชนที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อกันในแต่ละทิศในชุมชนของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ได้ดังนี้

2.1 ทิศที่ 1 ปุริตถิมทิศ ทิศเบื้องหน้าของบิดามารดา เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของบิดามารดาพึงปฏิบัติต่อบุตรธิดา สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) ห้ามปรามจากความชั่ว 2) มอบทรัพย์

สมบัติให้ในโอกาสอันสมควร 3) ให้ตั้งอยู่ในความดี 4) ให้ศึกษาศิลปวิทยา 5) หากผู้ครองที่สมควรให้ โดยบิดามารดาเลี้ยงบุตรธิดาในชั้นพื้นฐานตามทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของ Maslow ซึ่งแบ่งความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ชั้น คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ความต้องการความสำเร็จในชีวิต เรียงตามลำดับ [4] และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของบุตรธิดาพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) ท่านเลี้ยงเรามาแล้วเลี้ยงท่านตอบ 2) เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน 3) ช่วยทำกิจของท่าน 4) ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท 5) ดำรงวงศ์สกุล ซึ่งบุตรธิดาที่เข้าร่วมกระบวนการ มีการดูแลบิดามารดาด้วยการบำรุงทางกาย โดยการมอบให้ด้วยปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรคต่างๆ รวมทั้งปัจจัยอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของพระพรหมคุณาภรณ์ (2555) ที่กล่าวว่า การเป็นบุตรธิดาที่ดี จะต้องตระหนักในพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบิดามารดา และมีความกตัญญูกตเวทียเป็นคุณธรรมจริยธรรมสำคัญสำหรับตน อีกทั้งยังต้องแสดงให้เห็นถึงความกตัญญูกตเวทียที่มีต่อท่านด้วย [5]

2.2 ทิศที่ 2 ทักขิมทิศ ทิศเบื้องขวาของครูอาจารย์ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของครูอาจารย์ พึงปฏิบัติต่อศิษย์ สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) สอนให้ศิษย์ปฏิบัติได้จริง นำวิชาไปเลี้ยงชีพ 2) สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง 3) ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี 4) ยกย่องให้ปรากฏในหมู่เพื่อน 5) สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ส่วนใหญ่อาจารย์ที่เข้าร่วมกระบวนการ มีการอบรมศิษย์ด้วยความเอ็นดูเปรียบเสมือนบุตรตนเอง คอยดูแล เอาใจใส่ศิษย์ ประโยคที่ผู้วิจัยได้ยินเป็นประจำคือ “อาจารย์จะต้องส่งลูกศิษย์ให้ถึงฝั่ง” ซึ่งอาจารย์แต่ละท่านได้มีการหาเทคนิคต่างๆมาสอนศิษย์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง รวมไปถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี คอยตักเตือนศิษย์ให้อยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับ พระพรหมคุณาภรณ์ (2555) ที่กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของครูอาจารย์มีความสำคัญต่อการพัฒนาชาติที่เป็นอนาคตของชาติ และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของศิษย์พึงปฏิบัติต่อครูอาจารย์ สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) ลูกต้อนรับแสดงความเคารพ 2) เข้าไปหา 3) ใฝ่ใจเรียน 4) ประนินดีและเรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ ศิษย์ที่เข้าร่วมกระบวนการส่วนใหญ่มีความกตัญญูกตเวทียต่ออาจารย์ และแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท ตามคำกล่าวของ พระพรหมคุณาภรณ์ (2555) ที่กล่าวว่า ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนนั้น ต้องมีความเคารพครูอาจารย์ [5]

2.3 ทิศที่ 3 ปัจฉิมทิศ ทิศเบื้องหลังของสามีภรรยา เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของสามีพึงปฏิบัติต่อภรรยา สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) มอบความเป็นใหญ่ในบ้านให้ 2) ไม่นอกใจและหาเครื่องประดับมาให้เป็นของขวัญตามโอกาส 3) ไม่ดูหมิ่น 4) ยกย่องสมฐานะภรรยา ซึ่งสังคมของชุมชนวัดทองนพคุณ อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี เป็นสังคมที่สามีมอบความเป็นใหญ่ในบ้านให้กับภรรยา และขยันทำมาหากินเพื่อนำทรัพย์สินที่ได้มาใช้จ่ายภายในครอบครัว ตามคำกล่าวของ อภิรักษ์โพธิ์สาน (2551) ที่กล่าวว่า สามีที่ดีจะต้องมีความพร้อมในการเป็นผู้นำครอบครัว และมีความตั้งใจการสร้างหลักฐานความมั่นคงให้ครอบครัวอย่างจริงจัง [6] และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของภรรยาพึงปฏิบัติต่อสามี สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) รักษาสมบัติที่หามาได้ 2) จัดงานบ้านให้เรียบร้อยและขยัน ไม่เกียจคร้านในงานทั้งปวง 3) ไม่นอกใจ 4) สงเคราะห์ญาติมิตรทั้งสองฝ่ายด้วยดี ซึ่งสังคมของชุมชนวัดทองนพคุณ อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี เป็นสังคมที่ภรรยาคอยดูแลในเรื่องของความเรียบร้อยภายในบ้าน ตื่นก่อนสามีเพื่อทำความสะอาดบ้าน ซักเสื้อผ้าและทำอาหารให้สามีและบุตรธิดารับประทานในต้องเช้า ตามคำกล่าวของ พระเทพเวที (ประยูร ปยุตโต) (2535) ที่กล่าวว่า การเป็นภรรยาที่ดี ภรรยาได้ชื่อว่าเป็นบุคคลสำคัญในบ้านเพราะเป็นผู้ที่สามียกย่องให้เกียรติและมอบความเป็นใหญ่ในบ้าน [7]

2.4 ทิศที่ 4 อุตตรทิศ ทิศเบื้องซ้ายของมิตรสหาย เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของมิตรสหายพึงปฏิบัติต่อมิตรสหาย สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) พุดจามีน้ำใจ 2) ซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน 3) ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน 4) เผื่อแผ่แบ่งปัน 5) มีตนเสมอร่วมสุขร่วมทุกข์ด้วย ส่วนใหญ่มิตรสหายมักมีความหวังดีและคอยช่วยเหลือกันในส่วนของมิตรสหายที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นเวลามีปัญหามักปรึกษามิตรสหายของตนเอง เวลามีการพุดจาแบบถนอมน้ำใจกัน ประโยคที่ผู้วิจัยได้ยินเป็นประจำคือ “เพื่อนอะแน่นอน” ตามคำกล่าวของ เตือน ดาดิ ที่กล่าวว่า “กัลยาณมิตร” เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอีกสถานะหนึ่ง เพราะสามารถส่งเสริมความดีงามให้แก่เราได้ มิตรดังกล่าวนี้จะต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติดีต่อเรา ด้วยความจริงใจ มีเมตริจิตที่ดี ไม่ขาดสาย [8] และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของมิตรสหายพึงปฏิบัติต่อมิตรสหาย สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) ไม่ละทิ้งในยามทุกข์ยาก 2) เมื่อเพื่อนประมาทช่วยรักษาทรัพย์สมบัติของเพื่อน 3) ในคราวมีภัยเป็นที่พึ่งได้ 4) เมื่อเพื่อนประมาทช่วยรักษาป้องกัน 5) นับถือตลอดถึงวงศ์ญาติของมิตร

2.5 ทิศที่ 5 อุปริมทิศ ทิศเบื้องบนของพระสงฆ์ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของคฤหัสถ์พึงปฏิบัติต่อพระสงฆ์ สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) จะทำสิ่งใดก็ทำด้วยเมตตา 2) จะพุดสิ่งใดก็พุดด้วยเมตตา 3) ต้อนรับด้วยความเต็มใจ 4) จะคิดสิ่งใดก็คิดด้วยเมตตาและอุปลักษณ์ด้วยปัจจัย 4 ส่วนใหญ่คฤหัสถ์ที่เข้าร่วมกระบวนการมีความเคารพ

นับถือ และพูดจาด้วยความนอบน้อมต่อพระสงฆ์ ประโยคที่ผู้วิจัยได้ยินเป็นประจำคือ “เรานับถือศาสนาพุทธ ต้องเชื่อฟังคำสอนของพระสงฆ์” ซึ่งสังคมของชุมชนวัดทองนพคุณ เป็นสังคมที่นับถือศาสนาพุทธ ความเคารพนับถือพระสงฆ์และเข้าร่วมกิจกรรมของวัดทองนพคุณอยู่เสมอ ตามคำกล่าวของ เตือน คำดี ที่กล่าวว่า ในฐานะอุบาสก อุบาสิกา ผู้นับถือพระรัตนตรัยจึงต้องแสดงความกตัญญูต่อพระสงฆ์ที่ให้ความรู้หลักคำสอนที่ถูกต้องต่างๆ และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของพระสงฆ์พึงปฏิบัติต่อคฤหัสถ์สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 6 ประการ ได้ดังนี้ 1) ห้ามปรามจากความชั่ว 2) ทำสิ่งที่เคยฟังแล้วให้แจ่มแจ้งและสอนวิธีดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ 3) พึงปฏิบัติด้วยความปรารถนาดีและให้ได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง 4) ให้ตั้งอยู่ในความดี [8]

2.6 ทิศที่ 6 เหมภูมิทิศ ทิศเบื้องล่างของลูกจ้าง เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของนายจ้างพึงปฏิบัติต่อลูกจ้าง สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) ให้มีวันหยุดและพักผ่อนหย่อนใจตามโอกาสอันควร 2) จัดการงานให้ทำตามกำลังความสามารถ 3) จัดสวัสดิการที่มีช่วยรักษาพยาบาลในยามเจ็บไข้และได้ของแปลกๆ พิเศษมาแจกจ่ายให้ 4) ให้คำจ้างรางวัลสมควรแก่งานและ ความเป็นอยู่ ส่วนใหญ่นายจ้างที่เข้าร่วมกระบวนการมีการแบ่งงานให้ลูกจ้างตามความเหมาะสม และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อลูกจ้างของตน โดยการให้โบนัสปีละ 1 ครั้ง ดูแลเมื่อเจ็บป่วยจากการทำงานและมีการเลี้ยงอาหารรวมไปถึงเครื่องดื่มบ้างเป็นครั้งคราว ตามคำกล่าวของ พระเทพเวที [7] ที่กล่าวว่า ลูกจ้างเป็นผู้เปรียบเสมือนทิศเบื้องล่างในฐานะนายจ้างต้องปฏิบัติดีต่อลูกจ้าง ดูแลเอาใจใส่ลูกจ้างให้ดี เพราะลูกจ้างทำกิจการงานต่างๆ ให้สำเร็จประโยชน์ และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ในบทบาทของลูกจ้างพึงปฏิบัติต่อนายจ้าง สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติตามหลักธรรม 5 ประการ ได้ดังนี้ 1) เลิกงานที่หลัง 2) เริ่มทำงานก่อน 3) ทำการงานให้เรียบร้อยและดียิ่งขึ้นและนำความดีของนายไปเผยแพร่ 4) เอาแต่ของทีนายให้ ส่วนใหญ่ลูกจ้างที่เข้าร่วมกระบวนการมีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลาและพัฒนาฝีมือการทำงานของตนเองอยู่ตลอดเวลา ตามคำกล่าวของ อภิญวัณณ์ โพธิ์สาน ที่กล่าวว่า ลูกจ้างที่ดีต้องตรงต่อเวลาเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความตั้งใจในการทำงาน ควรเป็นฝ่ายเริ่มต้นปฏิบัติงานก่อนในแต่ละวัน อย่างน้อยก็ต้องตรงตามเวลาที่กำหนดในการเริ่มปฏิบัติงาน [6]

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศในการรับรู้ข่าวสารของผู้ฟังเทศน์ที่ศาลาหมู่บ้านมีความพร้อมสูงกว่าการไปฟังเทศน์ที่วัด ดังนั้นวัดจึงควรจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลยั่งยืน

2.2 การบ่มเพาะพฤติกรรมตามหลักธรรมทิศ 6 โดยผ่านกระบวนการสะท้อนคิดและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ตามแบบการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ พบว่าสามารถพัฒนาด้านการดำเนินชีวิตขั้นพื้นฐานในชุมชนให้ดีขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามประเมินผลพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อกัน ภายหลังจากสิ้นสุดกระบวนการส่งเสริมสุขุมชนแล้ว

2.2 ควรมีการเผยแพร่กระบวนการส่งเสริมสุขุมชนไปยังวัดอื่นๆ เพื่อเป็นการสร้างภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ตามหลักทิศ 6

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มุณีวิทยุสถิตคุณ. ครอบครัวคุณธรรม. นนทบุรี: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง; 2560.
- [2] เสถียร โพธิ์นันทะ. ประวัติศาสตร์พุทธศาสนา. กรุงเทพฯ: มหามงกุฎราชวิทยาลัย; 2543.
- [3] สิริพิชญ์ เตชะไกรศรี. การเผยแพร่ธรรมะเชิงรุกตามวิถีพุทธ ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดกิจกรรมธรรมะในสวน ณ สวนหลวง ร.9 [วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; 2550.
- [4] Abraham H.Maslow. ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ. [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2562]. เข้าถึงได้จาก <http://phunthararat.blogspot.com/2018/11/abraham-maslow.html>
- [5] พระพรหมคุณาภรณ์. ธรรมนุญชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 116. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก; 2555.
- [6] อภิญวัณณ์ โพธิ์สาน. พุทธศาสน์แนวปฏิบัติเพื่อชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2551.
- [7] ประยุทธ์ ปยุตโต. ธรรมนุญชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 108. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; 2535.
- [8] เตือน คำดี. พุทธปรัชญา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์; 2534.

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ และนักศึกษา

Desirable Characteristics of Graduates of the Master of Business Administration
Program in Business Administration in Faculty of Management Science at
Phetchaburi Rajabhat University according to the Perspectives of Graduate Users,
Instructors, and Students.

วิกานดา สง่ามิน
Wikanda Sa-Nga-Min

นักวิชาการศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Educator, Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: wikanda.san@mail.pbru.ac.th

Received: 12 September 2021, Revised: 08 December 2021, Accepted: 03 January 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ และนักศึกษา และ 2) นำเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน ประกอบด้วยสถานประกอบการ โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นนายจ้าง ผู้ประกอบการ ผู้บริหารหรือหัวหน้างานสถานประกอบการ และบัณฑิตของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ที่สำเร็จการศึกษาแล้วและที่กำลังศึกษาศึกษาอยู่ ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูล คือ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 10 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ พ.ศ. 2552 พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2) แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ และนักศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรสอดแทรกในเนื้อหาการสอนทุกรายวิชา เพื่อให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อสังคม การมีวินัย ตรงต่อเวลา มีหลักคิดและแนวปฏิบัติในทางส่งเสริมความดีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติ และมีระเบียบวินัยและเคารพกฎกติกาของสังคม ด้านความรู้ ควรพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจศาสตร์ทางด้านบริหารธุรกิจที่สำคัญ สามารถติดตามความก้าวหน้าเพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ เน้นรายวิชาที่เกี่ยวกับศาสตร์บริหารธุรกิจโดยตรง เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์ทางด้านบริหารธุรกิจอย่างถ่องแท้ ด้านปัญญา เน้นให้นักศึกษานำความรู้มาประยุกต์ใช้ตามหลักการและทฤษฎี สามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะ เพื่อการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์และมีแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่ทันสมัย ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เน้นจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีกิจกรรมร่วมกัน เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เน้นจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษารู้จักการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข ใช้หลักสถิติในการประยุกต์ใช้เพื่อการทำงาน ฝึกให้เป็นคนมีเหตุผล รู้จักใช้ตรรกะทางคณิตศาสตร์รู้จักการคิดวิเคราะห์และสามารถสื่อสารกับคนในองค์กรในสังคมได้อย่างดี

คำสำคัญ : คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study desirable characteristics of graduates of the Master of Business Administration (MBA) from the Business Administration Program in the Faculty of Management Science at Phetchaburi Rajabhat University according to the perspectives of graduate users, instructors, and students, and 2) find out the guidelines for developing the MBA Program in the Business Administration Program, Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University according to the perspectives of graduate users, instructors, and students. A mixed research methodology was applied in this study. For the quantitative study, the questionnaire was used to collect data from 300 samples consisting of employers, entrepreneurs, executives or supervisors of the workplaces, graduates and students of Bachelor and Master of Business Administration programs, selected by using the purposive sampling method. For the qualitative study, the semi-structured interview was used to collect data from 10 informants, selected by using the purposive sampling method, consisting of the instructors in the Business Administration Program of the Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University. The quantitative data were analyzed by using frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation, processed by a computer program.

The research results were as follows: 1) The graduates' and graduate users' opinions on the desirable characteristics of MBA graduates from the Business Administration Program, Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, were both overall at a high level. When each aspect of the characteristics according to the Thai Qualifications Framework 2009 (TQF: HEd 2009) was considered, it was found that both the graduates and graduate users ranked the aspect of ethics and morals at the highest mean. 2) The guidelines for developing the Master Program of Business Administration, Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, according to the perspectives of graduate users, instructors, and students, were that there should be activities focusing on developing students according to TQF: HEd 2009 in all 5 aspects as follows: **-Ethics and Morals:** focusing on including ethics and morals in the teaching content of every course to have students realize their responsibility to themselves and to society, become people with discipline, punctuality, principles and practices in promoting goodness and humanity values, be able to coexist peacefully with others in society and have discipline and respect the rules of society; **Knowledge:** focusing on developing graduates to have knowledge and understanding of important business administration sciences, being able to track progress to be aware of technological changes affecting business, and should focus on courses directly related to business administration science to have students get knowledge and a thorough understanding of the science of business administration; **Cognitive Skills:** focusing on having the students apply knowledge according to principles and theories, being able to think analytically to solve problems according to various situations with creativity and modern approaches; **Interpersonal Skills and Responsibility:** focusing on learning and teaching management to have the students join activities together to develop good human relation among their colleagues; **Numerical, Communication and Information Technology Skills:** focusing on learning and teaching management to enable the students to have the skills in numerical analysis thinking by applying statistics in their work, to be trained to become rational people, able to use mathematical logic and analytical thinking, and to efficiently communicate with people in their own organizations and in society.

Keywords : Desirable characteristics, Thai Qualifications Framework for Higher Education, Master of Business Administration Program

บทนำ

ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) การพัฒนาเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดดการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (Digitization) ปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลโดยตรงต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลวางทิศทางการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วโดยอาศัยศักยภาพของการอุดมศึกษาในการผลิตและพัฒนากำลังคนคุณภาพและสมรรถนะสูง การสร้างโอกาสในการเข้าถึงอุดมศึกษาและองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ตอบโจทย์การพัฒนา สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก รัฐบาลจึงมุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อการสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนการสร้างหลักสูตรชั้นนำที่สามารถผลิต

บัณฑิตและพัฒนากำลังคนที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานที่มีคุณภาพเทียบเคียงกับระดับสากลสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีคุณค่า โดยบัณฑิตและกำลังคนดังกล่าวต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีองค์ความรู้ความเข้าใจ ทักษะที่สอดคล้องกับเป้าหมายและสามารถตอบโจทย์ที่ท้าทายของประเทศ [1] ปัจจุบันการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาทุกสถาบันเน้นผลผลิตที่ตรงกับความต้องการของหน่วยงาน โดยการประเมินบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาต้องมีคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำคัญซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการคิด วิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ [2]

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้กำหนดพันธกิจการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพมุ่งสากลสร้างอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยให้เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม โดยคำนึงถึงหลักกระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ พร้อมทำงานเป็น การเปิดโอกาสทางการศึกษา พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้นักศึกษามีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์และพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตลอดจนพัฒนาบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูง การประเมินคุณภาพบัณฑิตระดับปริญญาโทตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดจากปัจจัยการดำเนินงานทั้งปัจจัยด้านระบบและปัจจัยด้านกระบวนการจัดการศึกษา ผลของการประเมินจะทำให้ได้สารสนเทศแสดงถึงผลการเรียนรู้ของนักศึกษาซึ่งจะเป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความมั่นใจในกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง คือ นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคมและสถาบันอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะต่าง ๆ ที่คาดหวังว่าบัณฑิตพึงมี

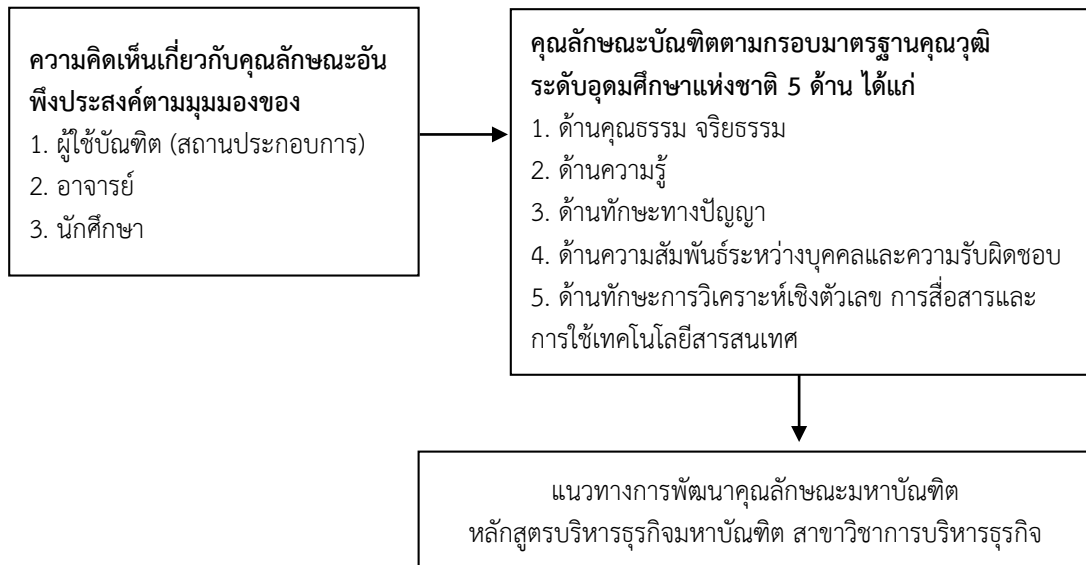
คณะวิทยาการจัดการ ดำเนินการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 โดยใช้ชื่อ “หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป” และได้ปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ในปี พ.ศ. 2555 โดยใช้ชื่อหลักสูตร “หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ” (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) และปรับปรุงหลักสูตรใน ปี พ.ศ. 2560 ชื่อ “หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ” (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ซึ่งเป็นหลักสูตรปัจจุบันที่ใช้ในการจัดการศึกษา หลักสูตรตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของประเทศ จึงได้ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเป้าหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือหลักสูตรต้องการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับพันธกิจตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นกำลังสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม นำความรู้ และมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ในการพัฒนาหลักสูตรจึงมุ่งพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถสร้างสรรค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิตที่ตรงตามความต้องการของผู้บริหารสถานประกอบการต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นผู้ใช้บัณฑิต รวมถึงศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมุมมองของอาจารย์ที่มีต่อการพัฒนามหาบัณฑิตและศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมุมมองของนักศึกษา ซึ่งเป็นผู้เรียน ว่าต้องการให้หลักสูตรพัฒนาคุณลักษณะมหาบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจเป็นแบบใด ซึ่งผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ และนักศึกษา
2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน ประกอบด้วย สถานประกอบการ โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นนายจ้าง ผู้ประกอบการ ผู้บริหารหรือหัวหน้างานสถานประกอบการ และบัณฑิตของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ที่สำเร็จการศึกษาแล้วและที่กำลังศึกษาศึกษาอยู่ ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูล คือ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 10 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-end-question) ชนิดตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและมีลักษณะเป็นคำถามแบบอัตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต [3] และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สำหรับหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ เพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และตลาดแรงงานทั่วไป ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end-question)

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) รายละเอียดดังนี้ 1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ (Item Objective Congruency : IOC) คือ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตั้งแต่ 3 ท่าน 2) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 30 ตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยค่าความเชื่อมั่นของแต่ละข้อคำถามนั้นควรมีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป [4] ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของผู้วิจัย เท่ากับ 0.87 ดังนั้น แบบสอบถามจึงจัดอยู่ในเกณฑ์ความเชื่อมั่นสูงและสามารถนำไปใช้ได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้อธิบายลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลด้วยสถิติร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ (Frequency) วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 5 ด้าน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางทางในการพัฒนาคุณลักษณะมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ใช้บัณฑิต/สถานประกอบการ

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 36 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งงานระดับหัวหน้างาน อยู่หน่วยงานเอกชน

บัณฑิต

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 36 ปี มีสถานภาพการศึกษา จบการศึกษาแล้ว อยู่หน่วยงานราชการ ส่วนใหญ่เข้าศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต เนื่องจากหลักสูตรน่าสนใจ รองลงมา คือ สำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ ชื่อเสียงสถาบัน และเข้าศึกษาตามคำแนะนำผู้อื่น

อาจารย์ผู้สอน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 10 คน พบว่า อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ละด้านของคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ พ.ศ. 2552

(ตามมุมมองของบัณฑิต)

(N=150)				
คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ พ.ศ. 2552	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.54	0.57	มากที่สุด	
2. ด้านความรู้	4.28	0.63	มาก	
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.39	0.60	มาก	
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.53	0.57	มากที่สุด	
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.31	0.64	มาก	
ภาพรวม	4.41	0.60	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ พ.ศ. 2552 พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.54 รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.53 ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ละด้านของคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต)

คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ พ.ศ. 2552	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.53	0.55	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	4.09	0.48	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.27	0.58	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.45	0.56	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.11	0.49	มาก
ภาพรวม	4.29	0.41	มาก

(N=150)

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาบัณฑิตของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ พ.ศ. 2552 พบว่า **ด้านคุณธรรม จริยธรรม** มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.53 รองลงมาคือ **ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 **ด้านทักษะทางปัญญา** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 **ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และ**ด้านความรู้** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ตามมุมมองของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต พบว่า บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต ให้ความสำคัญด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นอันดับแรก รองลงมา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำเพ็ญ พรหมประสิทธิ์ และคณะ [5] พบว่า สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม ระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นราวิชัย ชัยสิทธิ์ และคณะ [6] พบว่า สถานประกอบการต้องการให้มหาบัณฑิตมีความเชี่ยวชาญ/มีความชำนาญ/มีทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ และต้องการมหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานอย่างขยันหมั่นเพียร/อดทน/สู้งาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถานประกอบการให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาหรือบัณฑิตในด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นอันดับแรก เนื่องจากคุณสมบัติดังกล่าวเป็นคุณสมบัติพื้นฐานในการพัฒนาไปสู่คุณสมบัติด้านต่าง ๆ ได้ดี ซึ่งต่างจากความรู้ที่ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย เนื่องจากความรู้สามารถเรียนรู้และพัฒนาใหม่ได้จากสถานประกอบการ

จากผลการวิจัยสามารถจำแนกอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ตามมุมมองของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งกล่าวได้ว่า คุณธรรม จริยธรรมเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์และทุกวิชาชีพ มนุษย์นับว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญมากที่สุดในโลก เพราะมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สามารถเรียนรู้และรับการฝึกอบรมสั่งสอน จนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อโลกได้ ในการเรียนรู้และการฝึกอบรมเพื่อสะสมประสบการณ์ชีวิต มนุษย์ควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมไปด้วยพร้อม ๆ กัน เพราะคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ ศิริสมบุญ [7] พบว่า ในการใช้ชีวิต คุณธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเมื่อคนในสังคมมีคุณธรรม จริยธรรม ทุกสังคมก็จะน่าอยู่มากขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ก็จะน้อยลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อพันธ์ พูลพุธา [8] พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นผลการเรียนรู้หนึ่งที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนพึงมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและความพอเพียงเป็นแบบอย่างที่ดีได้ รวมทั้งกลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกกิจกรรมที่ได้พัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมในทุกรายวิชา เน้นการเรียนรู้ในกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริงโดยนำสิ่งที่เรียนรู้ในรายวิชาไปปฏิบัติจริงในการปฏิบัติงาน และเรียนรู้และฝึกจากกรณีตัวอย่างที่ครอบคลุมประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้นักเรียนฝึกแก้ปัญหา

ด้านความรู้ พบว่า ตามมุมมองของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวได้ว่า ความรู้ คือ ผลที่ได้จากการเรียนรู้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดความเข้าใจในสิ่งนั้น ความรู้ช่วยเพิ่มขีดความสามารถของบุคคลในการทำงานให้มี ประสิทธิภาพ ความรู้ที่แต่ละบุคคลมี ได้แก่ ความรู้รอบตัว ความรู้ในสาขาวิชาชีพ และความรู้ที่องค์การสร้างขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการ พัฒนาการให้ดียิ่งขึ้น ความรู้ใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่องค์การต้องมี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคคลให้เพิ่มพูนอยู่เสมอ สอดคล้อง กับงานวิจัยของ เพลินพิศ ศิริสมบุรณ์ [7] พบว่า ด้านความรู้เป็นสิ่งจำเป็นในการทำงาน และเป็นการรับรองว่าบัณฑิตที่จบการศึกษา ไปนั้นมีความรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิดา แสงอาวู [9] พบว่า มาตรฐานการเรียนรู้ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยนักศึกษาสามารถแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และพัฒนาตนเอง เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าตามกรอบมาตรฐานบัณฑิตต้องมีความรู้ในหลายสาขาวิชา และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม มีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาที่เรียนอย่างถ่องแท้และเป็นระบบ ทั้งหลักการ ทฤษฎี และการประยุกต์ใช้มีความรู้ที่ทันสมัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า ตามมุมมองของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในการทำงาน นอกจากมีความรู้แล้ว ทักษะทางปัญญา ก็เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมาก บัณฑิตที่จบการศึกษาไปนั้นจะมีความสามารถในการ วิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการ แก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน ใช้ความรู้ทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการจัดการบริบทใหม่ ที่ไม่คาดคิดทางวิชาการและวิชาชีพ และพัฒนาแนวคิดริเริ่มและสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองประเด็นหรือปัญหา สามารถใช้ดุลยพินิจใน การตัดสินใจในการสถานการณ์ที่มีข้อมูลไม่เพียงพอ สามารถสังเคราะห์และใช้ผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการหรือรายงานทาง วิชาชีพและพัฒนาความคิดใหม่ ๆ โดยการบูรณาการให้เข้ากับองค์ความรู้หรือเสนอเป็นความรู้ใหม่ที่ท้าทาย สามารถใช้เทคนิคทั่วไป หรือเฉพาะทางในการวิเคราะห์ประเด็นหรือปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างสร้างสรรค์ รวมถึงพัฒนาข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องใน สาขาวิชาการหรือวิชาชีพ สามารถวางแผนและดำเนินโครงการสำคัญหรือโครงการวิจัยค้นคว้าทางวิชาการได้ด้วยตนเอง โดยการใช้ ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดถึงการใช้เทคนิคการวิจัยและให้ข้อสรุปที่สมบูรณ์ซึ่งขยายองค์ความรู้หรือแนวทางการ ปฏิบัติในวิชาชีพที่มีอยู่เดิมได้อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ ศิริสมบุรณ์ [7] พบว่า ในการทำงานนอกจากมี ความรู้แล้ว ทักษะทางปัญญาก็เป็นสิ่งสำคัญ สามารถนำแนวคิด หลักทฤษฎีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้และเป็นการทำให้คนเรารู้จักคิด วิเคราะห์และสามารถแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ซึ่งในการทำงานมีเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยทักษะทางปัญญาในการ ทำงานมากมาย ซึ่งบัณฑิตของวิทยาลัยฯ ก็ได้รับการฝึกฝนในการใช้ทักษะทางปัญญามากเช่นกัน

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า ตามมุมมองของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด บัณฑิตที่จบไปนั้น ควรมีภาวะการเป็นผู้นำ สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนที่หลากหลายสามารถ ทำงานเป็นทีมและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อน หรือความ ยุ่งยากระดับสูงทางวิชาชีพได้ด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเองและสามารถประเมินตนเองได้ รวมทั้งวางแผน ในการปรับปรุงตนเองให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานระดับสูงได้ มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง และร่วมมือกับ ผู้อื่นอย่างเต็มที่ในการจัดการข้อโต้แย้งและปัญหาต่าง ๆ แสดงออกทักษะการเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ ศิริสมบุรณ์ [7] พบว่า ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เป็นความสามารถในการทำงานเป็นทีม การมีภาวะผู้นำ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เมื่อบัณฑิตจบไปทำงาน ทำให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคม มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิดา แสงอาวู [9] พบว่า หากบุคคลมีความรับผิดชอบจะมีผลดีคือ (1) คนมีความรับผิดชอบย่อมจะ ทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายกาลเวลา (2) คนมีความรับผิดชอบย่อมเป็นที่นับถือได้รับการสรรเสริญ และเป็นคุณประโยชน์ทั้ง ต่อตนเองและสังคม (3) ความรับผิดชอบเป็นสิ่งเกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม (4) ไม่เป็นต้นเหตุของความเสื่อมและความเสียหายแก่ส่วนรวม และ (5) ทำให้เกิดความก้าวหน้า สงบสุข เรียบร้อยแก่สังคม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ตามมุมมองของบัณฑิตและผู้ใช้ บัณฑิต มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่า การทำงานในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทักษะทางด้าน การวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี เป็นสิ่งที่จำเป็นมาก บัณฑิตที่จบการศึกษาไปนั้นควรมีการพัฒนาทางด้านนี้อย่างต่อเนื่อง สามารถคัดกรองข้อมูลทางคณิตศาสตร์และสถิติเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา สรุปปัญหา และเสนอแนะแก้ไขปัญหานั้นต่าง ๆ สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพอย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ทั้งในวงการศึกษาและวิชาชีพรวมถึงชุมชนทั่วไป โดย การนำเสนอรายงานทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการผ่านสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งวิทยานิพนธ์หรือ

โครงการค้นคว้าที่สำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ ศิริสมบุรณ์ [7] พบว่า ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสิ่งจำเป็นในการทำงาน เป็นการฝึกให้เป็นคนมีเหตุผล รู้จักใช้ตรรกะทางคณิตศาสตร์ รู้จักการคิดวิเคราะห์และสามารถสื่อสารกับคนในองค์กร ในสังคมได้อย่างดีทั้งการพูด การเขียน การนำเสนอ ต่าง ๆ และสุดท้ายคือเรื่องของการใช้เทคโนโลยีซึ่งตรงกับยุคสมัยในปัจจุบัน สื่ออยู่ในมือทุกคน ทำให้บัณฑิตสามารถพัฒนาการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้อยู่ตลอดเวลา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

จากการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันบุคลากรทางด้านบริหารธุรกิจควรมีความพร้อมในด้านการจัดการอย่างมืออาชีพ สามารถที่จะใช้ความรู้ทางด้านบริหารธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร รวมทั้งปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป มุ่งพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย ตอบสนองความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนไปในยุคดิจิทัล โดยควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณลักษณะมหาบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ให้ครบทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. หลักสูตรควรคำนึงถึงการส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยการสอดแทรกในเนื้อหาการสอนทุกรายวิชา เพื่อให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อสังคม การมีวินัย ตรงต่อเวลา มีหลักคิดและแนวปฏิบัติในทางส่งเสริมความดีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบมีศีลธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติ และมีระเบียบวินัยและเคารพกฎกติกาของสังคม ประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นคนดีของสังคมและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

2. หลักสูตรควรพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจศาสตร์ทางด้านบริหารธุรกิจที่สำคัญ สามารถติดตามความก้าวหน้าเพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้บัณฑิตที่จบการศึกษาต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถทำงานได้ตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนด ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรปรับปรุงรายวิชาที่มีความทันสมัย มีความหลากหลาย เน้นรายวิชาที่เกี่ยวกับศาสตร์บริหารธุรกิจโดยตรง เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์ทางด้านบริหารธุรกิจอย่างถ่องแท้

3. หลักสูตรควรพัฒนาคุณลักษณะด้านปัญญา โดยเน้นให้นักศึกษานำความรู้มาประยุกต์ใช้ตามหลักการและทฤษฎี สามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะ เพื่อการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์และมีแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่ทันสมัย

4. หลักสูตรควรพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีกิจกรรมร่วมกัน เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนที่หลากหลาย สามารถปรับตัวให้มีประสิทธิภาพและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาให้นักศึกษารู้จักการวางแผนและรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 มีวัตถุประสงค์ระบุไว้ข้อหนึ่งว่า มุ่งหวังให้นักศึกษาเป็นคนดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ ซื่อสัตย์ อดทน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าหากบุคคลมีความรับผิดชอบจะมีผลดีคือ (1) คนมีความรับผิดชอบย่อมจะทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายกาลเวลา (2) คนมีความรับผิดชอบย่อมเป็นที่นับถือ ได้รับการสรรเสริญและเป็นคุณประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม (3) ความรับผิดชอบเป็นสิ่งเกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม (4) ไม่เป็นต้นเหตุของความเสื่อมและความเสียหายแก่ส่วนรวม และ (5) ทำให้เกิดความก้าวหน้า สงบสุข เรียบร้อยแก่สังคม

5. หลักสูตรควรพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเน้นจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษารู้จักการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข ใช้หลักสถิติในการประยุกต์ใช้เพื่อการทำงาน ฝึกให้เป็นคนมีเหตุผล รู้จักใช้ตรรกะทางคณิตศาสตร์ รู้จักการคิดวิเคราะห์และสามารถสื่อสารกับคนในองค์กร ในสังคมได้อย่างดี มีศิลปะในการสื่อสารและการนำเสนองาน สามารถใช้เครื่องมือที่จำเป็นต่อการทำงานในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัย พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตกับบัณฑิต ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะของมหาบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นอันดับแรก หลักสูตรควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการเรียนการสอน โดยการสอดแทรกในเนื้อหาการสอนทุกรายวิชา เพื่อพัฒนามหาบัณฑิตให้มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

1.2 คุณลักษณะมหาบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการ ส่วนใหญ่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจและตลาดแรงงานทั่วไป เห็นคุณค่าและประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มหาบัณฑิตมีคุณภาพ มีความสามารถ มีทักษะและสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านบริหารธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่มหาบัณฑิตมีความรับผิดชอบสามารถเรียนรู้งานใหม่ มีความตั้งใจทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีคุณธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพของตน ซึ่งทั้งหมดนี้คือคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาในครั้งนี้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่สภามหาวิทยาลัยเห็นชอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านชื่อเสียง ด้านมีวินัย และด้าน ใฝ่เรียนรู้ เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรอื่นๆ ร่วมด้วย เพื่อให้เห็นความคิดเห็นที่แตกต่างและนำมาพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2.3 ควรศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่าง ๆ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570 ฉบับสมบูรณ์. [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2564], เข้าถึงได้จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/all-media/book/2241-higher-education.html>.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. เอกสารแนวทางการนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา; 2552
- [3] Likert, R. N. A technique for the measurement of attitude. Attitude Measurement. Chicago: Ronal McNally & Company; 1970
- [4] ประสพชัย พสุนนท์. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณ. วารสารปริชาต มหาวิทยาลัยทักษิณ 2557; 1: 144-163.
- [5] น้ำเพ็ญ พรหมประสิทธิ์ และคณะ. ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ [รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย]. สงขลา;2558
- [6] นราวิชญ์ ชัยสิทธิ์ และคณะ. คุณลักษณะของมหาบัณฑิตสาขาวิชาการตลาด ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดสงขลา [รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย]. สงขลา;2558
- [7] เพลินพิศ ศิริสมบูรณ์. คุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก ประจำปีการศึกษา 2556 - 2557 (รุ่นที่ 15). วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก 2559;2:55-67.
- [8] อพันธ์ พูลพุทธา. คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนิสิตที่เรียนหมวดศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2563;2: 101-112.
- [9] สุนิดา แสงอาวุธ. มาตรฐานการเรียนรู้ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของคณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. [การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2558.

การเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ภายใต้การระบาด COVID-19

The Learning of Small-Business Operators during the COVID-19 Pandemic

ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา* และ ณัฐธัญ พงษ์พานิช
Pairoj Piyawongwathana* and Nuttun Pongpanit

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: pairojthink@gmail.com

Received: 16 December 2021, Revised: 23 March 2022, Accepted: 16 April 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยต้องการศึกษาถึงพฤติกรรมการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมแบบพลิกผัน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาระดับการเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ 2) ศึกษาความแตกต่างของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ในการเรียนรู้เชิงประชากรศาสตร์ 3) ค้นหาพฤติกรรมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ที่ประสบความสำเร็จ

การวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามส่งให้กับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 753 คน ได้รับการตอบกลับจำนวน 300 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 39.84 แบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเนื้อหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความผันแปรทางเดียว และการวิเคราะห์เฉพาะกรณี

ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็มีการปรับตัวในระดับสูง อายุ การศึกษา และรายได้ ต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวต่างกัน และนำพฤติกรรมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ที่ประสบความสำเร็จมากำหนดเป็นหลักการ OICR Pattern

คำสำคัญ : การเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคล ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ ผลกำไรเหนือค่าเฉลี่ย

Abstract

This research investigates how small-business operators adapt to the dramatically changing environment during the COVID-19 pandemic. The objectives of the study were to: (1) determine the level of adaptation of small-business operators, (2) assess the impact of the demographic characteristics on the adaptation, and (3) identify the changing behavior of the successful operators.

The study employed both qualitative and quantitative techniques. A questionnaire, pretested for its reliability and content validity, was sent to 753 business operators in the city district of Phetchaburi province. There were 300 responses, for a response rate of 39.84%. The statistical analysis of the data provided frequency, percentage, means, standard deviation, one-way analysis of variance, and case study.

The results showed a high level of adaptive behavior. Such behavior was related to age, income, and education. Successful operators adhere to the principles of the OICR pattern.

Keywords : Individual Learning, Small-Business Operators, Outperform

บทนำ

การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (Coronavirus Disease Starting in 2019: COVID-19) ที่ผ่านมา องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) รายงานว่ามีผู้ป่วย 230,418,451 ราย อัตราการเสียชีวิตร้อยละ 1.85 (<https://covid19.who.int>) โดยภูมิภาคที่ระบาดมากคืออเมริกา ยุโรปและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามลำดับ ประเทศไทยมีผู้ป่วยได้รับการยืนยันแล้ว 1,537,310 ราย อัตราการเสียชีวิตร้อยละ 1.04 [1] บริษัท McKinsey (2020) [2] ได้ศึกษามูลค่าของบริษัททั่วโลกกว่า 3,000 บริษัท พบว่าแทบทุกธุรกิจล้วนได้รับผลกระทบจากวิกฤตครั้งนี้มากน้อยแตกต่างกันไป โดยธุรกิจที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือธุรกิจบริการ ภายใต้ความไม่แน่นอนของโรคระบาดที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยทางเศรษฐกิจและธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ เมื่อพิจารณาจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (Micro small and

medium enterprise: MSME) ซึ่งมีมูลค่า 1.45 ล้านล้านบาท ได้ลดลงถึงร้อยละ 3.3 ในไตรมาส 1 ปี 2563 [3] และมีแนวโน้มจะหดตัวต่อไปในปี 2564-2565 ถ้าโรคระบาดยังคงดำเนินต่อเนื่อง

COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในปี พ.ศ.2560 มูลค่า 68,489 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์ต่อหัวจังหวัด จำนวน 143,460 บาท/คน/ปี สูงเป็นลำดับที่ 25 ของประเทศ [4] วีระ อัมพันธ์สุข (2553) [5] กล่าวว่าไว้ในอดีตว่าอาชีพของชาวเพชรบุรีส่วนใหญ่จะเน้นไปที่อาชีพการเกษตร อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหาร รวมถึงธุรกิจบริการและค้าปลีก ขณะที่ปัจจุบันการประกอบอาชีพมีความหลากหลายมากขึ้น การระบาดของ COVID-19 ทำให้ลูกค้าปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเกิดการทำงานจากบ้าน พฤติกรรมการใช้จ่ายที่เปลี่ยนไปเพื่อหลีกเลี่ยงการระบาดของโรค การเว้นระยะห่างทำให้แบบดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กตั้งแต่ธุรกิจบริการ อาหาร ค้าปลีก เสริมสวย โรงแรมขนาดเล็ก สปา ฯลฯ ต้องเผชิญกับความต้องการลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน หลายธุรกิจปิดกิจการ ยอดขายและกำไรลดลงอย่างรวดเร็ว [6] สอดคล้องกับรายงานการประชุมของคณะกรรมการจังหวัดพบว่าเศรษฐกิจในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 หดตัวลงร้อยละ 34.4 เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปี พ.ศ. 2563 [7] การปิดกิจการและกำไรที่ลดลงอย่างพลิกผัน เป็นประเด็นปัญหาที่มีนัยสำคัญนำไปสู่ช่องว่างการวิจัย (Research Gap)

Block, Kohn, Miller and Ullrich (2015) [8] มีมุมมองต่อธุรกิจขนาดเล็ก (Small Business) ว่ามักแข่งด้วยต้นทุนต่ำ (Cost Leadership) Scarbrough and Zimmerer (2006) [9] มองในเชิงขนาด (Firm Size) เชื่อว่ามีขนาดเล็ก ข้อดีคือยืดหยุ่นและคล่องตัว แต่เห็นพ้องกันว่ามีความเสี่ยงและเงินทุนจำกัด ถ้าเผชิญกับปัญหาและขาดทุนมากกว่า 1 ไตรมาส จะเผชิญกับความท้าทายด้านสภาพคล่องและอาจต้องเลิกกิจการในที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดที่ Charles Robert Darwin เชื่อว่าผู้ไม่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงจะดำรงอยู่ไม่ได้ ในทำนองเดียวกันภายใต้ความไม่แน่นอนของ COVID-19 ที่เกิดขึ้น เมื่อเชื่อมโยงกับมุมมองข้างต้นกล่าวได้ว่าถ้าผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก (Small Business Operators) เผชิญกับปัญหาวิกฤติ การจะอยู่รอดและเติบโตเป็นเรื่องที่ท้าทาย การจะอยู่รอดและเติบโตได้ต้องมีการปรับตัว เรียนรู้เพื่อสร้างความสามารถใหม่ก้าวข้ามความไม่แน่นอนในปัจจุบัน

Vera and Crossan (2004) [10] เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงความคิด ด้วยการทำความเข้าใจในความคิดนั้นแล้วนำไปปฏิบัติ การเรียนรู้จะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้เรียนรู้เข้าใจ เกิด “พฤติกรรมปรับตัว (Adaptive Behavior)” นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ที่ดีกว่าเดิม ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง กล่าวได้ว่าการเรียนรู้ทำให้บุคคลได้ “ความรู้ชุดใหม่ขึ้นมาไปสู่การปฏิบัติใหม่ (New Process)” งานวิจัยของ Spanjer and Witte-loostuijn (2017) [11] เชื่อว่าการเรียนรู้ทำให้ผู้ประกอบการได้ความรู้และทักษะเพื่อการแข่งขันอย่างรู้เท่าทัน งานวิจัยที่นำการเรียนรู้มาใช้เพื่อพัฒนาเป็น “ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ใหม่” เพื่อตอบสนองอนาคต ของ Khosla and Gupta (2017) [12] ได้ข้อสรุปบนสมมติฐานของอนาคตที่ไม่แน่นอนว่าผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจะให้ความสำคัญกับความมุ่งมั่นที่จะเผชิญกับความไม่แน่นอนโดยพวกเขาจะยึดเป้าหมายที่ชัดเจนแต่มีความยืดหยุ่นในการตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลง ขณะที่ Yamakawa and Cardon (2015) [13] มีมุมมองอีกด้านหนึ่งของการเรียนรู้คือใช้ความล้มเหลวของการประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในญี่ปุ่นมาเป็นบทเรียน (Reflection) เพื่อปรับพฤติกรรมให้ดีขึ้น Yamakawa and Cardon ใช้ตัวอย่างของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมาสะท้อนบทเรียนผ่านพฤติกรรมที่ล้มเหลวและนำไปพัฒนาทักษะเพื่อเรียนรู้ในครั้งต่อไปในอนาคต เป็นการมองอีกด้านหนึ่งที่จำเป็น

ภายใต้การระบาดของ COVID-19 เป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อผลกำไรและการอยู่รอดของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก (Small Business Operators) และเป็นปัญหาที่นำไปสู่การวิจัยในครั้งนี้ ด้วยการค้นหาถึงพฤติกรรมปรับตัว (Adaptive Behavior) ภายใต้ความสำคัญกับเรียนรู้ ความแตกต่างกันของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กกับการเรียนรู้ และพฤติกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ ข้อค้นพบที่ได้จะเห็นถึงพฤติกรรมปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าในวงวิชาการ ประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

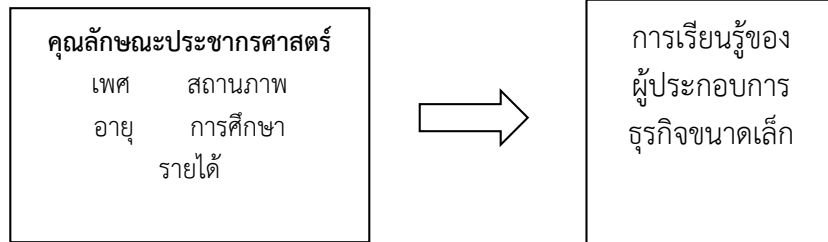
1. ศึกษาระดับความสำคัญในการเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก
2. ศึกษาความแตกต่างของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในการเรียนรู้ตามคุณลักษณะประชากร
3. ค้นหาพฤติกรรมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จผ่านการเรียนรู้ โดยผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กจะเลือกจากผู้ที่มีผลกำไรเหนือกว่าค่าเฉลี่ย

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเป็นแบบผสมผสานระหว่างงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการออกแบบเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเป็นแบบพรรณนาความ

ตามตัวแปรในกรอบแนวคิดอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีและงานวิจัยซึ่งผ่านการอภิปรายมาแล้วจากวรรณกรรมข้างต้น จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังรูปที่ 1 ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือคุณลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา และรายได้
2. ตัวแปรตาม คือ การเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

มาตรวัดการเรียนรู้ : เครื่องมือเชิงปริมาณ และเครื่องมือเชิงคุณภาพ

เครื่องมือเชิงปริมาณ : การตรวจสอบความตรงและความเชื่อถือได้

งานวิจัยนี้ใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและความตรงตามวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งเป็น การตรวจสอบความตรงในหลายมิติด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและความตรงตามวัตถุประสงค์ กระบวนการตรวจสอบโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเป็นผู้ให้คะแนนตัวแปรเชิงปฏิบัติการซึ่งคะแนนมีค่าระหว่าง 1 (มีความชัดเจน) ถึง -1 (ไม่มีความชัดเจน) โดยที่ 0 คือไม่แน่ใจ หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินให้คะแนนเรียบร้อยแล้วจึงนำคะแนนมารวมกันเพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ในแต่ละรายการข้อคำถาม ทั้งนี้การตรวจสอบความตรงตัวแปรปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่ยอมรับได้ต้องมีค่าดัชนีที่สูงกว่า .50 ข้อคำถาม 11 รายการ ถูกตัดออก 2 รายการ เนื่องจากมีค่าคะแนนต่ำกว่า 0.50 คงเหลือข้อคำถาม 9 รายการ ซึ่งมาตรวัดเกี่ยวกับการเรียนรู้มีค่าดัชนีรวมเท่ากับ .79 ยืนยันได้ว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาแต่ละรายการข้อคำถามที่เหมาะสม

หลังจากนั้นจึงนำรายการทั้ง 9 รายการ มาสร้างมาตรวัดแบบ Likert 5 ระดับ เพื่อวัดแรงจูงใจและเป้าหมายผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ประกอบการระบุระดับความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับรายการมาตราส่วนของแต่ละรายการ เริ่มตั้งแต่ 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ถึง 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) และนำมาตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ประยุกต์แนวคิดการสร้างมาตรวัดของ Piyawongwathana and Onkvisit (2021) [14] ผลการตรวจสอบความเชื่อถือได้ ประเมินความสม่ำเสมอภายในค่าสัมประสิทธิ์ มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เห็นพ้องกันสูง โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.95

การตรวจสอบเครื่องมือเชิงคุณภาพ

แบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview Protocol) ได้สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและทักษะการแก้ปัญหาของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในช่วงเผชิญโรคระบาด COVID-19 ภายใต้วรรณกรรมเกี่ยวกับการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคล เพื่อกำหนดขอบข่ายข้อมูลที่ต้องการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษาพร้อมนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญสามท่านตรวจสอบและแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

การสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยมีจุดเน้นที่การเรียนรู้ระดับบุคคล คือผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กเจ้าของคนเดียวในจังหวัดเพชรบุรี เป็นจังหวัดที่มีขนาดประชากรเป็นอันดับที่ 58 มีรายได้ต่อหัวเป็นลำดับที่ 25 ของประเทศไทยในปี 2562 (สำนักสถิติแห่งชาติ, 2555) [15] อย่างไรก็ตามในจำนวนผู้ประกอบการทั้งหมดย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องของขนาด (Firm Size) และประเภทธุรกิจ โดยธุรกิจส่วนใหญ่ดำเนินการในธุรกิจบริการ คำปลีก คำส่ง ฯลฯ เนื่องจากเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กเจ้าของคนเดียวเป็นหลัก จึงไม่มีกรอบการสุ่มตัวอย่าง (Non-Sampling Frame) ขนาดตัวอย่าง คำนวณโดย $n = Z^2pq/E^2$ กำหนดสัดส่วนประชากรเท่ากับร้อยละ 60 ยอมให้คาดเคลื่อนได้ร้อยละ 3.5 [16] การเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบใช้วิจารณญาณ (Judgmental Sampling) ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กเจ้าของคนเดียวประกอบธุรกิจช่วงที่เกิดโรคระบาดจนถึงปัจจุบัน ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 753 หน่วย โดยผู้ตอบกลับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก 300 หน่วย คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 39.84

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลจากการสำรวจ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในธุรกิจบริการ (ร้านค้าเบ็ดเตล็ด ขายปลีกเสื้อผ้า ร้านอาหาร โรงแรม ที่พัก แผงลอย ร้านทำผม และร้านสปา) ร้อยละ 42 ก่อตั้งกิจการระหว่าง 1-13 ปี ร้อยละ 56 เข้าพื้นที่ประกอบธุรกิจ ร้อยละ 50 สนใจการใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 80 อายุระหว่าง 24-41 ปี ร้อยละ 40.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.6 สถานภาพสมรส ร้อยละ 51 การศึกษาดำรงต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 59.7 สำหรับตารางที่ 1 เป็นการตอบโจทย์วัตถุประสงค์ที่ 1 ผ่านระดับการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคล ด้วยค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ด้วยตัวเองของผู้ประกอบการ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลของผู้ประกอบการ และกำไร

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคล	4.10	0.77
การเปิดใจรับต่อสิ่งใหม่	4.28	0.93
ความคิดริเริ่มอยากรู้เพื่อจะเรียน	4.15	0.89
ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้	4.12	0.91
ความรักที่มีต่อการเรียนรู้	4.12	0.84
ทักษะที่สำคัญต่อการเรียนรู้	4.11	0.95
ความมั่นใจตนเองต่อการเรียนรู้	4.07	0.96
ทักษะในการแก้ปัญหา	4.06	0.94
ความคิดสร้างสรรค์	4.06	0.96
แรงบันดาลใจต่อการหยั่งรู้อนาคต	4.03	0.88
กำไร	3.20	0.18

จากการพิจารณาการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลของผู้ประกอบการขนาดเล็กในจังหวัดเพชรบุรีโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) บนมาตรฐานวัดการเรียนรู้ด้วยตัวเองผู้ประกอบการขนาดเล็กมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้วยตัวเองในภาพรวมในระดับสูง (4.10) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายตัวแปรพบว่าผู้ประกอบการมีความเห็นต่อการเปิดใจรับต่อสิ่งใหม่ในระดับสูงมาก (4.28) ส่วนตัวแปรที่เหลืออยู่ในระดับสูง (4.15-4.03) ทั้งนี้ตัวแปรความรับผิดชอบในการเรียนรู้ กับตัวแปรความรักที่มีต่อการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.12 แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้มากกว่า (0.91) แสดงว่าผู้ตอบเห็นด้วยมากกว่า สำหรับตัวแปรด้านกำไรพบว่าผู้ประกอบการขนาดเล็กมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง (3.20)

ต่อไปเป็นการพิจารณาตอบโจทย์วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อค้นหาคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการเพื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของการเรียนรู้ผ่านเครื่องมือวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลด้านเพศกับการเรียนรู้

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t-test	ระดับนัยสำคัญ
ชาย	100	4.03	0.68	1.26	0.26
หญิง	200	4.14	0.80		

จากตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการที่มีเพศต่างกันไม่ได้ทำให้การเรียนรู้แตกต่างกัน ด้วยระดับนัยสำคัญ .26 เป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลด้านสถานภาพกับการเรียนรู้

แหล่งความแปรปรวน	Sum of squares	Degree of freedom	Mean Squares	F-test	ระดับนัยสำคัญ
ระหว่างกลุ่ม	0.68	4	0.17	0.23	0.88
ภายในกลุ่ม	177.19	295	0.60		
รวม	177.87	299			

จากตารางที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการที่มีสถานภาพต่างกันไม่ได้ทำให้การเรียนรู้แตกต่างกัน ด้วยระดับนัยสำคัญ 0.88 เป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลด้านอายุกับการเรียนรู้

แหล่งความแปรปรวน	Sum of squares	Degree of freedom	Mean Squares	F-test	ระดับนัยสำคัญ
ระหว่างกลุ่ม	19.95	4	4.98	9.31	0.00
ภายในกลุ่ม	157.91	295	0.53		
รวม	177.87	299			

จากตารางที่ 4 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการที่มีอายุต่างกันทำให้การเรียนรู้แตกต่างกัน ด้วยระดับนัยสำคัญ 0.00 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลด้านการศึกษากับการเรียนรู้

แหล่งความแปรปรวน	Sum of squares	Degree of freedom	Mean Squares	F-test	ระดับนัยสำคัญ
ระหว่างกลุ่ม	23.21	5	4.64	8.82	0.00
ภายในกลุ่ม	154.65	294	0.52		
รวม	177.87	299			

จากตารางที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการที่มีการศึกษาต่างกันทำให้การเรียนรู้แตกต่างกัน ด้วยระดับนัยสำคัญ 0.00 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างบุคคลด้านรายได้กับการเรียนรู้

แหล่งความแปรปรวน	Sum of squares	Degree of freedom	Mean Squares	F-test	ระดับนัยสำคัญ
ระหว่างกลุ่ม	12.74	5	2.54	4.53	0.00
ภายในกลุ่ม	165.12	294	0.56		
รวม	177.87	299			

จากตารางที่ 6 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการที่รายได้ต่างกันทำให้การเรียนรู้แตกต่างกัน

เพื่อตอบโจทย์วัตถุประสงค์ที่ 3 ค้นหาพฤติกรรมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จผ่านการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จจะพิจารณาจากผู้ที่มีผลกำไรเหนือค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยที่ได้จากการ Select Case โดยใช้ค่าเฉลี่ยด้านกำไรของกลุ่มตัวอย่าง 300 หน่วย ซึ่งพิจารณาเลือกจากผู้ประกอบการที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.20 ขึ้นไป ที่มีกำไรสูงกว่าค่าเฉลี่ย (Outperform) จำนวน 100 ราย ส่วนใหญ่อยู่ในธุรกิจบริการ ร้อยละ 50 ก่อตั้งกิจการระหว่าง 1-13 ปี ร้อยละ 65 มีพื้นที่ประกอบธุรกิจเป็นของตนเอง ร้อยละ 55 สนใจการใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 83 อายุระหว่าง 24-41 ปี ร้อยละ 42 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80 สถานภาพสมรส ร้อยละ 53 การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 53 และกลุ่มที่มีกำไรเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 3.20 ลงมา (Underperform) จำนวน 200 ราย ส่วนใหญ่อยู่ในธุรกิจบริการ ก่อตั้งกิจการระหว่าง 1-13 ปี ร้อยละ 51 ส่วนใหญ่เข้าพื้นที่ในการประกอบธุรกิจ ร้อยละ 55 สนใจการใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 78.50 อายุระหว่าง 24-41 ปี ร้อยละ 41 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60 สถานภาพสมรส ร้อยละ 50 การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 63

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ของผู้ประกอบการที่ได้จากการ Select Case

ตัวแปร	จำนวน	Mean	SD.	จำนวน	Mean	SD.
การเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคล	100	4.34	0.80	200	3.98	0.72
การเปิดใจรับต่อสิ่งใหม่	100	4.51	0.90	200	4.07	0.91
ความคิดริเริ่มอยากรู้เพื่อจะเรียน	100	4.48	0.88	200	3.99	0.85
ความคิดสร้างสรรค์	100	4.43	0.95	200	3.87	0.98
ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้	100	4.41	0.90	200	3.98	0.88
ทักษะในการแก้ปัญหา	100	4.31	1.01	200	3.94	0.81
ความมั่นใจตนเองต่อการเรียนรู้	100	4.29	0.97	200	3.96	0.99
ทักษะที่สำคัญต่อการเรียนรู้	100	4.28	0.94	200	4.03	0.99
ความรักที่มีต่อการเรียนรู้	100	4.21	0.00	200	4.07	0.82
แรงบันดาลใจต่อการหยั่งรูนาคต	100	4.19	0.99	200	3.96	0.84
กำไร	100	4.45	1.08	200	2.58	0.63

ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดเพชรบุรีที่ประสบความสำเร็จจำนวน 100 รายมีแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ภาพรวมในระดับสูงมาก (4.34) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายตัวแปรพบว่าผู้ประกอบการมีแรงจูงใจต่อการเรียนรู้สูงมาก 8 ตัวแปร (4.51-4.21) ขณะที่แรงบันดาลใจต่อการหยั่งรูนาคตต่ำสุดแต่ก็อยู่ในระดับสูง (4.19) สำหรับความพึงพอใจต่อผลกำไรพบว่าอยู่ระดับสูงมาก (4.45) ขณะที่กลุ่มที่ประสบความสำเร็จจำนวน 200 รายมีแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ในระดับสูงค่อนข้างมาทางปานกลาง (3.98) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายตัวแปรพบว่าผู้ประกอบการมีแรงจูงใจต่อการเรียนรู้สูง (4.07-3.87) สำหรับความพึงพอใจต่อผลกำไรพบว่าไม่พอใจต่อผลกำไร (2.58)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ใช้แบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น บอกเล่าปัญหาและทักษะในการแก้ปัญหาและให้ผู้ประกอบการขนาดเล็กในจังหวัดเพชรบุรีตอบซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวกับที่ตอบแบบสอบถามเชิงสำรวจตอบซึ่งมีผู้ตอบทั้งสิ้น 172 คน โดยแยกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ประเด็นที่ 1 เกี่ยวกับปัญหาในเชิงธุรกิจที่พบหากมองย้อนหลังไปช่วงที่ผู้ประกอบการเผชิญกับ COVID-19 และประเด็นที่ 2 การหาทางออกจากปัญหา ผลการสังเคราะห์เชิงเนื้อหาสามารถสรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาที่เผชิญในช่วง COVID-19 เป็นการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มองย้อนหลังไปตั้งแต่เกิดโรคระบาด COVID-19 เมื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ความเห็นว่าเป็นปัญหาใหม่ที่ไม่เคยเผชิญมาก่อน สิ่งที่เป็นปัญหาคือพฤติกรรมลูกค้าเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน เนื่องจากกังวลเรื่องสุขอนามัยเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ขณะที่ลูกค้าบางรายเริ่มประหยัดมากขึ้นเพราะกังวลเกี่ยวกับรายได้ที่อาจลดลงในอนาคต ทำให้ยอดขายลดลงเป็นผลต่อเนื่องจากลูกค้าลดลง

ประเด็นที่ 2 การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ต้องอาศัยความคิดเพื่อให้ได้มุมมองใหม่ไปแก้ปัญหาในมุมมองที่แตกต่างออกไปจากสถานการณ์ก่อนวิกฤติ COVID-19 แต่การจะคิดได้ “ต้องเปิดใจรับฟังเสียงลูกค้าเพราะลูกค้าที่บอกเราให้ทำบางสิ่งนั้นเขาต้องการอยู่กับเราต่อไป” เช่น การแนะนำว่าต้องมีฉลากกัน เพิ่มสุขภัณฑ์เกี่ยวกับการล้างมือ มีแอลกอฮอล์ ฯลฯ รวมถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตโดยมุ่งสุขอนามัยมากขึ้น ต้องอาศัยทักษะใหม่ (Re-Skills) การใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น

อภิปรายผล

ข้อค้นพบที่ได้จากการเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กภายใต้การระบาด COVID-19 สามารถนำมาสรุปตอบวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กมีการเรียนรู้ต่างกัน आय การศึกษาและรายได้บุคคล (ตารางที่ 4-6) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้ของบุคคลไม่ได้เป็นแบบแผนเดียวกันต่อมุมมองและตอบสนองปัญหาที่เผชิญ และไม่สามารถสรุปอย่างเด่นชัดว่าอายุ การศึกษาและรายได้สูงจะให้ความสำคัญกับการเรียนรู้มากกว่า

ในส่วนนี้จะเป็นการอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นที่น่าสนใจโดยเฉพาะวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่ออภิปรายถึงประเด็นพฤติกรรมหรือรูปแบบ (Pattern) การเรียนรู้ของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ โดยผลลัพธ์ที่ได้จากเทคนิควิเคราะห์ด้วยการ Select Case ทำให้ได้ประเด็นเพื่อนำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย 2 ประเด็น คือ พฤติกรรมหรือแบบแผน (Pattern) การเรียนรู้ของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จงานวิจัยนี้เรียกว่า Outperform และพฤติกรรมหรือแบบแผนการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่ล้มเหลวงาน วิจัยนี้เรียกว่า Underperform สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

พฤติกรรมหรือแบบแผนการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่ Outperform มีแรงจูงใจในการเรียนรู้และพอใจต่อกำไรสูงมาก กลุ่ม Outperform มีผลกำไรเหนือเส้นค่าเฉลี่ย (ตารางที่ 7) มีพฤติกรรมการเรียนรู้สูงมาก ข้อสังเกตกลุ่ม Outperform ทำให้จึงมุ่งเรียนรู้สูงมาก งานวิจัยเชื่อว่ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่สะสมความสามารถสูง แต่ไม่ยึดติดความสามารถเดิมพร้อมเปิดใจรับสิ่งใหม่และประยุกต์ใช้ความสามารถเดิมกับสิ่งใหม่ตลอดเวลา ซึ่ง Wick and Leon (1993) [17] ให้เหตุผลว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จสูงมักให้ความสำคัญกับการเรียนรู้สูงเพราะทำให้พวกเขาได้ความรู้และทักษะใหม่โดยเฉพาะเมื่อเงื่อนไขสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงจากเดิม ผู้ประกอบการกลุ่มนี้เมื่อดูจากตัวแปรปฏิบัติการ (Operational Variable) 4 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยในระดับ 4.40 ขึ้นไปพบว่าพวกเขาให้ความสำคัญกับการเปิดรับต่อสิ่งใหม่สูงมากเป็นครั้งแรก เป็นไปได้ว่าพวกเขาใช้ความสามารถเดิมที่สะสมไว้ประยุกต์เข้ากับความสามารถใหม่ เรียกว่าเป็น Open Mind Set ตามด้วยความคิดริเริ่มอยากรู้เพื่อจะนำไปสู่การเรียนรู้ซึ่งพวกเขาจะมองอนาคตอย่างมีเป้าหมายที่จับต้องได้และพร้อมสร้างขึ้นมา เรียกว่า Initiative ความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่ออนาคตในเส้นทางที่แตกต่างออกไป เรียกว่าเป็น Creative และความรับผิดชอบในการเรียนรู้มีแผนอย่างชัดเจนตลอด เรียกว่า Responsible

จากจุดเน้นของกลุ่ม Outperform ที่ใช้การเรียนรู้เพื่อเรียนรู้อย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นแบบแผนการเรียนรู้ที่ท้าทาย สอดคล้องกับ Marquardt [19] ที่ยืนยันว่าการเรียนรู้ทำให้ผู้คนปรับตัวได้ดีขึ้นและเร็วขึ้น ภายใต้ความไม่แน่นอน Marquardt ชี้ว่าเมื่อเผชิญกับสิ่งท้าทาย ยากลำบาก สิ่งที่ต้องทำคือเรียนรู้แบบคาดการณ์และตอบสนอง (anticipatory learning) ด้วยการสร้างความเป็นไปได้ของทางเลือก ซึ่ง Khosla and Gupta [12] ชี้ว่าผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูงมักให้ความสำคัญกับกระบวนการทางความคิดเพื่อนำไปพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ตลอดเวลา และงานวิจัยของ Spanjer and Witteloostuijn [11] ชี้ว่าผู้ประกอบการที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้มักมีสมรรถนะสูงและผลประกอบการสูงเช่นกัน ทั้งนี้ยังมีข้อสงสัยที่ได้จากงานวิจัยคือความสำเร็จอาจขึ้นกับประเภทของปัญหาหรืออนาคตที่พวกเขาเผชิญด้วยว่าเหมาะสมกับการเรียนรู้รูปแบบใด

กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่ Underperform หรือมีผลกำไรใต้เส้นค่าเฉลี่ย กลุ่มนี้ไม่พอใจกับผลกำไรและมีแรงจูงใจต่อการเรียนรู้สูงค่อนข้างมาทางปานกลาง จากตัวแปรปฏิบัติการ พบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการเปิดรับต่อสิ่งใหม่ ๆ ความรักที่มีต่อการเรียนรู้ และทักษะที่มีต่อการเรียนรู้ ตามลำดับ ข้อสังเกตกลุ่มนี้มีจุดเน้นที่การเปิดรับสิ่งใหม่ การมีความรักและทักษะต่อการเรียนรู้ เป็นลำดับต้นๆในการเรียนรู้ แต่จุดเน้นของการเรียนรู้กลุ่มนี้พบว่าพวกเขาทำไม่ได้ไม่น่าพอใจ สิ่งที่พบอาจนำไปสู่การสะท้อนถึงบทเรียน (Reflection) เพื่อพัฒนาให้ดีขึ้น สอดคล้องกับสิ่งที่ Yamakawa and Cardon [13] ชี้ว่าความล้มเหลวของผู้ประกอบการสามารถนำมาใช้เป็นบทเรียนและพัฒนาให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป

ข้อสังเกตจากงานวิจัยคือผู้ประกอบการมีแรงจูงใจในการเรียนรู้สูงมากจะมีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม Outperform กลุ่มนี้จะเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลงพร้อมกันใช้ความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์เพื่อฟื้นฟู (Refresh) เสริมสร้างและปรับแต่ง (Reinforce & Refine) ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เมื่อพิจารณาถึงลงไปพบว่าโมเดลการเรียนรู้แบบนี้สามารถทำกำไรได้ดีภายใต้ความไม่แน่นอนจากโรคระบาด แต่กลุ่มที่ 2 แม้จะเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลงแต่อาจมีพื้นที่ปลอดภัย (Comfort Zone) คือใช้ทักษะเดิมมากกว่าเปิดพื้นที่ใหม่ในการเรียนรู้ สามารถนำการเรียนรู้ในแบบที่ 2 มาใช้เป็นบทเรียนเพื่อสะท้อนพฤติกรรมการเรียนรู้ก้าวหน้าขึ้นต่อไป ทั้ง 2 กลุ่มต่างเรียนรู้โดยการคิด ได้มาซึ่งข้อมูลและนำไปปฏิบัติสอดคล้องกับที่ Knowles [20] และ Vera and Crossan [10] ได้ยืนยันถึงกระบวนการเรียนรู้

สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาสรุปได้ว่าผู้ประกอบการมีจุดเน้นในการเรียนรู้ด้วยการรับฟังสิ่งที่ลูกค้าแนะนำ และนำไปสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการตอบสนองลูกค้าภายใต้วิกฤติ แม้ว่าข้อมูลจากการสำรวจจะพบว่าแต่ละกลุ่มจะให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ไม่เท่ากันก็ตาม ทั้งการสำรวจและสัมภาษณ์ต่างชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้มีความสำคัญ สอดคล้องกับ Kim [21] ที่ชี้ว่า เมื่อธุรกิจเผชิญกับปัญหาใหม่ๆ การเรียนรู้จะสามารถนำไปสู่การปรับกรอบความคิดใหม่ (New Mental Model) ทำให้ได้ความรู้ใหม่เพื่อปรับกระบวนการทางธุรกิจนำไปสู่การแก้ปัญหาที่อาจทำให้ธุรกิจล้มเหลว

ผลการวิจัยที่ได้อภิปรายโดยเฉพาะประเด็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่ Outperform ยืนยันได้ว่ากลุ่มที่ประสบความสำเร็จให้ความสำคัญกับการเรียนรู้โดยเฉพาะการไม่ยึดติดประสบการณ์เดิมด้วยการเปิดรับต่อสิ่งใหม่ๆ หรือ Open Mind Set ความคิดริเริ่มอยากรู้เพื่อจะนำไปสู่การเรียนรู้ หรือ Initiative ความคิดสร้างสรรค์ในเส้นทางที่แตกต่างออกไป หรือ Creative และความรับผิดชอบในการเรียนรู้ หรือ Responsible สามารถนำไปสู่ประเด็นซึ่งเป็นความรู้ใหม่ (New Knowledge) นำเสนอด้วยรูปแบบการเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่ Outperform เรียกว่า “OICR Pattern” ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมหรือ “หลักการ (Principles)” และได้นำเสนอให้หัวข้อต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยในหัวข้อเรื่อง “การเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ภายใต้การระบาด COVID-19” ผู้วิจัยค้นพบประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ “กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ที่ Outperform ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และสะท้อนออกมาที่ผลกำไรสูงกว่าค่าเฉลี่ย” ผู้วิจัยเชื่อว่า ข้อค้นพบดังกล่าว หากนำมาเป็นข้อเสนอแนะแล้ว จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้ประกอบการเพื่อสร้างความสามารถทางการแข่งขันต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ (Analogy) ด้านการเรียนรู้ คือ “OICR Pattern” ซึ่งเป็น Pattern ที่ได้มาจากพฤติกรรมกรรมการปรับตัว (Adaptive Behavior) ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ที่ประสบความสำเร็จ โดยผู้ประกอบการกลุ่มนี้เลือกจากกำไรเหนือค่าเฉลี่ย แล้วนำมาพิจารณาว่าพวกเขาให้ความสำคัญการปรับตัวอะไรบ้าง ผู้วิจัยเชื่อว่า ข้อค้นพบดังกล่าว หากนำมาเป็นข้อเสนอแนะแล้ว จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็และนำไปสู่การปรับตัวของผู้ประกอบการขนาดเล็ ดังนี้

ข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้ “OICR Pattern” ซึ่งได้จากงานวิจัย ในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ที่ประสบความสำเร็จด้วยการมีผลกำไรที่ Outperform ความสำคัญของ OICR Pattern ซึ่งมีที่มาจากแนวความคิดการเรียนรู้ และสรุปเป็นรูปแบบ สามารถอธิบายได้ดังนี้

O หมายถึง การเปิดใจรับต่อสิ่งใหม่ (Open Mind Set)

I หมายถึง ความคิดริเริ่มอยากรู้เพื่อจะเรียน (Initiative)

C หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์ (Creative)

R หมายถึง ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ (Responsible)

จากข้อค้นพบในการเรียนรู้ในกลุ่ม Outperform สามารถสรุปเป็น “หลักการพื้นฐาน OICR Pattern” (Principles of OICR Pattern) และ “การนำไปปฏิบัติได้จริงทางการจัดการธุรกิจ” ดังต่อไปนี้

หลักการพื้นฐาน การเปิดใจรับต่อสิ่งใหม่ คือการใช้ความสามารถเดิมขยายสู่ความสามารถใหม่โดยไม่ยึดกรอบความเชื่อเก่า แนวทางปฏิบัติคือการฝึกปฏิบัติอย่างเชี่ยวชาญและรู้ที่จะผสมความรู้แบบฝังลึก พร้อมเปิดรับสิ่งใหม่ตลอดเวลาด้วยมุมมองเชิงบวก ภายใต้ความเชื่อในการค้นหาทางออกทั้งเชิงโอกาสและความท้าทาย มีความเต็มใจที่จะเปิดรับการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากเดิม

หลักการพื้นฐาน ความคิดริเริ่มอยากรู้เพื่อจะเรียน คือการริเริ่มสิ่งใหม่เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ แนวทางปฏิบัติคือการกระทำที่ยืดหยุ่นเป้าหมายที่ชัดเจน และมีวิธีการขั้นตอนการทำงานที่แตกต่างจากเดิมและอาศัยการเรียนรู้โดยมีจุดเน้นที่เป้าหมายและความมีประสิทธิภาพร่วมกัน

หลักการพื้นฐาน ความคิดสร้างสรรค์ คือการขยายมุมมองความคิดหลายทิศทาง สำหรับแนวทางปฏิบัติคือการเปิดช่องว่างความคิดใหม่อยู่ตลอดเวลา ใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างทักษะและความสามารถใหม่เพื่ออนาคต ทำให้สามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและความรวดเร็วก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง ระบุปัญหาที่เผชิญและออกแบบความคิดเพื่อก้าวข้ามปัญหาด้วยวิธีการใหม่

หลักการพื้นฐาน ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ คือมีแผนการและวิธีการให้เป็นไปตามแผน แนวทางปฏิบัติคือการมีจุดมุ่งหมายและมีความพร้อมที่จะเรียนรู้นำไปปฏิบัติอย่างอดทนอย่างมีแบบแผน

ภายใต้แนวคิด OICR Pattern ที่ได้จากพฤติกรรมกรรมการปรับตัว ผ่านการเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ที่สามารถปรับตัวตอบสนองต่อความท้าทายที่เผชิญจาก COVID-19 ในเชิงทฤษฎีเชื่อว่านอกจากการปรับตัวแล้ว ในอนาคตอาจต้องให้ความสำคัญกับการคาดการณ์โอกาสและความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นเพื่อเรียนรู้ใหม่สร้างความสามารถดักหน้าอนาคต งานวิจัยนี้เป็นเพียงการศึกษาโดยสังเขป ในอนาคตอาจต้องขยายให้ลึกซึ้งมากขึ้นโดยเฉพาะอิทธิพลของการเรียนรู้ที่มีต่อกระบวนการทางธุรกิจและความได้เปรียบในการแข่งขัน ทั้งในเชิงแนวความคิดและเชิงประจักษ์ เพื่อจำแนกแยกแยะการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในอนาคตควรมีการขยายให้ลึกซึ้งมากขึ้นโดยเฉพาะอิทธิพลของการเรียนรู้ที่มีต่อกระบวนการทางธุรกิจและความได้เปรียบในการแข่งขัน ทั้งในเชิงแนวความคิด และเชิงประจักษ์ เพื่อจำแนกการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาผลของการเรียนรู้กับนวัตกรรมในเชิงกระบวนการหรือผลิตภัณฑ์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการประกอบการธุรกิจรวมถึงพัฒนาสินค้าและบริการในรูปแบบใหม่เพื่อตอบสนองต่อผู้ประกอบการและความคาดหวังลูกค้าในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- [1] WHO Health Emergency Dashboard. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2564] เข้าถึงได้จาก <https://covid19.who.int/region/sear/country/th>

- [2] McKinsey & Company. COVID-19: Briefing Materials, Global Health and Crisis Response. [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2563] เข้าถึงได้จาก <https://mekinsy.com>
- [3] MSME White Paper 2021. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2564] เข้าถึงได้จาก https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20200702144033.pdf
- [4] สำนักงานคลังจังหวัดเพชรบุรี. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2564] เข้าถึงได้จาก <https://www.opsmoac.go.th/phetchaburi-dwl-files-421091791367>
- [5] วีระ อ่าพันธ์. เมืองเพชร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย; 2553.
- [6] ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก. (15-28 กุมภาพันธ์ 2564). อำเภอเมืองเพชรบุรี. สัมภาษณ์
- [7] สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี. รายงานการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจจังหวัดเพชรบุรี. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2564] เข้าถึงได้จาก <https://www.petchaburi.go.th>
- [8] Block J H. Kohn K, Miller D & Ullrich K. Necessity entrepreneurship and competitive strategy. Small Business Economics 2015; 44(1): 37-54.
- [9] Scarborough, N M. & Zimmerer, T W. Effective small business management: an entrepreneurial approach. Prentice-Hall; 2006.
- [10] Vera, D. & Crossan, M. Strategic leadership and organizational learning. Academy of Management Review 2004; 29: 222-240.
- [11] Spanjer, S. & Witteloostuijn, A.V. The entrepreneur's experiential diversity and entrepreneurial performance. Small Business Economics 2017; 49(1): 141-161.
- [12] Khosla, A. & Gupta, P. Traits of Successful Entrepreneurs. The Journal of Private Equity 2017; 20(3): 12-15.
- [13] Yamakawa, Y. & Cardon, M.S. Causal ascriptions and perceived learning from entrepreneurial failure. Small Business Economics 2015; 44(4): 797-820.
- [14] Piyawongwathana, P.& Onkvisit, S. Corporate parenting advantage: Conceptual, methodological, and empirical considerations. Journal of Global Business Insights 2021; 6(1) : 26-38.
- [15] สำนักสถิติแห่งชาติ. สำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555. สำนักงานสถิติแห่งชาติ; 2555.
- [16] Zikmund, W G., Babain B J., Carr, J C. & Griffin, M. Business Research Method (eighth edition). South-Western; 2010.
- [17] Wick, C.W. & Leon, L.S. The Learning Edge: How Smart Managers and Smart Companies Stay Ahead. United States of America: McGraw-Hill; 1993.
- [18] Byrne, J., Delmar, F., Fayolle J. & Lamine, W. Training corporate entrepreneurs: an action learning approach. Small Business Economics 2016; 47(2): 479-506.
- [19] Marquardt, M. J. Building the Learning Organization: A System Approach to. Quantum Improvement and Global Success. McGraw-Hill; 1996.
- [20] Knowles, M. S. Self-directed learning: A guide for learners and teachers. Prentice-Hall; 1975.
- [21] Kim, D.H. The link between individual and organizational learning. Sloan Management Review 1993; 35(1): 37-50.

การศึกษาลักษณะความผิดพลาดและสาเหตุความผิดพลาดของการใช้คำกริยาที่แสดงการ รู้หรือเข้าใจ (知道类动词) กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

The Study Nature of Errors in the Use of Verbs that Express Knowledge or Understanding (ZHIDAOLEI DONGCI), a Case Study of Phetchaburi Rajabhat University

พรเพ็ญ จูไรยานนท์* และ ธนัฐลา ลากเลิศ
Pornpen Juraiyanon* and Thanuttha Larblerd

สาขาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Chinese Major, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: wanxichun@hotmail.com

Received: 21 August 2021, Revised: 17 November 2021, Accepted: 04 April 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) และเพื่อวิเคราะห์สาเหตุความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาชั้นปีที่ 2-4 ชั้นปีละ 10 คน จำนวนทั้งสิ้น 30 คน ปีการศึกษา 1/2563 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการสุ่มแบบโควตา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบทดสอบการใช้ คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) จำนวน 20 ข้อ

ผลวิจัยพบว่า ข้อผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) ลักษณะการใช้ที่ผิด จำนวน 347 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.83 ซึ่งสามารถอธิบายได้รายละเอียดได้ดังนี้ ลักษณะการใช้ “知道” ที่ผิด จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ลักษณะการใช้ “懂” ที่ผิด จำนวน 91 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.83 ลักษณะการใช้ “明白” ที่ผิด จำนวน 138 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 76.67 ลักษณะการใช้ “了解” ที่ผิด จำนวน 147 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 70 ลักษณะการใช้ “理解” ที่ผิด จำนวน 44 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 73.33 และลักษณะการใช้ “熟悉” ที่ผิด จำนวน 135 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 90 สาเหตุในการใช้คำที่ผิดส่วนใหญ่มาจาก การไม่เข้าใจในไวยากรณ์ และข้อแตกต่างของความหมายของแต่ละคำที่ชัดเจน

คำสำคัญ : คำกริยา คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) วิเคราะห์ข้อผิดพลาด

Abstract

This research aimed to study the nature of errors in the use of verbs that express knowledge or understanding (ZHIDAOLEI DONGCI) and to analyze the causes of errors in the use of verbs expressing knowledge or understanding (ZHIDAOLEI DONGCI). The sample group used in this research was the 2nd - 4th-year students, 10 students from each year. The total number of the sample was 30 students in academic year 1/2020, Chinese Language Department Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University. The quota random sampling technique was used in this study. The tool used in this research was a 20 questions test of verbs showing knowledge or understanding (ZHIDAOLEI DONGCI).

The results showed that errors in the use of verbs expressing knowledge or understanding (ZHIDAOLEI DONGCI) were 347 times, representing 57.83%, which can be described in detail as follows. The wrong use of “ZHI DAO”, 33.33%, the wrong use of “DONG”, 91 times, representing 75.83%. The wrong use of “MING BAI”, 138, representing 76.67%. The wrong use of “LIAO JIE” 147 times, representing 70%. The wrong use of “LI JIE” 44 times, representing 73.33%, and the wrong use of “SHU XI” 135 times, representing 90 percent. The incomprehensible grammar and the difference in the meaning of each word clearly.

Keywords : Verbs, Verbs Expressing Knowledge or Understanding (ZHIDAOLEI DONGCI), Error Analysis

บทนำ

การศึกษาทางด้านภาษามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะการศึกษาภาษาจีน การใช้ภาษาจีนมีการใช้อย่างแพร่หลายและเพิ่มขึ้นทุกวัน ในปี พ.ศ. 2535 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ภาษาจีนกลางมีสถานะเท่ากับภาษาต่างประเทศอื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น และในปีพ.ศ. 2541 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศให้ภาษาจีนกลางเป็นภาษาต่างประเทศอีกวิชาหนึ่งที่ใช้ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย

ภาษาจีนและภาษาไทยล้วนอยู่ในตระกูลภาษาเดียวกัน มีสิ่งที่เหมือนกันอยู่หลายประการ รวมถึงไวยากรณ์ เช่น การเรียงคำและโครงสร้างประโยค อย่างไรก็ตามผู้เรียนชาวไทยก็ยังมีปัญหาต่าง ๆ เช่น การเลือกใช้คำศัพท์ การเพิ่มส่วนขยายต่าง ๆ เข้าไปในประโยค ลำดับของคำชนิดต่างๆ และความแตกต่างเหล่านี้ได้กลายเป็นปัญหาในการเรียนการสอนภาษาจีน

ปัญหาในการเรียนการสอนมีมากมาย ปัญหาที่พบ คือ การใช้คำกริยา บรรจบ พันธุมธา [1] ได้ให้รายละเอียดของ คำกริยาไว้ดังนี้ คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการของนาม หรือสรรพนาม หรือคำอื่นที่ทำหน้าที่ได้อย่าง นาม คำกริยา เหยิน จิ่ง เหวิน [2] แบ่งคำกริยาออกเป็น 6 ประเภท คือ 1) กริยาแสดงการกระทำ พฤติกรรม 2) กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงการพัฒนา 3) กริยาแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด 4) กริยาแสดงการสั่งการขอร้อง 5) กริยาแสดงการวินิจฉัย การครอบครอง การดำรงอยู่ และ 6) กริยาแสดงทิศทางการเคลื่อนไหว และยังแบ่งกริยาออกเป็นอีก 2 ประเภทคือ สกรรมกริยา กับ อกรรมกริยา จากประเภทคำกริยาในภาษาจีนที่มีผู้แบ่งไว้มีการใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกัน สามารถสรุปได้คือ แบ่งเป็นกริยาแสดงการกระทำ พฤติกรรม กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง การพัฒนากริยาแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดหรือ สภาพการณ์กริยาแสดงการสั่งการขอร้อง (ความสัมพันธ์) กริยาแสดงการวินิจฉัย การครอบครอง การดำรงอยู่ กริยาแสดงทิศทางการเคลื่อนไหว กริยาแสดงความเป็นไปได้ ซึ่งกริยาเหล่านี้สามารถแบ่งออกเป็น สกรรมกริยาและอกรรมกริยา

คำกริยาที่มีความหมายใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะคำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) [3] การรู้การเข้าใจอย่างถ่องแท้ในคำกริยา ความหมายของคำ ภาษาจีนหนึ่งความหมายใช้ได้หลายคำ และการใช้อย่างจริงจังจะต้องและเห็นผลนั้นก็เป็นอย่างหนึ่งเรื่องที่เราควรใส่ใจและให้ความสำคัญ

ดังนั้นด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คล้ายคลึงกัน โดยผู้วิจัยได้สำรวจและพบว่า โดยเฉพาะ คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) ได้แก่ “懂”、“知道”、“了解”、“理解”、“明白”、“熟悉” เป็นคำที่พบว่ามีการใช้สับสนและผิดพลาดอยู่บ่อยครั้ง ผู้วิจัยจึงศึกษาลักษณะความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) และวิเคราะห์สาเหตุความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词)

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词)
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词)

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาลักษณะความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) และเพื่อวิเคราะห์สาเหตุความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词)
2. ขอบเขตด้านประชากร งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มประชากรเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และเลือกกลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยกระจายสัดส่วนนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนชั้น ปีที่ 2-4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ชั้นปีละ 10 คน จำนวน 30 คน

การดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบทดสอบและแบบสอบถาม เกี่ยวกับการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) ที่ผิดพลาดแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ
- ส่วนที่ 2 แบบทดสอบ (Test) จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถาม เกี่ยวกับสาเหตุและข้อผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามชนิดปลายเปิด(Open-ended form) เกี่ยวกับสาเหตุการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) ที่ผิดพลาด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎี จากหนังสือ เอกสารบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดและนิยามคำศัพท์ในการสร้างเครื่องมือ

3. สร้างแบบทดสอบและแบบสอบถาม เกี่ยวกับการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) ที่ผิดพลาด

4. นำแบบสอบถามและแบบทดสอบที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน โดยให้ตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ตรงตามเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามและแบบทดสอบ ทำการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

6. นำแบบสอบถามและแบบทดสอบ ไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนชั้นปีที่ 2-4 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ปีละ 10 คน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบและแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. นำผลที่ได้จากการทดสอบและสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วจึงนำไปตรวจให้ คะแนนตามเกณฑ์และวิธีการให้คะแนนที่อธิบายไว้ในหัวข้อการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ นำข้อมูลที่ได้บันทึกลงเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์การทำแบบทดสอบเพื่อศึกษาลักษณะความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) และวิเคราะห์สาเหตุความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) โดยวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัย เรื่อง “การศึกษาลักษณะความผิดพลาดและสาเหตุความผิดพลาดของการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี” ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ความผิดพลาดของการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词)

การวิเคราะห์ลักษณะการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词)

คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) ในภาษาไทยนั้นมีเพียงแค่คำว่า “รู้” “เข้าใจ” ซึ่งใช้ได้กับทุกสถานการณ์หรือบริบทต่าง ๆ ก็ล้วนแต่ใช้ทั้งสองคำนี้ แต่เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาจีน จึงเกิดการใช้ที่สับสนกันขึ้น เนื่องจากในภาษาจีนนั้นมีกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) ที่หลากหลายและการใช้ก็แตกต่างกัน บางคำสามารถใช้แทนกันได้ บางคำไม่สามารถใช้แทนกันได้ และอีกทั้งบางคำอาจจะมีจุดแตกต่างกันในการใช้ จึงทำให้เกิดความผิดพลาดในการใช้ ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็นลักษณะการใช้ที่ผิดพลาดได้ ดังนี้

วิเคราะห์ลักษณะความผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) จำแนกตามคำ

1) วิเคราะห์ลักษณะความผิดพลาดในการใช้คำกริยา “知道”

จากการวิเคราะห์ พบว่า นักศึกษาใช้คำกริยา“知道”ที่ถูกต้อง คิดเป็น ร้อยละ 96.67 และลักษณะการใช้คำกริยา “知道” ที่ผิด คิดเป็นร้อยละ 3.33 พบว่าการใช้คำกริยา “知道” ผิดพลาดและสับสนกับคำกริยาอื่นๆ ในประเภทเดียวกันค่อนข้างน้อย พบการใช้ผิดพลาดกับคำกริยา“懂”、“了解”และ“明白” สามารถวิเคราะห์ได้ดังตัวอย่างที่ยกมาดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

你懂他在哪儿吗? (知道)

คุณรู้ว่าเขาอยู่ที่ไหนหรือเปล่า (รู้ , เข้าใจ)

จากประโยคข้างต้นควรเลือกใช้คำว่า 知道 แต่กลับพบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้ผิดใช้คำว่า 懂 แทน ซึ่ง 知道 ในประโยคนี้คือ เป็นคำกริยา 动词 (Dòngcí) ซึ่งแปลว่า “รู้” เป็นการรู้เข้าใจในข้อเท็จจริง (เรื่องราว , เหตุการณ์ของเรื่องราวนั้น) ซึ่งกรรมจะเป็นคนหรือเรื่องราวต่าง ๆ ก็ได้ ส่วน 懂 ก็เป็นคำกริยา 动词 (Dòngcí) ซึ่งแปลว่า “รู้” “เข้าใจ” แต่จะเป็นในการมีความรู้ความสามารถในด้านแขนงหนึ่งๆ โดยเฉพาะ ซึ่งใช้ในรูปประโยคข้างต้นไม่ได้

ตัวอย่างที่ 2

你了解我的手机号码吗? (知道)

คุณต้องการรู้หมายเลขโทรศัพท์ของเขาไหม (รู้ , เข้าใจ)

จากประโยคข้างต้นจะเห็นได้ว่าประโยคแรกนั้นควรจะตอบคำว่า 知道 ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง แต่ กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบคำว่า 了解 ซึ่งความหมายและข้อกำหนดนั้นไม่สามารถใช้ในบริบทของประโยคนี้ได้ ซึ่ง 知道 ในประโยคนี้เป็นการรู้ต้องการรู้เบอร์โทรศัพท์ของเขาเท่านั้น ส่วน 了解 ซึ่งแปลว่า “รู้”เป็นการรู้ การเข้าใจสถานการณ์หรือ เหตุการณ์ซึ่งได้มาด้วยการใช้ระยะเวลาหรือประสบการณ์ มีความลึกซึ้ง ใช้ในประโยคข้างต้นไม่ได้

2) วิเคราะห์ลักษณะความผิดพลาดในการใช้คำกริยา “懂”

จากการวิเคราะห์ พบว่า ความผิดพลาดในการใช้คำกริยา “懂”ของนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ75.83 และลักษณะการใช้ความถูกต้องในการใช้คำกริยา “懂”ของนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 24.17 พบว่าการใช้คำกริยา “懂”ผิดพลาด สับสน กับคำกริยาอื่น ๆ ในประเภทเดียวกัน พบการใช้ผิดพลาดกับคำกริยา“了解”และ“明白” มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.26 และร้อยละ 24.16

ตัวอย่างที่ 3

他明白电脑。 (懂)

เขามีความรู้ในด้านคอมพิวเตอร์ รู้ , เข้าใจ (สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้)

จากประโยคข้างต้นควรเลือกใช้คำว่า 懂 แต่กลับพบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ คำว่า 明白 แทน ซึ่ง คำว่า 懂 นั้นคือรู้ เข้าใจ (มีความสามารถแขนงใดแขนงหนึ่ง) ส่วนคำว่า 明白 จะแปลว่ารู้ เป็นการรู้แบบ ชัดเจนแล้ว แบบแน่ใจ ใช้ในบริบทนี้ไม่ได้

ตัวอย่างที่ 4

他不仅了解英语而且还会说汉语。 (懂)

เขาไม่เพียงแต่รู้ เข้าใจภาษาอังกฤษ อีกทั้งเขายังสามารถพูดภาษาจีนได้ (รู้ , เข้าใจ)

จากประโยคข้างต้นควรใช้คำว่า 懂 แต่พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ คำว่า 了解 แทน ซึ่งในประโยคนี้จะแสดงถึงบุคคลที่มีความสามารถไม่เพียงแต่พูดภาษาอังกฤษได้ แต่บุคคลนั้นยังสามารถพูดภาษาจีนได้ซึ่งคำว่า 懂 แสดงถึงคำว่ารู้ เข้าใจ ความสามารถในการด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนคำว่า 了解 ก็แปลว่ารู้ เข้าใจ แต่จะเป็นรู้หรือเข้าใจในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ ซึ่งใช้ในบริบทนี้ไม่ได้

3) ลักษณะการใช้คำกริยา “明白”ผิดพลาด

ตัวอย่างที่ 5

你是怎么想的, 我心里十分懂。 (明白)

คุณคิดยังไงในใจของฉันรู้ดีที่ที่สุด (รู้ , เข้าใจ)

จากประโยคควรเลือกใช้ 明白 แต่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้ 懂 แทนซึ่งทำให้ได้คำตอบที่ผิด จากประโยคนี้จะสังเกตจุดแตกต่างทางไวยากรณ์ได้ว่า คำว่า 懂 ไม่สามารถเติม 副词 หรือคำวิเศษณ์ไว้ ข้างหน้าได้ ในประโยคข้างต้นคือคำว่า 十分 แตกต่างจาก 明白 ที่สามารถเติม 十分 ไว้ข้างหน้าได้

ตัวอย่างที่ 6

化学知识很难学得了解。 (明白)

ความรู้ทางเคมี ยากที่จะเรียนเข้าใจ (รู้, เข้าใจ)

จากประโยคควรเลือกใช้ 明白 แต่พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกใช้คำว่า 了解 ซึ่งถึงแม้ว่าสองคำนี้จะ แปลว่า รู้ เข้าใจ เหมือนกันนั้นแต่ว่าแต่ละตัวนั้นมีการใช้ที่แตกต่างกัน ซึ่งคำว่า 了解 นั้นจะเป็นการรู้หรือ เข้าใจในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ ซึ่งได้มาด้วยการใช้ระยะเวลาหรือจากประสบการณ์ ซึ่งในบริบทข้างต้น ควรเลือกใช้ 明白 จึงจะเหมาะสมที่สุด

4) ลักษณะการใช้คำกริยา “了解” ที่ผิดพลาด

ตัวอย่างที่ 7

我想了解一下这个大学的情况。 (了解)

ฉันอยากรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของมหาวิทยาลัยนี้ (รู้, เข้าใจ)

จากประโยค 我想一下这个大学的情况。 ไม่สามารถตอบ 理解 แทน 了解 ได้ เพราะว่าจุดแตกต่างในการใช้ทางไวยากรณ์มีอยู่ว่า 理解 ไม่สามารถใช้รวมกันกับ 情况 ได้ ซึ่งใน ประโยคอย่างเห็นได้ชัด

5) ลักษณะการใช้คำกริยา “理解” ที่ผิดพลาด

ตัวอย่างที่ 8

我真不熟悉你为什么这样做。 (理解)

ฉันไม่รู้จ้ก คุณเคย จริง ๆ ว่าทำไมคุณถึงทำอย่างนี้ (รู้, เข้าใจ)

จากประโยคข้างต้นควรเลือกใช้คำว่า 理解 แต่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้คำว่า 熟悉 ซึ่งในประโยค ข้างต้นนั้นจะแสดงถึงว่าฉันไม่รู้เลยจริง ๆ ว่าทำไมเขาถึงทำอย่างนั้น ควรใช้ 理解 ซึ่งเป็นการรู้ เข้าใจ เข้าใจ ในเหตุผล เรื่องราวความคิดเห็นและมุมมองต่าง ๆ จะเป็นการรู้แบบมีระดับการรู้ เข้าใจ ส่วนคำว่า 熟悉 จะ แปลว่า คุณเคย รู้จักกันเป็นอย่างดี ในบริบทนี้ คำว่า 熟悉 ใช้ไม่ได้

6) ลักษณะการใช้คำกริยา “熟悉” ที่ผิดพลาด

ตัวอย่างที่ 9

你先懂一下这里的情况，然后再开展工作。 (熟悉)

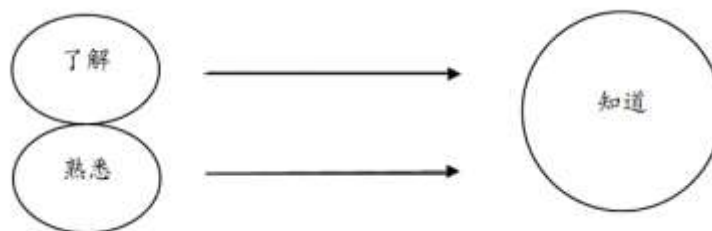
คุณต้องเข้าใจกับสถานการณ์ของที่นี่ก่อน หลังจากนั้นค่อยเริ่มทำงาน (รู้จัก คุณเคย)

จากประโยคข้างต้น ควรเลือกตอบ 熟悉 แต่จะเห็นได้ว่าการกลุ่มตัวอย่างเลือกใช้คำว่า 懂 แทน นั้นผิดบริบทของรูปของประโยค 你先熟悉一下这里的情况，然后再开展工作。 เพราะฉันต้องคุ้นเคยกับสถานที่นี้หรือสถานที่ทำงานก่อน จึงจะเริ่มงานได้ ไซ้ไซ้การเข้าใจกับที่นี่ ก่อน จึงจะเริ่มงานได้ ซึ่งอาจเกิดจากการการใช้คำที่ความหมายนั้นแสดงเจตนาผิด

2. การวิเคราะห์รูปแบบลักษณะการผิดพลาด

การวิเคราะห์รูปแบบลักษณะการใช้คำกริยาชนิด “知道类动词” ที่ผิดพลาดพบลักษณะ ความสัมพันธ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ รูปแบบความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียวและรูปแบบความสัมพันธ์แบบสองทิศทาง โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียว

รูปที่ 1 แสดงลักษณะทิศทางความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียว

จากรูปที่ 1 ด้านบนจะแสดงลักษณะทิศทางความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียวซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้ 了解、熟悉 แทน 知道 ในขณะเดียวกันพบว่า ไม่มีการใช้ 知道 แทน 了解 ข 熟悉 ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 10

到中国个地去旅游，可以加深对中国的知道。(了解)

ไปเที่ยวที่แห่งหนึ่งในประเทศจีน สามารถเข้าใจประเทศจีนได้อย่างลึกซึ้ง (รู้, เข้าใจ)

จากประโยคข้างต้น จะพบว่าเกิดการใช้ 知道 แทนประโยคที่ควรตอบที่ถูกต้องคือ 了解 แต่ไม่พบการใช้กลับของ 了解 ในคำตอบของ 知道

ตัวอย่างที่ 11

她是单位的会计，对内情很知道。（熟悉）

เขาเป็นนักบัญชีของหน่วยงาน เขาจะคุ้นเคยมากกับสถานการณ์นี้ (รู้จัก คุ้นเคย) จากประโยคข้างต้น จะพบว่าการใช้ 知道 แทนประโยคที่ควรตอบคำตอบที่ถูกต้องคือ 熟悉 แต่ไม่พบการใช้กลับของ 熟悉 ในคำตอบของ 知道

2) ความสัมพันธ์แบบสองทิศทาง

รูปแบบลักษณะการใช้คำกริยาชนิด “知道类动词” ที่ผิดพลาดรูปแบบความสัมพันธ์แบบสองทิศทาง สรุปได้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 12

明白 ↔ 了解

他是一个了解人，这些道理我不必多说。（明白）

เขาเป็นคนที่เข้าใจคนหนึ่ง เหตุผลพวกนี้ไม่ต้องพูดเยอะ (รู้, เข้าใจ)

ตัวอย่างที่ 13

了解 ↔ 熟悉

你是怎么想的，我心里十分熟悉。（了解）

เธอคิดยังไง ในใจของฉันเข้าใจดี (รู้, เข้าใจ)

ตัวอย่างที่ 14

知道 ↔ 了解

你了解我的手机号码吗？（知道）

คุณต้องการรู้(ทราบ) เบอร์โทรศัพท์ของฉันไหม (รู้)

ตัวอย่างที่ 15

懂 ↔ 明白

他不仅明白英语而且还会说汉语。（懂）

เขาไม่เพียงแต่เข้าใจภาษาอังกฤษ อีกทั้งยังสามารถพูดภาษาจีนได้ (รู้, เข้าใจ)

จากตัวอย่างด้านบน จะเห็นได้ว่าคำในแต่ละคู่นั้นกลุ่มตัวอย่างได้มีการใช้ที่ผิดพลาด เกิดขึ้น จนทำให้เกิดการใช้ที่

กลับกันไปมา

3. การวิเคราะห์สาเหตุการใช้คำกริยาชนิด “知道类动词” ที่ผิดพลาด

การวิเคราะห์สาเหตุการใช้คำกริยาชนิด “知道类动词” ที่ผิดพลาดจากกลุ่มตัวอย่างในการ วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สำรวจสาเหตุของข้อผิดพลาดในการใช้คำกริยาชนิด “知道类动词” ซึ่งได้สรุปแนวคิดของกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ ได้ดังนี้

1) ระดับความเข้าใจความหมายของคำกริยาชนิด “知道类动词” หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจความหมายของคำกริยาชนิด “知道类动词” คือคำที่มีขอบเขตทางความหมายว่า รู้ เข้าใจ ในแต่ละคำนั้นรู้อย่างไม่ลึกซึ้ง หรือไม่ดีพอ จึงอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างนั้นเกิดการใช้ผิดเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอาจจะรู้อย่างรู้สึกลึกซึ้ง ความหมายของแต่ละคำนั้น ถึงแม้จะแปลว่ารู้ เข้าใจแต่ก็จะมีขอบเขตความหมายที่ลึกซึ้งมากกว่านี้

2) ระดับความเข้าใจขอบเขตทางความหมาย (เช่น ในภาษาไทยมีคำว่ารู้ และเข้าใจ อย่างละคำ ในขณะที่ภาษาจีนมีหลายคำ) หมายถึง ระดับความเข้าใจทางขอบเขตของความหมายนั้นไม่ดีพอ กลุ่มตัวอย่างอาจจะรู้อีกในภาษาไทยใช้คำว่ารู้ เข้าใจได้ในทุกสถานการณ์และกับในภาษาจีนนั้นแล้วต้องดูประโยคและต้องเข้าใจว่าขอบเขตความหมายตัวไหนที่ใช้กับตัวไหน จุดนี้กลุ่มตัวอย่างอาจจะไม่รู้

3) ระดับความเข้าใจความหมายของบริบทในประโยค กลุ่มตัวอย่างไม่รู้หรือเข้าใจในบริบทของประโยค และความหมายของคำว่าต้องใช้ตัวไหนกับบริบทของรูปประโยคไหน

4) ความเข้าใจหลักการใช้ทางไวยากรณ์ กลุ่มตัวอย่างอาจจะไม่เข้าใจหลักการทางไวยากรณ์การใช้ ของรูปประโยคจีน

5) ระดับความเข้าใจว่าคำมีหลายหน้าที่ ในภาษาจีนคำมีหลายหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างอาจจะไม่เข้าใจว่าคำนี้ มีหลายหน้าที่ จึงทำให้เกิดการใช้ที่ผิดพลาดเกิดขึ้น

6) ระดับความรู้ความเข้าใจในการใช้คำดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในคำดังกล่าวไม่มากพอ มาทราบว่า คำคำหนึ่งสามารถใช้ได้หลายหน้าที่

สรุปผลลักษณะการใช้คำกริยาชนิด “知道类动词” ที่ผิดพลาดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการเลือกแบบ สามารถสรุปผลลักษณะการใช้คำกริยาชนิด “知道类动词” ที่ผิดพลาดได้ดังตารางที่ 1 นี้

ตารางที่ 1 แสดงการใช้คำกริยาชนิด “知道类动词” ที่ผิดพลาด

การใช้คำกริยาชนิด “知道类动词”	ร้อยละ (%)
知道	33.33
懂	75.83
明白	76.67
了解	70
理解	44
熟悉	90

ผลวิจัยพบว่า ข้อผิดพลาดในการใช้คำกริยาที่แสดงการรู้หรือเข้าใจ (知道类动词) ลักษณะการใช้ที่ผิด จำนวน 347 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.83 ซึ่งสามารถอธิบายได้รายละเอียดได้ดังนี้ ลักษณะการใช้ “知道” ที่ผิด จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ลักษณะการใช้ “懂” ที่ผิด จำนวน 91 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.83 ลักษณะการใช้ “明白” ที่ผิด จำนวน 138 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 76.67 ลักษณะการใช้ “了解” ที่ผิด จำนวน 147 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 70 ลักษณะการใช้ “理解” ที่ผิด จำนวน 44 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 73.33 และลักษณะการใช้ “熟悉” ที่ผิด จำนวน 135 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 90 สาเหตุในการใช้คำที่ผิดส่วนใหญ่มาจากการไม่เข้าใจในไวยากรณ์ และข้อแตกต่างของความหมายของแต่ละคำที่ชัดเจน

อภิปรายผล

จากการผิดพลาดในการเรียนภาษาที่สอง ไม่ว่าจะเป็นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน หรือภาษาอื่น ๆ มักจะมี ความผิดพลาดเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของการใช้กาลในการ สนทนาของ นักศึกษาหลักสูตรภาษาสเปน มหาวิทยาลัยขอนแก่น” ของ เพ็ญเกษ ท่องวันชัย [5] และในขณะเดียวกันก็พบการผิดพลาดอยู่หลายประเด็นซึ่งหนึ่งในนั้นคล้ายคลึงกับสาเหตุในการวิจัยครั้งนี้ นั่นก็คือเกิดจากโครงสร้างทางไวยากรณ์ ผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจว่า ความหมายของภาษาต่าง ๆ ไม่ได้เหมือนกันโดยสิ้นเชิง คำกริยาบางคำ เมื่อผ่านการแปลเป็นอีกภาษา อาจกลายเป็นคำ ที่มีความหมายใกล้เคียงกันในอีกภาษาหนึ่งได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชัย แจ่มใจ [6] ที่พบว่า ปัญหาหลักของการเลือกใช้คำของผู้เรียนชาวไทยมาจากการแปล เนื่องจากการแปลเพียงอย่างเดียวทำให้เกิดปัญหาการใช้ได้เพราะโครงสร้างภายในของคำมีความแตกต่างกัน

จากการผิดพลาดในการเรียนภาษาที่สอง จากคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันและเกิดข้อผิดพลาดในการใช้อยู่นั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิฆัมพร ออมสิน [7] เรื่อง “ การศึกษาการใช้คำกริยาภาษาจีนที่มีความหมายใกล้เคียงกันของนักศึกษาไทย ” ซึ่งมี 4 ประเด็น ที่ส่งผลต่อการใช้คำกริยาที่มีความหมายใกล้เคียง กันของนักศึกษาไทย และมีอยู่ประเด็นหนึ่งที่สอดคล้องกับปัญหาการใช้คำกริยาชนิด “知道类动词” นั่นก็คือ นักศึกษาไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างคำกริยาในภาษาจีนกับคำกริยาที่มีความหมายใกล้เคียง กับภาษาแม่ได้ คือ ความแตกต่างด้านคำศัพท์ในประโยค

ข้อผิดพลาดจากความเคยชินในการใช้ภาษาแม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญสุตา เข้าวะณิข [8] ได้ทำวิจัยเรื่อง “ข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาจีนของนิสิตอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2543 และ 2544” ซึ่งพบว่าข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุ สำคัญ 4 ประการ ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าสอดคล้องกับการทำวิจัยเล่มนี้นั่นคือ นิสิตใช้ความเคยชินในการใช้ภาษาไทย มาแปลภาษาจีนแบบตรงตัวจึงก่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการในการเรียงลำดับคำในประโยคเกิดจากผู้สอนขาดความเชี่ยวชาญในการใช้คำกริยาชนิด “知道类动词” ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจ้าวซินและลี่อิง [9] ที่ได้กล่าวว่าตัวผู้สอนต้องมีความเชี่ยวชาญในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างคำ ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน มิฉะนั้นแล้วยากที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1 อาจารย์ผู้สอนสามารถศึกษาสภาพ และปัญหา รวมถึงแนวทางแก้ไขปัญหาที่ค้นพบในการวิจัยนี้ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

1.2 สถานศึกษาสามารถศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อนำมาปรับใช้กับกระบวนการส่งเสริมการเรียนการสอนด้านไวยากรณ์ภาษาจีน เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านผู้เรียนและผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 การเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนที่สำคัญและผู้เรียนชาวไทยนิยมใช้ยังมีอีกหลายเรื่องที่น่าสนใจ ดังนั้นผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการใช้กระบวนการวิจัยในการแสวงหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาจีน ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนชาวไทยต่อไป เพื่อลดปัญหาการใช้ไวยากรณ์ที่ผิดพลาดให้น้อยลง

2.2 งานวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างจำกัดอยู่ในระดับอุดมศึกษา ยังขาดการวิจัยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงรูปแบบการศึกษาอื่นๆ ดังนั้นจึงเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในการศึกษาภาษาจีน สำหรับกลุ่มผู้สอนและผู้เรียนในการศึกษาระดับอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- [1] พิสุทธิ์ จันทะคุต. ความสำคัญของภาษาอังกฤษ.[อินเทอร์เน็ต].2553 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2564] เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/krujitpisut/khwam-sakhay-khxng-phasaxangkvs>
- [2] สุภิญญา เรือนแก้ว. ความสำคัญของภาษาจีนในปัจจุบัน.[อินเทอร์เน็ต].2552 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2564] เข้าถึงได้จาก <http://ning-50010110079.blogspot.com/>
- [3] บรรจบ พันธุเมธา. ลักษณะภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2541.
- [4] เทยีน จิ่ง เทวิน.สุดยอดคัมภีร์ไวยากรณ์จีน ฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่1.กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น; 2558.
- [5] เพ็ญเกษ ท่องวันชัย. การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของการใช้กาลในการสนทนาของ นักศึกษาหลักสูตรภาษาสเปนมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2558; 32(2) :113-138.
- [6] ศุภชัย แจ่มใจ. การวิเคราะห์ความแตกต่างของคำ พ้องความภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย.วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 2552; 15(6):1026-1036.
- [7] ทิฆัมพร ออมสิน. การศึกษาการใช้คำกริยาภาษาจีนที่มีความหมายใกล้เคียงกันของนักศึกษา.(อ.ม.)อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต (ภาษาจีน) .วารสารการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครั้งที่ 6 2558; 3(6) : 230-240.
- [8] เพ็ญสุตา เขาวัวะณิข. ข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาจีนของนิสิตอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2543 และ 2544: [วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย; 2545.
- [9] Zhao Xin and Li Ying. Analysis of Chinese Synonyms: Master Degree Teaching Chinese to Speakers of Other Language [dissertation]: Guangzhou: Jinan University; 2002.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเขียนข้อเสนอต่อการจัดทำคำของบประมาณตามแผนพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีของบุคลากรคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Factors Affecting the Development of Proposal Writing for Preparation of Budget
Request According to University Development Plan Phetchaburi Rajabhat of
Personnel of Information Technology Faculty, Phetchaburi Rajabhat University

ภาสิกา แจ่มจำรัส และ ปราโมทย์ ตงฉิน
Phasiga Jaemjamras and Pramote Tongchin

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Faculty of Information Technology, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi Province 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: phasiga.jae@mail.pbru.ac.th

Received: 14 October 2021, Revised: 15 December 2021, Accepted: 23 April 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาที่ส่งผลทำให้การขอโครงการไม่ผ่านการสนับสนุนหรือได้รับการสนับสนุนแต่ก็ต้องนำกลับมาแก้ไขโครงการ และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการเขียนข้อเสนอต่อการจัดทำคำของบประมาณตามแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบุคลากรในคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 32 คน โดยสุ่มแบบเจาะจง และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

ปัญหาในภาพรวมของการเขียนโครงการของบุคลากรคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีทั้งในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.42, S.D.= 0.87) ซึ่งพบปัญหาความกระตือรือร้นในการหาข้อมูลเพื่อใช้ในการเขียนโครงการของบุคลากรมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ซึ่งในด้านงบประมาณพบปัญหาการสนับสนุนเงินงบประมาณอย่างเพียงพอของมหาวิทยาลัย มากที่สุด (\bar{X} = 3.54) และด้านความรู้ความเข้าใจพบปัญหาเกี่ยวกับระเบียบและมาตรการประหยัดของมหาวิทยาลัย มากที่สุด (\bar{X} = 3.63)

ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาบุคลากรของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ส่วนใหญ่เสนอให้จัดทำคู่มือการเขียนโครงการเพื่อจัดทำคำของบประมาณตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาการให้คำแนะนำเป็นรายบุคคลสำหรับการเขียนโครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.13 อันดับสามเสนอให้จัดฝึกอบรมการเขียนโครงการ คิดเป็นร้อยละ 21.88 แสดงให้เห็นว่าบุคลากรของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีส่วนใหญ่มีความสะดวกในการที่จะเขียนข้อเสนอตามคู่มือที่มีรายละเอียดครบถ้วนไว้ประจำตัวที่สามารถศึกษาและปฏิบัติตามได้เองอย่างถูกต้อง ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเจาะลึก ได้แก่ การสัมภาษณ์ควบคู่กับแบบสอบถาม ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีลักษณะที่ควบคุมชัดเจนและเกิดประโยชน์สูงสุด

คำสำคัญ : การพัฒนาการเขียนข้อเสนอ คำของบประมาณ แผนพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the problems that resulted in the request for the project not being supported or supported, but having to bring it back to modify the project, and 2) to study the recommendations and guidelines for solving the writing problems in budget request proposals according to the development plan of Phetchaburi Rajabhat University. The sample group used in this research consisted of 32 personnel in the Faculty of Information Technology, Phetchaburi Rajabhat University by using a purposive sampling method. The statistics used in the research were percentage, mean, and standard deviation.

According to the research, it was found that:

1. The overall problem in writing the project of personnel of the Faculty of Information Technology, Phetchaburi Rajabhat University in terms of personnel, budget, and cognitive aspects were at moderate level (\bar{X} = 3.42, S.D. = 0.87).

However, there was a problem of enthusiasm for finding information to be used in personnel project writing, with an average of 3.51. In terms of budget, the problem of adequate budget support of the university was found at the highest level (\bar{x} = 3.54). In the cognitive aspect, problems with the university's regulations and measures were found at the highest level (\bar{x} = 3.63).

2. In terms of suggestions for solving problems of personnel of the Faculty of Information Technology, it was found that most of the personnel required for a project writing manual for the preparation of the request for the budget according to the university development plan at 43.75%, followed by individual recommendations for writing the project at 28.13%, and the project writing training program at 21.88% ,respectively. This showed that the majority of personnel at the Faculty of Information Technology, Phetchaburi Rajabhat University would like to write the proposal based on a detailed manual that can be studied and followed properly. For further research recommendations, more in-depth data should be collected, such as interviews, along with questionnaires, which will allow for a more comprehensive and optimal analysis of the data.

Keywords : Development of Proposal Writing, Budget Request, Phetchaburi Rajabhat University Development Plan

บทนำ

ภายใต้การบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง หนึ่งในบรรดาภารกิจที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุน แต่ละหน่วยงานต้องดำเนินการคือการจัดทำโครงการบริการวิชาการต่าง ๆ โดยที่ปัญหานี้บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีก็เกิดขึ้นเช่นกัน คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นหนึ่งในบรรดาคณะที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเขียนโครงการที่ไม่ถูกต้องตามความต้องการที่สอดคล้องกับแผนมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จึงทำให้โครงการหลายโครงการของบุคลากรทั้งสายวิชาการ และสายสนับสนุนที่เสนอขอพิจารณางบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการไม่ผ่านการอนุมัติ ประเด็นสาเหตุที่ทำให้แต่ละโครงการไม่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยอยู่หลายประการ บางโครงการผู้บริหารเสนอให้ปรับปรุงแบบการเขียนใหม่ในช่วงเวลาสั้น ๆ ที่ผู้เขียนของงบประมาณอาจเขียนปรับแก้ข้อเสนอโครงการดำเนินการส่งกลับไปได้ไม่ทันเวลา หรือเขียนไม่ทันตามกรอบไตรมาส จึงส่งผลกระทบต่อการพัฒนางานด้านการบริการวิชาการของบุคลากรในคณะเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงเกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร ทั้งนี้การเขียนของงบประมาณในแต่ละปี ผู้ของงบประมาณจะต้องเขียนขออนุมัติโครงการก่อนไตรมาสที่ 1 ในช่วงก่อนที่จะเริ่มเดือนตุลาคม และจากข้อมูลที่ผ่านมาเมื่อปีงบประมาณ 2561-2562 ที่ปรากฏอยู่ในรายงานสถิติการขออนุมัติโครงการของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ปีงบประมาณ 2562 พบว่าโครงการที่ได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีจำนวนลดลงจาก 59 โครงการ เหลือเพียง 40 โครงการ [1]

ในการแก้ปัญหาการเสนอขออนุมัติโครงการของหลายหน่วยงานอื่นภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีหลายวิธีซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งมีปัจจัยมากมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ระยะเวลาที่ใช้ รวมถึงทรัพยากรต่าง ๆ [2] แต่ไม่ว่าจะปัจจัยใดล้วนต้องเลือกหนทางที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ประหยัดเวลา และทรัพยากรมีประสิทธิภาพสูงสุด [3] ในการพิจารณาบางหน่วยงานเมื่อหาวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว โครงการกลับได้ผ่านการอนุมัติใหม่ในปีถัดไปซึ่งเป็นผลมาจากการระดมสมองแก้ไขปัญหาดังกล่าว สำหรับคณะเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ผู้วิจัยทำงานอยู่กับส่วนงานวางแผนงานของคณะ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการเขียนข้อเสนอต่อการจัดทำค่าของงบประมาณตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีของบุคลากรคณะเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างยิ่ง โดยโครงการที่จะดำเนินการควรสามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง และการดำเนินโครงการให้ถูกต้องนั้นต้องอาศัยกระบวนการวางแผนโครงการที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งผลต่อโอกาสประสบความสำเร็จ [4] เพื่อเสริมสร้างแนวทางการปฏิบัติงานที่ดี และเพื่อให้การเขียนโครงการบรรลุวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาแท้จริงที่ส่งผลทำให้การขอโครงการไม่ผ่านการสนับสนุนหรือได้รับการสนับสนุนแต่ก็ต้องนำกลับมาแก้ไขของบุคลากร แล้วนำปัญหาที่ได้รับจากบุคลากรไปเป็นแนวทางแก้ปัญหมาให้เขียนโครงการให้ผ่านในปีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเขียนโครงการที่ส่งผลทำให้การขอโครงการไม่ผ่านการสนับสนุนหรือได้รับการสนับสนุนแต่ต้องนำกลับมาแก้ไขโครงการ
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการแก้ปัญหการเขียนข้อเสนอต่อการจัดทำค่าของงบประมาณตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยได้แก่ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

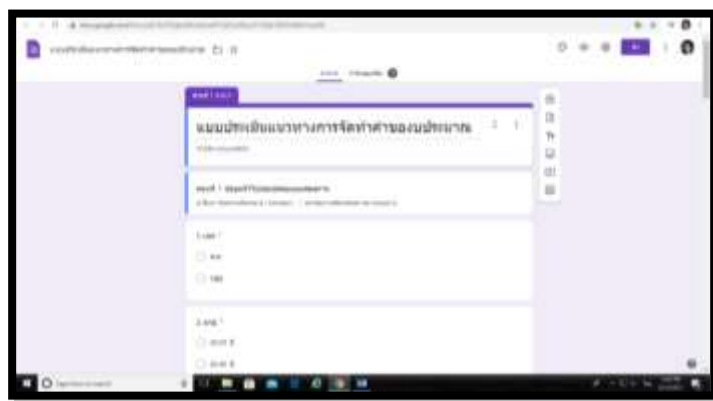
ประชากรในงานวิจัยครั้งนี้เป็นบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน ในคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ทั้งหมด 35 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากตารางตามทฤษฎีของเคร์คกีและมอร์แกน [5] จำนวน 32 คน เพื่อเก็บข้อมูลตอบแบบสอบถามออนไลน์ และนำบุคลากรสายวิชาการหนึ่งคนที่ยื่นขอโครงการไม่ผ่าน หนึ่งคนขอโครงการผ่านและสายสนับสนุนหนึ่งคนที่ยื่นขอโครงการผ่าน รวมจำนวน 3 คน เป็นกลุ่มทดสอบเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัย

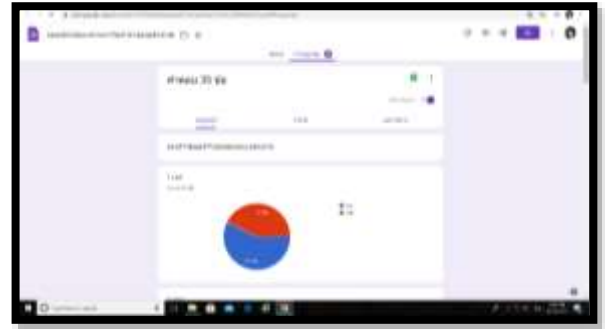
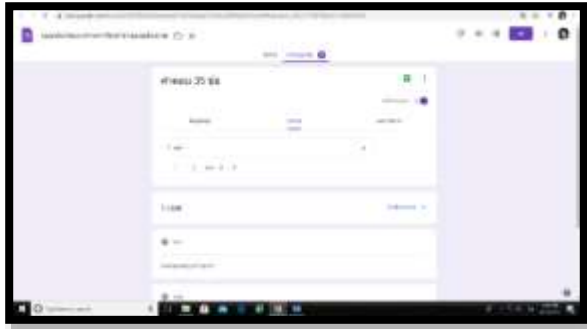
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ออนไลน์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยออกแบบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามให้เลือกจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเขียนโครงการและจำนวนครั้งในการเขียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (selected response) [6] ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณเป็นคำถามที่ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (selected response) และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเขียนโครงการเพื่อเสนอขอของบประมาณในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านความรู้ความเข้าใจ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีกรทดสอบเครื่องมือก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล [7] โดยมีผลการประเมินคุณลักษณะของแบบสอบถามเท่ากับ 1.0 ในทุกข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลองงานวิจัยในครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างขึ้นจากแพลตฟอร์มของ Google form สำหรับศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการเขียนโครงการเพื่อเสนอขอของบประมาณในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านความรู้ความเข้าใจ ไปให้บุคลากรในคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 35 คน เพื่อทำการตอบในระยะเวลา 1 เดือน เมื่อเสร็จการทดลองใช้แบบสอบถามออนไลน์สำหรับเกี่ยวกับศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการเขียนโครงการเพื่อเสนอขอของบประมาณในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านความรู้ความเข้าใจ นำผลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังรูปที่ 1 – 2

รูปที่ 1 แบบประเมินแนวทางการจัดทำคำขอของบประมาณ

รูปที่ 2 คำถามในแบบประเมินแนวทางการจัดทำคำของบประมาณ และสรุปการให้ข้อมูลของบุคลากร

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน [8]

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านความรู้ความเข้าใจ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเขียนโครงการด้านคุณลักษณะของบุคลากร (n=32)

คุณลักษณะของบุคลากร	(\bar{X})	S.D	ระดับปัญหา
1. ความกระตือรือร้นในการหาข้อมูลเพื่อใช้ในการเขียนโครงการของบุคลากร	3.51	0.61	มาก
2. ความชำนาญในการเขียนโครงการของบุคลากร	3.46	0.74	ปานกลาง
3. ความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการของบุคลากร	3.43	0.78	ปานกลาง
4. ความสามารถในการวิเคราะห์โครงการของบุคลากร	3.23	0.73	ปานกลาง
รวม	3.41	0.65	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่าปัญหาการเขียนโครงการของบุคลากรคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาในการเขียนโครงการของบุคลากร โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ปัญหาลำดับแรกและเป็นปัญหาระดับมาก คือ ความกระตือรือร้นในการหาข้อมูลเพื่อใช้ในการเขียนโครงการของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 รองลงมา เป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์โครงการของบุคลากร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 และความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการของบุคลากร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ปัญหาลำดับท้ายคือ บุคลากรมีความสามารถในการวิเคราะห์โครงการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 ตามลำดับ แปลผลได้ว่าบุคลากรในคณะเทคโนโลยีสารสนเทศขาดความกระตือรือร้นในการหาข้อมูลไปใช้ในการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณ แต่พอมีความรู้ความเข้าใจ รวมถึงสามารถวิเคราะห์โครงการได้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเขียนโครงการด้านงบประมาณ (n=32)

ด้านงบประมาณ	(\bar{X})	S.D	ระดับปัญหา
1. มหาวิทยาลัยสนับสนุนเงินงบประมาณอย่างเพียงพอ	3.54	1.17	มาก
2. ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก	3.20	1.18	ปานกลาง
รวม	3.37	1.15	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยปัญหาการเขียนโครงการเกี่ยวกับงบประมาณมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณ ลำดับแรก คือ มหาวิทยาลัยสนับสนุนเงินงบประมาณอย่างเพียงพอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ปัญหารองลงมา คือ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ตามลำดับ แปลผลได้ว่ามหาวิทยาลัยสนับสนุนเงินงบประมาณให้กับบุคลากรในคณะเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เพียงพอเท่าที่ควร ซึ่งโครงการบางส่วนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเขียนโครงการด้านความรู้ความเข้าใจ (n=32)

ด้านความรู้ความเข้าใจ	(\bar{X})	S.D	ระดับปัญหา
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและมาตรการประหยัดของมหาวิทยาลัย	3.63	0.81	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจในอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.54	0.89	มาก
3. ความรู้ความเข้าใจในยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย	3.51	0.85	มาก
4. ความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการด้านการศึกษา	3.46	0.70	ปานกลาง
5. ความรู้ความเข้าใจในการเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการ	3.40	0.85	ปานกลาง
6. ความรู้ความเข้าใจในการเขียนหลักการและเหตุผลของโครงการ	3.26	0.82	ปานกลาง
รวม	3.47	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหาการเขียนโครงการด้านความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับแรกคือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและมาตรการประหยัดของมหาวิทยาลัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 รองลงมา ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.54 และความรู้ความเข้าใจในยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 แปลผลได้ว่าบุคลากรในคณะเทคโนโลยีสารสนเทศขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและมาตรการประหยัด อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ รวมไปถึงยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการเขียนโครงการในภาพรวม (n=32)

ปัญหาการเขียนโครงการ	(\bar{X})	S.D	ระดับปัญหา
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	3.47	0.81	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากร	3.41	0.65	ปานกลาง
3. งบประมาณ	3.37	1.15	ปานกลาง
รวม	3.42	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณ ทั้ง 3 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.42 โดยปัญหาการเขียนโครงการด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.47 รองลงมาด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.41 รองลงมาด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.37 ตามลำดับ แปลผลได้ว่าในภาพรวม นั้น ปัญหาการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณในคณะเทคโนโลยีสารสนเทศมีทั้งขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ บุคลากรขาดความกระตือรือร้นที่จะเขียนโครงการ รวมทั้งขาดงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ

ตารางที่ 5 ค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามปัญหาการเขียนโครงการข้อเสนอแนะ (n=32)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. จัดทำคู่มือการเขียนโครงการ	14	43.75
2. การให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล	9	28.13
3. จัดฝึกอบรมการเขียนโครงการ	7	21.88
4. มีงบประมาณให้จัดทำโครงการที่แน่นอน และให้การสนับสนุนในการดำเนินการทุกด้านอย่างโปร่งใส	1	3.13
5. อบรมการเขียนงบประมาณดำเนินงาน	1	3.13
รวม	32	100

จากตารางที่ 5 พบว่าบุคลากรของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะในการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณ บุคลากรส่วนใหญ่จำนวน 14 คน เสนอให้จัดทำคู่มือการเขียนโครงการ คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือ เสนอให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 28.13 และอันดับที่สาม เสนอให้จัดฝึกอบรมการเขียนโครงการ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 ตามลำดับ แปลผลได้ว่าบุคลากรส่วนใหญ่ในคณะเทคโนโลยีสารสนเทศต้องการคู่มือการเขียนโครงการมากกว่าการให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล และจัดฝึกอบรมการเขียนโครงการ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสรุปและอภิปรายผลการวิจัยสองข้อ ดังนี้ ข้อแรกสภาพปัญหาการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณ พบว่า มีปัญหาด้านคุณลักษณะของบุคลากร อยู่ระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ความสามารถที่แท้จริงในการเขียนโครงการ โครงการจำนวนไม่น้อยที่เขียนขึ้น โดยบุคคลที่ไม่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น ดังนั้นจึงยังมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาองค์ประกอบและวิธีการเขียนโครงการในรูปแบบที่สมาชิกในองค์กรส่วนใหญ่เข้าใจได้ [9] ขาดข้อมูลที่มีความเป็นจริง หรือขาดข้อมูลที่จะต้องใช้อย่างจริงจัง เช่น ผู้เสนอโครงการไม่ระบุเวลาการประเมินผลโครงการไว้ให้ชัดเจน ควรประเมินก่อนดำเนินการ ขณะดำเนินการ หลังการดำเนินการทุกระยะ 3 เดือน เป็นต้น [10] ผู้เขียนโครงการเขียนโครงการโดยได้รับการมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาผลจากการเขียนโครงการในลักษณะนี้จะทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้ปฏิบัติโครงการในการจะนำเอาโครงการไปปฏิบัติให้เกิดเป็นผลได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผลการศึกษาปัญหาด้านงบประมาณ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากมหาวิทยาลัยสนับสนุนเงินงบประมาณสำหรับหน่วยงานที่เขียนเสนอขอของงบประมาณและมหาวิทยาลัยยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกอย่างจำกัด สอดคล้องกับการศึกษาของสิรินทร อินทร์สวาท [11] ที่ได้ศึกษาการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายกรุงเทพมหานครและความสามารถในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และสอดคล้องกับฐิติมา จันทวิสิทธิ์ [12] ที่วิเคราะห์งบประมาณของเทศบาลตำบลไผ่กองดินโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารงบประมาณของเทศบาลตำบลไผ่กองดิน และข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่ารายรับของเทศบาลตำบลไผ่กองดินมากที่สุด คือหมวดภาษีอากร ประเด็นอภิปรายผลข้อที่สอง ในข้อเสนอแนะในการเขียนโครงการเพื่อเสนอขอของงบประมาณ ที่บุคลากรส่วนใหญ่เสนอให้จัดทำคู่มือการเขียนโครงการเพื่อจัดทำค่าของงบประมาณตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัย มากที่สุดนั้น เนื่องมาจากที่ผ่านมามีบุคลากรแต่ละคนดำเนินการเขียนข้อเสนอตามความเข้าใจส่วนบุคคล และไม่ได้มีตัวอย่างเค้าโครงซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อให้บุคลากรที่ขาดประสบการณ์ได้ปฏิบัติตาม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารคณะควรนำผลการวิจัยนี้เสนอต่อผู้บริหารระดับสูงหรือในที่ประชุมกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาการเขียนข้อเสนอของงบประมาณ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาทั้งการบริหาร การบริการ และกิจกรรมที่เกิดแรงผลักดันให้บุคลากรมุ่งจัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์กับมหาวิทยาลัยให้มากขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเจาะลึก ได้แก่ การสัมภาษณ์ควบคู่กับแบบสอบถาม ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีลักษณะที่ควบคุมชัดขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] รายงานการเปรียบเทียบโครงการ ที่ได้รับการพิจารณา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2562. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. เพชรบุรี; 2562.
- [2] วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. การวางแผนและประเมินผลโครงการแบบมุ่งเน้นผลงานในภาครัฐ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2554.
- [3] ณรงค์ สัจพันโรจน์. การจัดทำอนุมัติและบริหารงบประมาณแผ่นดิน ทฤษฎีและปฏิบัติ. บพิธการพิมพ์ : กรุงเทพฯ; 2538.
- [4] Heerkens, Gary R. Doing the project right : Project Management, New York : McGraw-Hill Companies, Inc.; 2002.
- [5] สมทรง อัสกุล. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏนครราชสีมา; 2538.
- [6] สุวิมล ตีรกันนท์. การประเมินโครงการ แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2543.
- [7] นกตล ร่มโพธิ์. การวัดผลและการปฏิบัติงานองค์กร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2554.
- [8] พรพนธ์ ลีกิจวัฒน์. วิธีการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย; 2558.
- [9] เขาว์ อินโย. การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2553.
- [10] ไพรซ์ บวรสมพงษ์. แนวคิดและทฤษฎีการประเมินโครงการ. [ออนไลน์]. 2543 [เข้าถึงเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2553] เข้าถึงได้จาก http://wethost_most.go.th/secretary/Document/stg03.ppt
- [11] สิรินทร อินทร์สวาท. การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครและความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2542.
- [12] ฐิติมา จันทวิสิทธิ์. การวิเคราะห์งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลไผ่กองดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2553.

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบ
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน
ของนักศึกษาครู

The Basic Information Study and Development of Instructional Model
Based on Design Thinking to Enhance the Ability in Learning Experiences Design
Using Activity – Based Learning of the Education Students

ชานาติ บุปพามาต^{1*} จีระศักดิ์ ทวีเงิน² พระวิทยา ขนชัยภูมิ³ สรัล สุวรรณ⁴ และอุบลวรรณ ส่งเสริม³
Chanatip Bubpamas^{1*} Jirasuk Thaweengern² Phrawitthaya Khonchaiyaphum³ Saran Suwan⁴ and Ubonwan Songserm³

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

¹Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

²โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) กรุงเทพฯ 10240

²Ramkhamhaeng University Demonstration School (Elementary Level), Bangkok 10240

³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม 73000

³Faculty of Education, Silpakorn University, Nakhon Pathom 73000

⁴โรงเรียนสาธิตสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ จังหวัดนนทบุรี 11120

⁴Panyapiwat Institute of Management Demonstration School, Nonthaburi 11120

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: chanatip.bub@mail.pbru.ac.th

Received: 20 October 2021, Revised: 03 January 2022, Accepted: 30 April 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู 2) พัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 5 จำนวน 47 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร 2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีความหลากหลายและท้าทายให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผู้สอนต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สื่อที่ใช้ต้องมีความหลากหลาย น่าสนใจ ท้าทาย การวัดและประเมินผลต้องมีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจน วัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้ครบทุกด้าน 2) รูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู (SIPIR Model) มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน 4) การวัดและประเมินผล ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56

คำสำคัญ : รูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบ การออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน นักศึกษาครู

Abstract

This research was part of the development of instructional model based on design thinking to enhance the ability in learning experiences design of the education students. The purpose of this research were to: 1) study problems and needs in the development of instructional model based on design thinking to enhance the ability in learning experiences design of the education students, 2) develop and find the quality of instructional model based on design thinking to enhance the ability in learning experiences design of the education students. The participants consisted of 5 experts and

47 students in the Program of Early childhood. They obtained by using purposive sampling. Research instruments included of three parts: 1) document analysis form 2) expert opinion interview and 3) student opinion questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and content analysis, respectively.

The research findings were as follows: 1) The learning activities should be diverse and challenge learners to develop their thinking processes and learn from real experience. The teacher must be a facilitator in the activities. Learners are the creators of the body of knowledge themselves. The media must be diverse, interesting, and easy to find. Measurements and evaluations require clear scoring criteria, measure students' behavior in all aspects. 2) Instructional model based on design thinking to enhance the ability in learning experiences design of the education students (SIPIR Model) consisted of 4 components are 1) Principle 2) Objective 3) Teaching process (5 steps) 4) measurement and evaluation. The overall quality inspection results are at the highest level, $\bar{X} = 4.62$ and S.D. = 0.56

Keywords : Instructional Model Based on Design Thinking, Learning Experiences Design using Activity-Based Learning, the Education Students

บทนำ

สภาพการณ์โลกในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์อยู่ตลอดเวลา ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ทำให้ประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ต้องปรับตัวพร้อมรับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) จึงได้กำหนดจุดเน้นและประเด็นพัฒนาหลักในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ทางด้านการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูงภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ [1] ปัญหาสำคัญของการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยของครู และผู้บริหารสถานศึกษา การขาดแคลนความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านที่เหมาะสมกับวัย จึงทำให้ครูเน้นให้เด็กอ่านเขียนมากกว่าวัยและเน้นการสอนที่มีลักษณะให้เด็กท่องจำมากกว่าทักษะด้านการคิด นอกจากนี้ครูในโรงเรียนอนุบาลและศูนย์เด็กเล็กส่วนใหญ่เน้นการวัดผลด้านความจำ โดยขาดการประเมินตามสภาพความเป็นจริง รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษารัฐใช้หลักเกณฑ์ตัดสินมากกว่าการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทำให้ขาดแนวทางในการปรับปรุงผู้เรียนให้ดีขึ้น [2] ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนานักศึกษาคู่มือปฐมวัยให้มีความรู้ความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาทั้งตัวนักศึกษาเองให้เป็นครูที่มีศักยภาพ สามารถออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมต่อความสนใจ ช่วงวัย และพัฒนาการอันจะส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพปฐมวัยซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติต่อไป

การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) เป็นการยึดหลักการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในเนื้อหาทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทุกคนในกลุ่มเป็นผู้ปฏิบัติ คุณครูเป็นพี่เลี้ยงและเทรนเนอร์ กิจกรรมมีจุดมุ่งหมาย สนุก และน่าสนใจ ไม่ซ้ำซากจนก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย [3] การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในกระบวนการเรียนรู้ (Active) ผ่านการทำกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และทักษะที่คงทนยั่งยืนยาวนาน [4] สอดคล้องกับงานวิจัยของ Aslam and Mazher [5] ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อศึกษากิจกรรมเป็นฐานว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้นในการสอนนักเรียนโดยการประดิษฐ์หรือการสร้างสรรค์และกิจกรรมเป็นฐานเป็นตัวช่วยครูผู้สอนในการจัดการนักเรียนตามบริบททางด้านจิตใจและบริบททางด้านร่างกาย ผลการศึกษาพบว่าผลส่วนใหญ่เกือบ 88% ที่ครูผู้สอนใช้กิจกรรมเหล่านี้อยู่แล้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา การมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ นั้นส่งผลที่ดีต่อนักเรียนและรวมถึงครูผู้สอนด้วย และครูผู้สอนยังมีมุมมองที่เปลี่ยนจากวิธีการแปลไวการณเป็นการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพราะเป็นวิธีที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จากความสำคัญและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานนั้นไม่เพียงแต่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ แต่ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ซึ่งหากเด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานแล้วนั้น จะช่วยส่งผลให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างมีความสุขและเต็มใจในการร่วมประสบการณ์ เพราะเด็กในช่วงปฐมวัย เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play-based learning) ดังนั้น นักศึกษาคู่มือปฐมวัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้การออกแบบการ

จัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อนำไปใช้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามพัฒนาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถออกแบบแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานได้อย่างมีคุณภาพได้นั้น ครูก็ต้องมีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผล การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการคิดเชิงออกแบบ

ความคิดของนักออกแบบเกิดจากประสบการณ์ที่ได้ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ และความคิดที่เกิดจากธรรมชาติในตัวของคนออกแบบเอง ที่มีลักษณะกระตือรือร้นในการติดตามความเคลื่อนไหวของการเปลี่ยนแปลงความคิดทั้งสองรูปแบบ (Model of Thinking) จะแสดงออกอย่างเห็นได้ชัดจนอยู่สองลักษณะ คือ ความคิดของนักออกแบบที่แสดงให้เห็นในผลงานออกแบบ และความคิดที่แสดงให้เห็นในการควบคุมกระบวนการทำงานทั้งหมด [6] การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เป็นเครื่องมือที่อยู่ในความสนใจด้านนวัตกรรมและการแก้ไขปัญหา และเหมาะสมในการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนารอบความคิดของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อระบบการพัฒนาครูในปัจจุบันยังคงมาจากส่วนกลางไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของครู เนื่องจากมีความยืดหยุ่นสูงสามารถนำไปปรับใช้ได้กับสถานการณ์ที่หลากหลาย โดยเน้นไปที่ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ อีกทั้งเป็นกระบวนการเพื่อแสวงหากลยุทธ์เชิงสร้างสรรค์ในการสร้างและพัฒนารอบความคิดซึ่งเป็นวิธีการคิดที่นักวิชาการหลากหลายสาขานำมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรม [7] จากความสำคัญของการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบจะเห็นได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบจะเป็นแนวทางที่ช่วยพัฒนาให้นักศึกษาครูเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์และคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ จากงานวิจัยทางการเรียนการสอนพบว่า การคิดเชิงออกแบบสัมพันธ์กับการสร้างทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ เช่น งานวิจัยของ Seidel and Fixson [8] พบว่า รูปแบบการสอนการคิดเชิงออกแบบช่วยในการสร้างแนวคิด (Concept) เพื่อนำไปต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกฤตา ไทยวงศ์ [9] ที่ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเชิงออกแบบมีความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการแก้ปัญหาหลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเชิงออกแบบมีความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ให้นักศึกษาครูพัฒนาตนเองทั้งกระบวนการคิด และการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการศึกษาอันจะนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตามวิสัยทัศน์ของประเทศไทยสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู
2. เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านความคิดเชิงออกแบบและการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานจำนวน 5 ท่าน และนักศึกษาศาขาศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 47 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบ

2. ตัวแปรตาม คือ รูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบที่ส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เนื้อหาในรายวิชา 1073301 กระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ใช้ระยะเวลาในการศึกษา จำนวน 3 สัปดาห์ (18 กันยายน – 9 ตุลาคม 2564)

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ที่มีลักษณะเป็นแบบแผนเชิงผสมผสานแบบรองรับภายใน (The Embedded Design) ด้วยการศึกษาวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) เสริมด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ซึ่งมีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R1) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis : A) ที่มีความจำเป็นในการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนักศึกษาครูปทุมวัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบ โดยใช้เครื่องมือ คือ

1) แบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักสูตร แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49)

2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-end Questions) โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบที่ส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.55)

3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาครู จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured Questionnaire) มีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-end Questions) โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบที่ส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.70)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D1) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการออกแบบและพัฒนา (Design and Development : D&D) รวมทั้งตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบและเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู โดยใช้เครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) คือ แบบประเมินความสอดคล้องที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ผลการประเมินพิจารณาจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า

1) รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.62 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.56 สรุปได้ว่า รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด

2) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.70 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.46 สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ฯ มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด

3) แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.71 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.49 สรุปได้ว่า แบบประเมินฯ มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด

4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาครูที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.60 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.65 สรุปได้ว่า แบบสอบถามความพึงพอใจ มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู สรุปได้ว่า

1.1 ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบ ควรเป็นไปอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน และควรให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าปัญหาด้วยตนเอง วางแผนแนวทางในการจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้ได้แนวทางการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยมากที่สุด ลงมือปฏิบัติการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานตามขั้นตอนที่วางไว้ จากนั้นประเมินผล และร่วมกันสะท้อนคิดเพื่อพิจารณาข้อดี ข้อควรปรับปรุง อันจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนในครั้งต่อไปให้มีความสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนการสอน ควรเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เน้นการลงมือกระทำมากกว่าเป็นการสอนเนื้อหาวิชา

1.2 บทบาทของอาจารย์ผู้สอนนั้นมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก ที่จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้ดี โดยอาจารย์ผู้สอนต้องมีการวางแผนการสอนล่วงหน้าอยู่เสมอ ออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเป้าหมายที่ชัดเจน กิจกรรมที่จัดต้องมีความหลากหลายน่าสนใจ ทำทนายให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน กำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดระยะเวลาในการทำกิจกรรมให้ชัดเจน นอกเหนือจากนั้น อาจารย์ผู้สอนยังต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมให้กับผู้เรียน โดยคอยจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียนและผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ และคอยให้กำลังใจแก่ผู้เรียนอยู่เสมอ

1.3 ผู้เรียนต้องเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ปัญหาผ่านกระบวนการที่มีความหมายกับสมาชิกในกลุ่ม อันนำไปสู่การวางแผนและการสร้างสรรค์นวัตกรรมภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รู้จักวิเคราะห์และเรียนรู้จากกิจกรรมที่ได้ทำจริง (Learning by doing) เพื่อสร้างองค์ความรู้ สร้างปฏิสัมพันธ์ และการร่วมมือกัน มีวินัยในการทำงาน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน

1.4 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ต้องมีความหลากหลาย หาง่าย ใกล้เคียง คุ้มทุน ตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นทั้งสื่อของจริง สื่อเทคโนโลยี เพื่อสามารถกระตุ้นทักษะการคิดของผู้เรียนได้ รวมถึงควรใช้แหล่งเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จะช่วยให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจและฝึกฝนในการจัดกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นสื่อที่สร้างสรรค์น่าสนใจ

1.5 การวัดและประเมินผล ควรมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน วัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้ครบทุกด้าน ด้วยวิธีการสังเกต การสนทนา การสัมภาษณ์ การตรวจสอบการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ ประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียน โดยพิจารณาจากความถูกต้องในการเขียนแผน ความเหมาะสมกับช่วงวัย และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ผลการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู สรุปได้ว่า

2.1 รูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู (SIPIR Model) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบของรูปแบบทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่

1) หลักการของรูปแบบ คือ การเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงออกแบบ คือการที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ผ่านกระบวนการคิด การออกแบบการจัดประสบการณ์อย่างมีระบบ โดยอาศัยกระบวนการศึกษา พัฒนา และต่อยอดจากความรู้ที่ได้ศึกษา

2) วัตถุประสงค์ คือ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู

3) กระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา (Study & Problem Analysis: S) ขั้นที่ 2 การพัฒนาแนวคิด (Ideate: I) ขั้นที่ 3 การสร้างต้นแบบ (Prototype: P) ขั้นที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation: I) และขั้นที่ 5 การสะท้อนองค์ความรู้ (Reflection of Knowledge: R) 4) การวัดและประเมินผล คือ การวัดและประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่มีการให้คะแนนตามเกณฑ์รูบริค (Rubric Scoring) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์ และ (2) ด้านการออกแบบกิจกรรม ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 รูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู (ภาพโดยผู้วิจัย)

2.2 คุณภาพของรูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.62 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.56

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู อภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู พบว่า

1.1 ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบ ควรเป็นไปอย่างเป็นระบบและขั้นตอน ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เน้นการลงมือกระทำมากกว่าเป็นการสอนเนื้อหาวิชา ลงมือปฏิบัติการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานตามขั้นตอนที่วางไว้ แล้วร่วมกันพิจารณาข้อดีและข้อควรปรับปรุง สอดคล้องกับ Brown [10] ซึ่งกล่าวว่า การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เป็นความคิดที่มีรูปแบบ เป็นกระบวนการเป็นขั้นตอนในการทำงาน มีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดความคิดในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ขั้นตอนในการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถคิดได้เหมือนนักออกแบบ แนวคิดของ Brown เน้นไปที่การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้จากผู้อื่น การเรียนรู้ด้วยการทำงานกลุ่มจะช่วยให้เกิดการสร้างสรรค์ประสิทธิผลใหม่ไปสู่การสร้างสิ่งใหม่ ๆ

1.2 อาจารย์ผู้สอนต้องมีการวางแผนการสอนล่วงหน้าอยู่เสมอ ออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเป้าหมายที่ชัดเจน กิจกรรมที่จัดมีความหลากหลายน่าสนใจ ทำทนายให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน กำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดระยะเวลาในการทำกิจกรรมให้ชัดเจน เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมให้กับผู้เรียน จัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน และผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ และคอยให้กำลังใจแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช [11] ได้กล่าวว่า

บรรยากาศของการตั้งคำถามและตั้งปัญหา นอกจากจะช่วยวางรากฐานการเป็นนักเรียนผู้ตลอดชีวิตให้แก่ศิษย์แล้ว ยังจะทำให้ชีวิตนักเรียนเป็นชีวิตที่สนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจ กระตุ้นจินตนาการ ยั่วยุให้ค้นคว้า ค้นหา สร้าง และเรียนรู้ คือ ทำให้โรงเรียนไม่ใช่อสถานที่ที่น่าเบื่อหรือสร้างความทุกข์ให้แก่ศิษย์ เช่นเดียวกับ ไฟทอร์ สีนลาร์ตัน [12] ซึ่งกล่าวว่า ครูไทยในศตวรรษที่ 21 ต้องสร้างและบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ที่มีมาใช้ในการสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ครูต้องมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ครูต้องสอนให้เด็กมีทักษะกระบวนการคิด โดยสามารถคิดวิเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ และมีความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ ครูต้องมีวิสัยทัศน์และตลกลึกทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียน ครูจะต้องเป็นคนมีวิสัยทัศน์ เน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กตลกลึกทางความคิดได้ด้วยตัวเอง และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ มีทักษะใหม่ ๆ พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้ผู้เรียนได้ ครูจะต้องสามารถใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการศึกษาได้หลากหลาย และสามารถชี้ให้เด็กเห็นถึงข้อดีข้อเสีย และการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ครูต้องมีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ ๆ ครูจะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กตามวัยและให้เด็กพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของเด็กและเน้นให้เด็กเปลี่ยนจากเป็นผู้รับกลายเป็นผู้พัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ครูต้องมีบทบาทนำด้านการสอนและวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพพร้อมกับผู้บริหารมากขึ้น ครูต้องมีบทบาทต่อการส่งเสริม พัฒนา และประเมินผลการเรียนรู้และวิชาชีพในโรงเรียนร่วมกับบุคลากร ผู้บริหารและชุมชน เนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ครูจะเป็นผู้สอนอย่างเดี๋ยวมืดมนเมื่อก่อนไม่ได้ จะต้องให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองด้วย โดยที่ครูออกแบบการเรียนรู้ เป็นผู้แนะนำ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กสามารถสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง

1.3 ผู้เรียนต้องเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ปัญหาผ่านกระบวนการที่มีความหมายกับสมาชิกในกลุ่ม อันนำไปสู่การวางแผนและการสร้างสรรค์นวัตกรรมภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รู้จักคิดวิเคราะห์และเรียนรู้จากกิจกรรมที่ได้ทำจริง (Learning by doing) เพื่อสร้างองค์ความรู้ สร้างปฏิสัมพันธ์ และการร่วมมือกัน มีวินัยในการทำงาน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของทิมพินธ์ เดชะคุปต์และเพยาว์ ยินดีสุข [13] กล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกิจกรรมที่เน้นกระบวนการ เพราะกระบวนการเท่านั้นที่นำไปสู่การให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การสร้างค่านิยมต่อสังคม จึงจะส่งผลให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น ตัดสินใจเลือกอย่างชาญฉลาด และสามารถแก้ปัญหาที่ต้องเผชิญในทุกสถานการณ์ได้ จนนำไปสู่งาน ผลงาน หรือองค์ความรู้ที่เด็กสร้างและสรุปได้เอง ซึ่งกระบวนการพัฒนาดังกล่าวนี้ คือวิธีการเรียนรู้ที่สะท้อนให้เห็นถึงการคิดอย่างเป็นระบบและการทำงานอย่างมีทักษะกระบวนการซึ่งเด็กสามารถนำวิธีเรียนรู้ไปเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต

1.4 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ต้องมีความหลากหลาย ง่าย ใกล้เคียง ตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นทั้งสื่อของจริง สื่อเทคโนโลยี เพื่อสามารถกระตุ้นความคิดของผู้เรียนได้ รวมถึงควรใช้แหล่งเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ สื่อจะช่วยให้ นักศึกษาเกิดความเข้าใจและฝึกฝนในการจัดกิจกรรม เป็นสื่อที่สร้างสรรค์น่าสนใจ สอดคล้องกับศิริวรรณ วัฒนพัฒน์นวรชัย [14] ซึ่งกล่าวว่า สื่อการเรียนรู้จะช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้น ในระยะเวลาอันสั้น และเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้ถูกต้อง ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลินไม่รู้สึกลำบากหน่าย เช่นเดียวกับ วลัยนุช สุกนุญ [15] ซึ่งได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้น ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนทำให้เกิดความสนุกและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน และยังช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนอีกด้วย

1.5 การวัดและประเมินผล ควรมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน วัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้ครบทุกด้าน ด้วยวิธีการสังเกต การสนทนา การสัมภาษณ์ การตรวจสอบการออกแบบแผนการจัดการ ประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียน โดยพิจารณาจากความถูกต้องในการเขียนแผน ความเหมาะสมกับช่วงวัย และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับจินตนา ศิริธัญญารัตน์ และวัชรา เล่าเรียนดี [16] ซึ่งกล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการหรือวิธีการเพื่อตัดสินว่าการจัดการเรียนรู้นั้นบรรลุเป้าหมายหรือไม่ จึงต้องมีวิธีวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และดำเนินการตลอดการดำเนินการสอน ซึ่งการประเมินเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียน โดยเครื่องมืออาจจะเลือกใช้จากที่มีผู้เลือกไว้แล้ว หรือสร้างขึ้นเอง วิธีการวัดและประเมินผลที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น ใช้แบบทดสอบ เขียนตอบ เลือกรับตอบ อธิบายสั้น ๆ อธิบายในรายละเอียด ประเมินตามสภาพจริง สังเกตการณ์ปฏิบัติงาน การนำเสนอผลงาน ชิ้นงาน การตอบการอธิบายปากเปล่า ใช้แฟ้มสะสมงาน และประเมินตนเอง เป็นต้น

2. จากผลการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู (SIPIR Model) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 5 ขั้นตอน พบว่ารูปแบบมีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสม และครอบคลุมความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบนี้ได้ถูกพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการตามขั้นตอนของวิธีการเชิงระบบ โดยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบมาวิเคราะห์ เช่น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 : สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ร่วมกับการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดเชิงออกแบบและการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบการเรียนการสอนของ Joyce และ Weil [17] ที่กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง การนำแนวคิดหรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้และทฤษฎีการสอนมาจัดระบบโดยแบ่งออกได้ 4 ประการ คือ 1) ลำดับขั้นของการสอน (Syntax) 2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน (Social system) 3) ปฏิกริยาของครูต่อพฤติกรรมของนักเรียน (Principles of reaction) และ 4) สิ่งสนับสนุนการสอน (Support system) ส่วนการออกแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ได้มาจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจนนำไปสู่การออกแบบเชิงระบบ ที่ต้องกำหนดเป้าหมายของรูปแบบการเรียนการสอน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การนำรูปแบบไปใช้ และการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดของครูช [16] ซึ่งได้กล่าวถึงด้วยการใช้วิธีการเชิงระบบมาออกแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) ขั้นตอนการออกแบบ (Design) เป็นการระบุกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินการเรียน การเลือกสื่อ และวิธีการจัดการเรียนการสอน 3) ขั้นตอนการพัฒนา (Development) เป็นการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล 4) ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation) เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรมและเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง และ 5) ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ทุกระดับ และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทุกองค์ประกอบเพื่อยืนยันประสิทธิภาพของรูปแบบ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ทำกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทำให้ผู้วิจัยสามารถเลือกแนวคิด วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาครูปฐมวัย ที่ต้องการการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายน่าสนใจ ทำทนายให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กระบวนการจัดการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครูจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบ นักศึกษาครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ร่วมกับการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักศึกษาครู จากสิ่งที่ดำเนินการมาจึงเป็นผลให้รูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครูมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมนักศึกษาให้เกิดความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานตามรูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบ ดังนั้น ครูจึงควรศึกษาบทบาทครูในคู่มือการใช้รูปแบบฯ รวมทั้งศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนที่จะใช้รูปแบบฯ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

1.2 ครูควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ด้วยวิธีการอย่างหลากหลายและควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และครูควรให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้เรียนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครูที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู

2.3 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักศึกษาครู

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564. กรุงเทพฯ; 2560.
- [2] สุริยา ช้องเสนาะ. ปัญหาสำคัญของการศึกษาปฐมวัย. [อินเทอร์เน็ต]. ม.ป.ป. [เข้าถึงเมื่อ 17 สิงหาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.kruupdate.com/6901/>
- [3] เยาวเรศ ภักดีจิตร. Active Learning กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการ วันส่งเสริมวิชาการสู่คุณภาพการเรียนการสอน; 30 กรกฎาคม 2557; หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. จังหวัดนครสวรรค์: 2557. 1 – 8.
- [4] Mcgrath, J. R., and MacEwan, G. Linking pedagogical practices of activity based teaching. The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences 2011; 6: 261-274.
- [5] Aslam, A., and Mazher. Enhancing communication skills of ESL primary students through activity based learning. European Journal of Language Studies 2015; 2: 1-15.
- [6] ปรีชญา สิทธิพันธ์. การพัฒนาทักษะการคิดแบบ Critical Thinking. เอกสารประกอบการสัมมนาการพัฒนาทักษะการคิดแบบ Critical Thinking; อาคารจามจุรี 9 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. จังหวัดกรุงเทพมหานคร; 2557.
- [7] นุชจรี กิจวรรณ. กระบวนการคิดเชิงออกแบบ : มุมมองใหม่ของระบบสุขภาพไทย. วารสารสภาการพยาบาล 2561; 33: 5-14.
- [8] Seidel, V.P., & Fixson, S.K. Adopting Design Thinking in Novice Multidisciplinary Teams: The Application and Limits of Design Method and Reflexive Practices. Journal of Product innovation Management 2013; 30: 19 – 33.
- [9] ณัฐกฤตา ไทยวงศ์. การศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. อยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา; 2562.
- [10] Brown, T. Change by design: how design thinking transforms organizations and inspires innovation. New York: HarperCollins Publishers; 2009.
- [11] วิจารณ์ พานิช. วิถีสั่งการการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์; 2555.
- [12] ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน. ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะอย่างไร. [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.truelookpanya.com/blog/content/68571/-blog-teaartedu-teaart-teaarttea->
- [13] พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และเพียว อินดีสุข. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2558.
- [14] ศิริวรรณ วณิชพัฒน์นรชัย. วิธีสอนทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2562.
- [15] วลัยนุช สุกุลนุ้ย. ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี. [อินเทอร์เน็ต]. 2555 [เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: http://www.rpu.ac.th/Library_web/doc/RC_RR/2555_ComBus_Walainus.pdf
- [16] จินตนา ศิริธัญญารัตน์ และวีชรา เล่าเรียนดี. การออกแบบระบบการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2563.
- [17] Joyce and Weil, M. Model of Teaching. Englewood Cliff, NJ: Prentice-Hall; 2009.

Influence of Entrepreneurial Passion on Chinese College Students' Entrepreneurial Decision

Dongmei Chen and Sarana Photchanachan

School of Management, Shinawatra University, Pathum Thani 12160

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: 499863639@qq.com

Received: 05 August 2021, **Revised:** 12 November 2021, **Accepted:** 03 January 2022

Abstract

This study takes individual entrepreneurship passion as the breakthrough point, introduces entrepreneurial commitment and entrepreneurial intention as intermediary variables, and entrepreneurial identity as adjustment variables, and analyzes the internal mechanism of individual entrepreneurial passion on entrepreneurial decision making. College students in nine provinces of China were surveyed. Using the method of quantitative research, the empirical test of 23 hypotheses proposed in this study is carried out.

The empirical analysis of this study draws the following conclusions. First, entrepreneurial passion has a significant positive impact on entrepreneurial decision-making. Second, entrepreneurial commitment has a significant positive impact on entrepreneurial decision making, entrepreneurial commitment plays a partially mediating role in the relationship between entrepreneurial passion and entrepreneurial decision making. Third, entrepreneurial intention has a significant positive impact on entrepreneurial decision making, entrepreneurial intention plays a partial mediating role in the relationship between entrepreneurial passion and entrepreneurial decision. Fourth, entrepreneurial identity has a significant positive moderating effect on the relationship between entrepreneurial passion and entrepreneurial intention. Fifth, entrepreneurial identity moderates the impact of entrepreneurial passion on entrepreneurial decision-making through entrepreneurial intention.

Keywords : College Students' Entrepreneurship, Entrepreneurial Passion, Entrepreneurial Commitment, Entrepreneurial Intention, Entrepreneurial Identity, Entrepreneurial Decision

Introduction

The research on college students' entrepreneurial decision-making has been concerned by scholars at home and abroad. Early studies on the entrepreneurial decision-making of college students mainly focus on the mechanism of external factors such as cultural environment and entrepreneurial atmosphere [1]. With the gradual deepening of entrepreneurship research, research on entrepreneurial decision making begins to present diverse perspectives. It is not comprehensive to analyze individual entrepreneurial decisions only from a macro external environment. The research gradually deepens from the external level to the individual level, starting to analyze the impact of individual traits, cognitive status, behavioral tendencies, and emotional factors on entrepreneurial decision-making [2]. Entrepreneurial passion is attracting more and more attention as an important emotional factor affecting individual behavior [3]. Entrepreneurial passion, as an emotional component, is deeply rooted in entrepreneurial practice and plays a critical role in the processes of exploring and identifying opportunity enterprises, creating enterprises, and growing enterprises [4]. Entrepreneurial intention is an important motivation factor for individuals to participate in entrepreneurial decision making and is one of the important predictive variables in behavioral decision making [2]. Entrepreneurial commitment reflects the degree to which emotional factors are embedded in entrepreneurial activities [5] and influence an individual's future behavior and decision direction. Entrepreneurial passion can motivate individuals to participate in entrepreneurial practice with high enthusiasm. The input of time and energy deepens the embedding degree of entrepreneurial commitment in individual behavior, and they decide to take an active part in entrepreneurial activities. Entrepreneurial passion is

a strong and positive emotion that encourages entrepreneurs to overcome difficulties, enhance their confidence in entrepreneurial success, and enhance their willingness to actively participate in entrepreneurial activities. Entrepreneurial identity is the process of an individual's self-worth, and its internalization affects the transformation process of an individual's entrepreneurial passion to behavior. So how do you turn that passion into the decision to start a business? Whether individual behavioral inclination and emotional engagement play a role in this process is unknown. How does the identity of entrepreneurs affect the development of individual entrepreneurial passions? Based on the above problems, we need to explore the formation mechanism of individual entrepreneurial decisions from the perspective of individual emotion and behavioral tendency.

Problem statement

How to transform entrepreneurial passion into entrepreneurial decision? Does individual behavior tendency and emotional input play a role in this process? How does the identity of entrepreneurs affect the development process of individual entrepreneurial passion? Based on the above problems, this study finds that the existing research has the following limitations by combing the relevant literature of entrepreneurial decision research: first, in the research on the pre-factors of entrepreneurial decision, the research on the influence of emotional factors on entrepreneurial process is in the theoretical stage. Secondly, there are few researches on analyzing antecedents of emotional factors affecting individual entrepreneurial decisions. Thirdly, the existing research ignores the variables that may have influence between entrepreneurial decision and its pre-factors. Fourth, the proportion of college students turning their entrepreneurial passion into entrepreneurial activities is relatively small. Therefore, the factors that affect college students' entrepreneurial decision need to be further discussed.

Research Objectives

1. Confirm whether the generation and making of individual entrepreneurial decisions are affected by emotional factors? What emotional factors have a significant impact on entrepreneurial decisions?
2. Confirm how do entrepreneurial commitment and entrepreneurial intention affect entrepreneurial decision making? What is the mechanism of the relationship between entrepreneurial passion and entrepreneurial decision-making?
3. Confirm how do individuals react to their external behaviors driven by entrepreneurial passion? What is the internal mechanism of entrepreneurial passion influencing entrepreneurial decision making?
4. Confirm whether the influence process of entrepreneurial passion on entrepreneurial decision is affected by other factors? Whether entrepreneurial identity plays a role in the relationship between the two?

Conceptual Framework

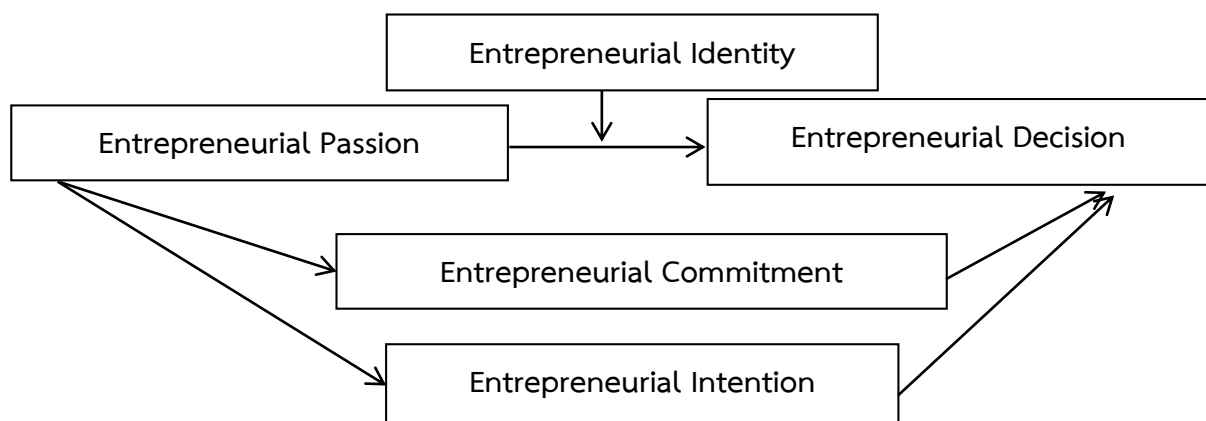

Figure1. Recommended Conceptual Framework

Materials and Methodology

This research uses SPSS and AMOS statistical software to process relevant data. The research methods adopted in this study mainly include: literature analysis, interview, questionnaire survey and statistical analysis.

Research Design

This study defines the scope of research objects as college students. The population is the total number of college students in the country. According to statistics from China's Ministry of Education, the total number of college students in China is 38.33 million. The sample size of this study comes from Taro Yamane formula. Assuming 95% confidence interval, the error level is 0.05. The minimum sample size is 400.

Variable Design and Measurement

It is the key link of the research to design the scale for the variables involved in the research and transform abstract variables into operational definitions. The variables in this research include entrepreneurial decision, entrepreneurial passion, entrepreneurial commitment, entrepreneurial intention and entrepreneurial identity. In the measurement method, choose Likert scale , "1-5" respectively means "totally disagree to totally agree".

Table 1. Confirmatory Factor Analysis

Model	χ^2/df	GFI	AGFI	RFI	IFI	TLI	CFI	RMSEA
Model A	13.915	0.609	0.553	0.634	0.677	0.651	0.676	0.109
Model B	11.444	0.743	0.708	0.699	0.737	0.718	0.736	0.096
Model C	9.094	0.784	0.753	0.761	0.798	0.781	0.797	0.085
Model D	5.954	0.852	0.827	0.843	0.878	0.866	0.878	0.066
Model E	5.743	0.859	0.836	0.849	0.884	0.872	0.884	0.065
Model F	5.431	0.866	0.844	0.857	0.891	0.880	0.891	0.063
Model G	3.884	0.906	0.887	0.898	0.932	0.922	0.932	0.051

Source: This research design

Note: A is to assign all items to a latent variable, B is to combine entrepreneurial commitment, entrepreneurial willingness, entrepreneurial identity and entrepreneurial decision into a latent variable, C is to combine entrepreneurial commitment, entrepreneurial willingness and entrepreneurial identity merge into a latent variable, D is to merge entrepreneurial commitment and entrepreneurial willingness into a latent variable, E is to merge entrepreneurial decision-making and entrepreneurial identity into a latent variable, F combines entrepreneurial decision-making and entrepreneurial willingness into a latent variable, and G is the research application model.

Research Discussion

1. We test that entrepreneurial passion has a significant positive impact on entrepreneurial decision making. The results show that innovation passion, creation passion, and development passion have significant positive effects on entrepreneurial decision making.

2. Entrepreneurial commitment is an important driving factor affecting individual decision making. It has a significant positive effect on entrepreneurial decision making. Among them, affective commitment, behavioral commitment, and continuous commitment have significant positive effects on entrepreneurial decision making.

In addition, it is also verified that entrepreneurial commitment plays a partial mediating role in the relationship between entrepreneurial passion and entrepreneurial decision-making.

3. Entrepreneurial intention has a significant positive impact on entrepreneurial decision-making, which plays a partial intermediary role in the relationship between entrepreneurial passion and entrepreneurial decision-making.

4. The moderating effect of entrepreneurial identity is tested. The results show that entrepreneurial identity has a significant positive moderating effect on the relationship between entrepreneurial passion and entrepreneurial intention. The moderating effect between entrepreneurial passion and entrepreneurial commitment is not significant.

5. We further examine the moderating mediating effect model of entrepreneurial identity on entrepreneurial intention and entrepreneurial decision making. It is also proved that entrepreneurial identity moderates the impact of entrepreneurial passion on entrepreneurial decision making through entrepreneurial intention.

Research Conclusions

The research model of entrepreneurial decision making is constructed and improved on the existing research on the relationship between entrepreneurial passion and entrepreneurial decision in this study, which further expands the research on individual entrepreneurial decision making from the perspective of emotion and behavioral intention. First, it has further enriched the research on entrepreneurial decision-making by promoting research on the mechanism of entrepreneurial passion on entrepreneurial decision-making. From the perspective of emotion and willingness, this study analyzes the path of the three elements of entrepreneurial passion, entrepreneurial commitment, and entrepreneurial willingness on entrepreneurial decision making. Furthermore, it provides an important conditional variable for analyzing how entrepreneurial passion affects entrepreneurial commitment and entrepreneurial intention, as well as a new perspective for entrepreneurial decision making research. Second, it broadens the research perspective of entrepreneurial commitment and entrepreneurial intention. The research deeply analyzes an individual's emotional investment in entrepreneurial activities and their tendency to participate in entrepreneurial behaviors. It reflects the individual's decision-making behavior driven by emotional factors and behavioral intention. The integration of affective and willingness factors reveals that entrepreneurial passion can partially improve individual entrepreneurial decisions by transmitting entrepreneurial commitment and entrepreneurial intention, broadening the research scope of the influence mechanism between entrepreneurial passion and entrepreneurial decision. Thirdly, a research model of entrepreneurial decision making under the influence of identity factors is constructed. This paper examines the moderating mechanism of entrepreneurial identity on the mediating effect between entrepreneurial intention, entrepreneurial passion, and entrepreneurial decision. The moderated mediating effect of entrepreneurial identity was verified. This study expands the thinking of entrepreneurial decision making and provides theoretical support for subsequent research from the perspective of emotional intention. This study analyzes the internal driving factors that influence individual entrepreneurial decision-making and provides a theoretical basis and practical support for exploring and stimulating entrepreneurial behavior and practice.

Suggestion

There are some limitations. First, the influence of other variables on the research model needs to be explored. The effective selection of key control variables needs further analysis. Second, to explore the applicability of this study to other groups. Different groups have different experience backgrounds, so different research conclusions may appear, which will further enrich the research on entrepreneurial decision-making. Third, the research sample needs to be further improved. In the future research, college students from different regions

of the country can be selected as samples for comparative research. In addition, some samples can be followed up to analyze from a longitudinal point of view.

Future research can be further deepened from two perspectives: the integration of entrepreneurial decision-making and the longitudinal study of entrepreneurial education on college students' entrepreneurship. First, the integrated research of entrepreneurial decision making. In future studies, the antecedent variables of entrepreneurial decision making and the outcome variables of entrepreneurial decision making can be integrated to analyze the importance of entrepreneurial decision making in the process of individual entrepreneurship through empirical tests. Second, the longitudinal study of the impact of entrepreneurship education on entrepreneurial passion and entrepreneurial decision-making. In order to more comprehensively analyze the influence path of college students' entrepreneurial passion on entrepreneurial decision-making, it is necessary to follow up some samples in the future research and analyze the final effect of entrepreneurial passion on individual behavior from the perspective of longitudinal time.

References

- [1] Thompson E R. Individual Entrepreneurial Intent: Construct Clarification and Development of an Internationally Reliable Metric. *Entrepreneurship Theory and Practice* 2009;33(3):669–694.
- [2] Ajzen I. The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*1991; 50 (2): 179-211.
- [3] Cardon M S, Zietsma C, Saparito P, et al. A Tale of Passion: New Insights into Entrepreneurship from A Parenthood Metaphor. *Journal of Business Venturing*2005; 20(1):23-45.
- [4] Baron R A, Ward T B. Expanding Entrepreneurial Cognition's Toolbox: Potential Contributors from The Field of Cognitive Science. *Entrepreneurship Theory and Practice*2004; 28 (6): 553-573.
- [5] Tang J. Environmental Munificence for Entrepreneurs: Entrepreneurial Alertness and Commitment. *International Journal of Entrepreneurial Behavior and Research*2008;14(3): 128-151.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การบริการสาธารณะ

The Local Administration : Public Service Administration

ณัทกวี ศิริรัตน์¹ จักร ศิริรัตน์¹ พิมพ์ดา ธรรมมีภักดี² วิภาดา ผ่องจิต² โชติ บดีรัตน์² และ วิภาวานี เผือกบัวขาว³
Natkawee Sirirat¹, Jak Sirirat¹, Pimradar Tummeepukdee², Wipada Pongjit², Chot Bodeerat² and Wipavane Phuekbuakhoa³

¹สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก 65000

²สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยการพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก 65000

³สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

¹Program in Public Administration, College of Local Management and Development, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok 65000

²Program in Nursing, College of Nursing, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok 65000

³Program in Development Strategy, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: s.natkavee@gmail.com

Received: 16 July 2021, Revised: 16 October 2021, Accepted: 26 October 2021

บทคัดย่อ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นจะเป็นผู้ดำเนินการบริหารท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบาย และการกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น ดำเนินการบริหารงานในระดับรองจากระดับชาติ หรือระดับรัฐ การบริหารงานท้องถิ่นเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง ในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น (Local Government) การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความตระหนักในความมีมาตรฐาน โดยเฉพาะการบริหารงานที่มีลักษณะเป็นการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึงการให้บริการที่ดี ความสะดวกในการเข้าถึงบริการที่ทำให้ประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการได้รับความเสมอภาค ความเป็นธรรม และมีอัยยาศัยต่อประชาชนด้วยดีภายใต้กฎหมายข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนด ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีความพึงพอใจและให้ความร่วมมือกับองค์กรที่ให้บริการอย่างเต็มที่ดังนั้นการจัดบริการสาธารณะที่ดีต้องมีการจัดบริการสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม มีการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรให้สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น มีความเสมอภาค ความต่อเนื่อง และความโปร่งใสในการให้บริการ

คำสำคัญ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริการสาธารณะ การพัฒนาสมรรถนะ

Abstract

Local administrative organizations representing the local people will be the independent operators of the local administration according to the will of the local people under the policy framework and state supervision. Local administrative organizations are the self-governing body of local people, administrating at the level subordinate to the national or state level. Local administration arises from the decentralization of governmental authority to allow local people to govern themselves in the form of local government. In administration of local administrative organizations at present, the administrators of local administrative organizations must be aware of the standards, especially the administration of public services to the people, by taking into account the good services, ease of access to services that make people coming in contact for services receive equality, fairness, and good manners to the people under the prescribed laws and regulations, which will result in people's satisfaction and provision of full cooperation with service organizations. Therefore, the provision of good public services requires the provision of public services that benefit the public as well as the development of personnel's competence to meet local needs, equality, continuity, and transparency service.

Keywords : Local Administration, Public Service Administration, Performance Development

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 283 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “ย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแล และจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะโดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัด และประเทศเป็นส่วนรวมด้วย” [1]

ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถรับผิดชอบในการดำเนินการได้ รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย ได้แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารราชการส่วนกลางเป็นการรวมอำนาจ (Centralization of Power) การบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นการแบ่งอำนาจ (Deconcentration of Power) และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจ (Decentralization of Power) การพัฒนาประเทศที่ผ่านมา มีลักษณะการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อความมั่นคงและความสะดวกในการบริหารงาน และด้วยเงื่อนไขและข้อจำกัดอันเนื่องมาจากระบบโครงสร้าง ระบบงบประมาณ บุคลากร และศักยภาพในการดำเนินงานของการบริหารงานแบบรวมศูนย์ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐบาลไม่อาจตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในด้านการบริการและการอำนวยความสะดวกได้ ดังนั้นจึงเกิดแนวความคิดในเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น (ราชการบริหารส่วนภูมิภาค) เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐบาล และเพื่อให้การดำเนินการให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ทัวถึงและรวดเร็ว และประการสำคัญอีกประการหนึ่ง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยการแบ่งภารกิจจากประสบการณ์ต่างประเทศ [2]

การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมีได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน [3]

ดังนั้นจะเห็นว่าหลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแนวทางในการเพิ่มอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการบริหารงานในระดับรองจากระดับชาติหรือระดับรัฐ การบริหารงานท้องถิ่นเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น (Local Government) ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลดำเนินการปกครองท้องถิ่นของตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการในการจัดบริการสาธารณะแทนรัฐบาล

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารองรับประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน [4]

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลส่วนกลาง เป็นหน่วยการปกครองตนเองตามหลักประชาธิปไตย และสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

1. การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย

2. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

3. การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาลงของท้องถิ่นของตน

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต
6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

การจัดบริการสาธารณะในท้องถิ่น เป็นหน้าที่โดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยถือว่าเป็นผู้ให้บริการกับประชาชนที่เป็นผู้รับบริการ ซึ่งต้องทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการได้รับบริการสูงสุด อีกทั้งคุณภาพของการจัดบริการสาธารณะที่ดีตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนส่วนรวม เพราะการจัดทำบริการสาธารณะให้เกิดประโยชน์โดยแท้จริง ต้องรับทราบความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนเสียก่อน โดยให้ประชาชนในชุมชน เป็นผู้ตัดสินใจ และหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ควรจะต้องพิจารณาถึงกำลังเงิน กำลังงบประมาณ กำลังคน กำลังความสามารถของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และหน้าที่ความรับผิดชอบควรเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากเกินกว่าภาระหรือเป็นนโยบายซึ่งรัฐบาลต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งประเทศก็ไม่ควรมอบให้ท้องถิ่นดำเนินการ เช่น งานทะเบียนที่ดิน การศึกษาในระดับอุดมศึกษา [5]

แนวคิดทฤษฎีการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ

1. แนวความคิดเกี่ยวกับหลักการจัดระเบียบการปกครองประเทศ

โดยทั่วไปหลักการปกครองประเทศนิยมแบ่งเป็น 3 หลัก คือ หลักการรวมอำนาจปกครอง (Centralization) หลักการแบ่งอำนาจปกครอง (Deconcentration) และหลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) [6] มีรายละเอียดดังนี้

1.1 หลักการรวมอำนาจปกครอง (Centralization) หมายถึง การรวมศูนย์อำนาจสั่งการหรือการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลางทั้งสิ้น โดยไม่แบ่งอำนาจหรือมอบอำนาจการตัดสินใจการสั่งการบางระดับบางเรื่องให้เจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น หรือการปกครองภายในประเทศรูปแบบหนึ่งที่กำหนดให้อำนาจในการตัดสินใจทั้งหลายที่เกี่ยวกับการปกครองประเทศหรือเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะเป็นของส่วนกลางโดยไม่มีกรมมอบอำนาจในการตัดสินใจในบางเรื่องไปให้แก่เจ้าหน้าที่ของส่วนกลางที่ถูกส่งไปประจำอยู่ในภูมิภาค

1.1.1 ลักษณะสำคัญของหลักการรวมอำนาจ

มีการรวมกำลังบังคับคือ กำลังทหาร ตำรวจ ข้าราชการ ไร้ส่วนกลางทั้งสิ้น มีการรวมอำนาจวินิจฉัยสั่งการไว้ที่ส่วนกลาง และมีลำดับชั้นการบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ อย่างใกล้ชิดและตามลำดับชั้น

1.1.2 จุดแข็งของหลักการรวมอำนาจ

- (1) ทำให้จัดทำบริการสาธารณะด้านต่างๆ มีความเป็นเอกภาพ ไม่ส่งผลกระทบต่อกันและกัน
- (2) มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกันทั่วประเทศ ทำให้ราษฎรในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศได้รับประโยชน์อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
- (3) เป็นวิธีการที่ประหยัด เพราะสามารถโยกย้ายเจ้าหน้าที่และวัสดุอุปกรณ์ซึ่งเป็นขององค์การปกครองเดียวกันสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปปฏิบัติในท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศได้เสมอ

1.1.3 จุดอ่อนของหลักการรวมอำนาจ

(1) การจัดทำบริการสาธารณะทุกเรื่องตลอดทั่วประเทศ ก่อให้เกิดความล่าช้าในการวินิจฉัยสั่งการ เพราะกว่ารายงานของเจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่างๆ จะส่งมาถึงส่วนกลางเพื่อพิจารณาวินิจฉัยและสั่งการ กว่าส่วนกลางจะพิจารณาวินิจฉัยสั่งการและกว่าคำวินิจฉัยสั่งการจะไปถึงย่อมใช้เวลาพอสมควร และความล่าช้าเช่นนี้จะมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อรัฐขยายบทบาทและภารกิจของตนให้กว้างขวางออกไป เพราะการบริการสาธารณะยังมีมากขึ้นปัญหาต่างๆ ที่ส่วนกลางจะวินิจฉัยและตัดสินใจก็ยิ่งทวีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว

(2) อาจมีคำวินิจฉัยสั่งการไม่เหมาะสมแก่การตอบสนองความต้องการของราษฎรต่างๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นก็ได้ เพราะไม่ทราบความเป็นอยู่ของราษฎรที่อยู่ในภูมิภาคซึ่งแตกต่างกันออกไปได้อย่างทั่วถึง

ความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น การตัดสินใจแก้ไขปัญหาโดยไม่ทราบข้อเท็จจริงในปัญหารอบด้าน ย่อมทำให้บริการสาธารณะดำเนินไปอย่างขาดประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง 2 ประการดังกล่าวข้างต้น จึงได้สร้างวิธีบรรเทาความเข้มข้นของการรวมอำนาจ เรียกว่า หลักการกระจายอำนาจปกครอง

1.2 หลักการแบ่งอำนาจปกครอง (Deconcentration) หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจในการตัดสินใจบางประการของรัฐในส่วนกลางให้แก่เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นตัวแทนของรัฐแต่ประจำอยู่ในแต่ละท้องที่การปกครอง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวก็ยังอยู่ในระบบบังคับบัญชาของราชการกลางส่วนกลาง

1.2.1 ลักษณะสำคัญของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง

(1) เป็นการบริหารโดยใช้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งไปจากส่วนกลางไปประจำตามเขตการปกครองในส่วนภูมิภาคทุกแห่ง ได้แก่ ภาค มณฑล จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เป็นต้น และเจ้าหน้าที่เหล่านี้ก็อยู่ในระบบการบริหารงานบุคคลของรัฐบาลกลางอันเดียวกัน

(2) เป็นการบริหารโดยใช้งบประมาณซึ่งส่วนกลางเป็นผู้อนุมัติและควบคุมให้เป็นไปตามวิธีการงบประมาณแผ่นดิน

(3) เป็นการบริหารภายใต้นโยบายและวัตถุประสงค์ของรัฐบาลกลาง

1.2.2 จุดแข็งของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง

มีผลให้การพิจารณาวินิจฉัยและสั่งการน้อยลง คงเหลือแต่เฉพาะอำนาจพิจารณาวินิจฉัยและสั่งการในเรื่องที่สำคัญๆ เท่านั้น ทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างรวดเร็วไม่ชักช้า นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่ภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ใช้อำนาจตัดสินใจได้เอง เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดราษฎรสามารถออกคำวินิจฉัยสั่งการสนองความต้องการของราษฎรในท้องถิ่นได้ดีกว่า การวินิจฉัยที่ออกโดยส่วนกลาง

1.2.3 จุดอ่อนของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง

เป็นการบริหารโดยใช้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งไปจากส่วนกลางไปประจำตามเขตการปกครองในส่วนภูมิภาคทุกแห่ง ได้แก่ ภาค มณฑล จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เป็นต้น และเจ้าหน้าที่เหล่านี้ก็อยู่ในระบบการบริหารงานบุคคลของรัฐบาลกลางอันเดียวกัน

1.3 หลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) หมายถึง การโอนอำนาจดำเนินกิจการทางปกครอง ซึ่งแต่เดิมอยู่ในอำนาจรัฐส่วนกลางไปให้ชุมชน ซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่างๆของประเทศ หรือหน่วยงานของรัฐบางหน่วยงานรับผิดชอบ แยกต่างหากจากรัฐส่วนกลาง และอย่างเป็นอิสระจากรัฐส่วนกลาง

1.3.1 ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

มีการโอนกิจการสาธารณะ หน่วยงานของรัฐที่รับโอนมา คือ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน ต้องมีบุคคลกระทำการแทนในนามนิติบุคคล อยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาของรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน และมีอิสระทางการคลังแยกต่างหากจากงบประมาณแผ่นดิน

1.3.2 จุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

(1) การตัดสินใจในปัญหาด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรของรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชนเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

(2) การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นทำให้สามารถตอบสนองความต้องการส่วนรวมของราษฎร ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ทำให้ ย่อมทราบปัญหาความต้องการของราษฎร ตลอดจนมีความกระตือรือร้น บำบัดทุกข์บำรุงสุขของราษฎร ซึ่งจะทำได้ตอบสนองความต้องการของราษฎรเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพดีกว่า

(3) การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นโดยตรงของราษฎรในท้องถิ่น ทำให้ราษฎรเข้าไปมีส่วนจัดทำบริการสาธารณะท้องถิ่น และมีส่วนช่วยพัฒนาการปกครองระบบประชาธิปไตยด้วย

(4) ทำให้การบริการสาธารณะซึ่งอยู่ในวัตถุประสงค์การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชนแต่ละแห่งดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม เพราะผู้รับผิดชอบจัดทำเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยี มีความคล่องตัว เนื่องจากไม่อยู่ในกฎระเบียบของทางราชการ

1.3.3 จุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

(1) ทำให้อำนาจการปกครององค์กรส่วนกลางน้อยลง ซึ่งอาจทำลายเอกภาพความมั่นคงของรัฐได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีศึกสงครามหรือภาวะฉุกเฉิน

(2) ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณหรือเงินแผ่นดิน เพราะเจ้าหน้าที่และทรัพย์สินขององค์กรปกครองท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชนใดก็ใช้เพื่อจัดทำบริการสาธารณะอันอยู่ในขอบอำนาจหน้าที่ของตนเท่านั้น ไม่สามารถสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปปฏิบัติได้ทั่วประเทศเหมือนเจ้าหน้าที่หรือทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลาง

(3) ทำให้การบริการสาธารณะในภาพรวมขาดเอกภาพและขาดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพด้วย เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชนแต่ละแห่งต่างก็มีแนวโน้มแข่งขันจัดทำบริการสาธารณะภายในของอำนาจหน้าที่ของตนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยไม่คำนึงว่าการที่จะทำให้ประสิทธิภาพประสิทธิผลการให้บริการสาธารณะที่อยู่ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของตนนั้น จะมีผลเป็นการบั่นทอนประสิทธิภาพประสิทธิผลของบริการสาธารณะที่อยู่ภายในขอบอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชนหรือไม่

(4) ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งไม่ใช่มืออาชีพ แต่เป็นผู้ขาดความรู้การบริหารองค์กรแล้ว อาจทำให้บริการสาธารณะที่อยู่ในขอบอำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชนขาดประสิทธิภาพ

2. แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น การกระจายอำนาจสามารถกระทำได้ 2 รูปแบบคือ

1) การกระจายอำนาจตามอาณาเขต คือ การโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการ ซึ่งมีผลกระทบส่วนได้เสียของท้องถิ่น จากส่วนกลางไปให้ราษฎรส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ร่วมกันจัดทำแยกต่างหากและเป็นอิสระจากส่วนกลาง การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจแบบเก่าแก่และแพร่หลายมากกว่าการกระจายอำนาจตามกิจการ เพราะการกระจายอำนาจบุคคลทั่วไปมักจะนึกถึงการกระจายอำนาจตามรูปแบบเท่านั้น

2) การกระจายอำนาจตามกิจการ การโอนกิจการสาธารณะบางประการ ซึ่งเดิมอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนกลาง โดยโอนจากส่วนกลางไปให้หน่วยงานของรัฐบางหน่วยงาน เพื่อรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากจากส่วนกลางและเป็นอิสระจากส่วนกลางด้วย

ในการจัดการบริหารประเทศดังกล่าวก็นับว่าเป็นสิ่งที่มีเหตุผล ทั้งนี้เพราะประเทศหนึ่ง ๆ มีชุมชนมากมายรวมกัน มีอาณาบริเวณกว้างใหญ่ มีประชากรจำนวนมาก และแต่ละชุมชนมีปัญหาต่าง ๆ มากมายแตกต่างกัน ยากนักที่คนในท้องถิ่นอื่นจะเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถจัดเวลาไปดูแลและแก้ไขกิจการทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแลจัดการปัญหาในระดับท้องถิ่นจึงมีคุณประโยชน์สำคัญอย่างน้อย 5 ด้าน คือ

1. แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง

2. ทำให้ปัญหาในแต่ละท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ

3. ส่งเสริมให้คนแต่ละท้องถิ่นได้แสดงความสามารถพัฒนาบทบาทตนเองในการดูแลรับผิดชอบท้องถิ่นของตน

4. เป็นพื้นฐานสำคัญของคนในท้องถิ่นในการก้าวขึ้นไปดูแลแก้ไขปัญหาระดับชาติ

5. เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและทั้งประเทศ เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ได้รับการแก้ไข สังคมมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีคุณภาพและมีบทบาทในการจัดการดูแลสังคมของตนเอง

ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้ดูแลบ้านเมืองของตนเอง จัดการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองของเขาเองในเชิงปรัชญาที่เป็นสิ่งที่สอดคล้องกับหลักการของแนวคิดที่เรียกว่า บริบททางสังคม (Social context) ที่มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขา คนที่อยู่ห่างไกลจากท้องถิ่นหนึ่งย่อมไม่สามารถเข้าใจท้องถิ่นได้ดีเท่ากับคนในท้องถิ่น และแม้ว่าจะมีคนบางคนจากท้องถิ่นมีความสามารถในการมองปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่นอื่นได้ชัดเจนในที่สุดแล้วการผลักดันให้คนในท้องถิ่นของตนเองสนใจ และรับรู้ปัญหาของตน รู้สึกรับผิดชอบ ห่วงใยและหวงแหนท้องถิ่นของตน ย่อมเป็นเงื่อนไขสำคัญยิ่งที่จะทำให้ท้องถิ่นนั้นมีคนดูแลรักษาตลอดไป

ระบบมาตรฐานบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระบบมาตรฐานบริการสาธารณะของท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบันแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) การจัดบริการสาธารณะขึ้นมาตรฐานหรือที่เรียกว่า Standard Public Services 2) การจัดบริการสาธารณะเพื่อความเป็นเลิศหรือที่เรียกว่า Best Practices และ 3) การจัดบริการสาธารณะที่มีการให้สัญญาต่อผู้ใช้บริการหรือที่เรียกว่า Citizen Charter [5] โดยมีลักษณะดังนี้

1. การจัดบริการสาธารณะขั้นมาตรฐาน (Standard Public Services) มีจุดมุ่งหมายหลักที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนให้ครอบคลุมและได้มาตรฐานขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีนัยของการบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ ดังนั้นในระบบมาตรฐานนี้จึงมีการออกกฎหมายและระเบียบปฏิบัติงาน พร้อมทั้งกำหนดกลไก และมาตรการกำกับ ดูแล หรือแม้กระทั่งการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ระบบมาตรฐานการบริการสาธารณะขั้นต่ำ จึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบความสัมพันธ์แนวตั้ง (Vertical relationship) ระหว่างรัฐบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำ หากท้องถิ่นใดไม่ประสงค์ที่จะปฏิบัติตามหรือไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงาน หรือมาตรฐานการจัดบริการในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ก็ให้ดำเนินการขอประชนชาติหรือขออนุญาตจากประชาชนในท้องถิ่น แล้วเสนอขออนุมัติจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะของท้องถิ่นในเรื่องนั้น ๆ ตามลำดับ

2. การจัดทำบริการสาธารณะเพื่อความเป็นเลิศ (Best Practices) มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการพัฒนาระบบบริการได้มีการริเริ่มบุกเบิก ค้นคว้า พัฒนา มาตรฐานคุณภาพบริการให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีศูนย์กลางการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ด้านการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดทำบริการสาธารณะระหว่างท้องถิ่นต่าง ๆ ขึ้นในอนาคต โดยอาศัยความสมัครใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับ และไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐเข้าควบคุมหรือผลักดันให้ท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามกลไกการปฏิบัติงานของระบบมาตรฐานลักษณะนี้จะเป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันระหว่างท้องถิ่น โดยให้รางวัล ให้การยอมรับ รับรองคุณภาพ หรือให้ผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนในด้านเทคนิควิชาการ คำปรึกษา เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถพัฒนาคุณภาพบริการของตนเองอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. การจัดบริการสาธารณะที่มีการให้สัญญาต่อผู้ใช้บริการ (Citizen Charter) ระบบมาตรฐานบริการสาธารณะประเภทนี้พัฒนาขึ้น ในปี ค.ศ. 1990 โดยรัฐบาลประเทศสหราชอาณาจักร (อังกฤษ) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมคุณภาพของบริการสาธารณะที่จัดโดยหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สนองตอบความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด ระบบประกันคุณภาพบริการของอังกฤษที่เรียกว่า Citizen Charter นั้นใช้มาตรการทางกฎหมายกำหนดให้หน่วยจัดบริการสาธารณะทุกหน่วยจัดทำมาตรฐานการให้บริการของตนเอง และประกาศให้ประชาชนผู้ใช้บริการได้รับทราบถึงสิทธิประโยชน์ของตนเองต่อการรับบริการ พร้อมกันนั้นก็ให้ผู้ใช้บริการทำหน้าที่ ควบคุมดูแล คุณภาพการให้บริการ เพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของตนเองที่ใช้บริการ ในขณะเดียวกันหน่วยจัดบริการต้องรักษามาตรฐาน การให้บริการของตนเองตามที่ประกาศหรือให้สัญญาไว้แก่ประชาชนหรือผู้ใช้บริการ ถ้าทำไม่ได้ตามนั้นผู้ใช้บริการสามารถฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ต่อหน่วยจัดบริการนั้น ซึ่งหน่วยจัดบริการต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายหรือข้อเรียกร้องนั้น ๆ

การจัดทำบริการสาธารณะขั้นมาตรฐาน

ในการกำหนดการจัดทำบริการสาธารณะขั้นมาตรฐาน (Standard Practices) ของท้องถิ่น คือ การสร้างหลักประกันให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้รับบริการสาธารณะพื้นฐานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตน ในระดับที่ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานกิจกรรมหรือบริการที่จะกำหนดเป็น “บริการสาธารณะขั้นมาตรฐาน” ซึ่งไม่จำเป็นต้องครอบคลุมอำนาจหน้าที่ทุกประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย [7] แต่จะเป็นลักษณะของกลุ่มกิจกรรมหรือบริการที่มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นกลุ่มกิจกรรมหรือบริการที่มีลักษณะเชิงเทคนิคหรือหลักวิชาการเป็นพื้นฐาน จึงจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานโดยอิงหลักวิชาการและเทคนิคขั้นพื้นฐาน เช่น การผังเมือง การควบคุมมลพิษ การจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

2. เป็นกลุ่มกิจกรรมที่จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ผู้ใช้บริการหรือผู้บริโภคร่วมกำหนดคุณลักษณะของบริการ และกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการให้เป็นไปตามข้อตกลงที่ให้ไว้แก่ประชาชน ดังนั้นจึงควรมีเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการให้ผู้ใช้บริการ และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง เช่น การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน และการขนส่งมวลชน เป็นต้น

3. เป็นกิจกรรมที่ต้องมีระเบียบวิธีการดำเนินงานที่แน่นอนตายตัว และชัดเจนโปร่งใส ไม่เปิดโอกาสให้หน่วยปฏิบัติงานและผู้ปฏิบัติงาน เลือกลงปฏิบัติหรือใช้ดุลยพินิจ อันจะทำให้ประชาชน หรือชุมชนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเสียผลประโยชน์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งดำเนินกิจกรรมประเภทนี้ในลักษณะเดียวกันและเสมอภาค เช่น การจัดการเลือกตั้ง การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาความสงบเรียบร้อย การจัดเก็บภาษี การบริหารงานคลัง และการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ เป็นต้น

4. เป็นกิจกรรมหรือบริการที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์หรือมีผลกระทบต่อชุมชนอื่น ๆ หรือต่อสังคมส่วนรวมอย่างใกล้ชิด ดังนั้นทุกท้องถิ่นจึงต้องดำเนินการด้วยมาตรฐานเดียวกัน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนอื่น ๆ และสังคมส่วนรวม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน การดำเนินงานสำหรับกิจกรรมเหล่านี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น การจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การควบคุมมลพิษ เป็นต้น

องค์ประกอบของการจัดทำบริการสาธารณะขั้นมาตรฐาน

การจัดทำบริการสาธารณะขั้นมาตรฐาน มีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) ระบบการบังคับใช้มาตรฐาน 2) มาตรฐานด้านกระบวนการดำเนินงานบริการสาธารณะ และ 3) มาตรฐานด้านผลงานบริการสาธารณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระบบการบังคับใช้มาตรฐาน กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบการจัดบริการอย่างชัดเจน เช่น กระบวนการหรือกลไกการจัดการการแทรกแซงหน่วยควบคุมมาตรฐาน สถานะ และความสัมพันธ์ของหน่วยงานอนุญาตตุลาการในกระบวนการบริหารกับหน่วยควบคุมมาตรฐาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [8] การพิจารณาคดีเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้ใช้บริการสถาบันศาลปกครอง และศาลยุติธรรม กระบวนการการบังคับคดี ควรเป็นอย่างไร มีองค์กรใดรับผิดชอบ ซึ่งระบบการบังคับใช้มาตรฐานมีองค์ประกอบหลักดังนี้

1.1 มีกฎหมายกำหนดให้มีการบังคับใช้ระบบมาตรฐานสำหรับการปฏิบัติงานจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่อง หรือกิจกรรมที่กำหนด

1.2 มีประกาศใช้กฎกระทรวง ระเบียบ ปฏิบัติงานที่กำหนดรายละเอียดของมาตรฐานการปฏิบัติงานจัดบริการ เช่น หลักเกณฑ์แนวทางวิธีการทำงานในเรื่องหรือกิจการตามที่กฎหมาย กำหนด

1.3 กำหนดให้มี “หน่วยงานกำกับดูแลมาตรฐาน” ซึ่งมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น

1.4 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่กำหนดขึ้น

1.5 ให้อำนาจแก่หน่วยงานบังคับใช้มาตรฐานในการสั่งการ กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล จัดให้มีมาตรการจูงใจ และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดขึ้น

1.6 ให้อำนาจแก่หน่วยงานบังคับใช้มาตรฐานในการแทรกแซงการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน

1.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับทราบ และได้รับการแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานได้อย่างเพียงพอ

2. มาตรฐานด้านกระบวนการดำเนินงานบริการสาธารณะ

โดยมีสาระสำคัญของการจัดทำบริการสาธารณะขั้นมาตรฐานด้านกระบวนการดำเนินงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของกระบวนการดำเนินงาน การจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้มีการกำหนดไว้ให้เป็นลายลักษณ์อักษร และกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นหลักประกันว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีกระบวนการจัดบริการที่โปร่งใส เปิดเผย เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมตัดสินใจอย่างกว้างขวางรวมทั้งให้ประชาชนผู้ใช้บริการ และบุคคลทั่วไปสามารถร้องเรียนอุทธรณ์ กล่าวโทษ ฟ้องร้อง ดำเนินคดี ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยปฏิบัติงานในกรณีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือไม่ได้รับการตามมาตรฐานขั้นต่ำที่ได้ประกาศหรือให้สัญญาไว้แก่ประชาชน โดยมาตรฐานด้านกระบวนการดำเนินงานควรประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ [9]

2.1 กำหนดให้มีหลักเกณฑ์ว่าด้วย คุณสมบัติของหน่วยปฏิบัติงาน

2.2 กำหนดให้มีหลักเกณฑ์ว่าด้วย คุณสมบัติของบุคลากรหลักที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

2.3 กำหนดให้มีหลักเกณฑ์ว่าด้วย คุณสมบัติของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ อาคาร สิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

2.4 กำหนดให้มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราส่วนระหว่างปัจจัยการผลิตต่อปริมาณงานหรือต่อผลงานเบื้องต้น เช่น ต้นทุนต่อตารางเมตรของสิ่งก่อสร้าง

2.5 กำหนดให้มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน เกณฑ์การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการ และ/หรือบุคคลทั่วไป ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้ความเห็นในกระบวนการบริหารจัดการ

2.6 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ผู้ใช้บริการ และบุคคลทั่วไปสามารถร้องเรียน อุทธรณ์ กล่าวโทษ ฟ้องร้องดำเนินคดีผู้ปฏิบัติงาน และหน่วยปฏิบัติงานในกรณี ๆ ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม

3. มาตรฐานด้านผลงานบริการสาธารณะ

โดยมีสาระสำคัญของการจัดบริการสาธารณะขึ้นมาตรฐานด้านผลงาน หมายถึง ข้อกำหนดคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของผลการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นหลักประกันว่าประชาชนผู้ใช้บริการจะได้รับบริการในปริมาณและคุณภาพที่ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำอย่างเท่าเทียมกัน กรณีที่ไม่ได้รับบริการตามมาตรฐานขั้นต่ำได้ประกาศหรือให้สัญญาไว้ ผู้ใช้บริการสามารถร้องเรียน อุทธรณ์ กล่าวโทษ ฟ้องร้อง ดำเนินคดีผู้ปฏิบัติงาน และหน่วยปฏิบัติงานฯ ได้ตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบด้วย

3.1 กำหนดคุณลักษณะด้านกายภาพ ของผลงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน เช่น องค์ประกอบหลัก หรือ สาระสำคัญของผลงาน เป็นต้น ซึ่งสามารถวัดหรือสังเกตได้

3.2 กำหนดคุณลักษณะด้านคุณภาพของผลงานที่ชัดเจนและครอบคลุม เช่น ถูกต้อง ตามหลักกฎหมาย ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพียงพอ ทัวถึง เป็นธรรม ตรงกับความต้องการของสังคม/ชุมชน/ผู้ใช้บริการ ซึ่งสามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้

3.3 สิทธิประโยชน์ของผู้ใช้บริการ กฎหมายควรระบุถึงสิทธิประโยชน์และหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดบริการ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หน่วยควบคุมมาตรฐาน ผู้ใช้บริการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยจัดบริการ และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับสิทธิประโยชน์ของผู้ใช้บริการนั้น กฎหมายควรกำหนดเป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานว่าหน่วยจัดบริการจะต้องระบุสิทธิประโยชน์ของผู้ใช้บริการไว้ในข้อตกลงว่าด้วยคุณภาพของบริการอย่างไรบ้าง และถ้าหากผู้ใช้บริการได้รับบริการในระดับคุณภาพที่กำหนดไว้ ผู้ใช้บริการมีสิทธิที่จะดำเนินการอย่างไรต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการที่หน่วยจัดบริการต้องปรึกษาหารือกับผู้แทนหรือตัวแทนของผู้ใช้บริการในท้องถิ่นของตน [9]

หลักสำคัญในการจัดบริการสาธารณะตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภายใต้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบันให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหลักสำคัญซึ่งคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นหลักการสำคัญในการประกอบการพิจารณาเพื่อการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ ได้แก่ [10]

1. หลักผลประโยชน์มหาชนของรัฐ (Public Interest) โดยหลักความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นแต่ละระดับกับรัฐบาลกลางนี้จะสะท้อนให้เห็นว่ามีภารกิจบางประเภท หรือบางอย่างที่รัฐยังคงต้องสงวนไว้สำหรับดูแล รับผิดชอบและปฏิบัติเอง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่คนส่วนรวม และเพื่อเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศ เช่น

- 1.1 ภารกิจด้านการป้องกันประเทศ เช่น กิจการทหาร
- 1.2 ภาระหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน เช่น กิจการตำรวจ
- 1.3 ภารกิจด้านการรักษาความมั่นคง หรือเสถียรภาพในทางเศรษฐกิจ
- 1.4 ภารกิจด้านการเป็นตัวแทนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น กิจการทางการทูต

ภารกิจดังกล่าวข้างต้นถือเป็นภารกิจรวมของชาติ ซึ่งรัฐบาลส่วนกลางยังคงต้องดำเนินการต่อไป ส่วนภารกิจที่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบโดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล ก็ควรจะเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนั้นโดยเฉพาะ และเป็นไปเพื่อสนองตอบความต้องการของคนในท้องถิ่น โดยมีลักษณะคือ เป็นกิจการที่เป็นไปเพื่อสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้นที่สามารถแยกออก หรือมีลักษณะที่แตกต่างจากท้องถิ่นอื่นได้ เช่น การจัดการขยะมูลฝอย การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และทางน้ำ และทางระบายน้ำ และการจัดการศึกษาขั้นต้น เป็นต้น

2. หลักความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นในการจัดบริการ (Local Accountability) หลักการทั่วไปที่จะทำให้สามารถแบ่งภารกิจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทในสังคม จะมีความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นต่างกันอย่างไร หลักการทั่วไปประการหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นว่าภารกิจใดจะส่งมอบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใด จะต้องพิจารณาหลักสำคัญ ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นหรือผู้ได้รับผลประโยชน์จากบริการสาธารณะนั้นตั้งอยู่ในถิ่นฐาน อยู่ในพื้นที่ใด เช่น ถ้าบริการสาธารณะใดส่งผลกระทบต่อคนในเขตพื้นที่ ท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะก็ควรจะมีการถ่ายโอนการให้บริการสาธารณะดังกล่าวให้โดยตรง เช่น โอนไปให้องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล แต่ภารกิจใดที่เป็นภารกิจที่ต้องมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก มากกว่าเขตพื้นที่ท้องถิ่นก็ควรส่งมอบภารกิจนั้น ๆ ให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นต้น

3. ความสามารถของท้องถิ่น (Local Capability) หลักความสามารถของท้องถิ่น เป็นหลักการที่กล่าวถึงเรื่องความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าการจัดสรรกิจกรรม หรือภารกิจใดก็ตามไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทนั้น ต้องคำนึงถึงความพร้อมของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย และแม้ว่าความพร้อมของท้องถิ่นไม่ได้เป็นเงื่อนไขของการมอบภารกิจนั้น ๆ ไปให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากแต่เป็นเงื่อนไขในการกำหนดเงื่อนไขเวลาและความพยายามที่จะเพิ่มขีด

ความสามารถให้กับท้องถิ่นในการจัดการ ฉะนั้นถ้าบอกว่าท้องถิ่นยังไม่พร้อมในการจัดการ ก็มีความจำเป็นที่ส่วนราชการจะต้องมีแผนพัฒนาความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับบริการสาธารณะ เพื่อให้สามารถจัดการบริการสาธารณะเหล่านั้นได้ ฉะนั้นความพร้อมจะไม่ใช่มูลเหตุของการที่บอกว่ากิจการนั้น ๆ จะไม่สามารถถ่ายโอนไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นอกจากนั้นในเรื่องของหลักความสามารถแล้ว การจัดโครงสร้างเพื่อรองรับการบริหารงานใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาพในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นทิศทางในอนาคต โครงสร้างต่าง ๆ หรือการจัดองค์กรต่าง ๆ ของท้องถิ่นต้องเปลี่ยนแปลงไป เพราะภารกิจจำนวนหนึ่งได้ส่งมอบ เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ และภารกิจใหม่ไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามโครงสร้างที่จะรองรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะรองรับภารกิจอันใหม่นั้นจะต้องจัดโครงสร้างเท่าที่จำเป็น ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างขนาดใหญ่มากเกินไปที่จะไปทำให้การทำงานเกิดความทับซ้อน หรือกลายเป็นปัญหาภาระค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ฉะนั้นโครงสร้างที่จะเกิดขึ้นใหม่จะเป็นโครงสร้างเท่าที่จำเป็น ที่ถือว่าเป็นงานหลัก หรือเป็นงานพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่หากท้องถิ่นใดมีความต้องการที่จะจัดงานบางเรื่องที่สามารถเป็นงานเฉพาะ เช่น งานท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถที่จะดำเนินการได้เอง ซึ่งอาจไม่อยู่ในโครงสร้างหลักที่ต้องเหมือนกันทั่วประเทศขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือความจำเป็นในแต่ละพื้นที่เป็นหลัก ฉะนั้นในเรื่องหลักความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จึงเป็นเรื่องการสร้างความพร้อม การเตรียมความพร้อม และการจัดโครงสร้างเพื่อการรองรับ

4. หลักประสิทธิภาพในการจัดบริการ (Management Efficiency) หลักประสิทธิภาพในการจัดบริการ (Management Efficiency) เป็นหลักที่สำคัญกับการประหยัด ขนาดของการลงทุน หรือการคำนึงถึงต้นทุนในการให้บริการ การจัดการบริการสาธารณะ เมื่อถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการแทนรัฐบาล หรือหน่วยงานราชการแล้วนั้น ต้องคำนึงและพิจารณาด้วยกว่าจะทำให้ต้นทุนแพงขึ้นมากน้อยขนาดไหน หากเป็นต้นทุนที่แพงขึ้นมาก ๆ แนวทางก็คือ จำเป็นต้องมีการร่วมกันมากขึ้นระหว่างท้องถิ่นอื่น ไม่ว่าจะเป็นท้องถิ่นรูปแบบเดียวกัน หรือรูปแบบอื่น ๆ กิจกรรมบางอย่างหรืองานบางอย่างที่มีการถ่ายโอน หรือจะมีการส่งมอบให้กับท้องถิ่นแล้ว ท้องถิ่นอาจมีความจำเป็นที่ต้องหายุทธศาสตร์ในการทำงานร่วมกันให้มากขึ้น เพื่อให้ขนาดของการลงทุนถูกลง

นอกจากนั้นในเรื่องของหลักประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวมยังคงต้องพิจารณาถึงการสร้างหลักประกันด้านคุณภาพในการจัดบริการสาธารณะ กล่าวคือ เมื่อราชการส่วนกลางหรือบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคยุติการให้บริการสาธารณะบางอย่างลง และส่งมอบบริการสาธารณะให้กับท้องถิ่นเพื่อดำเนินการ สิ่งสำคัญที่เป็นหลักการทั่วไป คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการจัดบริการสาธารณะนั้นให้มีคุณภาพไม่น้อยกว่าสิ่งที่ราชการส่วนกลางเคยทำ ฉะนั้นหลักประกันด้านคุณภาพการบริการจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องยึดถือไว้ หลักเกณฑ์มาตรฐานซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานในส่วนของราชการหรือเป็นมาตรฐานทางวิชาการก็ยังคงมีความสำคัญในการที่จะไปกำหนดว่าท้องถิ่นจำเป็นต้องทำให้ถึงขั้นต่ำของมาตรฐานนั้นอย่างไร

ปัญหาในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินงานด้านการบริการสาธารณะที่ผ่านมาในอดีต ยังประสบกับปัญหาต่างๆ มากมายที่ทำให้ไม่สามารถให้บริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักการของการจัดบริการสาธารณะ โดยทั้งนี้สามารถแบ่งปัญหาของการจัดบริการสาธารณะออกได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. ปัญหาการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับมหภาคจากปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในเชิงอำนาจการบริหารจัดการกิจการสาธารณะที่ยังไม่ได้รับอิสระที่แท้จริงในการตัดสินใจดำเนินนโยบายสาธารณะภายในท้องถิ่นด้วยข้อจำกัดทางกฎหมายและงบประมาณในการดำเนินการรวมทั้งปัญหาในเชิงโครงสร้างของระบบการบริหารราชการในการจัดบริการสาธารณะที่ยังเน้นการรวมศูนย์อำนาจ ขาดความชัดเจน มีความซับซ้อน สายการบังคับบัญชายาว และมีโครงสร้างการบริหารที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละท้องถิ่น [11]

2. ปัญหาการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจุลภาคที่การจัดบริการสาธารณะ ยังไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น นอกจากนี้การบริการสาธารณะยังมีลักษณะที่ไม่เหมาะสม อันเป็นผลจากการให้บริการสาธารณะที่ไม่ครบถ้วนทุกด้านและทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่ม เช่น อาจเน้นประโยชน์ของบุคคลบางกลุ่มและละเลยประโยชน์ของประชาชนบางกลุ่ม ขาดการลำดับความสำคัญในการจัดบริการสาธารณะที่ควรมีการเตรียมการล่วงหน้าหรือควรมีการพิจารณาถึงความจำเป็นเร่งด่วน ทำให้การจัดบริการสาธารณะขาดคุณภาพ ขาดความชัดเจน ขาดความเป็นธรรมและไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้

ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งในการเสนอนโยบาย การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการตรวจสอบการให้บริการ สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [12]

ดังนั้นแนวทางการบริหารกิจการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและเพิ่มขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหา เช่น การมี การดำเนินการในลักษณะของเครือข่าย ที่เป็นการทำงานร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนเพื่อแสวงหาแนวทางในการ แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น [13] ทั้งนี้ก็เพื่อให้การบริการสาธารณะมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

การพัฒนาสมรรถนะการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนจะประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของประชาชนนั้น บุคลากรต้องมีความสามารถในการบริหารบริการสาธารณะในระดับสมรรถนะที่คาดหวัง ได้แก่

1. การฝึกอบรม เป็นกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารกิจการสาธารณะ และยังเป็นการฝึกอบรมให้ บุคลากรได้ทดลองปฏิบัติ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะแก่บุคลากร
2. การศึกษาและนำเสนอข้อมูลของการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในต่างประเทศ ซึ่งเป็นการ นำเสนอข้อมูลผู้เข้าร่วมโครงการได้เห็นและเรียนรู้ในการบริการสาธารณะ เพื่อให้ผู้ร่วมโครงการได้เกิดความเข้าใจ สร้างทักษะ สร้างทัศนคติที่ดี และเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาสมรรถนะ
3. การเยี่ยมเยียนและให้คำปรึกษา เป็นการพบปะบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการหลังจากการฝึกอบรมเป็นระยะ เพื่อรับทราบ ปัญหาและให้คำปรึกษาเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์ให้บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการมีสมรรถนะเท่ากับสมรรถนะที่คาดหวัง
4. การเข้าร่วมสัมมนากับผู้เชี่ยวชาญ ในหัวข้อที่ต้องการพัฒนาหรือผู้บริหารและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำไปใช้หรือนำไปประยุกต์ในการพัฒนาสมรรถนะของตนต่อไป [14]

ดังนั้นบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มระดับสมรรถนะของตนจนถึงระดับสมรรถนะที่ คาดหวัง หรือไม่มีช่องว่างสมรรถนะโดยการให้บุคลากรผ่านกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการบริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่าง ยั่งยืน

การจัดบริการสาธารณะที่ดี

การบริการสาธารณะที่ดีควรจัดทำในรูปแบบกิจการพาณิชย์และกิจการเพื่อสังคม อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่ามิติการ พิจารณานี้สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำมาเป็นหลักการพิจารณาว่าการจัดบริการ สาธารณะของท้องถิ่นที่ดีควรมีลักษณะอย่างไรได้ 4 มิติ [15] คือ

1. ความเหมาะสมของประเภทบริการสาธารณะ ในทางหลักการการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรยึดหลักความสามารถทั่วไปของท้องถิ่น (General Competence) ที่ควรให้บริการสาธารณะทุกประเภทเป็นหน้าที่ขององค์กร ปกครองท้องถิ่นเสมอ แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติพบว่า มีบริการสาธารณะบางลักษณะไม่ควรเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น แต่ควรเป็นหน้าที่ขององค์กรอื่น เช่น รัฐบาลกลางหรือภาคเอกชนที่อาจมีความเหมาะสมและความพร้อมในการจัดบริการ สาธารณะบางประเภทมากกว่า เช่น บริการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการกำหนดและการกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐานกลางของ ประเทศ หรือมาตรฐานสากล (อาทิ การกำหนดมาตรฐานการบินพลเรือน การกำหนดเกณฑ์การปล่อย มลภาวะทางอากาศ การจัดทำมาตรฐานกลาง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ภาครัฐ การกำหนดหลักสูตร ฯลฯ) หรือเป็นบริการสาธารณะที่ภาครัฐต้อง ดำเนินการแต่เพียงผู้เดียว (เช่น การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน การรักษาความเสถียรภาพหรือการวางแผน ในทางเศรษฐกิจ การเป็นตัวแทนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ฯลฯ)

2. ระดับการหาผลประโยชน์และการแสวงหากำไร โดยทั่วไปการหาผลประโยชน์และผลกำไรจากการจัดทำบริการ สาธารณะทุกประเภทสามารถทำได้เนื่องจากจะช่วยให้ท้องถิ่นมีรายได้และผลกำไรที่สามารถเลี้ยงตนเองได้และเพียงพอต่อการ จัดบริการสาธารณะในอนาคต เป็นบริการสาธารณะที่สร้างผลประโยชน์แก่ท้องถิ่น และต้องนำผลกำไรที่ได้ไปใช้ในการจัดบริการเพื่อ ประโยชน์สาธารณะหรือนำส่งเข้าเป็นรายได้ของท้องถิ่น อย่างไรก็ตามเราควรคำนึงถึงระดับของการหาประโยชน์และแสวงหากำไรใน บริการสาธารณะแต่ละประเภท ดังนี้

2.1 บริการสาธารณะบางประเภทสามารถแสวงหารายได้และกำไรสูงสุดที่สอดคล้องกับกลไกตลาดและการแข่งขันกับ เอกชน เช่น การกำหนดค่าเช่าพื้นที่การค้า การกำหนดค่าบริการไฟฟ้าแบบขั้นบันไดตามปริมาณการใช้แก่โรงงานอุตสาหกรรมและ ห้างสรรพสินค้า การกำหนดอัตราค่าเช่าห้องประชุม สำหรับการจัดทำกิจกรรมของเอกชน เป็นต้น นอกจากนี้การหากำไรสูงสุด

สามารถทำได้กับบริการสาธารณะที่มุ่งเน้นตอบสนองความพึงพอใจสูงสุดที่นอกเหนือจากมาตรฐานการบริการสาธารณะปกติ ตัวอย่างเช่น การคิดค่าห้องพักรักษาผู้ป่วยพิเศษในสถานพยาบาล ซึ่งเป็นบริการเสริมนอกเหนือจากห้องพักรักษาผู้ป่วยรวม การคิดค่าธรรมเนียมหลักสูตรนานาชาติในโรงเรียนนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนปกติ เป็นต้น

2.2 บริการสาธารณะบางประเภทที่มีข้อจำกัดในการแสวงหากำไรสูงสุด เพราะต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะในภาพรวมและความสามารถในการเข้าถึงของประชาชน เช่น การกำหนดราคาค่าน้ำประปาแก่ครัวเรือน การกำหนดอัตราค่าโดยสารขนส่งมวลชนสาธารณะ การกำหนดอัตรา ค่าธรรมเนียมการขอใบอนุญาต อัตราค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

3. บุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายของบริการสาธารณะ เนื่องจากการจัดทำบริการสาธารณะประเภทใดก็ตามต้องคำนึงเสมอว่าใครคือบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายของการจัดทำบริการสาธารณะ แต่โดยทั่วไปการจัดบริการสาธารณะจะมีลักษณะ ดังนี้

3.1 จัดบริการบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มเพศ (ชาย/หญิง/เพศทางเลือก) รายได้ (จน/ปานกลาง/ร่ำรวย) อายุ (เด็ก/วัยทำงาน/คนชรา) ถิ่นที่อยู่ (ในพื้นที่ของ อบท./นอกพื้นที่ อบท.) ความพิการ (พิการทางสายตา/การได้ยิน/การสื่อสาร ฯลฯ) อาชีพ หรือความต้องการเฉพาะทางอื่น ๆ ฯลฯ

3.2 จัดบริการที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เช่น การจัดบริการ สาธารณูปโภคพื้นฐานที่ทุกคนต้องเข้าถึงได้ นอกจากนี้การจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างความเป็นไปได้ให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีคุณภาพจะช่วยสร้างการหลอมรวมคนทุกคนและทุกกลุ่มในสังคม (Inclusiveness) ให้มีความเท่าเทียมด้านโอกาสขึ้นได้

4. ความสอดคล้องระหว่างประเภทของบริการสาธารณะและรูปแบบบริการสาธารณะ ในประเด็นนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาว่าควรเลือกใช้รูปแบบการว่าจ้าง (Out Sourcing) การร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnership - PPP) สหการ (Co-operative) และกิจการพาณิชย์และกิจการเพื่อสังคม (Local Public Enterprise and Social Enterprise) ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ในกฎหมายว่า กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบใดได้บ้าง ความเหมาะสมในการเลือกรูปแบบบริการสาธารณะขึ้นอยู่กับเป้าประสงค์ในการจัดบริการสาธารณะแต่ละประเภทว่าได้วางหลักคิด ดังนี้

4.1 การว่าจ้าง (Out Sourcing) อาจนิยมใช้ในการแบ่งหน้าที่การจัดบริการสาธารณะบางส่วนให้บุคคลภายนอกที่มีความถนัดและความรู้ความสามารถรับไปทำแทน ตัวอย่างเช่น การจ้างทำอาหารผู้ป่วยให้กับผู้ป่วยในของสถานพยาบาล การจ้างให้เอกชนเป็นผู้รับกำจัดและรีไซเคิลขยะ

4.2 การร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public Private Partnership - PPP) อาจนิยมใช้ในการจัดบริการสาธารณะที่ท้องถิ่นต้องการอาศัยความร่วมมือกับเอกชนในฐานะหุ้นส่วน (Partner) ทั้งด้านความรู้และเงินลงทุน เช่น การพัฒนานิคมอุตสาหกรรม การชักชวนให้ภาคเอกชนลงทุนทำสิ่งปลูกสร้างในที่ดินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3 สหการ (Co-operative) อาจนิยมใช้ในการจัดบริการสาธารณะร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าสองแห่งขึ้นไปที่ต้องจัดบริการสาธารณะร่วมกันด้วยเหตุผลด้านความคุ้มค่าหรือบูรณาการบริการสาธารณะข้ามพื้นที่ (Cross-area) เช่น การจัดบริการระบบป้องกันไฟไหม้ที่อาจกินพื้นที่ในหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การร่วมกันจัดบริการ ด้านโรงงานกำจัดขยะที่ต้องอาศัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ร่วมลงทุนกันเพื่อให้สามารถสร้างโรงงานกำจัดขยะที่มีศักยภาพเพียงพอ เป็นต้น

4.4 กิจการพาณิชย์และกิจการเพื่อสังคม (Local Public Enterprise and Social Enterprise) ซึ่งถือเป็นรูปแบบองค์กรที่สำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำได้ในรูปแบบของกิจการพาณิชย์ ได้แก่ การดำเนินงานด้วยตนเองในฐานะหน่วยงานหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินงานผ่านการจัดตั้งบริษัทที่เป็นนิติบุคคลเอกชน และการดำเนินงานผ่านการจัดตั้งองค์กรของท้องถิ่นที่เป็นนิติบุคคล มหาชน) หรือกิจการเพื่อสังคม (ได้แก่ รูปแบบกิจการที่แรงงานเป็นเจ้าของรูปแบบสหกรณ์ รูปแบบบริษัทเพื่อสังคม และรูปแบบมูลนิธิการกุศลที่ทำการค้า)

กล่าวโดยสรุปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยจึงมีศักยภาพที่จะจัดบริการสาธารณะได้อย่างกว้างขวางและมีอิสระในการเลือกประเภทและรูปแบบ ตามหลักความสามารถทั่วไปของท้องถิ่น (General Competence) และปฏิบัติตามหลักการจัดการบริการสาธารณะของท้องถิ่นที่ดี

บทสรุป

การบริการสาธารณะเป็นกิจการที่อยู่ในความอำนาจการ หรือในกำกับดูแลของฝ่ายปกครอง หรือรัฐโดยที่ฝ่ายปกครองหรือรัฐมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อสนองความต้องการของประชาชนเป็นส่วนรวม มิใช่การจัดทำเพียงเพื่อประโยชน์ของกลุ่มใด โดยเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้การจัดทำบริการสาธารณะก็เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและเศรษฐกิจเพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสในสังคมหรือผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะและทรัพยากรของชาติได้อย่างเหมาะสม เป็นธรรม มีคุณภาพและทั่วถึง ทั้งด้าน การศึกษา สุขภาพอนามัย การทำงาน การมีรายได้รวมถึงโอกาสในการมีส่วนร่วมในธุรกรรมทางเศรษฐกิจสมัยใหม่ ตลอดจนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการบริการทางสังคม และเมื่อประชาชนได้เข้าถึงการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการ ก็ย่อมส่งผลให้ประชากรของประเทศสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ เพราะประชาชนเป็นผู้มาใช้การ บริการ มิใช่เป็นเพียงผู้รับบริการฝ่ายเดียว เพื่อให้การจัดบริการสาธารณะเกิดประโยชน์สูงสุดและให้ถูกต้องตรงตามความต้องการของ ประชาชนและเมื่อประชาชนได้เข้าถึงการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการแล้ว ก็ย่อมส่งผลให้ประชากรของ ประเทศสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ ไม่เป็นภาระกับภาครัฐและสังคม

เอกสารอ้างอิง

- [1] วิรัช วิรัชนิการวรรณ. การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย. กรุงเทพฯ: ไพร่เพช; 2545.
- [2] เอนก เหล่าธรรมทัศน์. การเมืองของพลเมือง: สู่สหธรรมใหม่ (Civics and self-government). กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ; 2543.
- [3] นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยและต่างประเทศเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ: วิทยุชน; 2546.
- [4] โกวิทช์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ :วิทยุชน; 2548.
- [5] สมาน รังสิโยภักดิ์. การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยต่างๆ. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ; 2543.
- [6] อำนวย บุญรัตน์ไมตรี และนิพนธ์ ไตรสรณะกุล. การบริหารงานบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีการบริหาร เทศบาลตามมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ 2558;17;93-108.
- [7] จรัส สุวรรณมาลา. การพัฒนาคุณภาพบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2544.
- [8] Heywood, P. Political corruption: Problems and perspectives. Political Studies Association; 2002.
- [9] จรัส สุวรรณมาลา. รัฐบาล-ท้องถิ่น ใครควรจัดบริการสาธารณะ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.); 2542.
- [10] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. การพัฒนาคุณภาพบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารการเงินการคลังท้องถิ่น; 2544.
- [11] รสคนธ์ รัตยเสริมพงศ์, “ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น”, เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการบริการ สาธารณะของท้องถิ่น หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช; 2557.
- [12] รสคนธ์ รัตยเสริมพงศ์. อ้างแล้ว. หน้า 15-13 - 15-14.
- [13] วีระศักดิ์ เครือเทพ. เครือข่าย: นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บทวิเคราะห์ว่าด้วยการบริหารงานองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในแนวระนาบ เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานและความรับผิดชอบต่อสาธารณะ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย; 2550.
- [14] สุดเขต สกกุลทอง. กระบวนการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริการสาธารณะอย่างยั่งยืน [ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้; 2559.
- [15] วุฒิสาร ตันไชย และเอกวีร์ มีสุข. ระบบการปกครองท้องถิ่นประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน: ราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า; 2558.

คำแนะนำ

การส่งบทความต้นฉบับเพื่อการตีพิมพ์ ของวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นวารสารด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่บทความ จะได้รับการ
เผยแพร่ต้องได้รับการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) ในสาขาวิชานั้นๆ อย่างน้อย 3 ท่านต่อ 1
บทความในรูปแบบผู้พิจารณาไม่ทราบชื่อผู้แต่ง และ ผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้พิจารณา (Double-blind peer review)
โดยบทความวิจัยที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ถือเป็น
กรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ห้ามนำข้อความทั้งหมดหรือบางส่วนไปพิมพ์ซ้ำ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต
จากมหาวิทยาลัยเป็นลายลักษณ์อักษร หรือมีการอ้างอิงอย่างเหมาะสม โดยเนื้อหาต้นฉบับที่ปรากฏในวารสารฯ
เป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์บทความหรือนักวิจัยผู้เขียนบทความ ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากเทคนิค
การพิมพ์กองบรรณาธิการฯ

วัตถุประสงค์และขอบเขตของวารสาร

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเป็นวารสารกลุ่ม *สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*
เปิดรับบทความวิชาการ (review article) และบทความวิจัย (research article) ของทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ
อาจารย์ นักศึกษา ตลอดจนผู้ที่มีประสบการณ์หรือมุมมองทางด้านงานวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
แบบบูรณาการที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาสังคมและประเทศชาติอย่างกว้างขวาง โดยบทความ
ดังกล่าวต้องนำเสนอองค์ความรู้หรือแนวคิดใหม่ที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้า การวิจัยที่ลุ่มลึก และไม่เคยถูกนำไป
ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่นในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมาก่อน

กำหนดพิมพ์เผยแพร่

วารสารมีกำหนดพิมพ์เผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม

ข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ

ต้นฉบับต้องพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด (Microsoft Word) เวอร์ชัน 2010 ขึ้นไป หน้ากระดาษ A4 ความ
ยาวไม่เกิน 8-10 หน้ากระดาษ รวมตาราง รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง ด้านบนและด้านในเว้นห่างจากขอบกระดาษ

-Academic Journal of Phetchaburi Rajabhat University-

2.7 เซนติเมตร ด้านล่างและด้านนอกเว้นห่างจากขอบกระดาษ 1.5 เซนติเมตร มีเลขหน้ากำกับทุกหน้า ที่ด้านบนขวาของเอกสาร บทความต้องมีลักษณะดังนี้

- **ชื่อเรื่องภาษาไทย** พิมพ์ด้วยตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาขนาด 20 pt จัดกลางหน้า
- **ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ** พิมพ์ด้วยตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 20 pt จัดกลางหน้า
- **ชื่อผู้เขียนภาษาไทย** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 16 pt จัดกลางหน้า เว้นห่างจากชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ 1 บรรทัด
- **ชื่อผู้เขียนภาษาอังกฤษ** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 16 pt จัดกลางหน้า เว้นห่างจากผู้เขียนภาษาไทย 1 บรรทัด
- **หน่วยงาน สถานที่ทำงาน หรืออีเมลของผู้เขียน** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 16 pt จัดกลางหน้า
- **บทคัดย่อ** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาด 16 pt เนื้อหาในบทคัดย่อ พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 pt ความยาวไม่เกิน 300 คำ ซึ่งควรประกอบด้วยรายละเอียดโดยสรุปของวัตถุประสงค์การวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัยและผลของการวิจัยเป็นต้น
- **คำสำคัญ** 3-5 คำ พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 pt ไม่ต้องคั่นด้วยเครื่องหมาย comma โดยเว้นห่างจากบทคัดย่อ 1 บรรทัด
- **Abstract** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาด 16 pt เนื้อหาใน Abstract พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 pt ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทคัดย่อและการเขียนถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ด้านภาษา
- **Keywords** มี 3-5 คำ พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 pt เว้นห่างจาก abstract 1 บรรทัด
- **บทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ** ให้เรียงลำดับเหมือนกันดังนี้ คือ ชื่อเรื่อง, ชื่อผู้เขียน, หน่วยงาน, บทคัดย่อ, คำสำคัญ, Abstract และ Keywords จากนั้นจึงตามด้วยเนื้อเรื่อง
- **เนื้อเรื่องภาษาไทย หรือ เนื้อเรื่องภาษาอังกฤษ** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 pt จัดกระจายแบบไทย และจัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ ควรประกอบด้วย บทนำ (Introduction) วัตถุประสงค์ (Objectives) ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology) ผลการวิจัย (Results) หรือ ผลและวิจารณ์ผลหรืออภิปรายผล (Result & Discussion) สรุปผลการวิจัย (Conclusion) และ ข้อเสนอแนะ (Suggestion)
- **ตารางและภาพประกอบ**

ตาราง

ให้ระบุชื่อตารางที่กระชับและสื่อถึงเนื้อหาในตารางโดยพิมพ์เหนือตาราง (ขีดซ้าย) และเรียงลำดับตารางด้วยตัวเลขอารบิกจากน้อยไปมากตามลำดับ (ตารางที่ 1 ตารางที่ 2, Table 1, Table 2) ซึ่งในตารางอาจใช้ตัวย่อได้ แต่ต้องอธิบายเพิ่มเติมใต้ตารางแบบเชิงอรรถ (footnote) ให้ชัดเจน หากจำเป็นต้องระบุที่มาของตารางให้ระบุในรูปแบบของการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (ดูหลักการเขียนอ้างอิงแทรกในเนื้อหา)

ภาพประกอบ

ให้ระบุชื่อภาพประกอบให้ระบุที่มาไว้ใต้รูปภาพ (จัดกลาง) กรณีที่มีรูปภาพหลายภาพ ให้ระบุลำดับของรูปภาพ (รูปที่ 1 รูปที่ 2, Figure 1, Figure 2) หากจำเป็นต้องระบุที่มาของรูปภาพให้ระบุในรูปแบบของการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (ดูหลักการเขียนอ้างอิงแทรกในเนื้อหา) และหากเป็นรูปภาพที่ผู้เขียนจัดทำหรือถ่ายรูปขึ้นเองให้ระบุหลังจากชื่อภาพหรือคำอธิบายใต้ภาพด้วยความดังนี้ “(ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย)” แนบไฟล์ภาพประกอบที่ใช้ใน

บทความโดยบันทึกแต่ละไฟล์ในรูปแบบ .JPG หรือ .PNG หรือ .PDF ภาพต้องคมชัดและมีขนาดที่สามารถเห็นรายละเอียดได้อย่างครบถ้วน

- เอกสารอ้างอิง ให้เรียงเอกสารที่ใช้อ้างอิงทั้งหมดตามลำดับตัวอักษรตัวแรกของรายการที่อ้างอิง โดยยึดวิธีการเรียงตามพจนานุกรม และใช้วิธีการอ้างอิงรูปแบบแวนคูเวอร์ (Vancouver)

การเขียนเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงทุกฉบับต้องมีการอ้างหรือถูกกล่าวในบทความ การเขียนเอกสารอ้างอิงใช้รูปแบบแวนคูเวอร์โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การอ้างอิงแทรกในเนื้อเรื่อง

เมื่อสิ้นสุดข้อความที่ต้องการอ้างอิง ใส่หมายเลขอ้างอิงไว้ในวงเล็บใหญ่ โดยใช้เลขอารบิก เช่น [1] หรือ [1, 5] หรือ [1-3]

2. การอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 วารสาร

ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร ปีที่พิมพ์; เล่มที่:หน้าแรก-หน้าสุดท้าย. เช่น

[1] นवलจันทร์ วันเพ็ญผ่อง. การบูรณาการข้อมูลประชากร. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2554;3:20-29.

[2] จิราภรณ์ จันทร์จร. การใช้โปรแกรม EndNote: จัดการเอกสารอ้างอิงทางการแพทย์. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2551; 52:241-53.

[3] Kane RA, Kane RL. Effect of genetic for risk of Alzheimer's disease. N Engl J Med 2009;361:298-9.

หากเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ชื่อสกุลก่อน ตามด้วยอักษรย่อตัวหน้าตัวเดียวของชื่อตัวและชื่อรอง กรณีมีผู้นิพนธ์มากกว่า 6 คน ให้ใส่ชื่อเพียง 6 คนแรก และคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (comma-) แล้วตามด้วย et al. (ในภาษาอังกฤษ) หรือ และคณะ (ในภาษาไทย).

[1] Mitchell SL, Teno JM, Kiely DK, Shaffer ML, Jone RN, Prigerson HG, et al. The clinical course of advanced dementia. N Engl J Med 2009; 361:1529-38.

[2] จิรียา เลิศอรธมยณีนี, เอมอร รักษมณีนี, อนุพันธ์ ตันติวงศ์, กรุณา บุญสุข, อิงอร นิลประดับ, พุฒติ พรรณี วรกิจโกคาทร, และคณะ. ความเสี่ยงและประสิทธิผลของการผ่าตัดต่อมลูกหมาก. จดหมายเหตุทางแพทย์ 2545;85:1288-95.

2.2 วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง [ประเภท/ระดับปริญญา]. เมืองที่พิมพ์: มหาวิทยาลัย; ปีที่ได้ปริญญา. เช่น

[1] เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2540.

[2] Kaplan SJ. Post-hospital home health care: the elderly's access and utilization [dissertation]. St. Louis, MO: Washington University; 1995.

2.3 หนังสือ

ชื่อผู้เขียน. ชื่อหนังสือ. ครั้งที่พิมพ์. เมืองที่พิมพ์. สำนักพิมพ์; ปีที่พิมพ์. เช่น

[1] น้ำทิพย์ วิภาวิน และนางเยาว์ เปรมกมลเนตร. นวัตกรรมห้องสมุดและการจัดการความรู้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ซีเอที โซลูชั่น; 2551.

[2] Janeway CA, Travers P, Walport M, Shlomchick M. Immunobiology. 5th ed. New York: Garland Publishing; 2001.

หนังสือที่ผู้แต่งเป็นบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม

[3] ภาณุมาศ ทักษณา, บรรณาธิการ. รอยยิ้มของในหลวง. พิมพ์ครั้งที่ 2. ลำพูน: อนุรักษ์การพิมพ์; 2553.

[4] Norman IJ, Redfern SJ, editors. Mental health care for elderly people. New York: Churchill Livingstone; 1996.

2.4 อินเทอร์เน็ต

ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง. [ประเภทของสื่อ/วัสดุ]. ปีที่พิมพ์ [เข้าถึงเมื่อ ปี เดือน วันที่]. เข้าถึงได้จาก URL address เช่น

[1] จิราภรณ์ จันทจร. การเขียนรายงานการอ้างอิงในเอกสารวิชาการทางการแพทย์. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2551[เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2554]. เข้าถึงได้จาก: <http://lib.med.psu.ac.th/libmed2557/images/Libservice/van1nov1.pdf>

[2] Greenly W, Sandeman-Craik C, Otero Y, and Streit J. Case Study: Contextual Search for Volkswagen and the Automotive Industry. [Internet]. 2011 [cited 2011 November 22]. Available from:<http://www.w3.org/2001/sw/sweo/public/UseCases/Volkswagen/>

2.5 รายงานการประชุม (conference proceeding)

ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง. ชื่อการประชุม;วัน เดือน ปีที่ประชุม; สถานที่จัดประชุม. เมืองที่พิมพ์: ปีที่พิมพ์. หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

[1] จิตติพรรณ บรรลือทรัพย์, ปัญญา ทองนิล, กาญจนา บุญส่ง. การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 ทำเรื่อน้ำลึกทวายเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษต่อการเปลี่ยนแปลงกาญจนบุรี; 7 กันยายน 2561; มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. จังหวัดกาญจนบุรี: 2561. 220-231.

การส่งต้นฉบับ

ส่ง “ไฟล์ต้นฉบับ” พร้อมทั้ง “แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับเพื่อพิจารณาลงวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี” ผ่านทางระบบ THAIJO 2.0 หรือผ่านทาง <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/ajpbru/>

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

กองบรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หรือ E-mail: acad@mail.pbru.ac.th

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประเมินบทความ (Peer Review) ประจำฉบับ

รองศาสตราจารย์ ดร.เทือน ทองแก้ว

รองศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรุฒม์ เพ็งพันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภคศักดิ์ กัลป์ยามมิตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ วรรณธนะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทนายวุฒิ โพธิ์ทองแสงอรุณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกานต์ ภาคพรต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ บุญพัฒน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พิษทองหลาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวรรณ ม่วงใหญ่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา พันธุ์เอี่ยม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตชน วงศ์รัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรัชญา ชัยเกษม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรช เผือกบัวขาว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคมล สุวรรณศรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ จันทร์หิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญนันท์ บุญอยู่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรมา แดงสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไกรรวี ศรีสุนันท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราพร กริเทพ

อาจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แจ่มเจริญ

อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ

อาจารย์ ดร.นवल แก้วสุวรรณ

อาจารย์ ดร.จิรพล จิโรศิริ

อาจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ อาจปฐุ

อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ รักเกียรติยศ

อาจารย์ ดร.ภัทรปภา ทองแห่งใหญ่

อาจารย์ ดร.สาวิตรี ตนสาลี

อาจารย์ ดร.สมยศ จันทร์บุญ

อาจารย์ ดร.กัณตภณ เชื้อฮ้อ

อาจารย์ ดร.นงนภัทร รุ่งเนย

อาจารย์ ดร.ปริญญา จิตอร่าม

อาจารย์ ดร.ฉลอง รัตนพงษ์

อาจารย์ ดร.ทัศนพรรณ ไผศาลนันท์

อาจารย์ ดร.ศิริพร เผือกผ่อง

อาจารย์ ดร.อังคาร คະชาวังศรี

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์

สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

467/41 ถนนเจริญสุขนิทวงศ์ แขวงบางขุนศรี

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรี